

การวิเคราะห์ระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ระดับประเทศ:
กรณีศึกษาโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็ก

นายพุฒิพัฒน์ ลีลาวัดนะกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2555
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

AN ANALYSIS OF LARGE-SCALE NATIONAL SURVEY SYSTEM:
A CASE STUDY OF THE CHILD WATCH PROJECT

Mr.Putthipat Leelawattanakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research
Department of Educational Research and Psychology
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

ระดับประเทศ: กรณีศึกษาโครงการติดตาม

สภาพการณ์เด็ก

AN ANALYSIS OF LARGE – SCALE NATIONAL
SURVEY SYSTEM: A CASE STUDY OF THE
CHILD WATCH PROJECT

โดย

นายพุมิพัฒน์ ลีลาวัดนะกุล

สาขาวิชา

วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รัชพลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย)

ผู้พัฒนา สีลาวัดนะกุล: การวิเคราะห์ระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ระดับประเทศ : กรณีศึกษาโครงการติดตามสภาวะการณเด็ก. (AN ANALYSIS OF LARGE – SCALE NATIONAL SURVEY SYSTEM : A CASE STUDY OF THE CHILD WATCH PROJECT) อ.ที่ปริภษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร.ศิริเดช สุชีวะ, 174 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบระบบการสำรวจข้อมูลในโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนในแต่ละระดับ (ระดับประเทศ ระดับภาคและระดับจังหวัด) ตามมาตรฐานสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ 2) เพื่อวิเคราะห์ความเป็นมาตรฐานเดียวกันของระบบการสำรวจข้อมูลในแต่ละพื้นที่ และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นมาตรฐานเดียวกันของการจัดเก็บข้อมูล 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่สำหรับโครงการการศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กับเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักวิจัยของโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด จำนวน 81 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยายโดยใช้โปรแกรม SPSS และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) เมื่อพิจารณาจากจุดตัดคะแนน (Cut-off Score) ที่ถือว่าการเก็บข้อมูลผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ คือ ร้อยละ 80 ขึ้นไป หรือเทียบเท่า 4.00 ขึ้นไป และผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้คือร้อยละ 70 หรือเทียบเท่า 3.50 ขึ้นไป โดยใช้ Likert Scale (1– 5) เป็นเกณฑ์ พบว่า โครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้ทั้งหมด แต่พบว่ามีข้อที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ อยู่ 8 ข้อ ซึ่งเมื่อจำแนกดูในรายระดับแล้ว จะพบที่เป็นปัญหาร่วมทั้ง 3 ระดับอยู่ 3 ข้อ คือ การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสุ่มตัวอย่างเทคนิคการเขียนรายงานการคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียนตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด และการมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูลและเป็นปัญหาร่วมอย่างน้อย 2 ระดับอยู่ 5 ข้อ

2) เมื่อวิเคราะห์ในระดับพื้นที่(ภาค) พบว่าทุกภาคผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้ แต่มี 1 ภาค จาก 5 ภาค ที่คะแนนรวมยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ เมื่อจำแนกดูรายข้อของแต่ละภาค พบปัญหาร่วมของ 4 ใน 5 ภาคที่คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญ 1 เรื่อง คือ การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร และพบปัญหาร่วมที่คะแนนรวมไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจใน 3 ภาค อีก 8 ข้อ

ทั้งนี้เหตุปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่างในการเก็บข้อมูล ได้แก่ 1) ปัจจัยคน 2) ปัจจัยระยะเวลา 3) ปัจจัยเชิงบริบทพื้นที่ 4) ปัจจัยความร่วมมือ และ 5) ปัจจัยเนื่องจากเงื่อนไขข้ออื่นๆ ของแหล่งทุน

จากผลการวิจัยข้างต้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ 1) การลงทุนกับการพัฒนาบุคลากรทุกระดับอย่างพอเพียง 2) การปรับเงื่อนไขของแหล่งทุนให้ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสภาพและข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลในแต่ละพื้นที่ และ 3) การศึกษาความต้องการของหน่วยงานส่วนกลางและระดับพื้นที่ ตลอดจนการทำข้อตกลงความร่วมมือกับบางหน่วยงาน เพื่อให้การเก็บข้อมูลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ภาควิชา วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ลายมือชื่อที่ปริภษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา 2555

5283402927 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEYWORDS : LARGE-SCALE SURVEY/NATIOANAL SURRVEY SYSTEM/CHILD WATCH

PUTTHIPAT LEELAWATTANAKUL : AN ANALYSIS OF LARGE–SCALE NATIONAL
SURVEY SYSTEM: A CASE STUDY OF THE CHILD WATCH

THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF. SIRIDEJ SUJIVA, Ph.D., 174 pp.

The objectives of this study were 1) to analyze and compare the survey systems of the Child Watch Project at each levels (national, regional and provincial) against the standards of large-scale survey systems 2) to analyze the differences in standards of the survey system at regional level and factors affecting such differences. 3) to propose a guideline for the improvement of the project. Quantitative and qualitative research procedures were employed in this study. The participants of this study were 81 researchers from national, regional and provincial level of the Child Watch project. The purposive sampling was used in data sampling. Questionnaires and interviews were used as research instruments. The data were analyzed by descriptive statistics using SPSS and content analysis.

The study found that :

1) The analysis of the survey system of the project, using an average score for each item not less than 80% or 4.00 on 1-5 Likert scale as satisfactory criteria and 70% or 3.50 as acceptable criteria, showed that the Child Watch Project passed every standards at acceptable and satisfactory levels. There were eight items that could not pass satisfactory criteria. When classified by level, there were three items which did not pass satisfactory criteria at all three levels i.e., personnel training, adequacy of personnel and selection of assistants for data collection. There also were five other items which did not pass satisfactory criteria at two levels.

2) When the data were analyzed at regional level, it was found that every region passed every standards at acceptable and satisfactory levels. However, it was found that there was one item i.e., personnel training to be a common problem in four out of five regions with all average scores not reaching the satisfactory level. There also were eight other items that could not reach the satisfactory level in three regions.

The factors that caused the differences in data collection standards were 1) human factor; 2) time factor 3) area -based contextual factor; 4) cooperative factor; and 5) factor related to other work conditions set forth by the funding agency.

There are three suggestions from the research: 1) sufficient investment in personnel training and development at all levels, 2) the more flexible time and work conditions in accord with local contexts, and 3) the more effective use of need assessment of the key stakeholders at both national and local level including an arrangement for formal agreements with certain agencies in order to enhance the effectiveness of the project.

Department : Educational Research and Psychology Student's Signature

Field of Study : Educational Research Advisor's Signature

Academic Year : 2012

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากความเมตตากรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุขีวะ ผู้เป็นอาจารย์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่คอยให้ความรู้ คำปรึกษา และแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็น อย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช และ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย ทั้งในฐานะอาจารย์และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้เมตตาให้ความรู้ แนวคิด และข้อเสนอแนะต่างๆ อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยนับตั้งแต่เริ่มต้นการเรียนมาจนถึงช่วง ของการทำวิจัยและทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ในที่สุด

ขอกราบขอบพระคุณดร.อมรวิรัช นาคทรพร ที่คอยสละเวลาให้คำปรึกษาและคอย ชี้แนะในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา รวมทั้งขอขอบพระคุณ ผศ.จำลอง คำบุญชู ผศ.จินตนา เวชมี ดร.สมบัติ ฤทธิเดช ผศ.ดร.ฐิติมาวดี เจริญรัชต์ ดร.สุภาพ เต็มรัตน์ หัวหน้าศูนย์ประสานงานระดับภาคของโครงการ Child Watch รวมทั้งเจ้าหน้าที่ศูนย์ภาค ทุกๆ ท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลสำคัญรวมทั้งคำปรึกษาและความช่วยเหลือต่างๆ ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ ดร.พัชรา เอี่ยมกิจการ ดร.อุทุมพร อินทจักร์ และ ดร.สกาวัฒน์ ไกรมาก ที่สละเวลาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณพี่น้องๆชาวสถาบันรามจิตติที่คอยให้กำลังใจ คำแนะนำและความ ช่วยเหลือมาเป็นระยะโดยตลอดในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งวิทยานิพนธ์นี้คงจะสำเร็จลงไม่ได้เลย ถ้าไม่ได้ความช่วยเหลือและกำลังใจจากพี่น้องๆทุกคน

ขอขอบคุณพี่น้องๆชาวค่ายที่คอยให้กำลังใจในการทำงานมาโดยตลอดเช่นกัน

ขอขอบคุณน้องพิชชาพร สิทธิโชค ที่คอยเป็นแรงผลักดันและให้กำลังใจในการทำ วิทยานิพนธ์ด้วยกันตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4.1 ขอบเขตเชิงเนื้อหา.....	3
1.4.2 ขอบเขตเชิงพื้นที่.....	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวคิดและความสำคัญของการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่.....	6
2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงสำรวจ.....	6
2.1.2 แนวคิดและความสำคัญของการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่.....	7
2.1.3 ตัวอย่างการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่.....	9
2.2 ระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่.....	12
2.2.1 รูปแบบวิธีการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่.....	12
2.2.2 ขั้นตอนการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่.....	13
2.2.3 มาตรฐานของระบบการสำรวจข้อมูล.....	39
2.3 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการติดตามสภาวะการณ่เด็กและเยาวชน รายจังหวัด (Child Watch).....	43
2.3.1 ความเป็นมาโครงการ.....	43
2.3.2 บทบาทหน้าที่ของทีมีวิจัยโครงการ Child Watch.....	44
2.3.3 วิธีดำเนินงาน.....	46

	หน้า
2.3.4 โครงสร้างการจัดการ.....	49
2.3.5 แผนการดำเนินการ.....	50
2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	50
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	52
3.1 การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลของ โครงการ Child Watch.....	52
3.2 การวิเคราะห์ระบบการจัดเก็บข้อมูลในโครงการ Child Watch.....	53
3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	53
3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
3.2.4 ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	55
3.2.5 การรวบรวมข้อมูล.....	55
3.2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
3.2.7 การกำหนดหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์การได้/ไม่ได้มาตรฐาน.....	56
3.3 การวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นมาตรฐานเดียวกันของระบบและ การสำรวจข้อมูลของศูนย์ประสานงานในแต่ละพื้นที่.....	56
3.3.1 กลุ่มที่ทำการศึกษา.....	56
3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	57
3.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
3.4 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนามาตรฐานจัดเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ สำหรับโครงการ.....	58
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	59
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	59
4.2 ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยของโครงการติดตาม สภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด.....	61
4.2.1 ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยภาพรวมทั้งประเทศ... ..	62
4.2.2 สรุปผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยภาพรวม ทั้งประเทศ.....	72
4.2.3 ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยแยกตามระดับ.....	77
4.2.4 สรุปผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยแยกตามระดับ... ..	89
4.3 ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยของโครงการติดตาม สภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดระดับพื้นที่(ภาค).....	97

	หน้า
4.3.1 ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยรายภาค.....	97
4.3.2 ผลการประเมินประสิทธิภาพเฉพาะข้อที่คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ จำแนกตามภาค.....	110
4.3.3 สรุปผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยรายภาค.....	122
4.3.4 การเปรียบเทียบคะแนนผลการดำเนินงานโครงการจำแนกตามภาค..	127
4.3.5 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยรายด้านเปรียบเทียบระหว่างภาคและ ประเทศ.....	129
4.3.6 ผลการสัมฤทธิ์การดำเนินงานของโครงการ	132
4.3.7 เงื่อนไขปัจจัยที่ก่อให้เกิดความแตกต่างเชิงการดำเนินงานระหว่าง พื้นที่(ภาค).....	136
4.4 ข้อเสนอแนะต่อโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด	140
บทที่ 5 สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	142
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	142
5.1.1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพโดยรวมและแยกรายระดับของโครงการ	143
5.1.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานระหว่างพื้นที่และปัจจัยที่ส่งผล	144
5.2 อภิปรายผล	145
5.2.1 มาตรฐานการดำเนินงานสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่.....	145
5.2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อต่อมาตรฐานการดำเนินงานสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่..	151
5.2.3 ทิศทางในอนาคตของโครงการ	152
5.3 ข้อเสนอแนะ	153
5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป.....	155
รายการอ้างอิง.....	156
ภาคผนวก.....	159
ภาคผนวก ก.....	160
ภาคผนวก ข.....	165
ภาคผนวก ค.....	167
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	174

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
2.1	เปรียบเทียบการรูปแบบการสำรวจและการสำรวจขนาดใหญ่.....	14
2.2	ตารางหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่.....	40
2.3	บทบาทที่มิวิจัย Child Watch ระดับประเทศ (สถาบันรามจิตติ).....	44
2.4	บทบาทที่มิวิจัย Child Watch ระดับภาคที่ตั้งในรูปศูนย์ในมหาวิทยาลัยท้องถิ่น... ..	45
2.5	บทบาทที่มิวิจัย Child Watch ระดับจังหวัด	46
2.6	การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลแต่ละจังหวัดของโครงการฯ	47
2.7	แผนการดำเนินงานของโครงการ Child Watch	50
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามภูมิภาค.....	60
4.2	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ).....	63
4.3	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง).....	64
4.4	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล).....	65
4.5	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้).....	66
4.6	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม).....	67
4.7	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล).....	68
4.8	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล).....	69
4.9	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการตรวจสอบคุณภาพ).....	70
4.10	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านรูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล).....	71
4.11	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการติดตามผล).....	72
4.12	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยแยกรายระดับ	80

ตารางที่	หน้า	
4.13	สรุปข้อที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานระดับเป็นที่น่าพอใจและระดับที่ยอมรับได้ แยกตามระดับและชั้นตอน.....	87
4.14	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ).....	98
4.15	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง).....	99
4.16	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล).....	101
4.17	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้).....	102
4.18	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม).....	103
4.19	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล).....	105
4.20	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล).....	106
4.21	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการตรวจสอบคุณภาพ).....	107
4.22	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านรูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล).....	108
4.23	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการติดตามผล).....	110
4.24	สรุปการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยแยกรายภาค.....	112
4.25	สรุปข้อที่คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจแยกรายภาคและระดับการเป็น ปัญหาร่วมระหว่างภาค.....	119
4.26	การเปรียบเทียบคะแนนประสิทธิผลการดำเนินงานโครงการจำแนกตามภูมิภาค...	127
4.27	การประเมินการดำเนินการวิจัยรายด้านเปรียบเทียบระหว่างภาคและประเทศ.....	131
4.28	สรุปตารางแสดงเงื่อนไขปัจจัยสำคัญที่เป็นสาเหตุของความแตกต่าง ระหว่างพื้นที่(ภาค).....	140

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับประชากร.....	19
2.2 ขั้นตอนการสุ่มที่ตัวที่อาจเกิดคลาดเคลื่อน.....	20
2.3 การสรุปประเด็นที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลในขั้นตอนระยะก่อนเก็บข้อมูล.....	32
2.4 การสรุปประเด็นที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลในขั้นตอนระยะเก็บข้อมูล.....	35
2.5 กระบวนการในการตรวจสอบคุณภาพ.....	37
2.6 การสรุปประเด็นที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลในขั้นตอนระยะหลังเก็บข้อมูล.....	39
2.7 กรอบแนวคิดในภาพรวมโครงการ Child Watch.....	48
2.8 โครงสร้างการพื้นที่การทำงานของโครงการ Child Watch.....	49
2.9 สรุปกรอบความคิดในการเก็บข้อมูล.....	51
4.1 กราฟเปรียบเทียบผลการประเมินคะแนนเฉลี่ยรายด้านจำแนกตามภาค และประเทศ.....	130
5.1 สรุปภาพรวมการออกแบบระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่.....	150
5.2 องค์ประกอบความสำเร็จของการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่.....	152

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสำรวจขนาดใหญ่ (Large-Scale Survey) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาสังคมในมิติต่างๆ เนื่องจากแนวโน้มประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ความหลากหลายของกลุ่มประชากรที่เข้ามาอยู่ในสังคมเดียวกัน ประกอบกับสภาพปัญหาเศรษฐกิจสังคมที่สลับซับซ้อนขึ้น ทำให้การสำรวจขนาดใหญ่ที่เข้าไปติดตามหรือศึกษาสภาพการณ์ของสังคมในมิติต่างๆ เป็นเครื่องช่วยให้สังคมมีข้อมูลที่แม่นยำ เข้าถึงความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายได้ ในต่างประเทศมีตัวอย่างการสำรวจขนาดใหญ่มากมายทั้งในด้านสาธารณสุข แรงงาน การศึกษา แม้กระทั่งด้านการเมืองที่มีการสำรวจเป็นฐานข้อมูลระดับชาติอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงให้หน่วยงานนโยบายตลอดจนนักวิชาการที่สนใจได้ใช้ประโยชน์ สำหรับในประเทศไทยเราเองก็มีการสำรวจขนาดใหญ่อยู่หลายเรื่องโดยหลายหน่วยงานที่ต่างวัตถุประสงค์กันไป ไม่ว่าจะเป็นการสำรวจประจำปีของสำนักงานสถิติแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นการสำรวจสภาพการณ์การพัฒนาทั่วไป เช่น สภาพประชากรและครัวเรือน สภาพการประกอบอาชีพในภาคการผลิตต่างๆ หรือเป็นการสำรวจเฉพาะเรื่อง เช่น การสำรวจสภาพปัญหาของประชากรผู้สูงอายุ การสำรวจสภาพปัญหาความยากจน เป็นต้น

การสำรวจขนาดใหญ่เป็นงานที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยการเตรียมการตลอดจนการบริหารจัดการที่ดี ตั้งแต่การพัฒนาเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างไปจนถึงการจัดเก็บและบันทึกข้อมูล ตลอดจนการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งวงการวิจัยมีการถกเถียงงานการสำรวจขนาดใหญ่ออกมาเป็นจำนวนมากไม่น้อย เพื่อชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญๆ ในการดำเนินการสำรวจขนาดใหญ่ให้มีคุณภาพน่าเชื่อถือและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการลงทุนที่ย่อมต้องใช้ทั้งกำลังคนและงบประมาณสูงกว่าการสำรวจทั่วไป

ในต่างประเทศมีการถกเถียงงานการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ซึ่งนำมาสู่การพัฒนาการออกแบบการสำรวจขนาดใหญ่ที่ช่วยให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น เช่น องค์การสหประชาชาติในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ออกแบบระบบการสำรวจตัวอย่างครัวเรือนในประเทศกำลังพัฒนา (Department of Economic and Social Affairs Statistics Division, 2005) นอกจากนี้ยังมีการออกแบบและจัดระบบการสำรวจข้อมูลระดับชาติเพื่อศึกษาสภาพปัญหาของครอบครัวอุปถัมภ์ที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นต้น (Bramlett, 2008)

จากการศึกษาข้อมูลพบว่าในประเทศไทย แม้จะมีการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจขนาดใหญ่ ในหลายหน่วยงาน เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข ฯลฯ แต่ในขณะเดียวกัน องค์ความรู้ในการวางระบบและพัฒนาวิธีการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ ยังมี ประเด็นให้ศึกษาน้อย ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาขึ้นจากประสบการณ์ทำงาน ซึ่งจะเป็นความรู้ เฉพาะด้านในแต่ละหน่วยงาน แต่ยังไม่ได้สกัดเป็นองค์ความรู้ของระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ ทำให้ยังขาดองค์ความรู้ในเชิงวิธีวิทยาการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจที่จะ พัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเก็บข้อมูลประเภทนี้

สำหรับโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) เป็นโครงการสำรวจขนาดใหญ่โครงการหนึ่งในประเทศไทยที่เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 มีการเก็บข้อมูลสภาวะการณด้านสุขภาพ ด้านการศึกษาและพฤติกรรมทางสังคมจาก กลุ่มตัวอย่างจำนวนกว่า 150,000 คน (สถابันรามจิตติ, 2552) มีการวางแผนการการจัดเก็บ ข้อมูลโดยใช้นักวิจัยกระจายตัวตามท้องที่ในแต่ละจังหวัดกว่า 300 คน โดยมีศูนย์ประสานงาน ภาค 6 ศูนย์เป็นผู้ประสานงานกับนักวิจัยในแต่ละจังหวัด พร้อมทั้งมีกรอบวิธีการ เครื่องมือ และ นิยามข้อมูลเพื่อให้เป็นมาตรฐานแบบเดียวกัน อย่างไรก็ตามเนื่องจากคณะนักวิจัยที่ทำการเก็บ ข้อมูลในแต่ละจังหวัดมีความหลากหลายในเรื่อง ภูมิหลังของนักวิจัยที่มีความแตกต่างกัน การปฏิบัติงานที่แตกต่างกันไปตามความถนัดและความสามารถของนักวิจัยแต่ละคน ทั้งนี้จะ ขึ้นอยู่กับบริบทของนักวิจัยในแต่ละพื้นที่ ซึ่งส่งผลให้คุณภาพข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา รวมทั้ง ระยะเวลาในการดำเนินงานเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและงบประมาณในการใช้จ่ายก็มี ลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของข้อมูลและฐานข้อมูลสภาวะการณเด็ก และเยาวชนระดับประเทศในภายหลังได้

ผู้วิจัยเห็นว่าประสบการณ์ของโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) น่าจะเป็นตัวอย่างที่ดีที่ให้กับโรงเรียนที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาการสำรวจขนาดใหญ่ ในประเทศของเราต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาระบบการสำรวจข้อมูลของโครงการติดตาม สภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ ความรู้ของการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่โดยเฉพาะด้านเด็กและเยาวชนต่อไป

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ระบบการจัดเก็บข้อมูลของโครงการติดตาม สภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ว่ามีมาตรฐานการเก็บข้อมูลและมีจุด แข็ง จุดอ่อนตรงจุดใดบ้างจากการเก็บข้อมูลสำรวจเป็นรายพื้นที่จังหวัดพร้อมการสัมภาษณ์เชิง ลึกกับหัวหน้าทีมวิจัยจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผลจากการวิเคราะห์การจัดเก็บข้อมูลเชิง สำรวจในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและการพัฒนาฐานข้อมูลเด็ก และเยาวชนในระดับประเทศและการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการสำรวจข้อมูล ขนาดใหญ่ได้ต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1) ระบบการสำรวจข้อมูลของโครงการติดตามสภาวะการณืเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศเป็นอย่างไร เป็นไปตามหลักการสำรวจขนาดใหญ่ที่มีมาตรฐานเพียงไร

2) ระบบการสำรวจข้อมูลมีความแตกต่างกันเชิงมาตรฐานในแต่ละพื้นที่หรือไม่ ปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในเชิงมาตรฐานในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าว

3) แนวทางการปรับปรุงระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ในโครงการสำรวจขนาดใหญ่อย่างโครงการติดตามสภาวะการณืเด็กและเยาวชนรายจังหวัด(Child Watch) ควรเป็นอย่างไรในอนาคต

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบระบบการสำรวจข้อมูลในโครงการติดตามสภาวะการณืเด็กและเยาวชนในแต่ละระดับตามมาตรฐานสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

2) เพื่อวิเคราะห์ความเป็นมาตรฐานเดียวกันของระบบการสำรวจข้อมูลในแต่ละพื้นที่ และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นมาตรฐานเดียวกันของการจัดเก็บข้อมูล

3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่สำหรับโครงการ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตเชิงเนื้อหา

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อนของโครงการติดตามสภาวะการณืเด็กและเยาวชนรายจังหวัดตามมาตรฐานการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่และปัจจัยที่เกี่ยวข้องระบบการจัดเก็บข้อมูลของโครงการติดตามสภาวะการณืเด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ซึ่งเป็นโครงการที่ทำการสำรวจข้อมูลเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ โดยสถาบันรามจิตติ เป็นผู้จัดทำขึ้น โดยทำการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนและนักศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นฐานในการวางแผนการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน

การศึกษาระบบการสำรวจข้อโครงการดังกล่าว จะใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานการทำงานของศูนย์ประสานงานแต่ละระดับและนำไปเปรียบเทียบกับมาตรฐานการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ที่ศึกษามาทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยดูที่ขั้นตอนต่างๆ ในการสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยต้องการศึกษาทั้งระบบการสำรวจของโครงการติดตามสภาวะการณืเด็กและเยาวชนรายจังหวัด แต่โครงสร้างการบริหารจัดการของโครงการเป็นรูปแบบที่ศูนย์ประสานงาน

ระดับประเทศเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในส่วนที่ต่างกัน คือ ศูนย์ประสานงานระดับภาคและนักวิจัยรายจังหวัด โดยดูที่วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการออกแบบในระดับจังหวัด

ในการศึกษารั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษาข้อมูลของนักวิจัยในแต่ละระดับที่เป็นผู้เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลเด็กและเยาวชน โดยดูตามมาตรฐานการสำรวจข้อมูลในแต่ละขั้นตอน เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการของศูนย์ประสานงานในระดับภาคและระดับประเทศเพื่อหาข้อมูลในการบริหารการจัดการ การประสานงาน การรายงานผลและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ โดยมุ่งเน้นที่จะศึกษาจุดแข็งจุดอ่อนในระบบการสำรวจข้อมูลของแต่ละระดับและพื้นที่ ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามสภาพบริบทและพื้นที่การทำงาน โดยจำกัดขอบเขตการศึกษาอยู่ที่ศูนย์ประสานงานและนักวิจัย เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการเก็บข้อมูลในแต่ละส่วน โดยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูลโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด ประกอบด้วย (1) ศูนย์ประสานงานระดับประเทศ (2) ศูนย์ประสานงานระดับภาค และ (3) นักวิจัยภายในจังหวัดแต่ละจังหวัด

1.4.2 ขอบเขตเชิงพื้นที่

พื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ประสานงานระดับภาคทั้ง 5 ภาคของโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ โดยได้ยกเว้นพื้นที่ของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เนื่องจากในช่วงการเก็บข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการทำงานของศูนย์ประสานงานระดับภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จึงทำให้ศูนย์ประสานงานระดับภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลไม่สามารถเก็บข้อมูลได้

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

โครงการติดตามสภาวะการณเด็ก หมายถึง โครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า โครงการ Child Watch ที่สถาบันรามจิตติเป็นผู้จัดทำขึ้น

มาตรฐาน หมายถึง สภาพสิ่งทีควรจะเป็น เป็นสภาพอันประกอบด้วยคุณภาพ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2541) สภาพที่พึงประสงค์ซึ่งระบุถึงสภาพปัจจัย วิธีดำเนินงานหรือสภาพผลผลิตที่มีคุณภาพและสิ่งทีต้องการให้เกิดขึ้น (สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2542) สิ่งทีถือเป็นหลักสำหรับเทียบกำหนด (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2525)

มาตรฐานของระบบการสำรวจข้อมูล หมายถึง แนวทางในการปฏิบัติและข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพของระบบ ทีเป็นที่ยอมรับจากองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกอันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็นหลักในการเปรียบเทียบสำหรับการสนับสนุน การตรวจสอบ การ

ประเมินผล และการประกันคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลของโครงการ ผู้วิจัยได้แบ่งมาตรฐานของระบบการเก็บข้อมูลที่สำคัญไว้ 2 ประเด็น ดังนี้คือ 1) มาตรฐานระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ซึ่งได้มาจากภาพรวมของการบริหารงานของหน่วยงานที่มีความเข้าใจตรงกันในทุกภาคส่วนของหน่วยงาน และ 2) มาตรฐานจากองค์ความรู้ทางระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งได้มาจากการวิธีการทางระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งมีเทคนิคและวิธีการทำให้การได้มาซึ่งข้อมูลมีคุณภาพสูงสุดในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย

ระบบการเก็บข้อมูล หมายถึง ระบบที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล ในกรณีนี้ใช้ระบบที่สร้างขึ้นจากโครงการติดตามสภาวะการเด็กและเยาวชนรายจังหวัดในการศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการของโครงการเป็นรูปแบบที่ศูนย์ประสานงานระดับประเทศเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในส่วนที่ต่างกัน คือ ศูนย์ประสานงานระดับภาคและนักวิจัยรายจังหวัด โดยดูที่วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการออกแบบในระดับจังหวัด

1) **ระบบบริหารจัดการ** เป็นการวางโครงสร้างของศูนย์ประสานงานและนักวิจัยในพื้นที่ในการลงเก็บข้อมูล โดยแบ่งศูนย์ประสานภาคออกเป็น 6 ศูนย์ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคกรุงเทพและปริมณฑล ซึ่งแต่ละศูนย์จะทำหน้าที่ดูแลและให้ประสานงานกับนักวิจัยในแต่ละจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ของตนเอง

2) **ขั้นตอนการดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูล** ซึ่งประกอบด้วย การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้ การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูล และการฝึกอบรม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การตรวจสอบคุณภาพ รูปแบบการเก็บเผยแพร่ข้อมูล และการติดตามผล

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ทำให้ทราบองค์ความรู้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขนาดใหญ่ ที่มีรายละเอียดเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ในการใช้เก็บข้อมูลด้านเด็กและเยาวชน โดยยึดตามหลักของดำเนินการสำรวจที่ดี มีมาตรฐานในทุกระดับของหน่วยงาน ทำให้ให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและนำไปใช้ประโยชน์ได้ในหลาย ๆ ด้าน

2) ทำให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานในระบบการสำรวจข้อมูล และสามารถนำมาทำเป็นข้อเสนอแนะในการทำงานให้กับหน่วยงานที่ทำการเก็บข้อมูลด้านเด็กและเยาวชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปประยุกต์ใช้ในการสร้างระบบการสำรวจข้อมูลที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 2.1 แนวคิดและความสำคัญของการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

ตอนที่ 2.2 ระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

ตอนที่ 2.3 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด

ตอนที่ 2.4 กรอบแนวคิด

ตอนที่ 2.1 แนวคิดและความสำคัญของการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงสำรวจ

2.1.2 แนวคิดและความสำคัญของการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

2.1.3 ตัวอย่างโครงการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงสำรวจ

การวิจัยเชิงสำรวจเป็นการรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ศึกษา เพื่ออธิบายสภาพความเป็นจริงของสิ่งที่เราทำการศึกษาตามวัตถุประสงค์ในการสำรวจ ในปัจจุบันการวิจัยเชิงสำรวจข้อมูลถูกนำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการตัดสินใจหรือเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ยิ่งข้อมูลในการสำรวจมีปริมาณมากเท่าไร กระบวนการในการสำรวจข้อมูลยิ่งต้องทำด้วยความละเอียดรอบครอบเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพสามารถอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากรที่สนใจจะศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยมีผู้ให้ขอบเขตของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีรายละเอียดแตกต่างกันดังนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบในแต่ละช่วงเวลา โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่เชื่อถือได้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ทำให้สามารถรวบรวมข้อมูลได้ในปริมาณมากๆ และครอบคลุมพื้นที่ทำการวิจัยได้เป็นบริเวณกว้าง โดยข้อมูลที่ได้อาจตรงกับสภาพจริงของประชาชน (Kidder, 1986 อ้างถึงใน สิน พันธุ์พินิจ, 2549)

สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งแบบปฐมภูมิและทุติยภูมิ ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรสามารถสรุปอ้างอิงคำตอบหรือผลการสำรวจอย่างมีเหตุผลที่เชื่อถือได้ (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2537)

เป็นการวิจัยที่เชื่อมโยงกันระหว่างประชากรกับกลุ่มตัวอย่าง บางคนเรียกการวิจัยประเภทนี้ว่าเป็นการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง (Sample survey) การวิจัยประเภทนี้ทำเพื่อต้องการทราบเรื่องบางเรื่องของคนอย่างกว้างขวาง เช่น ความคิดเห็น ทศนคติ และพฤติกรรม รวมทั้งข้อเท็จจริงทางสังคมวิทยาอันเป็นลักษณะส่วนบุคคลที่เป็นสมาชิกของสังคม (Kerlinger, 1986 อ้างถึงใน สิน พันธุ์พินิจ, 2549)

เป็นวิธีวิจัยด้านสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ซึ่งมุ่งศึกษา ความรู้ ความคิด ความเชื่อ การกระทำ รสนิยม ฯลฯ ของบุคคลดังกล่าว ดำเนินการอย่างเป็นระบบด้วยการให้บุคคลดังกล่าว หรือกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรทำหน้าที่ยกรงานข้อมูลตนเอง (ปารีชาติ สถาปิตานนท์, 2545)

เป็นการวิจัยที่นำมาใช้แสวงหาความรู้ความจริงกันอย่างกว้างขวางในทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหลาย ๆ ด้าน เช่น การสำรวจประชามติ การสำรวจความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์ การสำรวจสภาพประชากรเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการทำงานทั้งเชิงนโยบายและการปฏิบัติ (องอาจ นัยพัฒน์, 2548)

จากขอบเขตของการวิจัยเชิงสำรวจที่มีผู้ให้ขอบเขตไว้ดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญของการวิจัยเชิงสำรวจไว้ดังนี้ การวิจัยเชิงสำรวจเป็นการวิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีการที่หลากหลาย สามารถใช้วิธีการเก็บข้อมูลได้ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ในพื้นที่กว้างๆ ทำให้การวิจัยเชิงสำรวจสามารถประยุกต์ใช้ได้เหมาะกับงานหลายๆ แบบ ตั้งแต่การสำรวจขนาดเล็ก เช่น การทำโพล การสำรวจความคิดเห็นในสถานศึกษา ไปจนถึงการสำรวจขนาดใหญ่ ที่ต้องเก็บข้อมูลในปริมาณมากๆ เช่น การสำรวจสำมะโนประชากร การสำรวจความต้องการพื้นฐาน (จปฐ.) ฯลฯ โดยมีวัตถุประสงค์อยู่ที่การสะท้อนสภาพของเป็นจริงของผู้ให้ข้อมูล และสามารถสรุปอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากรได้

2.1.2 แนวคิดและความสำคัญของการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

การสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ (Large-Scale Surveys – LSS) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่มีลักษณะการสำรวจข้อมูลในปริมาณที่มาก ๆ ซึ่งในการสำรวจขนาดใหญ่จำเป็นต้องเพิ่มความละเอียดรอบคอบในการออกแบบขั้นตอนการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันกระบวนการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ได้ถูกนำมาใช้กันเพิ่มมากขึ้นในหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยการนำข้อมูลจากการสำรวจมาใช้เป็นฐานในการตัดสินใจ

ในช่วงสองสามทศวรรษที่ผ่านมา งานวิจัยเชิงสำรวจที่เก็บรวบรวมข้อมูลถือเป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งข้อมูลต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจในหลายๆ ด้าน เช่น การออกนโยบาย

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดการโครงการ การจัดการแรงงาน นอกจากนี้ยังนำไปใช้ในหน่วยงานระดับย่อยลงมา อย่างเช่นในชุมชน เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงสภาพของชุมชนอันจะนำมาสู่หลักในการพัฒนาชุมชนของตนเองต่อไป

ในขณะที่เดียวกันผู้มีส่วนในการกำหนดนโยบายและผู้เกี่ยวข้องได้จัดให้มีการสำรวจในด้านต่างๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจ จึงถือได้ว่าการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประชากรเป็นกลไกสำคัญที่จำเป็นต่อการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงประเทศ ซึ่งในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่แต่ละครั้งจำเป็นต้องค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเป็นจำนวนมาก

ดังนั้นในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ จะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างละเอียดรอบคอบ มีการประกันคุณภาพของข้อมูล ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการสำรวจข้อมูลจะต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลที่ได้นั้นจะต้องสามารถเอาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศได้ (Department of Economic and Social Affairs Statistics Division, 2005)

ข้อมูลสถิติขนาดใหญ่จึงเป็นข้อมูลสำคัญของการวางแผนและกำหนดนโยบายการบริหารประเทศของรัฐ ทั้งการวางแผนเชิงนโยบาย การกำหนดมาตรการและโครงการในเชิงปฏิบัติต่างๆ การตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณ ตลอดจนใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของแผนงาน และโครงการต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ และยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชน โดยอาศัยฐานข้อมูลจากการวิจัยเชิงสำรวจที่มีคุณภาพ ช่วยในการวิเคราะห์สถานการณ์ได้ตามสภาพจริงที่เกิดขึ้น

สำหรับประเทศไทยการวิจัยด้วยการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ถือได้ว่าเป็นกระบวนการวิจัยที่สำคัญในการวางแผนเป้าหมายในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ในปัจจุบันรัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของงานวิจัยที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยของประเทศให้เก็บรวบรวมแผนงานและงบประมาณในด้านการวิจัยของประเทศ เพื่อเสนอต่อรัฐบาลในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, พ.ศ. 2551 – 2553)

“นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ(พ.ศ.2551 – 2553) ได้บูรณาการแนวคิดในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานวิจัยให้สามารถตอบสนองนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และความต้องการของชุมชน โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาชนและชุมชนท้องถิ่น อันจะนำไปสู่

*การดำเนินงานวิจัยในภาพรวมของประเทศอย่างอย่างสมบูรณ์ เพื่อเป็น
รากฐานการพัฒนาประเทศทศวรรษปฏิวัติฐานความรู้อย่างแท้จริง”
(สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, พ.ศ. 2551 – 2553)*

รัฐบาลไทยจึงได้ลงทุนในการจัดเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ในหลายด้านทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมผ่านสำนักงานสถิติแห่งชาติ เช่น การจัดทำสำมะโนประชากรและเคหะ ฯลฯ และยังมีหน่วยงานอื่นของภาครัฐที่มีการเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำคัญช่วยในการวางแผนและตัดสินใจทั้งภาคนโยบายและปฏิบัติ เช่น ข้อมูลเศรษฐกิจด้านการเกษตรที่สำคัญของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ข้อมูลจำนวนนักเรียน ครูและผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประเทศของศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ฐานข้อมูลแรงงานและสถานประกอบการ กระทรวงแรงงาน โครงการสำรวจข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) ของกระทรวงมหาดไทย (เอกสารการจัดเก็บข้อมูลของกระทรวงมหาดไทย, 2552)

นอกจากหน่วยงานของรัฐแล้วยังมีหน่วยงานเอกชนที่จัดเก็บข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการตัดสินใจด้านนโยบายและเป็นประโยชน์ในด้านอื่น เช่น สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ฐานข้อมูลการบริหารจัดการต้นน้ำของมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ โครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่เป็นรูปแบบการเก็บข้อมูลที่จัดทำจากความต้องการในการใช้ข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ มีตำแหน่งหน้าที่ในการบริหารงาน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องใช้ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้เป็นฐานในการตัดสินใจ เช่น การวางนโยบายในการทำงาน การตัดสินใจในการปฏิบัติงาน

การสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่จึงมีความจำเป็นอย่างมากในการสำรวจข้อมูลที่สำคัญเพื่อใช้เป็นฐานในการตัดสินใจ ให้ทุกภาคส่วนสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบายวางแผนงานโครงการทั้งในส่วนภาครัฐ ภาคเอกชนและการจัดการประชาชน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ในการกำหนดนโยบายของรัฐในการพัฒนาและการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านต่างๆ ให้เหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลในภาพส่วนต่างๆ ได้ใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลดังรายละเอียดในตัวอย่างการเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ในการตัดสินใจของต่างประเทศและในประเทศไทย

2.1.3 ตัวอย่างการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

1) ตัวอย่างการเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ในการตัดสินใจในต่างประเทศ

ในต่างประเทศนำเอาการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ (Large Scale Survey – LSS) ถูกนำมาใช้เพื่อหาแนวทางในการตัดสินใจทั้งในเชิงนโยบายและการปฏิบัติ ซึ่งส่วนใหญ่

ในแต่ละประเทศจะมีสำนักงานสถิติแห่งชาติของแต่ละประเทศ จะทำการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ได้ใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ พัฒนาการทำงานขององค์กร ออกนโยบายในการพัฒนาประเทศ ตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ฯลฯ ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติจะทำการสำรวจให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล

ตัวอย่างเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ทำการสำรวจข้อมูลประชากรหลายๆ ด้าน เช่น ข้อมูลประชากรของคนในประเทศ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลครัวเรือน ข้อมูลสวัสดิการสังคม ฯลฯ ซึ่งข้อมูลต่างๆ เหล่านี้จะถูกนำไปใช้โดยประชาชน นักวิจัย รัฐบาลกลาง และรัฐบาลท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจที่สำคัญ

นอกจากนี้ ยังมีโครงการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ ที่เป็นการร่วมมือกันหลาย ๆ ประเทศ โดยมีองค์การสหประชาชาติเป็นศูนย์กลางในการออกแบบระบบการจัดเก็บข้อมูล ซึ่งได้ทำการสำรวจตัวอย่างครัวเรือนในประเทศกำลังพัฒนา เป็นการศึกษาถึงสภาพของครัวเรือนในแต่ละภูมิภาคแล้วนำมาใช้ในการออกนโยบายร่วมกันในการช่วยกันพัฒนาประเทศที่กำลังพัฒนา (Department of Economic and Social Affairs Statistics Division, 2005)

การออกแบบและจัดระบบการสำรวจข้อมูลระดับชาติเพื่อศึกษาสภาพปัญหาของครอบครัวอุปถัมภ์ที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่ทำการศึกษาสภาพของครอบครัวอุปถัมภ์ที่รับเด็กพิเศษไปดูแล เป็นการศึกษาเพื่อตรวจสอบความเป็นอยู่ของเด็กพิเศษที่ไปรับการดูแลโดยครอบครัวอุปถัมภ์ ในขณะที่เดียวกันเป็นสามารที่จะนำมาปรับปรุงข้อกำหนดหรือกฎในการรับเลี้ยงดูบุตรด้วย (Bramlett, 2008)

2) ตัวอย่างการเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ในการตัดสินใจในประเทศไทย

ในประเทศไทยมีหน่วยงานหลักที่ทำการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ คือ สำนักงานสถิติแห่งชาติมีภารกิจในฐานะเป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ในการดำเนินการสำรวจข้อมูลสถิติตามหลักวิชาการ และเพื่อติดตามประเมินผลและสนับสนุนการดำเนินการตามนโยบายและแผนงานของรัฐโดยมีอำนาจหน้าที่หลักดังนี้ 1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสถิติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง 2) จัดทำแผนแม่บทเกี่ยวกับการดำเนินงานทางสถิติของรัฐ 3) เสนอแนะนโยบายและแนวทางการจัดทำมาตรฐานทางสถิติเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีการใช้มาตรฐานสถิติตามหลักสากล 4) จัดทำแผนโครงสร้างสารสนเทศของประเทศในการกำหนดกรอบและขอบเขตของข้อมูลที่แต่ละหน่วยงานต้องรับผิดชอบ 5) ผลิตและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในระดับมหภาคด้วยวิธีการจัดทำสำมะโน 6) การสำรวจด้วยตัวอย่างและให้บริการข้อมูลสถิติทุกสาขาของประเทศ 7) ผลิตและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ ที่ใช้ในการสนับสนุนนโยบายเร่งด่วนของรัฐและข้อมูลสถิติที่สำคัญที่ไม่มีหน่วยงานใดจัดทำรวมทั้งประสานและให้คำปรึกษาในการจัดทำข้อมูลสถิติของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน 8) ประสานงานกับองค์กรระหว่างประเทศในด้านวิชาการสถิติ 9) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมาย

กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติหรือตามที่รัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่มีการจัดทำทุกปี ได้แก่ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน การสำรวจการใช้พลังงานของครัวเรือน การสำรวจเพื่อติดตามภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร การสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร การสำรวจความต้องการพัฒนาขีดความสามารถของประชากร การสำรวจแรงงานนอกระบบ การสำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานประกอบการ การสำรวจยอดขายรายไตรมาส การสำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครอบครัว การสำรวจสถานภาพการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำข้อมูลด้านอื่นๆ อีกในทุกๆ 2- 10 ปี (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2553)

ทั้งนี้โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติใช้ระบบกระจายงานสถิติ ซึ่งเป็นระบบที่มีสำนักงานสถิติแห่งชาติ ทำหน้าที่ในการสำรวจข้อมูลเป็นส่วนกลางและประสานหน่วยงานอื่นๆ ภายในกระทรวง กรมต่างๆ ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามด้านที่หน่วยของตนเองรับผิดชอบ ทำให้แต่ละหน่วยงานสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลมาสรุปผลอย่างรวดเร็วและสะดวก เพราะตรงกับสายงานของตน โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติจะทำหน้าที่ประสานงาน ให้คำปรึกษาด้านวิชาการและการปฏิบัติงาน เพื่อควบคุมคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานอื่นอีกทางหนึ่ง (กฤษฎา จิรวัดน์สถิต, ม.ป.ป.)

สำหรับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการสำรวจที่สำคัญๆ หลายโครงการเช่น การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร (การสำรวจแรงงาน) การสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของ ครัวเรือนการสำรวจการใช้พลังงานของครัวเรือน การสำรวจการเปลี่ยนแปลงของประชากรการสำรวจวิทยุ - โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ การสำรวจอนามัยและสวัสดิการการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญการสำรวจข้อมูลระดับหมู่บ้าน เป็นต้น

นอกจากนี้ก็ยังมีความหมายอื่น ๆ ที่ทำการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่อีก เช่น กระทรวงมหาดไทยมีการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อใช้ในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา เช่น โครงการสำรวจข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) ซึ่งเป็นโครงการที่สำรวจข้อมูลจากประชาชนทั่วประเทศในด้านต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาในหลายระดับ ทั้งในระดับชุมชนไปจนถึงระดับนโยบายของชาติ

ในการสำรวจข้อมูลจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นการสำรวจข้อมูลของคนในชุมชนเป็นประจำที่ปี โดยจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ประชาชนเห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ของตนเอง ครอบครัว และชุมชน ซึ่งเมื่อทราบถึงข้อมูลต่างๆ ในชุมชนของตน ก็สามารถช่วยกันพัฒนาชุมชนได้ตรงกับความต้องการที่แท้จริงมากที่สุด และใน

ขณะเดียวกันหน่วยงานของรัฐก็สามารถนำข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับชุมชน มาใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกโครงการต่างๆ ที่จะมาพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริงได้มากขึ้น

ส่วนข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) เป็นการสำรวจข้อมูลหมู่บ้านที่แสดงให้เห็นสภาพทั่วไปและปัญหาของหมู่บ้านชนบทด้านต่างๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สุขภาพและอนามัย ความรู้ และการศึกษา ความเข้มแข็งของชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาพแรงงานและยาเสพติด ซึ่งจะจัดเก็บทุกหมู่บ้านในชนบทเป็นประจำทุก 2 ปี เป็นสิ่งที่ใช้วัดสภาพปัญหาของหมู่บ้าน ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนแก้ไขปัญหาโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เอกสารการจัดเก็บข้อมูลของกระทรวงมหาดไทย, 2552)

จากตัวอย่างการเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ของต่างประเทศและของประเทศไทยเห็นได้ว่าการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนล้วนใช้ข้อมูลเป็นฐานความรู้ในการทำงาน โดยการสำรวจข้อมูลสภาพจริงของสิ่งต่างๆ เช่น ประชากร ทรัพยากร ฯลฯ มาใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาในด้านต่างๆ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจึงถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการตัดสินใจในแต่ละเรื่อง ดังนั้นขั้นตอนในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ถือเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีคุณภาพสามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมีการรวบรวมการสำรวจข้อมูลที่ดี เป็นระบบ และมีการตรวจสอบคุณภาพในทุกกระบวนการ

ตอนที่ 2.2 ระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

2.2.1 รูปแบบวิธีการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

2.2.2 ขั้นตอนการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

2.2.3 มาตรฐานของระบบการสำรวจข้อมูล

2.2.1 รูปแบบวิธีการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

วิธีการในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ จะมีวิธีการคล้ายคลึงกับการวิจัยเชิงสำรวจปกติ แต่จะแตกต่างกันตรงความละเอียดรอบคอบในการออกแบบการวิจัยในทุกขั้นตอน การประกันคุณภาพที่จะต้องครอบคลุมการทำงานทุกระดับ เนื่องจากความแตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีจำนวนมากกว่าและมีความหลากหลายกว่า ทำให้การสำรวจจำเป็นต้องออกแบบให้ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เพื่อให้สามารถสรุปอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากรได้ และมีในบางขั้นตอนที่เพิ่มขึ้นมาในการเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ เช่น การสัมภาษณ์ผู้เก็บข้อมูล และการจัดฝึกอบรม หรือบางขั้นตอนจำเป็นที่ต้องออกแบบเพิ่มเติมจากการสำรวจปกติ เพื่อให้เหมาะสมตามบริบทของการสำรวจขนาดใหญ่ เช่น การเผยแพร่ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

ทั้งนี้ในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่มักจะทำในพื้นที่บริเวณกว้างและเก็บข้อมูลจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องมีระบบการจัดการรองรับในการเก็บข้อมูล ซึ่งแต่ละหน่วยงานที่ทำการ

สำรวจข้อมูลขนาดใหญ่จะมีระบบในการเก็บข้อมูลแตกต่างกัน อย่างเช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติจะใช้วิธีให้หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบในแต่ละด้านเป็นผู้เก็บข้อมูล โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางที่ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการส่วนหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการเก็บรวมข้อมูล เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย จะทำหน้าที่ในการเก็บข้อมูล โดยแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประสานงานในระดับจังหวัดมาช่วยในการสำรวจข้อมูล (กฤษฎา จิรวินน์สถิต, ม.ป.ป.)

ในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานคนพิการของสำนักวิจัยประชากรและสังคม ใช้วิธีการขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่ใกล้ชิดกลุ่มข้อมูลที่ต้องการจะสำรวจ คือ สาธารณสุขจังหวัดให้แต่งตั้งผู้ประสานงานระดับจังหวัดและระดับอำเภอมาเป็นผู้ประสานงาน โดยให้เป็นฝ่ายทอดวิธีการเก็บข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ระดับตำบล (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, 2541)

ในขณะที่โครงการติดตามสภาพการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ใช้ระบบการสำรวจข้อมูลโดยมีศูนย์ประสานงานในแต่ละภาคเป็นผู้ดูแลประสานงานกับนักวิจัยในแต่ละจังหวัด โดยศูนย์ประสานงานทำหน้าที่ในการวางแผนการทำงานในระดับภาค ชี้แจงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วางแผนการดำเนินงาน ไปจนถึงการฝึกอบรมเทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้แก่นักวิจัยในแต่ละจังหวัด

กล่าวโดยสรุปคือ ขอบเขตการสำรวจขนาดใหญ่ไม่ได้มีเกณฑ์กำหนดที่แน่นอน โดยส่วนใหญ่จะใช้การเรียกงานวิจัยที่เก็บข้อมูลทั่วประเทศว่าเป็นการสำรวจขนาดใหญ่ เช่น การสำรวจข้อมูลทั่วประเทศ การสำรวจข้อมูลในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยจึงแบ่งประเด็นที่ควรใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งระหว่างการสำรวจกับการสำรวจขนาดใหญ่ออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) ขอบเขตพื้นที่ในการเก็บข้อมูล 2) รูปแบบการบริหารจัดการคณะทำงานในการเก็บข้อมูลมาเป็นตัวกำหนดใน และ 3) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล

จากตัวอย่างที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ไม่ได้มีเกณฑ์ชัดเจน แต่จะมีความคล้ายคลึงกันในส่วนของการมีขอบเขตพื้นที่ในการเก็บข้อมูลบริเวณกว้าง เช่น ทั่วประเทศหรือภาค ซึ่งจำเป็นจะต้องมีผู้ประสานงานในแต่ละพื้นที่รับผิดชอบในการเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นบุคคลที่ต้องอธิบายรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้เก็บข้อมูล เพื่อให้การเก็บข้อมูลเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ตรงตามวิธีการที่ออกแบบไว้ และตรวจสอบคุณภาพได้

2.2.2 ขั้นตอนการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

อุทุมพร จามรมาน (2537) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิจัยเชิงสำรวจประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 7 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดปัญหาการวิจัย 2) การกำหนดคำถามและสมมติฐานการวิจัย 3) การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย 4) การออกแบบการวิจัย คือ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง การเลือกตัวอย่าง เครื่องมือสำรวจข้อมูล และวิธีการสำรวจ 5) การดำเนินการวิจัย ได้แก่

การเลือกตัวอย่าง การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ และการเก็บข้อมูล 6) การสรุป ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผล และการเขียนรายงาน 7) การนำเสนอผลการวิจัย

ในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่จำเป็นต้องมีขั้นตอนเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ โดยสถาบัน Department of Economic and Social Affairs Statistics Division (2005) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสำรวจประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญไว้ดังนี้ 1) การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ 2) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง 3) การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้ 5) การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและฝึกอบรม 6) การเก็บรวบรวมข้อมูล 7) การวิเคราะห์ข้อมูล 8) การตรวจสอบคุณภาพ 9) รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูลและ 10) การติดตามผล

จากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยเห็นว่าโดยภาพรวมของขั้นตอนในการสำรวจข้อมูลกับการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่มีความคล้ายคลึงกัน แต่ในการสำรวจขนาดใหญ่จะเป็นที่จะต้องเพิ่มรายละเอียดในบางขั้นตอนเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของการทำงาน เช่น การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูล การฝึกอบรมผู้เก็บข้อมูล การเผยแพร่ข้อมูล ฯลฯ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างเป็นระบบและเต็มประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความแตกต่างไปดังตารางถัดไป

ตาราง 2.1 เปรียบเทียบการรูปแบบการสำรวจและการสำรวจขนาดใหญ่

ขั้นตอนการดำเนินการ	การสำรวจทั่วไป	การสำรวจขนาดใหญ่
ขั้นตอนที่ 1 ระยะก่อนเก็บข้อมูล 1. การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ	เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจระดับพื้นที่ขององค์กร เช่น การใช้ข้อมูลตัดสินใจในบริษัทหรือหน่วยงานต่างๆ เพื่อการตัดสินใจระดับท้องถิ่น เช่น การสำรวจแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น	เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจระดับประเทศที่ต้องใช้ข้อมูลเป็นฐานในการพิจารณา เช่น การวางนโยบายต่อผู้ความยากจนของรัฐบาล
2. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง	การกำหนดประชากรทำได้โดยง่ายเพราะทราบจำนวนที่แน่นอน เช่น ในสถานศึกษา ในบริษัท ทำให้สามารถกำหนดกรอบการสุ่มและวิธีการสุ่มได้อย่างชัดเจน	ประชากรมีจำนวนมากทำให้การกำหนดประชากรทำได้ลำบาก อาจใช้การคาดคะเนเข้ามาช่วยในการเก็บข้อมูล ซึ่งต้องระวังเรื่องจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เพียงพอและวิธีการสุ่มที่เหมาะสมเช่น ในเขตเมืองและนอกเขตเมือง
3. การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	ใช้บุคลากรจำนวนไม่มากในการเก็บข้อมูล อาจใช้การวางแผนกันในคณะทำงานและสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ในเวลาสั้นๆ	ใช้บุคลากรจำนวนมาก ต้องมีการประสานงานระหว่างพื้นที่ จำเป็นที่จะต้องมีตัวแทนหรือผู้รับผิดชอบประสานงานในพื้นที่ ซึ่งอาจเป็นระดับจังหวัดหรือภาค และต้องใช้เวลานานกว่า
4. การออกแบบแบบสอบถามและการทดสอบ	กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนไม่มากและมีความแตกต่างกันน้อย ทำให้การออกแบบแบบสอบถามทำได้โดยง่าย เช่น กลุ่มนักเรียนในสถานศึกษาเดียวกัน	กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมาก ทำให้การออกแบบแบบสอบถามต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพในการเก็บข้อมูลมากที่สุด
5. การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและฝึกอบรม	อาจไม่จำเป็นต้องคัดเลือก เพราะเก็บข้อมูลในปริมาณน้อย สามารถทำได้ในหน่วยงานหรือโดยคณะทำงานของตนเอง	ต้องมีผู้ประสานงานในแต่ละพื้นที่ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และมีบุคลากรเข้ามาช่วยในการเก็บข้อมูลในแต่ละพื้นที่จำนวนมาก ซึ่งต้องมีการฝึกอบรมเพื่อให้มีความเข้าใจไปในแนวทางเดียวกัน พร้อมทั้งรับทราบแผนการทำงานของโครงการวิจัยด้วย
ขั้นตอนที่ 2 ระยะเก็บข้อมูล 6. การเก็บรวบรวมข้อมูล	การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ระยะเวลาไม่นาน การตรวจความถูกต้องและการป้อนข้อมูลสามารถทำได้โดยง่าย เพราะใช้บุคลากรน้อยในการทำงาน การอธิบายหรือ	นักวิจัยที่เก็บรวบรวมข้อมูลจำเป็นต้องได้รับคำชี้แจงวิธีการทำงานในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด เพื่อให้การทำงานในทุกพื้นที่เป็นไปตามมาตรฐานที่

ขั้นตอนการดำเนินการ	การสำรวจทั่วไป	การสำรวจขนาดใหญ่
	ทำความเข้าใจสามารถทำได้โดยง่าย	กำหนดไว้ ซึ่งต้องมีการตรวจเป็นในแต่ละขั้นตอนจากนักวิจัยที่เกี่ยวข้องและผู้ประสานงานแต่ละภาคส่วน
7. การวิเคราะห์ข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยง่ายตามหลักสถิติทั่วไป ขึ้นอยู่กับประเด็นที่ต้องการศึกษา ใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปที่ทั่วไป	การวิเคราะห์ข้อมูลต้องทำหลายระดับเพื่อตรวจเช็คความถูกต้องของข้อมูล โปรแกรมที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลอาจเป็นโปรแกรมเฉพาะที่สร้างขึ้นใช้ในหน่วยงาน เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลในแต่ละด้าน
ขั้นตอนที่ 3 ระยะหลังเก็บข้อมูล 8. การประเมินการออกแบบการสำรวจ	การตรวจสอบคุณภาพสามารถดูได้ตามขั้นตอนการทำงาน ซึ่งตรวจสอบในเฉพาะหน่วยงานที่เก็บรวบรวมข้อมูล ตามหลักการออกแบบการวิจัยทั่วไป	การตรวจสอบคุณภาพจะต้องดูที่ภาพรวมของระบบแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล และ 2) ระบบการบริหารจัดการโครงการ
9. รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล	มักจัดทำในรูปแบบของรายงานอย่างเดียวและอาจเป็นข้อมูลที่ใช้กันภายในองค์กร ไม่ได้เผยแพร่	มักจัดทำในรูปแบบของสิ่งพิมพ์หลากหลายทั้งรายงานการวิจัยและเอกสารให้ความรู้จากประเด็นที่ศึกษา หรือสื่อสารคดีซึ่งสามารถเผยแพร่ไปสู่บุคคลหรือองค์กรภายนอกในโอกาสต่างๆ
10. การติดตามผล	ไม่มีการจัดทำไฟล์สาธารณะ	มักทำไฟล์ข้อมูลให้สามารถเรียกใช้งานได้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการนำข้อมูลไปใช้โดยหน่วยงานต่างๆ

เนื่องจากการสำรวจขนาดใหญ่ มีการสำรวจข้อมูลเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องแบ่งขั้นตอนในระบบการสำรวจข้อมูลออกเป็นส่วนต่างๆ เพื่อให้เห็นภาพรวม อีกทั้งยังช่วยให้นักวิจัยสามารถออกแบบระบบได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งขั้นตอนในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระยะก่อนเก็บข้อมูล

- 1) การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ
- 2) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง
- 3) การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4) การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้
- 5) การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 2 ระยะเก็บข้อมูล

- 6) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 7) การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 ระยะหลังเก็บข้อมูล

- 8) การตรวจสอบคุณภาพ
- 9) รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล
- 10) การติดตามผล

ขั้นตอนที่ 1 ระยะก่อนเก็บข้อมูล

1) การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ กำหนดวัตถุประสงค์การสำรวจในการเก็บข้อมูลสำรวจ จำเป็นที่จะต้องกำหนดทิศทางของการสำรวจ เก็บข้อมูลเพื่ออะไร และจะนำข้อมูล

ไปใช้ในด้านใดบ้าง การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนจะส่งผลดีต่อการออกแบบขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการ เช่น การออกแบบงานวิจัย การออกแบบแบบสอบถาม การวางกรอบแนวคิดในการวิจัย ฯลฯ

องอาจ นัยวัฒน์ (2548) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการสำรวจไว้ว่า เป็นขั้นตอนแรกสุดที่จะเป็นตัวกำหนดรายละเอียดของงานวิจัยในด้านต่าง ๆ เช่น เนื้อหาสาระ ผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ฯลฯ ซึ่งนักวิจัยกำหนดประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้อย่างละเอียด เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานในขณะเดียวกันก็ต้องมีการวางแผนการทำงานในส่วนของการปฏิบัติงาน เป็นการดำเนินงานด้านการสนับสนุนการทำงาน ได้แก่ การกำหนดระยะเวลา การจัดสรรงบประมาณ และกำลังคนในการปฏิบัติการวิจัยในแต่ละขั้นตอน การวางแผนเกี่ยวกับประเด็นเหล่านี้ย่อมมีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยในการทำวิจัยเชิงสำรวจวิจัยจะต้องอาศัยการคาดคะเนความเป็นไปได้ตามหลักวิชาการและประสบการณ์ทำวิจัย

สิน พันธุ์พินิจ (2549) ได้กล่าวถึงไว้ว่า วัตถุประสงค์การวิจัยเป็นเสมือนเข็มทิศ การดำเนินการวิจัย ช่วยให้เราราบว่าเราจะค้นหาคำตอบอะไรจากข้อคำถามบ้าง การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยก็เป็นการจำแนกประเด็นการวิจัยหรือตัวแปรออกมาให้เห็นเป็นข้อย่อยที่ชัดเจน และสามารถดำเนินการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรมซึ่งมีหลักในการกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) กำหนดให้สอดคล้องกับสมมติฐานและเรื่องวิจัย 2) กำหนดให้ครอบคลุมประเด็นและตัวแปรที่ศึกษา ไม่ควรแยกวัตถุประสงค์ลงรายละเอียดของประเด็นย่อยมากเกินไป 3) กำหนดเรียงลำดับก่อนหลังตามสภาพความเป็นจริง 4) ระบุประเด็นให้ชัดเจน ไม่คลุมเครือ และแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของตัวแปร 5) นิยามขึ้นต้นด้วยคำว่า เพื่อ และต้องเขียนด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย กระชับ 6) เขียนให้มีความเฉพาะเจาะจง สามารถวัดได้ สามารถดำเนินการให้สำเร็จได้ ตรงกับสภาพความเป็นจริง และแสดงถึงช่วงเวลา

ธัญลักษณ์ เหลืองวิสุทธิ (2543) ได้กล่าวถึงการกำหนดปัญหาในการสร้างโพลไว้ว่า ขึ้นอยู่วัตถุประสงค์ของการสำรวจว่าต้องการสำรวจแบบระบุ เช่น ผู้ชนะการเลือกตั้ง หรือต้องการสำรวจความคิดเห็น ทศนคติของประชาชนเช่น ความคิดเห็นของประชาชน กับการปฏิรูปสื่อการเมืองและวัฒนธรรม ประชาชนคิดอย่างไรกับการชุมนุมประท้วงเขาพระวิหารการทะเลาะวิวาทตีกันขอเด็กอาชีวะในทัศนะของประชาชน

กล่าวโดยสรุป คือ การตั้งวัตถุประสงค์ในการวิจัย เป็นขั้นตอนแรกสุดในงานวิจัยที่เปรียบเสมือนสิ่งที่กำหนดทิศทางในการดำเนินการวิจัย เพื่อให้ให้นักวิจัยสามารถกำหนดประเด็นและตัวแปรที่ใช้การวิจัยได้ง่ายขึ้น ทำให้สามารถนำไปใช้ในกระบวนการออกแบบงานวิจัย การออกแบบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งทำให้นักวิจัยสามารถมองงานออกมาเป็นรูปธรรมได้มากขึ้น

2) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง เป็นตอนที่สำคัญในการได้มาซึ่งข้อมูลที่มีคุณภาพ นักวิจัยต้องออกแบบการสุ่มตัวอย่างอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ข้อมูลเหล่านั้นสามารถเป็นตัวแทนประชากรได้ โดยมีรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

- 2.1) ความสำคัญของการสุ่มตัวอย่าง
- 2.2) กระบวนการในการสุ่มตัวอย่าง
- 2.3) วิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสม
- 2.4) การลดความคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

2.1) ความสำคัญของการสุ่มตัวอย่าง

ธัญลักษณ์ เหลืองวิสุทธิ (2543) ได้กล่าวถึงไว้ว่า การสุ่มตัวอย่าง (Sampling) เป็นหัวใจที่สำคัญที่สุดของการสำรวจวิจัยแบบเป็นวิทยาศาสตร์ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ (1) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะต้องมีความเหมาะสม ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของข้อมูล (2) การสุ่มตัวอย่างจะต้องเลือกใช้วิธีการที่ความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

วลัยลักษณ์ อัครธีรวงศ์ (2541) ได้กล่าวถึงการสุ่มตัวอย่างไว้ว่า การเลือกตัวอย่างในงานวิจัย นับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากเนื่องจากการเลือกตัวแทนมาทำการศึกษา และเมื่อทำการศึกษาแล้วได้ผลเช่นใดก็จะนำผลที่ได้ สรุปไปยังประชากรทั้งหมดในเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นถ้าตัวอย่างที่ได้มาเป็นตัวแทนที่ไม่ดี ผลการวิจัยก็จะไม่ถูกต้องหรือมีความคลาดเคลื่อน

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2545) กล่าวถึงการสุ่มตัวอย่างไว้ว่า การสุ่มตัวอย่างเป็นกระบวนการเลือกตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชากรในการให้ข้อมูล ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้วิจัยมีโอกาสเลือกตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรได้

สวนดุสิตโพลและเอแบคโพลได้กล่าวถึงการสุ่มตัวอย่างไว้ใกล้เคียงกัน ดังนั้นนักวิจัยจะต้องพิจารณาจากเรื่องที่ทำการศึกษาเพื่อกำหนดขอบเขตในการสำรวจให้ครอบคลุมกลุ่มประชากรที่ต้องการ โดยดูจากประเด็นต่างๆ ตัวอย่างเช่นข้อมูลเกี่ยวข้องกับบุคคลใด ต้องการทราบความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างใด จึงจะสามารถกำหนดเป้าหมายได้ เช่น อาชีพ ระดับการศึกษา อายุ เพศ จังหวัด ฯลฯ

การกำหนดขนาดและเลือกกลุ่มตัวอย่าง ยึดทฤษฎีของการสำรวจสาธารณสุขเป็นหลัก การเลือกตัวอย่างจะทำโดยการสุ่มแบบต่างๆ ขึ้นอยู่กับเรื่องและลักษณะของประชากรที่ศึกษาเพื่อให้ทุกหน่วยของประชากรมีโอกาสถูกเลือกเท่าๆกัน (อรพรรณสุนทรกลัมภ์, 2543) และสวนดุสิตโพลได้ กล่าวเพิ่มเติมไว้ กลุ่มตัวอย่างที่ได้จะเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากร ต้องไม่ลำเอียงในการสำรวจหรือมีอคติในการเลือก การสุ่มตัวอย่างต้องให้ทั่วถึง

และครอบคลุม มีครบทุกอาชีพ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา ซึ่งถ้าการสุ่มตัวอย่างทำได้ไม่ดี จะทำให้ผลที่ได้อาจคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้

กล่าวโดยสรุป คือ กระบวนการสุ่มตัวอย่างในการสำรวจข้อมูล ถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเพราะเมื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเสร็จแล้ว ข้อมูลที่ได้เหล่านั้นจะถูกสรุปไปยังประชากรทั้งหมดในการศึกษา ซึ่งถ้าหากการสุ่มตัวอย่างทำมาไม่ได้แล้ว จะทำให้ข้อมูลที่ได้มาเหล่านั้นไม่สามารถเป็นตัวแทนประชากรที่ดีได้ ในการสุ่มตัวอย่างนักวิจัยจะต้องใช้หลักทฤษฎีของการสำรวจในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ต้องไม่มีอคติในการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการสรุปผลไปยังประชากร

2.2) กระบวนการในการสุ่มตัวอย่างเป็นการศึกษาข้อมูลโดยใช้กลุ่มตัวอย่างแทนประชากรนั้นไม่ได้ทำเพียงเพื่อให้เก็บข้อมูลสะดวก เก็บข้อมูลจากตัวแทนประชากรที่มีจำนวนน้อยลง และช่วยให้การเก็บข้อมูลง่ายขึ้นเท่านั้น แต่จะต้องตระหนักถึงความเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด โดย สีน พันธุ์พินิจ (2549) ได้กล่าวถึงกระบวนการที่สำคัญไว้ 4 ขั้นตอนดังนี้

1) การนิยามประชากรนักวิจัยต้องกำหนดขอบเขตและให้คำจำกัดความของประชากรที่จะศึกษาให้ชัดเจนว่าประชากรหมายถึงบุคคลกลุ่มใด มีหน่วยการวัดอย่างไร โดยกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และระเบียบวิธีการวิจัยที่ออกแบบไว้ เพื่อจะทำให้การเลือกตัวอย่างง่ายและได้ตัวแทนที่ดี

2) การบัญชีรายชื่อประชากรนักวิจัยต้องจัดทำบัญชีประชากรที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นกรอบของการเลือกตัวอย่าง (Sampling Frame)

3) การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นส่วนสัดส่วนกับจำนวนประชากรในอัตราที่เหมาะสมจึงจะได้ตัวแทนที่ให้ข้อมูลที่ดี การจะกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างว่าต้องมีขนาดใหญ่เพียงใดต้องพิจารณาจากธรรมชาติของประชากร วิธีการเลือกตัวอย่าง และระดับความถูกต้อง

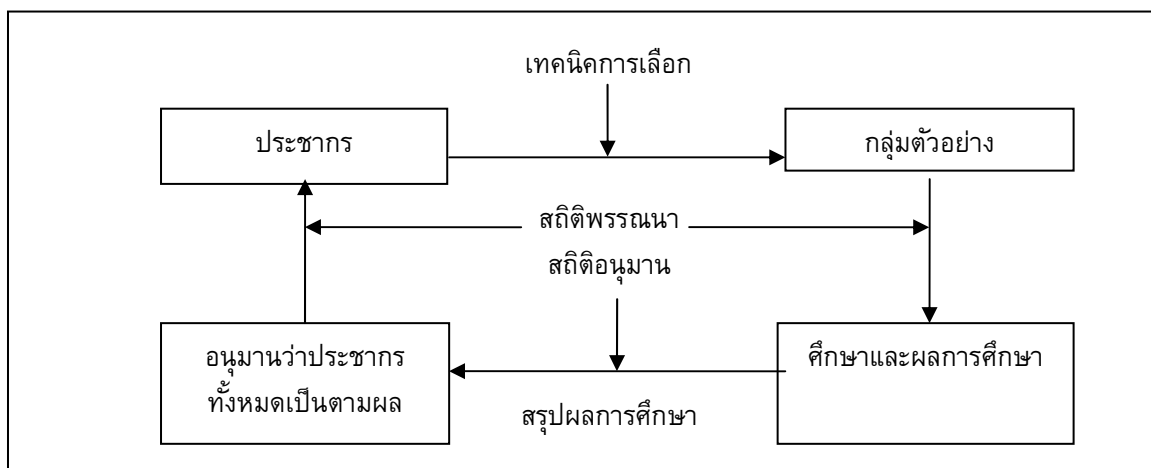
องอาจ นัยวัฒน์ (2548) ได้กล่าวเสริมไว้ว่า สำหรับการทำวิจัยเชิงสำรวจ นักวิจัยต้องคำนึงถึงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่นักวิจัยทำการสำรวจข้อมูลด้วยว่ามีมากน้อยเพียงใด เพราะสัดส่วนของงบประมาณใช้จ่ายในการทำวิจัยเชิงสำรวจ ส่วนใหญ่มักใช้ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ งบประมาณใช้จ่ายในขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลมีความแปรผันตรงกับขนาดกลุ่มตัวอย่าง

4) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เป็นการคัดเลือกตัวอย่างมาเป็นตัวแทนโดยไม่มีอคติและลดความคลาดเคลื่อนอย่างเป็นระบบ การคัดเลือกตัวอย่างใช้ 2 วิธีคือ (1) การเลือกตัวอย่างแบบความน่าจะเป็น และ (2) การเลือกตัวอย่างแบบไม่มีความน่าจะเป็น

นอกเหนือจากนี้สถาบัน Department of Economic and Social Affairs Statistics Division (2005) ได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการสุ่มตัวอย่างอีก

3 ประเด็น ดังนี้ (1) อัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม (2) การตรวจสอบขั้นตอนในการเลือกตัวอย่าง (3) การฝึกอบรมและการดำเนินงานที่เหมาะสมและ(4) การรายงานสรุปผลการสุ่มตัวอย่างในการปฏิบัติจริงและข้อผิดพลาดมาตรฐานเพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพของการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจ

กล่าวโดยสรุป คือ ความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างกับประชากรถือเป็นสิ่งที่สำคัญ นักวิจัยจะต้องตระหนักถึงความเป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งหมายความว่า การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรต้องมีความเป็นตัวแทนที่ดี ให้ข้อมูลที่ถูกต้องแทนประชากรได้ และมีลักษณะคล้ายกับประชากร เพราะเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้ว ต้องสรุปผลที่ได้จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างแล้วอนุมานเป็นข้อสรุปของประชากรทั้งหมด โดยใช้สถิติอนุมานดังภาพ

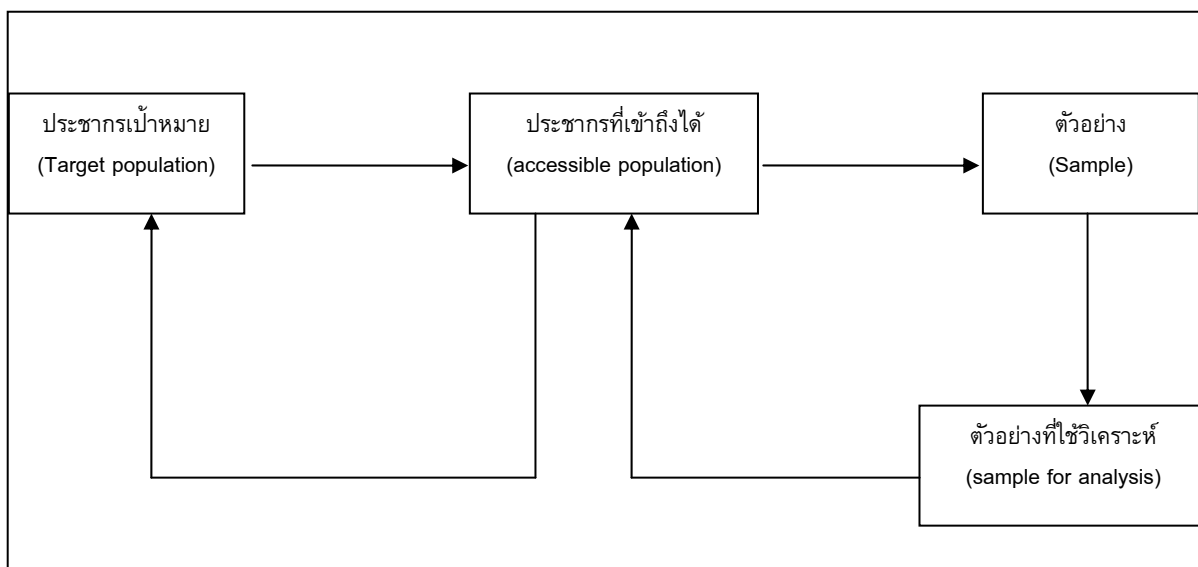

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับประชากร (ลิน พันธุ์พินิจ, 2549)

2.3) วิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสม

Alreck & Settle (1995 อ้างถึงใน องอาจ นัยวัฒน์, 2548) ได้กล่าวถึงการวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสม เช่นตัวอย่างดังต่อไปนี้ 1) การง่ายต่อการเข้าถึงอยู่ในชุมชนที่มีการคมนาคมติดต่อสะดวก หรือเป็นบุคคลที่ยินดีเสียสละเวลาให้ข้อมูลแก่นักวิจัย 2) การดึงดูดความสนใจเป็นพิเศษ มีท่าทีเป็นมิตรและให้ความร่วมมือกับนักวิจัย ในขณะเดียวกันนักวิจัยก็จะละเลยกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะไม่เป็นมิตร 3) กลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดกันเช่นทำงานหรืออยู่อาศัยในละแวกเดียวกัน มีแนวโน้มที่บุคคลเหล่านี้จะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้ระหว่างกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความคลาดเคลื่อนของงานวิจัย 4) ลำดับก่อนหลังของรายชื่อในกรอบการเลือกตัวอย่าง เช่น การเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะบุคคลผู้มีรายชื่อปรากฏอยู่

ในหน้าแรก 5) การมองเห็นเด่นชัดเป็นพิเศษ เกิดจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลผู้มีรายชื่อปรากฏอยู่ในเอกสารต่างๆ ทำให้คนที่ไม่มีรายชื่ออยู่จะไม่มีสิทธิ์เป็นกลุ่มตัวอย่าง ถ้าพิจารณาขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจตั้งแต่การเลือกตัวอย่างไปจนถึงการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จะพบว่ามีความคลาดเคลื่อนจากการเลือกตัวอย่างอาจเกิดขึ้นจากแหล่งความคลาดเคลื่อนที่สำคัญ 3 แหล่ง ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการสุ่มที่ตัวที่อาจเกิดคลาดเคลื่อน (องอาจ นัยพัฒน์, 2548)

2.4) การลดความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

นอกจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณภาพและครอบคลุม ยังมีสิ่งที่นักวิจัยต้องระมัดระวัง คือความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดจากการสุ่มตัวอย่างในองค์ประกอบอื่นอีก (Alreck & Settle, 1995 อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2548) ได้เสนอวิธีการแก้ไขไว้โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การสร้างกรอบการเลือกตัวอย่างที่มีคุณภาพนักวิจัยจะต้องระบุตัวอย่างที่ต้องการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ มีขอบเขตแน่นอนและชัดเจนครอบคลุมประชากรทั้งหมดที่ต้องการสำรวจบัญชีรายชื่อกลุ่มตัวตัวอย่างจะต้องกำหนดในลักษณะเดียวกับตัวอย่างที่นักวิจัยต้องการเลือกมาทำการสำรวจโดยใช้ความน่าจะเป็นการสุ่มตัวอย่าง และมีขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เพียงพอ จึงจะทำให้สามารถอ้างอิงข้อมูลจากการสำรวจไปยังกลุ่มประชากรได้

2) การเพิ่มความละเอียดในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาจะต้องมีความหลากหลาย นักวิจัยจะต้องเป็นผู้ควบคุมไม่ให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีโอกาสได้รับเลือกมากเกินไปแต่ละกลุ่มควรจะมีควมสัมพันธ์ระหว่างกันน้อย เพื่อหลีกเลี่ยง

ข้อมูลที่มีความคล้ายคลึงกันมากเกินไปและมีการแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่าการให้ข้อมูลเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีประโยชน์อย่างไร ทั้งต่อกลุ่มตัวอย่างเองและสังคมโดยรวม

3) การเพิ่มอัตราการใช้ข้อมูลกลับคืน การควบคุมการตอบกลับคือข้อมูลถือเป็นขั้นตอนที่นักวิจัยควบคุมได้ยาก เพราะเป็นความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก แต่นักวิจัยสามารถที่จะเพิ่มอัตราการใช้ข้อมูลกลับคืนได้จากเทคนิควิธีต่างๆ โดย (Borg & Gall, 1989; องอาจ นัยวัฒน์, 2548) ได้เสนอไว้ดังนี้

(3.1) นักวิจัยควรแสดงให้เห็นคุณค่าของการให้ข้อมูลแก่นักวิจัย ต่อกลุ่มตัวอย่างหรือต่อสังคมส่วนรวม

(3.2) ควรอธิบายต่อกลุ่มตัวอย่างด้วยวาจาหรือตัวอักษรที่บ่งบอกให้เห็นถึงคุณค่าของการเสียสละเวลาในการให้ข้อมูล

(3.3) หลีกเลี่ยงถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดจากการสื่อความหมาย โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อน เช่น การเมือง พฤติกรรมด้านเพศ ศาสนา

(3.4) ต้องเคารพสิทธิในการให้หรือไม่ให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง หลีกเลี่ยงการรบกวนความเป็นส่วนตัว

(3.5) ใช้คำหรือข้อความที่มีความหมายชัดเจน กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าใจง่าย

(3.6) สร้างแบบสอบถามที่น่าสนใจ มีการใช้สี สัน ขนาดและรูปแบบที่เหมาะสมตามวัยหรือนิสัยของกลุ่มตัวอย่าง

(3.7) การส่งซองเปล่าพร้อมติดแสตมป์ที่เขียนที่อยู่สำหรับส่งกลับแนบไปด้วยกับแบบสอบถาม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถส่งกลับมาได้สะดวก

(3.8) แจ้งกำหนดการในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างทราบล่วงหน้า เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลแก่นักวิจัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะสามารถจัดสรรเวลาที่เหมาะสมได้

(3.9) นักวิจัยจะต้องสร้างความรู้สึกรับประกันไว้ว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูล โดยสามารถสร้างความไว้ใจได้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น แนะนำตัวเองให้ชัดเจนถึงที่มาและประเด็นในการเก็บข้อมูล มีการแจ้งรายละเอียดเรื่องวิธีการรักษาความลับ แจ้งรายละเอียดการขออนุญาตหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งควรแจ้งเป็นทางการโดยพิมพ์เป็นจดหมายนำส่งแบบสอบถามไปถึงกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการสำรวจ

(3.10) มีเทคนิควิธีในการติดตามข้อมูลกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง เช่น การส่งจดหมายถึงกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล เพื่อเตือนความจำเกี่ยวกับการส่งข้อมูลกลับคืนมารวมทั้งยังเป็นการตรวจเช็คการสูญหายของแบบสอบถาม หรือการโทรศัพท์เพื่อ

สอบถามเกี่ยวกับการส่งข้อมูลกลับคืน หากพบว่าข้อมูลได้สูญหายระหว่างทาง จะได้ทำการส่งแบบสอบถามไปให้ใหม่

(3.11) นักวิจัยควรแก้ปัญหาความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นเนื่องจากข้อมูลขาดหาย (Missing Data) ได้โดยวิธีดังต่อไปนี้ ตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ส่งข้อมูลกลับมามีตัวตนจริงหรือไม่ แจกรายละเอียดการขาดหายของข้อมูลไว้ในรายงานอย่างชัดเจน เปรียบเทียบตัวแปรที่มีลักษณะที่สำคัญบางประการของตัวอย่าง เพื่อทดสอบความเป็นตัวแทนประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

กล่าวโดยสรุป คือ ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง นักวิจัยจะต้องทราบถึงความสำคัญของการสุ่มตัวอย่าง มีเข้าใจในกระบวนการในการสุ่มตัวอย่างอย่างชัดเจน และมีหลักคิดหรือวิธีการในการสุ่มตัวอย่างตรงตามหลักวิชาการ โดยคำนึงถึงการเป็นตัวแทนประชากรที่ดีเป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีความเป็นกลางไม่มีอคติในการสุ่มตัวอย่าง และรู้เทคนิควิธีที่จะช่วยลดความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

3) การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถทำได้หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับนักวิจัยการวางแผนในการดำเนินการ ซึ่งนักวิจัยต้องออกแบบให้เหมาะกับการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนึงถึงปัจจัยหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ นักวิจัยต้องออกแบบต้องสอดคล้องกับภาพรวม ทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการ วิธีการเก็บข้อมูล และกลุ่มตัวอย่าง

3.1) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจ

3.2) การพิจารณาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3) การวางแผนการดำเนินการ

3.1) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจเป็นขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถใช้วิธีการได้หลายรูปแบบ ซึ่งนักวิจัยจะเป็นผู้ออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เหมาะสมกับสภาพของข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง โดย อดอง นัยวัฒน์ (2548) ได้กล่าวถึงวิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ 4 วิธีดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนักวิจัยส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างและส่งกลับคืนมาโดยผ่านทางไปรษณีย์ โดยปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2545) และสิน พันธุ์พินิจ (2549) ได้กล่าวไว้เหมือนกัน เป็นวิธีการที่ได้รับความนิยม เพราะเสียค่าใช้จ่ายน้อย แต่อาจเกิดความล่าช้าและได้แบบสอบถามกลับคืนมาไม่ครบ ผู้วิจัยต้องทำการติดตามข้อมูลเพิ่มเติม

2) การให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเองโดยตรง เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในที่คล้ายกับวิธีแล้ว แต่สามารถสร้างข้อคำถามได้ละเอียดมากกว่า

เพราะนักวิจัยเป็นผู้เข้าไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ทำให้สามารถอธิบายรายละเอียดในการเก็บข้อมูล รวมทั้งวิธีการให้ข้อมูลในส่วนต่างๆ ของแบบสอบถามได้ชัดเจน อีกทั้งยังสามารถตอบข้อสงสัยของผู้ให้ข้อมูลได้ตลอดเวลาในการเก็บข้อมูล

3) การสอบถามโดยการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนักวิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์โดยตรง ซึ่งใช้ข้อคำถามในแบบสอบถามที่ออกแบบมาในการสัมภาษณ์ โดยสิน พันธุ์พินิจ (2549) กล่าวเพิ่มเติมไว้ว่า ในการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ผู้ให้ข้อมูลบางคนอาจไม่เต็มใจหรือให้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง และควรจะใช้กับการสัมภาษณ์ที่มีเนื้อหาบ่อย

4) การสอบถามโดยการสัมภาษณ์แบบพบปะส่วนตัว เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่นักวิจัย จะดำเนินการสัมภาษณ์โดยการเข้าไปพบปะกลุ่มตัวอย่างโดยตรง เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์ข้อมูลต่างๆ ซึ่ง ปารีชาติ สถาปัตตานนท์ (2545) ได้กล่าวเพิ่มเติมไว้ว่า เป็นวิธีที่มักได้รับความร่วมมือในการตอบข้อมูลเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นวิธีการที่ผู้สัมภาษณ์และกลุ่มตัวอย่างได้พูดคุยกันอย่างใกล้ชิด และสิน พันธุ์พินิจ (2549) ได้กล่าวเพิ่มเติมไว้ว่า สามารถไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะในการอ่านและเขียนน้อย

วิธีการในการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจทั้ง 4 วิธีดังกล่าว นับเป็นวิธีการที่มีการใช้งานกันอย่างแพร่หลาย แต่ในปัจจุบันด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารที่พัฒนาไปมาก ทำให้นักวิจัยสามารถพัฒนาการเก็บข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เพิ่มมากขึ้น โดยเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ เหล่านั้นมาใช้ในการเก็บข้อมูล เช่น การสอบถามผ่านแบบสอบถามออนไลน์ การสอบถามผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ (ปารีชาติ สถาปัตตานนท์, 2545)

3.2) การพิจารณาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำนักงานสถิติแห่งชาติให้ข้อแนะนำในการเลือกวิธีการเก็บข้อมูลไว้ว่า การที่จะเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งให้เหมาะสมที่สุดในการเก็บรวบรวมข้อมูล และควรพิจารณาถึงส่วนประกอบที่สำคัญต่อไปนี้ คือ 1) ลักษณะของข้อมูลที่จะรวบรวม 2) คุณภาพของข้อมูลที่จะได้หรือระดับความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลที่จะได้จากแต่ละวิธีโดยเทียบกับความต้องการ 3) เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของแต่ละวิธี 4) ความสามารถในการปฏิบัติงานของแต่ละวิธี 5) เวลาที่จะต้องใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการประมวลผล 6) งบประมาณและอัตรากำลังที่จะใช้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, <http://service.nso.go.th>)

สิน พันธุ์พินิจ (2549) ได้กล่าวถึงข้อควรพิจารณาในการตัดสินใจเลือกวิธีการเก็บข้อมูลมีอยู่ 5 ประการ ดังนี้

1) ประเภทของการวิจัย จะเป็นสิ่งที่ใช้กำหนดวิธีการเก็บข้อมูล เพราะนักวิจัยจะต้องออกแบบให้เหมาะกับวัตถุประสงค์และข้อมูลของการวิจัย ตัวอย่างเช่น งานวิจัย

เชิงปริมาณต้องการทดสอบสมมุติฐานเพื่อนำไปใช้อ้างอิงเป็นตัวแทนประชากร ควรเลือกวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ เป็นต้น

2) *ประชากร* ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาตัดสินใจเลือกวิธีการเก็บข้อมูล เพราะเป็นเครื่องชี้คุณภาพของข้อมูล มิติด้านประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างควรจะพิจารณา 2 อย่าง คือคุณสมบัติของประชากร การอ่านออกเขียนได้ และขนาดของประชากร การเก็บข้อมูลในปริมาณมากหรือมีพื้นที่ในการสำรวจกว้างขวาง

3) *ระยะเวลา* เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงให้มาก เพราะในการวิจัยแต่ละเรื่องใช้ระยะเวลาไม่เท่ากัน นักวิจัยจะต้องออกแบบวิธีการเก็บข้อมูลให้เหมาะสม เช่น มีเวลาจำกัด แต่กลุ่มตัวอย่างมี จำนวนมากและกระจายอยู่ในที่ต่างๆ ควรใช้แบบสอบถาม

4) *งบประมาณ* (Kidder, 1986; สีน พันธุ์พิณีจ, 2549) ได้เสนอไว้ว่า มิติของการเปรียบเทียบการเก็บข้อมูล ชี้ให้เห็นว่า การใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการออกไปสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์และการสังเกต

5) *บุคลากร* หมายถึงกำลังคนที่ช่วยในการวิจัยหรือคณะทำงานภายในโครงการ ซึ่งอาจเป็นนักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย ฯลฯ โดยในด้านบุคลากรนี้ควรพิจารณา 2 ประเด็นคือจำนวนบุคลากรจะต้องมีความเพียงพอและเหมาะสมกับงาน และความสามารถของบุคลากรในด้านการวิจัย เช่น ความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ เป็นต้น

3.3) การวางแผนการดำเนินการ

ในกระบวนการสำรวจข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติในขั้นตอนต่างๆ เป็นไปในแนวทางเดียวกันจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการกำหนดโครงสร้างการจัดการของนักวิจัยและผู้เก็บข้อมูลในแต่ละพื้นที่ ระยะเวลาในการดำเนินงาน รูปแบบวิธีการในการเก็บข้อมูล รวมไปถึงถึงการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลที่ได้รับมาในแต่ละระดับ โดยจะขึ้นอยู่กับนักวิจัยหรือหน่วยงานเจ้าของโครงการที่เป็นผู้ออกแบบการสำรวจข้อมูล จะให้เป็นไปในทิศทางใด

ในการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจของสวนดุสิตโพลจะแบ่งขั้นตอนการทำงานออกเป็น 3 ส่วน คือ

1) การสำรวจข้อมูลนำร่องดำเนินการโดยให้นักศึกษากลุ่มหนึ่งไปเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างตามประเด็นที่กำหนด โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อนำมาประมวลผลเป็นหลักในการวิจัย 2) การสำรวจจริง โดยให้นักศึกษาลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูล กำหนดไว้ว่านักศึกษาหนึ่งคนจะรับผิดชอบการเก็บข้อมูล 10 คน ซึ่งจะใช้เวลาทุกวันพุธ พฤหัสบดีและศุกร์ในการเก็บข้อมูล และ3) การสัมภาษณ์ซ้ำ หลังจากที่เก็บข้อมูลรอบแรกมาสรุปผล สวนดุสิตโพลจะทำการสอบถามอีกครั้ง เพื่อเป็นการยืนยันผลในรอบแรกและสร้าง

ความมั่นใจก่อนที่จะเผยแพร่ ซึ่งหากผลสรุปจากการเก็บข้อมูลทั้ง 2 ครั้งไม่ตรงกัน คณะทำงานจะต้องมาประชุมกันเพื่อหาข้อบกพร่องว่าเกิดจากส่วนใด

โดยการเตรียมความพร้อมของคณะทำงานการจัดเก็บข้อมูลทุกระดับจะมีการประชุมวางแผนการจัดเก็บข้อมูล มีการชี้แจงรายละเอียดในการเก็บข้อมูลเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆและดำเนินการจัดการฝึกอบรมการจัดเก็บข้อมูลแก่ผู้ที่ทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลทุกคน เพื่อให้มีทักษะและความเข้าใจที่ถูกต้องในการเก็บข้อมูล (อรพรรณสุนทรกลัมพ์, 2543)

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) กระทรวงมหาดไทยจะใช้วิธีการมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลในการจัดเก็บข้อมูลภายในจังหวัดของตนเอง โดยได้กำหนดรายละเอียดให้การดำเนินการมาเพื่อให้ทุกจังหวัดปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งออกขั้นตอนการทำงานออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ การเตรียมความพร้อมก่อนการจัดเก็บข้อมูล และการจัดเก็บ บันทึก และประมวลผลข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (กระทรวงมหาดไทย, 2552)

- ในขั้นการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดเก็บข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้ 1) คณะบริหารการจัดเก็บข้อมูลระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบลที่ได้รับมอบหมายงานจากผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกันวางแผนในการจัดเก็บข้อมูล ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการเก็บข้อมูลศึกษาแผนปฏิบัติการการบริหารการจัดเก็บฯ รายละเอียดและขั้นตอนในการจัดเก็บข้อมูล 2) ดำเนินการชี้แจงรายละเอียดในการจัดเก็บข้อมูล เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกคน เช่น พัฒนาการอำเภอ ผู้บันทึกข้อมูลผู้จัดเก็บข้อมูล เป็นต้น และ 3) จัดการฝึกอบรมให้การใช้โปรแกรมบันทึกและประมวลผลข้อมูลให้แก่ผู้บันทึกข้อมูล

- ในขั้นการจัดเก็บ บันทึก และประมวลผลข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้ 1) การจัดเก็บข้อมูลระดับหมู่บ้านจะให้บุคคลภายในหมู่บ้านเป็นผู้จัดเก็บ เพื่อให้รับทราบถึงคุณภาพชีวิตภายในหมู่บ้านของตนเองและสามารถดำเนินการแก้ไขได้ดียิ่งขึ้น 2) ส่วนผู้บันทึกข้อมูลระดับตำบล จะทำการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ เห็นความสำคัญของข้อมูลและมีเวลาในการทำงานบันทึกและประมวลผลข้อมูล เช่น นักเรียน นิสิต นักศึกษา เป็นต้น และ 3) การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจะทำในทุกระดับของผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูล และใช้การนำเสนอผลการจัดเก็บข้อมูลในระดับหมู่บ้านและตำบลเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ขณะที่สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มีขั้นตอนการเก็บข้อมูลของการสำรวจข้อมูลพื้นฐานคนพิการในวัยเรียนและก่อนวัยเรียนดังรายละเอียดต่อไปนี้ (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, 2541)

1) ประสานขอความร่วมมือให้ทางสาธารณสุขจังหวัดแต่งตั้งผู้ประสานงานระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ซึ่งทำหน้าที่ประสานงานกับทางโครงการฯ รวมทั้งถ่ายทอดวิธีการเก็บข้อมูลให้กับผู้ทำหน้าที่เก็บข้อมูลในระดับตำบล รวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ระดับตำบลและตรวจสอบข้อมูลก่อนจะส่งกลับคืนสถาบันฯ

2) ทดสอบขั้นตอนการเก็บข้อมูลจริงอีกครั้ง โดยให้จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดนำร่อง เพื่อนำปัญหาต่างๆ ทั้งด้านขั้นตอนการเก็บข้อมูลและปัญหาเกี่ยวกับแบบแจงนับมาแก้ไข ก่อนที่จะกระจายการเก็บข้อมูลไปจังหวัดอื่นๆ

3) จัดประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่จังหวัด โดยเชิญให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ประสานงานระดับจังหวัดมารับฟังรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินงาน และข้อควรระวังต่างๆ ที่ได้จากการทดสอบขั้นตอนการเก็บข้อมูลจริง ให้แก่เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดตามเขตสาธารณสุขต่างๆ รวม 12 เขต โดยกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งข้อมูลคืนสถาบันภายในเวลา 1 เดือน

4) ในการประชุมชี้แจง มีการอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของโครงการหน้าที่ของผู้ประสานงานทุกระดับ ขั้นตอนการดำเนินงานและแบบแจงนับ และให้เจ้าหน้าที่ได้ชมวีดิทัศน์ อธิบายถึงลักษณะความพิการต่างๆ พร้อมแสดงภาพประกอบรวมทั้งอธิบายแบบแจงนับอย่างละเอียด โดยได้จัดทำวีดิทัศน์นี้แจกให้กับผู้ประสานงานระดับจังหวัดและระดับอำเภอ เพื่อให้นำไปใช้ประกอบการอธิบายให้กับเจ้าหน้าที่ผู้เก็บข้อมูล วีดิทัศน์ที่จัดทำขึ้นมีการทดลองใช้และแก้ไข

จากการศึกษาการวางแผนของการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ผู้วิจัยได้สกัดเป็นประเด็นต่างๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การวางโครงสร้างการจัดเก็บข้อมูล ยังเป็นการสำรวจที่มีขนาดใหญ่ขึ้นเท่าไร การวางโครงสร้างก็ต้องทำให้มีความละเอียดมากขึ้นและอาจต้องขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อความสะดวกรวดเร็วใจการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น การขอความร่วมมือจากผู้ว่าราชการจังหวัด การขอความร่วมมือจากสาธารณสุขจังหวัด

2) การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูล ในบางขั้นตอนของการเก็บข้อมูล จำเป็นที่จะต้องเลือกผู้ทำหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลให้เหมาะสมกับงาน ซึ่งสามารถเลือกเป็นตัวบุคคลหรือหน่วยงานที่ขอความร่วมมือโดยเลือกเกณฑ์ให้สมกับระดับขั้นตอนในการเก็บข้อมูล เช่น เลือกผู้เก็บข้อมูลเป็นคนในหมู่บ้าน เพราะเป็นผู้ใกล้ชิดกับข้อมูล เลือกผู้บันทึกข้อมูลเป็นนักเรียนนักศึกษา เพราะต้องใช้ความรู้ความสามารถในการทำความเข้าใจ เลือกหน่วยงานสาธารณสุขมาช่วยในการเก็บข้อมูล เพราะเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ เป็นต้น

3) การชี้แจงรายละเอียดและการจัดฝึกอบรม เป็นการทำทำความเข้าใจให้ตรงกันระหว่างเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ผู้ทำการจัดเก็บข้อมูล

ในพื้นที่ ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ผู้ที่ทำหน้าที่ในการเก็บข้อมูลควรมีความเข้าใจในกระบวนการ ขั้นตอนต่างๆ รวมไปถึงเทคนิควิธีการในการเก็บข้อมูล ซึ่งบางอย่างเป็นความรู้เฉพาะทาง เช่น ความรู้ในตัวอย่างของข้อมูล ความรู้ในการใช้งานแบบบันทึกข้อมูล เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องทำหน้าที่ชี้แจงและฝึกอบรมให้แก่ผู้ประสานงานหรือผู้เก็บข้อมูลถึงขั้นตอนและวิธีการต่างๆ เพื่อให้การเก็บข้อมูลในแต่ละพื้นที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันตรงกันที่ได้ออกแบบไว้

4) ระยะเวลาในการดำเนินการ จะต้องมีการกำหนดที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ที่ทำหน้าที่ในการเก็บข้อมูลสามารถออกแบบการทำงานของตนเองได้อย่างชัดเจน และยังเป็นกำหนดวันส่งงาน ซึ่งทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบมากขึ้น

5) สื่อหรือเอกสารในการปฏิบัติงาน ในการปฏิบัติงานที่มีพื้นที่กว้างหรือมีการประสานงานในหลายระดับชั้น ควรมีเอกสารหรือสื่อต่างๆ ประกอบในการอธิบาย โดยอาจจะจัดเป็นคู่มือหรือวีดิทัศน์ในขั้นตอนต่างๆ เพื่อให้ผู้ประสานงานผู้จัดเก็บข้อมูลศึกษาข้อมูลหรือนำไปใช้ประกอบการอธิบายให้แก่ผู้เกี่ยวข้องต่อไป

6) การตรวจคุณภาพของข้อมูล เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนของข้อมูล โดยวิธีการต่างๆ ที่เหมาะสมกับรูปแบบวิธีการเก็บข้อมูลตอนนั้น ซึ่งนักวิจัยสามารถออกแบบการตรวจเช็คข้อมูลได้ในทุกขั้นตอน

4) การออกแบบแบบสอบถามและการทดสอบ การใช้งานแบบสอบถามในงานวิจัยการสำรวจถูกมาใช้กันมาก การออกแบบแบบสอบถามที่ดี ช่างให้นักวิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูลทำได้ง่ายขึ้นและได้ข้อมูลที่มีคุณภาพกลับมาเพิ่มขึ้น ซึ่งถ้าผู้วิจัยออกแบบแบบสอบถามไม่ดี การเก็บข้อมูลอาจจะไม่ได้ประสิทธิภาพหรือไม่ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยเท่าที่ควร ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการออกแบบแบบสอบถามดังต่อไปนี้

- 4.1) ความสำคัญของแบบสอบถาม
- 4.2) หลักในการออกแบบสอบถามที่ดี
- 4.3) การทดลองใช้แบบสอบถาม
- 4.4) ความคลาดเคลื่อนในการเก็บข้อมูล

4.1) ความสำคัญของแบบสอบถาม

การวิจัยทางสังคมศาสตร์นิยมใช้แบบสำรวจ (Survey Instrument) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งในการสร้างแบบสำรวจจะต้องสร้างจากพื้นฐานแนวคิดและทฤษฎี ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย และต้องพิจารณาเลือกวิธีวัดและมาตรวัดตัวแปรแต่ละอย่างให้ถูกต้อง (องอาจ นัยวัฒน์, 2548)

แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือวัดที่ประกอบด้วยชุดคำถามที่เตรียมไว้เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบในความหมายกว้างๆ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ ความเชื่อ ข้อเท็จจริง พฤติกรรมของบุคคล และข้อมูลอื่นๆ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ วัด และประเมินค่าของสิ่งที่ศึกษา ในการวิจัยเชิงสำรวจจะนิยมใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวัดมาก (สิน พันธุ์พินิจ, 2549)

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2545) ได้กล่าวเพิ่มเติมไว้ว่า แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้จำนวนมาก ภายในระยะเวลาอันสั้น เหมาะสำหรับผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ต้องการเปิดเผยรายละเอียดส่วนบุคคลต่างๆ

การใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัยมีประโยชน์หลายประการ เช่น สามารถเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้กว้างขวาง เสียค่าใช้จ่ายและแรงงานต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการอื่น สามารถส่งทางไปรษณีย์ได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเวลาทบทวนก่อนจะตอบ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แบบสอบถามก็มีข้อจำกัดบางประการ เช่น ไม่เหมาะกับผู้ที่มีการศึกษาต่ำ หรือไม่มีทักษะในการอ่านและการเขียน คำถามแต่ละข้ออาจสั้นทำให้ผู้ตอบไม่เข้าใจจึงไม่ได้ตอบคำถามทุกข้อ ทำให้แบบสอบถามไม่สมบูรณ์ และการส่งคืนแบบสอบถามมักจะไม่ครบ นักวิจัยต้องติดตามกลับคืนมาให้ครบ (สิน พันธุ์พินิจ, 2549)

4.2) หลักในการออกแบบสอบถามที่ดี

นักวิจัยจึงพึงตระหนักว่าในการสร้างแบบสอบถามเพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลหรือคำตอบได้ถูกต้องแม่นยำน่าเชื่อถือนั้น ประกอบด้วย

1) ความรู้และทักษะในการออกแบบแบบสอบถาม

2) การเลือกใช้ประเภทของคำถามจุดมุ่งหมายของการใช้แบบสอบถามก็เพื่อให้ทราบข้อมูลของผู้ตอบ ซึ่งข้อมูลที่นักวิจัยต้องการจะศึกษามีหลายประเภท เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริง (อายุ การศึกษา ศาสนา ฯลฯ) ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อ ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม ซึ่งนักวิจัยจะต้องเลือกประเภทคำถามให้เหมาะสม โดยคำถามในแบบสอบถามมีอยู่ 3 ประเภท คือ 1) คำถามแบบเปิด 2) คำถามแบบปิด และ 3) คำถามประเภทรูปภาพ

3) การจัดโครงสร้างแบบสอบถาม เป็นส่วนที่บอกรายละเอียดในแบบสอบถามว่าประกอบด้วยอะไรบ้างซึ่งแบบสอบถามชุดหนึ่งจะประกอบด้วย 3 ส่วนใหญ่ๆ คือ 1) คำชี้แจง แบ่งเป็นคำชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ และคำชี้แจงการใช้แบบสอบถาม รายละเอียดและวิธีตอบแบบสอบถาม 2) ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ เช่น เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ ซึ่งข้อมูลตรงส่วนนี้อาจใช้เป็นตัวแปรเพื่อหาความสัมพันธ์กับข้อมูลในส่วนความคิดเห็นด้วย 3) ชุดคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น เป็นส่วนของคำถามที่นักวิจัยต้องการศึกษา ซึ่งขึ้นอยู่กับกรอบการออกแบบของนักวิจัยให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และลักษณะของข้อมูล

4) การเลือกใช้มาตรวัดให้ถูกต้องผู้วิจัยได้ศึกษาหลักในการออกแบบแบบสอบถามที่ดีจากวิธีการออกแบบแบบสอบถามของ Oskamp (1991; อ้างถึงใน ธัญลักษณ์ เหลืองวิสุทธิ, 2543) Gall et al. (1996; อ้างถึงใน สิน พันธุ์พินิจ, 2549) และ Alreck & Settle (1995; อ้างถึงในองอาจ นัยพัณฑ์, 2548) สรุปเป็นประเด็นโดยมีรายละเอียดประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

(1) ด้านโครงสร้าง จะประกอบด้วยวิธีการออกแบบลักษณะของแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) มีคำชี้แจงในแบบสอบถามอธิบายถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการสำรวจชัดเจน เพื่อให้ผู้ตอบเข้าใจในความสำคัญ 2) เริ่มต้นด้วยคำถามง่ายๆ น่าสนใจ สามารถตอบได้ทุกคน 3) ชุดคำถามควรสร้างให้สั้นที่สุด ถามเฉพาะสิ่งที่จำเป็นต่อการวิจัย 4) จัดทำแบบสอบถามให้น่าสนใจ เหมาะกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 5) การเรียงลำดับคำถาม ต้องไม่ก่อให้เกิดอิทธิพลก่อนและหลัง 6) ยกตัวอย่างคำถามบางข้อ เพื่อไม่ให้ผู้ตอบสับสน 7) เมื่อสิ้นสุดคำถามในแต่ละส่วนหรือขึ้นหน้าใหม่ ควรมีเครื่องหมายช่วยให้ผู้ตอบเข้าใจ 8) ใส่ชื่อที่อยู่ของผู้ส่งแบบสอบถามไว้ในตอนท้ายแบบสอบถาม 9) การสร้างและพัฒนาข้อคำถามให้สามารถใช้ได้กับกลุ่มตัวอย่างทุกคน 10) ไม่ใส่คำถามที่สำคัญไว้ตอบท้ายของแบบสอบถามที่ยาวมาก

(2) ด้านข้อคำถามจะประกอบด้วยการใช้คำหรือข้อความที่เหมาะสมในการออกแบบแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) สร้างคำถามที่สั้นกะทัดรัด และเข้าใจง่าย บอกรายละเอียดของสิ่งที่ถามชัดเจน 2) ไม่ใช่ศัพท์ที่เป็นความเข้าใจเฉพาะกลุ่ม เช่น ศัพท์วิชาการ 3) หลีกเลี่ยงคำถามที่ใช้คำปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ 4) หลีกเลี่ยงคำถามซ้อนคำถาม เช่น ท่านทานข้าวกับพ่อและแม่เป็นประจำ 5) หลีกเลี่ยงคำถามที่อาจตีความได้หลายทาง มีหลายแนวคิด 6) คำถามแบบปิดที่ให้เลือกตอบ ควรมีคำตอบครอบคลุมหรืออื่นๆ ให้ผู้ตอบระบุเอง 7) ใช้คำถามที่เป็นกลาง ไม่ชี้นำผู้ตอบ 8) หลีกเลี่ยงข้อคำถามที่ทำให้ผู้ตอบต้องนึกย้อนหลังมากเกินไป 9) หลีกเลี่ยงถามคำถามที่ทำให้ผู้ตอบสรุปข้อมูลมากเกินไป

เมื่อนักวิจัยได้ทำการออกแบบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จำเป็นที่จะต้องมีการตรวจสอบค่าความตรงและความเที่ยงของแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือต่างๆ ว่าเป็นเครื่องมือที่มีมาตรฐาน และมีความเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลมากน้อยเพียงใด

การทดสอบความตรง เป็นการทดสอบว่าเครื่องมือวิจัยสามารถที่จะวัดตัวแปรที่ศึกษาได้อย่างถูกต้องตามที่ต้องการ เพราะตัวแปรทางสังคมศาสตร์ที่สร้างขึ้นในเครื่องมือวิจัยหรือเครื่องมือวัดมีความเป็นนามธรรม (สิน พันธุ์พินิจ, 2549) เครื่องมือที่ใช้สามารถสะท้อนความหมายที่แท้จริงของสิ่งที่ต้องการศึกษาได้อย่างสมบูรณ์และแม่นยำ ตรงตามลักษณะที่แท้จริงของข้อมูล (ปาริชาติ สถาปิตานนท์, 2545)

การทดสอบความเที่ยง เป็นการทดสอบว่าเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นมีความคงเส้นคงวา ความคงที่แน่นอนเพียงใด หมายความว่าแม้นักวิจัยจะนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บข้อมูลหลายครั้ง ข้อมูลก็ยังสะท้อนออกมาเหมือนเดิม (ปาริชาติ สถาปิตานนท์, 2545)

4.3) การทดลองใช้แบบสอบถาม

การทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบและแก้ไขแล้วไปให้ประชากรที่มีคุณลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม หรือนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญแก้ไข เครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นมาต้องมีการทดสอบ ถ้าหากเครื่องมือไม่มีคุณภาพย่อมทำให้ผลการวิจัยมีความคลาดเคลื่อนสูงและมีความผิดพลาดได้ ดังนั้นหลังจากสร้างเครื่องมือวิจัยเสร็จแล้วจะต้องทดสอบและปรับแก้เครื่องมือจนได้คุณภาพตามหลักเกณฑ์ก่อนจึงนำไปใช้เก็บข้อมูล

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยเป็นการทดสอบก่อนนำไปใช้ ทำให้ทราบข้อบกพร่องของเครื่องมือวิจัย เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ ซึ่งมีประโยชน์ดังต่อไปนี้ (สิน พันธุ์พินิจ, 2549)

- 1) ทำให้ทราบความชัดเจนของคำชี้แจงหรือคำแนะนำในการใช้เครื่องมือวิจัย โดยสังเกตจากความเข้าใจของการตอบของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนหรือแต่ละส่วน
- 2) ทำให้ทราบการจัดเรียงลำดับของเนื้อหาและข้อความตามวัตถุประสงค์ ประเด็น และสภาพความเป็นจริง
- 3) ทำให้ทราบความซ้ำซ้อนและความสมบูรณ์ของชุดคำถาม
- 4) ทำให้ทราบความชัดเจนและความเข้าใจง่ายของชุดคำถาม นักวิจัยอาจใช้ภาษาวิชาการมากจนลืมนึกถึงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนทั่วไป การทดสอบจะทำให้ทราบว่าเครื่องมือวิจัยมีความยากง่ายเพียงใด และชัดเจนหรือไม่
- 5) ทำให้ทราบว่าที่ว่างที่เตรียมไว้เพียงพอหรือไม่ สำหรับคำถามแบบเปิดบางข้ออาจเว้นช่องว่างมากเกินไป บางข้ออาจเว้นน้อยเกินไป การทดสอบจะช่วยให้เราทราบว่าควรเว้นช่องว่างมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม
- 6) ทำให้ทราบเวลาในการตอบ เครื่องมือวิจัยที่ดีไม่ควรใช้เวลาตอบมากจนเกินไป เพราะผู้ตอบอาจเบื่อหน่ายและเมื่อยล้า การทดสอบจะช่วยให้เราทราบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้เวลาตอบนานเท่าใด
- 7) ช่วยลดความคลาดเคลื่อน เพราะได้ทดสอบความถูกต้อง ความเชื่อถือได้ อำนาจการจำแนกและทำให้เครื่องมือวิจัยมีความเป็นปรนัยแล้ว

4.4) ความคลาดเคลื่อนในการเก็บข้อมูล

นอกเหนือจากความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากคุณภาพของเครื่องมือแล้ว ตัวผู้ให้ข้อมูลเองก็อาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ ซึ่งนักวิจัยจะต้องพยายามควบคุมให้มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยที่สุด โดยอาศัยเทคนิคดังต่อไปนี้ (Alreck & Settle 1995; อดอง นัยพัณณ์, 2548) 1) นักวิจัยต้องพยายามปรับแก้ถ้อยคำให้เหมาะสม เพื่อไม่ให้ผู้ให้ข้อมูลกังวลกับคำนิยามหรือบรรทัดฐานของสังคมมากเกินไป 2) นักวิจัยควรชี้แจงให้ชัดเจนถึงความสำคัญของการให้ข้อมูลตามสภาพจริงเพื่อประโยชน์ในการวิจัย 3) นักวิจัยควรผสมผสานข้อคำถามที่มีการกำหนดทางเลือกให้กับผู้ให้ข้อมูลด้วย นอกเหนือจากคำถามเชิง “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” เพียงอย่างเดียว 4) นักวิจัยต้องพยายามหลีกเลี่ยงข้อความที่กระตุ้นความรู้สึกภาคภูมิใจของผู้ให้ข้อมูลหรือสถาบันที่ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวข้อง 5) ไม่ใช้คำถามที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลของผู้ให้ข้อมูล นักวิจัยจะต้องปรับแก้เพื่อลดระดับความรุนแรงในข้อคำถามดังกล่าว 6) ข้อคำถามที่ใช้จะต้องไม่มีข้อความที่ยั่วๆ กระตุ้นความรู้สึกที่เป็นปรปักษ์ต่อกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ 7) เรียงลำดับข้อคำถามให้เหมาะสม โดยไม่ส่งผลต่อความลำเอียงให้การตอบ 8) การตรวจสอบภาพรวมหลังจากมีการปรับแก้ข้อคำถามไปแล้ว เพื่อสำรวจว่าการปรับแก้ในแต่ละส่วนส่งผลต่อคุณภาพของเครื่องมือในส่วนอื่นหรือไม่

5) การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและฝึกอบรมการเก็บข้อมูล ถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในการได้มาซึ่งข้อมูล เจ้าของโครงการหรือหน่วยงานที่ทำการจัดเก็บข้อมูลจะต้องมีการเลือกผู้เก็บข้อมูลที่มีความเหมาะสม มีความพร้อมในการจัดเก็บ ซึ่งคุณสมบัติจะขึ้นอยู่กับรายละเอียดของการสำรวจ การตัดสินใจในการคัดเลือกจำเป็นที่จะต้องให้ผู้ดูแลหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำไปใช้เป็นผู้คัดเลือกผู้ที่จะมาเก็บข้อมูล เพื่อให้เหมาะสมกับการทำงาน การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อย่างครอบคลุมในทุกๆ ด้านซึ่งเมื่อคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลมาได้แล้ว สิ่งหนึ่งที่ต้องทำคือการจัดฝึกอบรมให้กับกลุ่มผู้เก็บข้อมูล เพราะถือเป็นขั้นตอนที่ทำความเข้าใจระหว่างเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานกับผู้จัดเก็บข้อมูลให้ตรงกันในรายละเอียดต่างๆ ด้านรวมไปถึงการเสริมทักษะในการเก็บข้อมูลรูปแบบนั้นๆ ให้ผู้เก็บข้อมูล ซึ่งอาจจะมาจากประสบการณ์ของผู้ดูแลเอง จากผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำข้อมูลไปใช้ในเรื่องนั้นๆ (Department of Economic and Social Affairs Statistics Division, 2005)

การคัดเลือกและฝึกอบรมผู้ทำเก็บข้อมูล ในขั้นตอนนี้มีความจำเป็น เพราะผู้เก็บข้อมูลคือผู้ปฏิบัติตามแผนงานที่ได้ออกแบบไว้ การทำโพลเป็นงานที่ต้องอาศัยกำลังพลจำนวนมาก ซึ่งจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมผู้ทำการสัมภาษณ์เพื่อให้มีความเข้าใจถูกต้องตรงกัน (ธัญลักษณ์ เหลืองวิสุทธิ, 2543)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ให้ข้อเสนอในการคัดเลือกผู้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) ต้องมีความซื่อสัตย์ต่องานอย่างเต็มที่ เป็นความรับผิดชอบที่สำคัญที่สุด ถ้าผู้เก็บข้อมูลไม่ซื่อสัตย์ต่องานแล้ว นอกจากข้อมูลที่ได้มาจะไม่

สมบูรณ์ ตัวพนักงานเองเป็นบุคคลที่ไม่พึงได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจอีกด้วย 2) ต้องเป็นคน
ที่ไวใจได้ ไวใจได้ในผลของงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว และที่จะปฏิบัติต่อไปว่ามีความถูกต้อง
สมบูรณ์ไม่บกพร่อง 3) ต้องบันทึกแบบให้ตรงกับความเป็นจริง ต้องบันทึกคำตอบตามที่ได้
รับมา และวางตัวเป็นกลางกับคำตอบของผู้ให้ข้อมูล ต้องไม่มีความลำเอียงกับคำตอบของผู้ให้
ข้อมูล 4) ต้องมีประสบการณ์ในการเก็บข้อมูล เพื่อที่จะให้ผู้ให้ข้อมูลตอบได้ตรงกับวัตถุประสงค์
ของการสำรวจ ตัวผู้เก็บข้อมูลเองจะต้องเข้าใจวัตถุประสงค์และวิธีการเก็บข้อมูลอย่างชัดเจน
5) ต้องมีความตั้งใจในการทำงาน ต้องกระทำโดยรอบคอบ เรียบร้อย และตั้งใจ เข้าใจถึง
ความสำคัญของงาน 6) ต้องมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ เป็นสิ่งสำคัญในการโน้มน้าวไปสู่ความรู้สึก
ผู้เก็บข้อมูลควรแต่งตัวให้เรียบร้อย ใช้ภาษาที่สุภาพเป็นกันเอง

จากการศึกษาเอกสารในขั้นตอนที่ 1 ระยะก่อนเก็บข้อมูลผู้วิจัยสรุปประเด็นที่
สนใจจะศึกษาตามขั้นตอนการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่เป็น 5 ขั้นตอนคือ 1) การตั้งวัตถุประสงค์
การสำรวจ 2) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง 3) การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บ
รวบรวมข้อมูล 4) การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้ และ 5) การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูล
และฝึกอบรมโดยมีรายละเอียดดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.3 การสรุปประเด็นที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลในขั้นตอนระยะก่อนเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 ระยะเก็บข้อมูล

6) **การเก็บรวบรวมข้อมูล**การปฏิบัติการใดๆ เกี่ยวกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้เพื่อจัดเตรียมให้อยู่ในสภาพที่มีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดเกิดขึ้นน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ก่อนนำเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์หาข้อสรุปเพื่อตอบคำถามการวิจัยโดยแบ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ ไว้ดังนี้

6.1) การตรวจสอบข้อมูลส่งกลับ

6.2) การทำคู่มือการลงรหัส

6.3) การป้อนข้อมูล

6.4) การตรวจสอบคุณภาพ

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2538) ได้เสนอขั้นตอนการเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ไว้ดังนี้

6.1) การตรวจสอบข้อมูลส่งกลับ

การกำหนดตัวเลขกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเช่น การกำหนดเลขชุดของแบบสอบถาม จะทำให้นักวิจัยสามารถตรวจสอบการส่งกลับคืนของแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างใดได้มีการส่งข้อมูลกลับมา กลุ่มตัวอย่างใดยังไม่ได้ส่งข้อมูลกลับมา เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล และสามารถติดตามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้อีกด้วย

6.2) การทำคู่มือการลงรหัส

การจัดทำคู่มือลงรหัส ในขั้นตอนนี้ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะช่วยให้นักวิจัยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนหลัก เพื่อตอบประเด็นคำถามการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ช่วยประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และแรงงานในการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนช่วยป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างวิเคราะห์ข้อมูล

คู่มือลงรหัสเป็นเอกสารที่รวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับการระบุตำแหน่งข้อมูลของตัวแปร รวมทั้งรายการตัวเลขที่กำหนดขึ้นใช้แทนลักษณะของตัวแปรที่ศึกษาแต่ละตัวอย่างเป็นระบบ คู่มือลงรหัสที่จัดทำเรียบร้อยแล้วจะถูกนำไปใช้เป็นแนวทางในกระบวนการลงรหัสข้อมูล (Coding Data Process) และการตรวจค้นหาข้อมูลของตัวแปรที่ศึกษา

6.3) การป้อนข้อมูล

การป้อนข้อมูลจากแบบสอบถามบันทึกลงในโปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น SPSS ผู้ทำหน้าที่ในการป้อนข้อมูลจะนำข้อมูลในแบบสอบถามมาป้อนโดย

ดูรายละเอียดจากคู่มือการลงรหัส เพื่อให้การป้อนข้อมูลออกมาถูกต้องตามที่นักวิจัยได้กำหนดไว้ ในขั้นตอนนี้ผู้ป้อนข้อมูลจะต้องระวังในการป้อนข้อมูลไม่ให้ผิดพลาด เพราะจะส่งผลต่อการวิเคราะห์ข้อมูล

6.4) การตรวจสอบคุณภาพ

การตรวจสอบข้อมูลขั้นพื้นฐาน เป็นการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล ว่าข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา มีความสมบูรณ์ตามประเด็นในการเก็บข้อมูลหรือไม่ ซึ่งเกิดจากการตั้งใจไม่ต้องการตอบข้อคำถามหรืออาจหลงลืม อีกส่วนหนึ่งก็คือการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูล ไม่ให้มีการขัดแย้งกันในตัวข้อมูล เช่น เป็นข้อมูลจากโรงเรียนที่มีแต่นักเรียนชาย แต่มีการให้ข้อมูลมาเป็นนักเรียนหญิง แสดงว่าข้อมูลอาจเกิดการผิดพลาด ซึ่งอาจเกิดจากผู้ให้ข้อมูลหรือการกรอกข้อมูลมีความคลาดเคลื่อน

7. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูลของการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ นักวิจัยจะต้องเข้าใจในรูปแบบความซับซ้อนของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายกัน ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญทำให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลออกมาได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยได้อย่างถูกต้อง โดยประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

7.1) การเตรียมข้อมูล

7.2) สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1) การเตรียมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจะเกี่ยวข้องกับจำนวนและตัวเลข ปัจจุบันนิยมใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ (SPSS) มากกว่าการวิเคราะห์ด้วยมือหรือวิเคราะห์ด้วยเครื่องคิดเลข เพราะเป็นวิธีการที่มีความถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย (สิน พันธุ์พินิจ, 2549)

การเตรียมข้อมูลเป็นกระบวนการจัดทำข้อมูลที่เก็บได้ให้มีความพร้อม อยู่ในสภาพที่สามารถวิเคราะห์ แปลความ และสรุปผลการวิจัยได้ การเตรียมข้อมูลจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ ให้อยู่ในรูปแบบที่ง่ายต่อการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ .

7.2) สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บมาได้ ถ้าหากปราศจากสถิติแล้ว นักวิจัยจะไม่สามารถดำเนินการวิจัยให้สำเร็จได้ (สิน พันธุ์พินิจ, 2549)

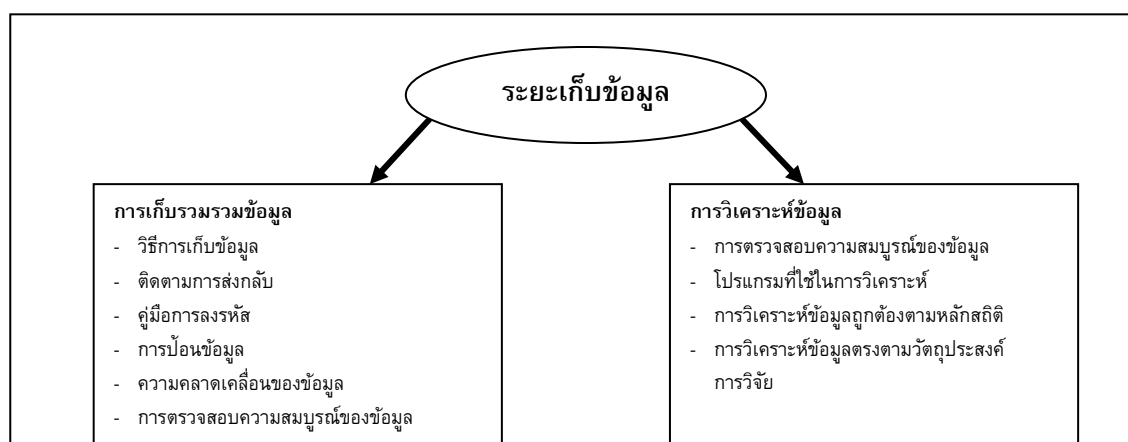
อย่างไรก็ตามความถูกต้องและความเหมาะสมในการประยุกต์วิธีการทางสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ไม่ได้เป็นสิ่งที่ประกันความถูกต้องแม่นยำและ

ความน่าเชื่อถือได้ของผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับเสมอไป ถ้าข้อมูลทีวิเคราะห์ยังอยู่ในสภาพที่มีข้อบกพร่อง ผลของการวิเคราะห์ที่ออกมาย่อมมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนตามไปด้วย ไม่ว่านักวิจัยจะเลือกใช้วิธีการทางสถิติแบบใดในการวิเคราะห์ข้อมูล (องอาจ นัยพัฒน์, 2548)

ในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ ผู้วิจัยได้มองประเด็นในการเตรียมตัวสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

- 1) การเตรียมเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการข้อมูล ทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลที่ส่งกลับมา ซึ่งมีปริมาณมาก ให้พร้อมสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป
- 2) บางหน่วยงานที่มีการเก็บข้อมูลในปริมาณมาก อาจจะมีการออกแบบโปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา
- 3) การเตรียมผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติขั้นสูง เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญในประเด็นที่ต้องการศึกษาเฉพาะ เพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูล

จากการศึกษาเอกสารในขั้นตอนที่ 2 ระยะเก็บข้อมูลผู้วิจัยสรุปประเด็นที่สนใจจะศึกษาตามขั้นตอนการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่เป็น 2 ขั้นตอนคือ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลและ 2) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.4 การสรุปประเด็นที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลในขั้นตอนระยะเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนหลังเก็บข้อมูล

8) การตรวจสอบคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องน่าเชื่อถือ คณะที่ทำการสำรวจจำเป็นต้องใช้ระบบการประกันคุณภาพที่เป็นที่ยอมรับ เพื่อลดข้อผิดพลาดในการเก็บข้อมูล

หน่วยงานและวิธีการที่มีประสิทธิภาพจะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพในการสำรวจในด้านความทันต่อเวลา คุณภาพของการเก็บข้อมูลและความถูกต้อง ซึ่งบางครั้งการ

ประกันคุณภาพอาจถูกมองว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในตรวจสอบมาตรฐานการทำงานที่ได้มีการกำหนดไว้ก่อนล่วงหน้า ในโครงสร้างของกระบวนการและผลของการสำรวจ โดยในปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ ได้ใช้การประกันคุณภาพเป็นสิ่งวัดมาตรฐานของหน่วยงานหรือโครงการต่างๆ (Department of Economic and Social Affairs Statistics Division, 2005)

การประกันคุณภาพ หมายถึง วิธีการหรือขั้นตอนในการรวบรวม การประมวลผลหรือวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจตามเกณฑ์ของวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของงาน เป้าหมายโดยรวมของการประกันคุณภาพจะอยู่ที่การให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงคุณภาพมากกว่าการตรวจสอบการดำเนินงาน

การใช้ตรวจสอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน ไม่เพียงแต่จะช่วยลดข้อผิดพลาดลง แต่ยังรวมไปถึงการปรับปรุงการทำงานให้ถูกต้อง โดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2000) ได้กำหนดขั้นตอนที่ควรตรวจสอบคุณภาพไว้ดังนี้ 1) การเลือกสถาบันมาทำการสำรวจ 2) การสุ่มตัวอย่าง 3) การแปลความหมาย 4) การฝึกอบรม 5) การดำเนินการสำรวจ 6) การป้อนข้อมูลและการบันทึกข้อมูล 7) การวิเคราะห์ข้อมูล 8) ตัวชี้วัดคุณภาพ 9) การรายงานข้อมูลให้ประเทศ 10) การลงพื้นที่ดูงาน

Department of Economic and Social Affairs Statistics Division (2005) ได้ให้ความเห็นในการประกันคุณภาพของสำรวจข้อมูลจะต้องมีการตรวจสอบในหลายๆ ขั้นตอนของการทำงาน เพื่อเป็นการประกันคุณภาพในระบบการทำงาน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ

1) *คำถามในระดับนโยบาย* เป็นคำถามหลักเพื่อใช้ตอบความต้องการในการนำข้อมูลไปใช้ในเชิงนโยบาย หน่วยงานขนาดใหญ่ที่เป็นผู้จัดทำโครงการหรือเป็นผู้ออกทุนจะกำหนดคำถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการที่จะนำไปใช้การออกนโยบายในการพัฒนาประเทศต่อไป นักวิจัยต้องออกแบบงานวิจัยให้ตรงต่อความต้องการของหน่วยงาน

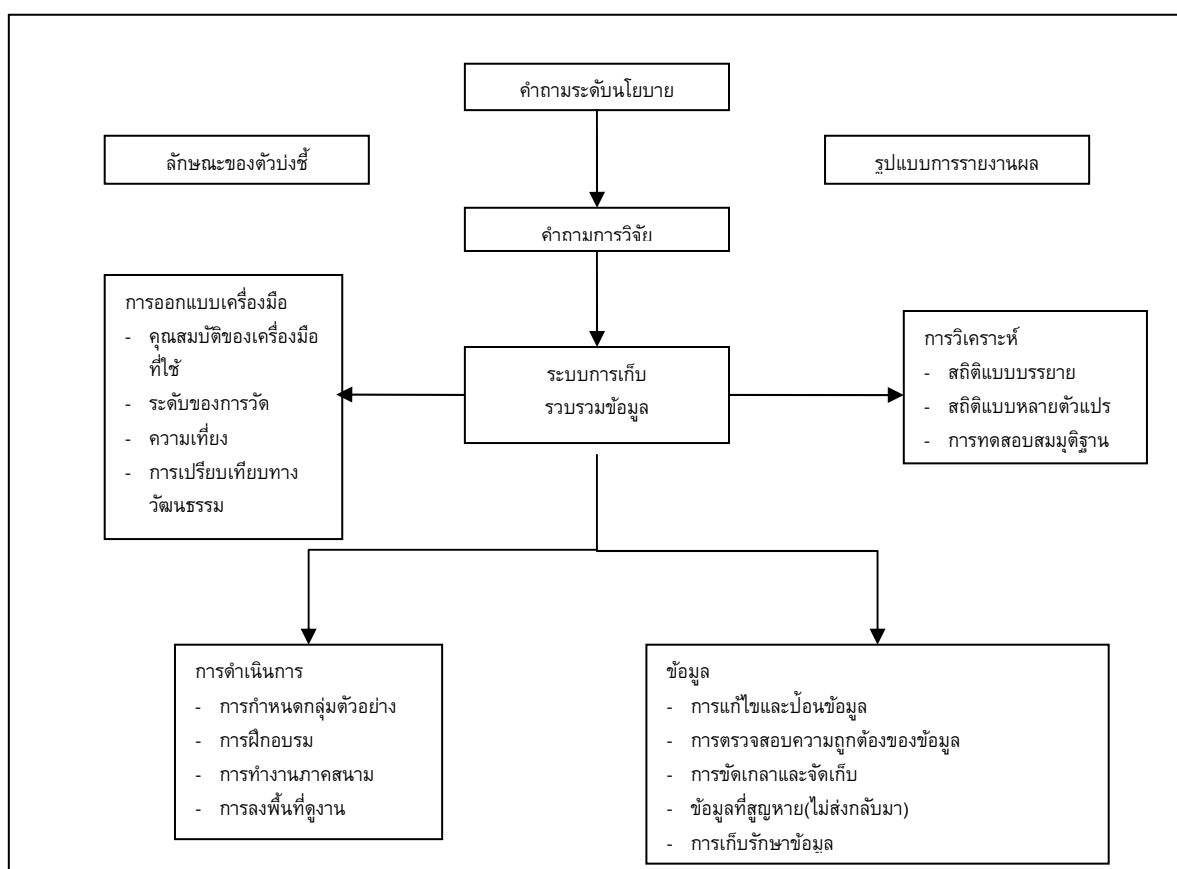
2) *คำถามการวิจัยเป็นตัวกำหนดรูปแบบการวิจัย* ที่ทำให้เราสามารถออกแบบการวิจัยทั้งหมด

3) *การกำหนดตัวบ่งชี้* เป็นการกำหนดตัวบ่งชี้ในการสำรวจข้อมูล ทำให้นักวิจัยมีเป้าหมายในการเก็บข้อมูล ซึ่งตัวบ่งชี้ที่ดีจะช่วยให้เราสามารถที่จะสำรวจข้อมูลได้ตรงกับวัตถุประสงค์มากขึ้น

4) *การรายงานผลรูปแบบของการรายงานผล* เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ ในหลายๆ ระดับ จะเห็นได้ว่า ข้อมูลขนาดใหญ่ที่ทำการสำรวจมาจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในหลายๆ ระดับ ทั้งในระดับบุคคล ชุมชน สังคม ไปจนถึงการออกนโยบายของรัฐ ซึ่งการ

นำเสนอข้อมูลจะต้องนำเสนอข้อมูลหลายๆ แบบเพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว ตรงกับการใช้งาน เช่น การรายงานแบบสรุป การรายงานแบบละเอียด การรายงานเชิงนโยบาย

5) การดำเนินการในระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ใหญ่ๆ ได้แก่ 1) ขั้นตอนตรวจสอบการออกแบบเครื่องมือ 2) ขั้นตอนการตรวจสอบการดำเนินการ 3) ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลและ 4) ขั้นตอนการวิเคราะห์ทางสถิติ ซึ่งจะมีรายละเอียดในการตรวจสอบคุณภาพของแต่ละขั้นตอนดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.5 แผนภาพกระบวนการในการตรวจสอบคุณภาพ (World Health Survey, 2000)

9) รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล การรายงานผลการสำรวจจะต้องมีรายละเอียด ได้แก่ หัวข้อเรื่อง ที่มาของโครงการ วัตถุประสงค์ ระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งจะครอบคลุมกลุ่มประชากร เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง ขนาดตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล วิธีเก็บข้อมูล ความคลาดเคลื่อน ระดับความเชื่อมั่น แล้วจึงเป็นผลสำรวจที่พบ ลักษณะจะสรุปประเด็นสำคัญให้เข้าใจความ จากนั้นจึงเป็นรายละเอียดของประเด็นที่สำรวจ จะรายงานในรูปแบบตารางและตัวเลขเพื่อให้เข้าใจง่าย และที่สำคัญ จะต้องไม่วิพากษ์วิจารณ์ หรือชี้แนะอะไรในการรายงานผล (อรพรรณ สุนทรกลัมภ์, 2543)

การเผยแพร่ผลงานการวิจัยเป็นการถ่ายทอดผลการวิจัยออกสู่สาธารณชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้งาน คุ่มค่ากับการลงทุน และนำข้อมูลต่าง ๆ ไปใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป ซึ่งในการเผยแพร่ผลงาน สามารถทำได้ 3 รูปแบบ คือ 1) การเผยแพร่ผลงานโดยตัวบุคคล คือ นักวิจัยเองไปนำเสนอผลงานในงานประชุมต่างๆ 2) การเผยแพร่ผลงานโดยสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ รายงานสำหรับผู้บริหาร วารสารการวิจัย เป็นต้น และ 3) การเผยแพร่ผลงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์ วิทยุ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น (สิน พันธุ์พินิจ, 2549)

10) การติดตามผลการที่หน่วยงานสถิติหลายหน่วยงานจัดทำข้อมูลสถิติ โดยขาดการประสานงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ทำให้ข้อมูลที่ได้มีมาตรฐานที่แตกต่างกัน เกิดความสับสนในหมู่ผู้ใช้ข้อมูลและยังเป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน และสิ้นเปลืองทรัพยากร ดังนั้นการจัดทำข้อมูลสถิติให้มีเอกภาพเป็นภารกิจ หลักและเป้าหมายที่สำคัญของสำนักงานสถิติแห่งชาติ คือ การเป็นศูนย์กลางข้อมูลสถิติที่ได้มาตรฐานสากลและบริหารจัดการให้ระบบสถิติของประเทศสามารถตอบสนองความต้องการใช้ข้อมูลสถิติที่มีคุณภาพได้อย่างครบถ้วน ทันการณ์ สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ที่มา <http://service.nso.go.th>) ได้กล่าวว่า ข้อมูลสถิติต่างๆ ที่ได้จัดเก็บรวบรวมมานั้น ไม่ใช่เป็นประโยชน์เฉพาะผู้ใช้ในวงการราชการเท่านั้น แต่ยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ในวงการอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งสามารถจัดกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลสถิติออกเป็นกลุ่มใหญ่ สำนักงานสถิติแห่งชาติได้แบ่งประเภทของผู้ใช้ข้อมูลสถิติไว้ดังนี้

- กลุ่มผู้ใช้ในวงการราชการได้แก่กระทรวง กรม และองค์การต่างๆ ของรัฐ ซึ่งรับผิดชอบ หรือเกี่ยวข้องกับการวางแผนงาน และการควบคุม ดูแล บริหารงานในด้านต่างๆ

- กลุ่มผู้ใช้ในวงการเอกชน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ นักลงทุนทางธุรกิจ อุตสาหกรรม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สถาบันวิจัยธุรกิจ การโฆษณา สื่อมวลชน

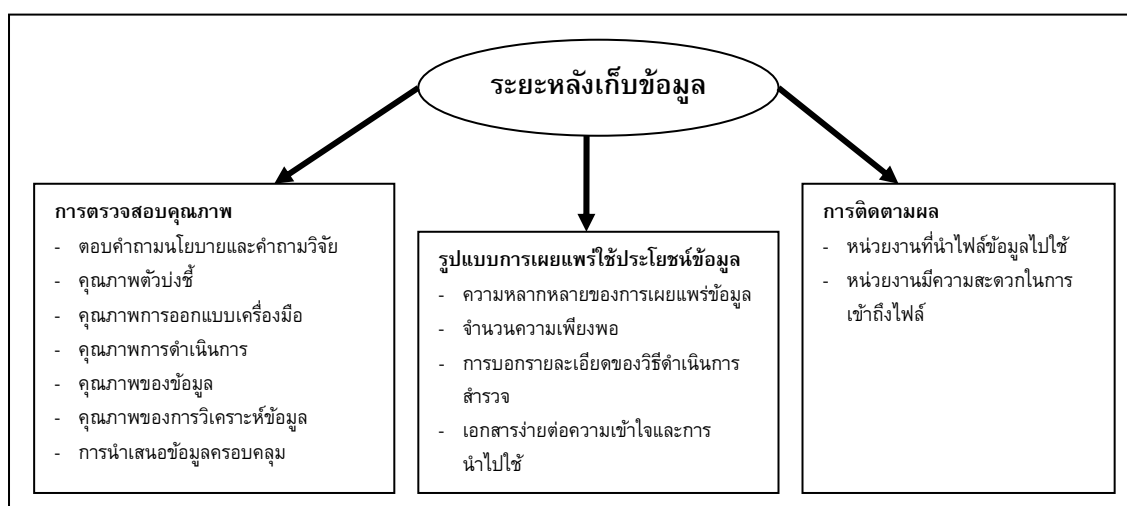
- สถาบันการศึกษาและวิจัย ได้แก่หน่วยงานที่ดำเนินการทางด้านการศึกษา และการวิจัยด้านต่างๆ

- องค์การระหว่างประเทศ โดยเฉพาะองค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยชำนาญพิเศษของ สหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือทางด้านความก้าว หน้าทางเศรษฐกิจสังคม การยกระดับการกินดีอยู่ดีของประชากรของโลก เช่น FAO ILO WHO IMF เป็นต้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมดในเรื่องระบบการสำรวจข้อมูลที่มีขั้นตอนกระบวนการต่างๆ จะเห็นได้ว่าการจัดเก็บข้อมูลที่มีมาตรฐานเกิดจากการวางแผนงานที่คุณภาพ หรือการออกแบบระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ดี มีความละเอียดครบถ้วนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การออกแบบวัตถุประสงค์ แบบสอบถาม วิธีการเก็บรวบรวม ไปจนถึงการนำเสนอข้อมูลและการเผยแพร่ผลงาน

กล่าวโดยสรุปคือ มาตรฐานของระบบการจัดเก็บข้อมูลจำเป็นที่จะต้องมีการบวกราคาคิด การ ออกแบบในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินการอย่างละเอียด เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลมี คุณภาพ โดยมีการตรวจสอบคุณภาพในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อ ให้เห็นถึงประโยชน์ของการใช้ข้อมูลและความมั่นใจในคุณภาพของข้อมูล

จากการศึกษาเอกสารในขั้นตอนที่ 3 ระยะก่อนหลังข้อมูลผู้วิจัยสรุปประเด็นที่สนใจจะ ศึกษาตามขั้นตอนการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่เป็น 3 ขั้นตอนคือ 1) การตรวจสอบคุณภาพ 2) รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูลและ 3) การติดตามผล

ภาพที่ 2.6 การสรุปประเด็นที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลในขั้นตอนระยะหลังเก็บข้อมูล

2.2.3 มาตรฐานของระบบการสำรวจข้อมูล

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้กล่าวถึง การขาดมาตรฐานสถิติโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) แต่ละหน่วยงานได้ทำการสำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามลักษณะที่ ต้องการขึ้นเอง จึงมีการกำหนดขอบเขตการทำงาน ตลอดจนคำจำกัดความ คำนิยาม การ จำแนกข้อมูล การประมวลข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลตามที่ตนเห็นสมควร โดยไม่มีการ ประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน

- 2) ประสิทธิภาพและความชำนาญในการเก็บรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานแต่ละ แห่งอยู่ในระดับที่ไม่เท่ากัน ข้อมูลจึงออกมาขัดแย้งกันและไม่สามารถใช้ร่วมกันได้

- 3) ปัญหาทางด้านคุณภาพของข้อมูลไม่ดี อันเนื่องมาจากความแตกต่างของ วิธีการวิจัย การจัดจำแนกข้อมูล การนำเสนอข้อมูล และการควบคุมคุณภาพข้อมูล (ที่มา <http://service.nso.go.th>)

ดังนั้นการจัดทำมาตรฐานทางสถิติ จะช่วยให้ลดความขัดแย้ง การทำงานซ้ำซ้อน ประหยัดงบประมาณรายจ่าย และที่สำคัญจะช่วยให้ข้อมูลมีคุณภาพ และมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น สามารถนำไปใช้ในการอ้างอิงกำหนดแนวทาง และนโยบายในการบริหารงานและตัดสินใจได้ นอกจากนี้ยังใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่ผลิต และระหว่างประเทศ ทำให้สามารถวัดความก้าวหน้าและการพัฒนางานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

กล่าวคือ สิ่งสำคัญในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ คือ หน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องกับการเก็บข้อมูลในทุกๆระดับจะต้องมีความเข้าใจตรงกันในทุกๆ เรื่องดังกล่าว โดยผู้วิจัยแบ่งมาตรฐานในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1) มาตรฐานระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพมีระบบการบริหารงานที่ดี สร้างความเข้าใจในรายละเอียดของงานได้อย่างทั่วถึง เป็นรูปแบบเดียวกันหมดทั้งระบบ

2) มาตรฐานจากองค์ความรู้ทางระเบียบวิธีวิจัย ที่อิงตามหลักวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ในการวิจัย เช่น วัตถุประสงค์การวิจัย การออกแบบแบบสอบถาม การสุ่มตัวอย่าง การตรวจสอบคุณภาพ ฯลฯ ซึ่งจะต้องครอบคลุมในขั้นตอนการทำงานตามบริบทของการสำรวจขนาดใหญ่ เพื่อที่จะทำให้งานออกมามีคุณภาพ

ตาราง 2.2 ตารางหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

ขั้นตอนการดำเนินการ	มาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน
ขั้นตอนที่ 1 ระยะก่อนเก็บข้อมูล	
1. การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ	1.1) มีการกำหนดเป้าหมายในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ 1.2) มีการศึกษาความต้องการในการใช้ข้อมูลของฝ่ายต่างๆ 1.3) มีการวางขอบเขตตัวแปรที่ต้องการศึกษา
2. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง	2.1) มีการนิยามประชากรตรงกับวัตถุประสงค์ 2.2) มีการกำหนดกรอบการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Frame) อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะประชากร 2.3) มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างเหมาะสมกับขนาดประชากร 2.4) มีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการสุ่มตัวอย่างถูกต้องตามหลักการสุ่มตัวอย่าง 2.5) มีการตรวจสอบขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 2.6) มีการรายงานข้อผิดพลาดจากการสุ่มและมาตรการแก้ไข 2.7) มีการกำหนดและตรวจสอบอัตราการตอบกลับของกลุ่มตัวอย่าง
3. การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.1) มีการกำหนดรูปแบบและวิธีการเก็บข้อมูลที่ชัดเจนและมีความเหมาะสมกับลักษณะงานวิจัย 3.2) มีการกำหนดระยะเวลาอย่างชัดเจนและเพียงพอในการเก็บข้อมูล 3.3) มีการจัดสรรงบประมาณอย่างชัดเจนและเพียงพอสำหรับการเก็บ

ขั้นตอนการดำเนินการ	มาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน
	ข้อมูล 3.4) มีการวางมาตรการการจัดการและมาตรการสนับสนุนเพื่อการสรรหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติเพียงพอมาร่วมในการเก็บข้อมูล 3.5) มีการกำหนดโครงสร้างการทำงานและความรับผิดชอบของฝ่ายต่างๆ ในการเก็บข้อมูลอย่างชัดเจน 3.6) มีการกำหนดวิธีการประสานงานระหว่างหน่วยจัดการระดับต่างๆ อย่างชัดเจน 3.7) มีการกำหนดผู้รับผิดชอบการประสานงานในหน่วยจัดการระดับต่างๆ อย่างชัดเจน 3.8) มีการกำหนดระยะเวลาและขั้นตอนการส่งข้อมูลอย่างชัดเจน 3.9) มีการกำหนดวิธีจัดส่งข้อมูลอย่างชัดเจน 3.10) มีการจัดทำและแจกจ่ายคู่มือการทำงานที่ระบุขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการเก็บข้อมูลไปยังหน่วยจัดการทุกระดับ
4. การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้	4.1) มีการกำหนดเนื้อหารายละเอียดของแบบสอบถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบตัวบ่งชี้ที่ต้องการ 4.2) มีการกำหนดโครงสร้างแบบสอบถามที่ชัดเจน 4.3) มีการกำหนดเกณฑ์และมีการตรวจสอบในเรื่องความชัดเจนและเข้าใจง่ายของแบบสอบถาม 4.4) มีการกำหนดเกณฑ์และมีการตรวจสอบในเรื่องความน่าสนใจ เหมาะกับลักษณะกลุ่มตัวอย่างของแบบสอบถาม 4.5) มีการกำหนดระยะเวลาที่ผู้ตอบควรใช้ในการทำแบบสอบถาม 4.6) มีการกำหนดเกณฑ์และมีการตรวจสอบในเรื่องความเหมาะสมของภาษาและลักษณะคำถามที่ใช้ว่ามีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง 4.7) มีการกำหนดเกณฑ์และมีการทดสอบความเที่ยงตามหลักวิชาการ 4.8) มีการกำหนดเกณฑ์และมีการทดสอบความตรงตามหลักวิชาการ
5. การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและฝึกอบรม	5.1) มีการกำหนดภูมิหลังนักวิจัย (ด้านประสบการณ์ความตั้งใจความซื่อสัตย์) ที่ต้องการในหน่วยจัดการระดับต่างๆ 5.2) มีการกำหนดประสบการณ์ที่ต้องการของหัวหน้าโครงการ 5.3) มีการกำหนดเนื้อหาการฝึกอบรมอย่างชัดเจนเพื่อให้หน่วยจัดการระดับต่างๆ ทราบถึงขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลา วิธีดำเนินงาน และกลไกการประสานงาน 5.4) มีการจัดการฝึกอบรมให้แก่หน่วยจัดการระดับต่างๆ ตามเนื้อหาที่กำหนด 5.5) มีการประเมินผลการฝึกอบรมโดยหน่วยจัดการที่เข้ารับการฝึกอบรม

ขั้นตอนการดำเนินการ	มาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน
ขั้นตอนที่ 2 ระยะเก็บข้อมูล	
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล	6.1) มีการตรวจสอบและติดตามการส่งกลับแบบสอบถาม 6.2) มีการจัดทำคู่มือการลงรหัส 6.3) มีการกำหนดลักษณะการป้อนข้อมูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน 6.4) มีการตรวจสอบระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ของข้อมูลประเภทต่างๆ 6.5) มีการตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูลที่บันทึก
7. การวิเคราะห์ข้อมูล	7.1) มีการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล 7.2) มีการตรวจสอบโปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ที่มีมาตรฐาน 7.3) มีการตรวจสอบการวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องตามหลักสถิติ 7.4) มีการตรวจสอบการวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย
ขั้นตอนที่ 3 ระยะหลังเก็บข้อมูล	
8. การตรวจสอบคุณภาพกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล	8.1) มีการตรวจสอบว่าข้อมูลสามารถตอบคำถามนโยบายและคำถามวิจัยได้ 8.2) มีการตรวจสอบว่าตัวบ่งชี้ตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย 8.3) มีการตรวจสอบว่าคุณภาพของการออกแบบเครื่องมือเป็นที่ยอมรับ 8.4) มีการตรวจสอบว่าคุณภาพของการดำเนินการเป็นที่ยอมรับ 8.5) มีการตรวจสอบว่าคุณภาพของข้อมูลเป็นที่ยอมรับ 8.6) มีการตรวจสอบว่าคุณภาพของการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่ยอมรับ 8.7) มีการตรวจสอบว่าการนำเสนอข้อมูลครอบคลุมลักษณะการใช้ประโยชน์ของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
9. รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล	9.1) มีการตรวจสอบว่ารูปแบบในการเผยแพร่ข้อมูลมีความหลากหลายตามลักษณะผู้ใช้ประโยชน์ 9.2) มีการตรวจสอบว่าเอกสาร/สื่อที่เผยแพร่มีจำนวนความเพียงพอต่อการใช้งาน 9.3) มีการตรวจสอบว่ามีการบอกรายละเอียดของวิธีดำเนินการสำรวจอยู่ในเอกสารเผยแพร่ 9.4) มีการตรวจสอบว่าเอกสารถ่ายทอดความเข้าใจและการนำไปใช้
10. การติดตามผล	10.1) มีการตรวจสอบว่าประเภทหน่วยงานที่นำไฟล์ข้อมูลไปใช้ 10.2) มีการตรวจสอบว่าหน่วยงานมีความสะดวกในการเข้าถึงไฟล์

ตอนที่ 2.3 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch)

- 2.3.1 ความเป็นมาโครงการ
- 2.3.2 บทบาทของทีมีวิจัยโครงการ Child Watch
- 2.3.3 วิธีดำเนินงาน
- 2.3.4 โครงสร้างการจัดการ
- 2.3.5 แผนการดำเนินการ

2.3.1 ความเป็นมาของโครงการ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ให้การสนับสนุนโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด หรือ Child Watch จากการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยควรมีระบบเฝ้าระวังทางสังคม (Social Watch System) ในยุคที่สถานการณ์ปัญหาต่างๆ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเพื่อให้สังคมเท่าทันปัญหาเด็กและเยาวชนที่มีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อให้ระบบเฝ้าระวังทางสังคมดังกล่าวสามารถชี้้นำการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ทั้งนี้ โดยได้มอบหมายให้สถาบันรามจิตติเป็นที่วิจัยระดับประเทศของโครงการ Child Watch และเริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยทำงานประสานกับนักวิจัยในภูมิภาคต่างๆ รวม 7 ภูมิภาคย่อยร่วมกับนักวิจัยระดับจังหวัดซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 76 จังหวัดของประเทศ (ในขณะนั้น)

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของโครงการที่ทางสถาบันรามจิตติได้เข้าไปขับเคลื่อนเป็นรูปธรรม ได้แก่ การจัดทำรายงานผลการสำรวจสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดเพื่อให้เกิดฐานข้อมูลและระบบเฝ้าระวังสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนทั้งในระดับจังหวัดและระดับชาติผ่านเครือข่ายนักวิจัย Child Watch กว่า 300 คนทั่วประเทศ การนำข้อมูลไปขับเคลื่อนและขยายผลยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับชาติและจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศผ่านกิจกรรมและโครงการต่างๆ เช่น การพัฒนายุทธศาสตร์เมืองนำอยู่สำหรับเด็กระดับจังหวัด โครงการถนนเด็กเดิน โครงการบ้านหลังเรียน เป็นต้น

นอกจากนั้นกิจกรรมที่ทางโครงการได้จัดขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูลการวิจัยสู่สาธารณะเป็นประจำทุกปี คือ การแถลงสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน โดยในการจัดงานแถลงสภาวะการณ์เด็กประจำปีดังกล่าวยังมีการมอบรางวัลแก่จังหวัดที่มีกลไกขับเคลื่อนงานด้านเด็กและเยาวชนที่ดีแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดต่างๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการขับเคลื่อนและกระตุ้นการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนให้เป็นรูปธรรม

ในระยะเวลาเพียง 3 ปีที่ผ่านมา นับว่าโครงการ Child Watch ได้ก่อให้เกิดผลกระทบ และแรงขับเคลื่อนต่องานพัฒนาสุขภาวะของเด็กและเยาวชนทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อค้นพบจากการดำเนินงานที่ผ่านมาได้นำไปสู่ข้อเสนอให้มี ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเฝ้าระวังสภาวะการณืเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง และกลไกการ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เด็กและเยาวชนระดับจังหวัดที่มีเป้าหมายชัดเจน พร้อมทั้งยังชี้ให้เห็นถึง ศักยภาพในการเชื่อมโยงองค์กรภาคีเครือข่ายต่างๆ มาทำงานร่วมกันในการพัฒนา “ยุทธศาสตร์พื้นที่” (Area-Based Strategy) ในโครงการ Child Watch ที่ดำเนินการร่วมกับ จังหวัดต่างๆ

2.3.2 บทบาทหน้าที่ของทีมวิจัยโครงการ Child Watch

ตาราง 2.3 บทบาทที่มวิจัย Child Watch ระดับประเทศ (สถาบันรามจิตติ)

เป้าหมาย	บทบาทหน้าที่
■ การเป็นศูนย์ประสานงานและแหล่งอ้างอิง ข้อมูลทางวิชาการด้านการเฝ้าระวังทางสังคม ในระดับประเทศ ■ การประสานเชื่อมโยงให้เกิดการทำงานร่วมกัน ของภาคีการวิจัย ■ การประสานงานให้เกิดฐานข้อมูลจากการวิจัย ในการเฝ้าระวังทางสังคมระดับประเทศ	■ การบริหารจัดการศูนย์ประสานงานระดับประเทศเพื่อ เป็นแหล่งอ้างอิงข้อมูลระดับประเทศ ■ การประสานงานให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน ขององค์กรภาคีการวิจัย ■ การประสานงานและเตรียมความพร้อมในการเก็บ รวบรวมข้อมูลระดับประเทศ เช่น การเตรียมความ พร้อมความเข้าใจของนักวิจัยระดับภาคในการเก็บ แบบสำรวจและตัวบ่งชี้ การวางแผนการวิจัยเชิงลึก ฯลฯ ■ การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย ระดับประเทศร่วมกับ สำนักงานส่งเสริมและ สนับสนุนวิชาการ (สสว.) กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ■ การจัดทำรายงานสภาวะการณืเด็กและเยาวชนเพื่อใช้ เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายการพัฒนาเด็กและ เยาวชน และพัฒนาระบบเตือนภัยทางสังคม ■ การสื่อสารสาธารณะ เช่น การสร้างประเด็นการ สื่อสาร การนำเสนอผลการวิจัยผ่านสื่อต่างๆ การเข้า ร่วมเวทีการประชุม ฯลฯ ■ การจัดเวทีขับเคลื่อนระดับประเทศ (Child Watch Award)

เป้าหมาย	บทบาทหน้าที่
	■ การผลักดันให้เกิดการจัดทำแผน/นโยบาย/ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น ■ การผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตามแผน/นโยบาย/ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่นที่เป็นรูปธรรม

ตาราง 2.4 บทบาทที่มิวิจัย Child Watch ระดับภาคที่ตั้งในรูปศูนย์ในมหาวิทยาลัยท้องถิ่น

เป้าหมาย	บทบาทหน้าที่
■ การเป็นศูนย์ประสานงานและแหล่งอ้างอิงข้อมูลทางวิชาการด้านการเฝ้าระวังทางสังคมในระดับภาค ■ การประสานเชื่อมโยงให้เกิดการทำงานร่วมกันของภาคีการวิจัย ■ การประสานงานให้เกิดฐานข้อมูลจากการวิจัยในการเฝ้าระวังทางสังคมระดับภาค	■ การบริหารจัดการศูนย์ประสานงานระดับภาคเพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงข้อมูลระดับภาค ■ การประสานงานและเตรียมความพร้อมในการเก็บรวบรวมข้อมูลระดับภาค เช่น การเตรียมความพร้อมความเข้าใจของนักวิจัยระดับจังหวัดในการเก็บแบบสำรวจและตัวบ่งชี้ การวางแผนการวิจัยเชิงลึก ฯลฯ ร่วมกับ สสว.ภาค ■ การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยร่วมกับ สสว.ภาคตามแต่ละบริบทภาค ■ การจัดเวทีนำเสนอข้อมูลระดับภาคร่วมกับ สสว.ภาค ■ การศึกษาเชิงลึกเฉพาะรายกรณีร่วมกับ สสว.ภาค ■ การผลักดันและเชื่อมโยงหน่วยงานร่วมกับ สสว.ภาคให้เกิดการขับเคลื่อนนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ระดับภาคและระดับจังหวัด ■ การผลักดันร่วมกับ สสว.ภาคให้เกิดการจัดทำแผน/นโยบาย/ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนในระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น ■ การผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตามแผน/นโยบาย/ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนในระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่นที่เป็นรูปธรรม

ตาราง 2.5 บทบาทที่มิวิจัย Child Watch ระดับจังหวัด

เป้าหมาย	บทบาทหน้าที่
■ การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในระดับจังหวัด ■ การขับเคลื่อนให้เกิดการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานด้านเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัด	■ การเก็บรวบรวมข้อมูลการสำรวจ ตัวบ่งชี้ และการวิจัยเชิงลึกในแต่ละจังหวัด ■ การจัดเวทีนำเสนอข้อมูลระดับจังหวัด ■ การผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนระดับจังหวัด ■ การเป็นแหล่งอ้างอิงข้อมูลในระดับจังหวัด ■ การเข้าร่วมเป็นคณะทำงานด้านยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมระดับจังหวัด ■ การผลักดันให้เกิดการจัดทำแผน/นโยบาย/ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น ■ การผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตามแผน/นโยบาย/ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่นที่เป็นรูปธรรม

2.3.3 วิธีดำเนินงาน

งานติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด มีงาน 3 ส่วน คือ

1) การติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดในการวิจัยเพื่อติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด โดยการเก็บข้อมูลตามตัวบ่งชี้ใน 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ สภาวการณ์ด้านสุขภาพอนามัย สภาวการณ์ด้านการศึกษา และสภาวการณ์ด้านปัญหาสังคมของเด็กและเยาวชน โดยจำแนกออกอีกเป็น 18 องค์ประกอบย่อยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานตำรวจภาคและจังหวัด สังคมสงเคราะห์จังหวัด องค์กรพัฒนาเยาวชนในจังหวัด ฯลฯ โดยมีแบบบันทึกข้อมูลและนิยามข้อมูลเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

การสำรวจพฤติกรรมเด็กและเยาวชนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา-อุดมศึกษา โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล โดยในส่วนของแบบสอบถามจะเก็บข้อมูลเด็กและเยาวชนในแต่ละจังหวัดๆ ละประมาณ 2,000 คน ซึ่งได้มีการสุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับต่างๆ ในแต่ละจังหวัดดังนี้

ตาราง 2.6 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลแต่ละจังหวัดของโครงการฯ

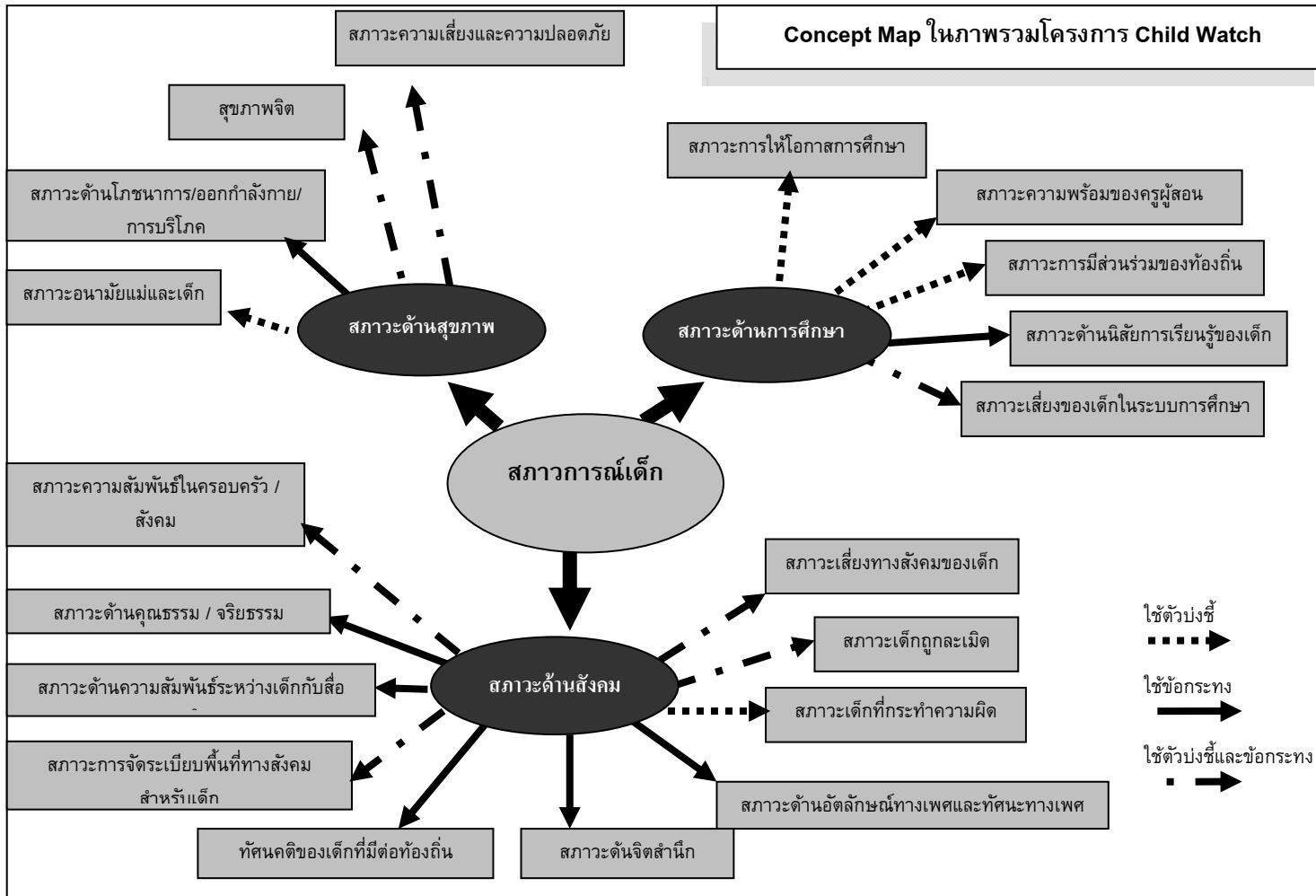
เขตเทศบาลจังหวัด		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา				อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม
				มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย						
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ใน	อำเภอเมือง	100	100	100	100	100	100	200	200	200	200	1,400
นอก	อำเภอที่ 1	50	50	50	50	50	50	-	-	-	-	600
	อำเภอที่ 2	50	50	50	50	50	50					
รวม		400		400		400		400		400		2,000

หมายเหตุ จังหวัดใดไม่มีสถาบันอุดมศึกษาอาจเก็บข้อมูลจากศูนย์หรือวิทยาเขตของสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าไปบริการในจังหวัดนั้นแทน

2) การพัฒนาคุณภาพและแปลผลตัวบ่งชี้ร่วมกับหน่วยงานระดับชาติและจังหวัด โดยเป็นการทำงานเชิงวิชาการร่วมกับสกว. ในการพัฒนาตัวชี้วัดร่วม (Composer Indicator) จากเดิมใน 3 องค์ประกอบหลัก (สภาวะการณด้านสุขภาพอนามัย สภาวะการณด้านการศึกษา และสภาวะการณด้านปัญหาสังคมของเด็กและเยาวชน)

โดยเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกรอบตัวบ่งชี้สภาวะการณซึ่งจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มหลักได้แก่ สภาวะการณด้านสุขภาพอนามัย สภาวะการณด้านการศึกษา และสภาวะการณด้านปัญหาสังคมของเด็กและเยาวชนดังภาพที่ 2.7

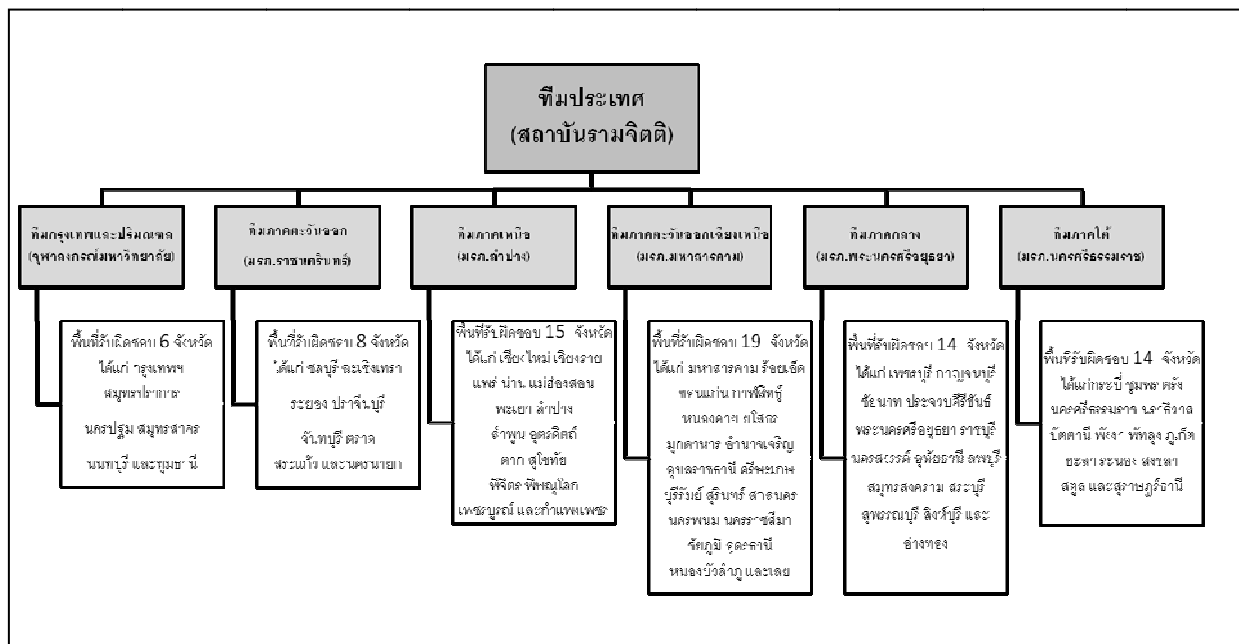
3) การวิจัยในประเด็นคัดสรรเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน อาทิ การทำโพลสำรวจการเล่นพนันบอลในช่วงบอลโลก การสำรวจปัญหาเด็กติดเกม การทำกรณีศึกษาเด็กที่ต้องคดีในสถานพินิจ เป็นต้น

ภาพที่ 2.7 กรอบแนวคิดในภาพรวมโครงการ Child Watch

2.3.4 โครงสร้างการจัดการ

การดำเนินงานโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดมีสถาบันรามจิตติเป็นที่วิจัยระดับประเทศ และมีเครือข่ายนักวิจัยครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 76 จังหวัด โดยอาศัยมหาวิทยาลัยราชภัฏและสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นเป็นแกนประสานการวิจัยระดับภาค ทำหน้าที่ในการประสานงานและดำเนินการวิจัยในพื้นที่ดูแลของศูนย์ แบ่งออกพื้นที่ภายใต้การดูแลของศูนย์ 6 ศูนย์ ได้แก่ (1) ศูนย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รับผิดชอบพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (2) ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง รับผิดชอบพื้นที่ภาคเหนือ (3) ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (4) ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช รับผิดชอบพื้นที่ภาคใต้ (5) ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ (6) ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา รับผิดชอบพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งแต่ละศูนย์จะทำหน้าที่ประสานงานกับนักวิจัยจังหวัดที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของแต่ละศูนย์ในการจัดเก็บข้อมูล

ภาพที่ 2.8 แผนภูมิโครงสร้างการพื้นที่การทำงานของโครงการ Child Watch

2.3.5 แผนการดำเนินงานของโครงการ

ตาราง 2.7 แผนการดำเนินงานของโครงการ Child Watch

ที่	แผนการดำเนินงาน	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.
1.	การประสานการดำเนินงานโครงการ การเตรียมการเก็บข้อมูลและการศึกษาเชิงลึก	x	x	x	x								
2.	การสำรวจสภาพการณ์เด็กและเยาวชนโดยใช้แบบสำรวจ				x	x	x	x	x				
3.	ดำเนินการเก็บข้อมูลตัวบ่งชี้				x	x	x	x	x	x	x		
4.	การจัดทำกรณีศึกษา									x	x		
5.	การจัดเวทีเดิมข้อมูลและคืนข้อมูลระดับจังหวัด									x	x	x	
6.	ประชุมเผยแพร่งานวิจัย ระดับจังหวัดและระดับภาค										x	x	x
7.	การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์งานด้านเด็กและเยาวชน	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องโครงการติดตามสภาพการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child watch) ทำให้เห็นถึงภาพรวมของระบบการสำรวจข้อมูลที่มีศูนย์ประสานงานระดับภาคและระดับจังหวัดประจำอยู่ทุกภาคส่วน ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบการสำรวจข้อมูลที่มีความแตกต่างกันระหว่างพื้นที่การทำงาน อีกทั้งเป็นงานที่มีความสลับซับซ้อน เพราะกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ ทำให้ต้องพัฒนาการสำรวจข้อมูลไปควบคู่กับการบริหารจัดการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ

ดังนั้นจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเก็บข้อมูลขนาดใหญ่ โดยมีโครงการติดตามสภาพการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child watch) เป็นกรณีศึกษา

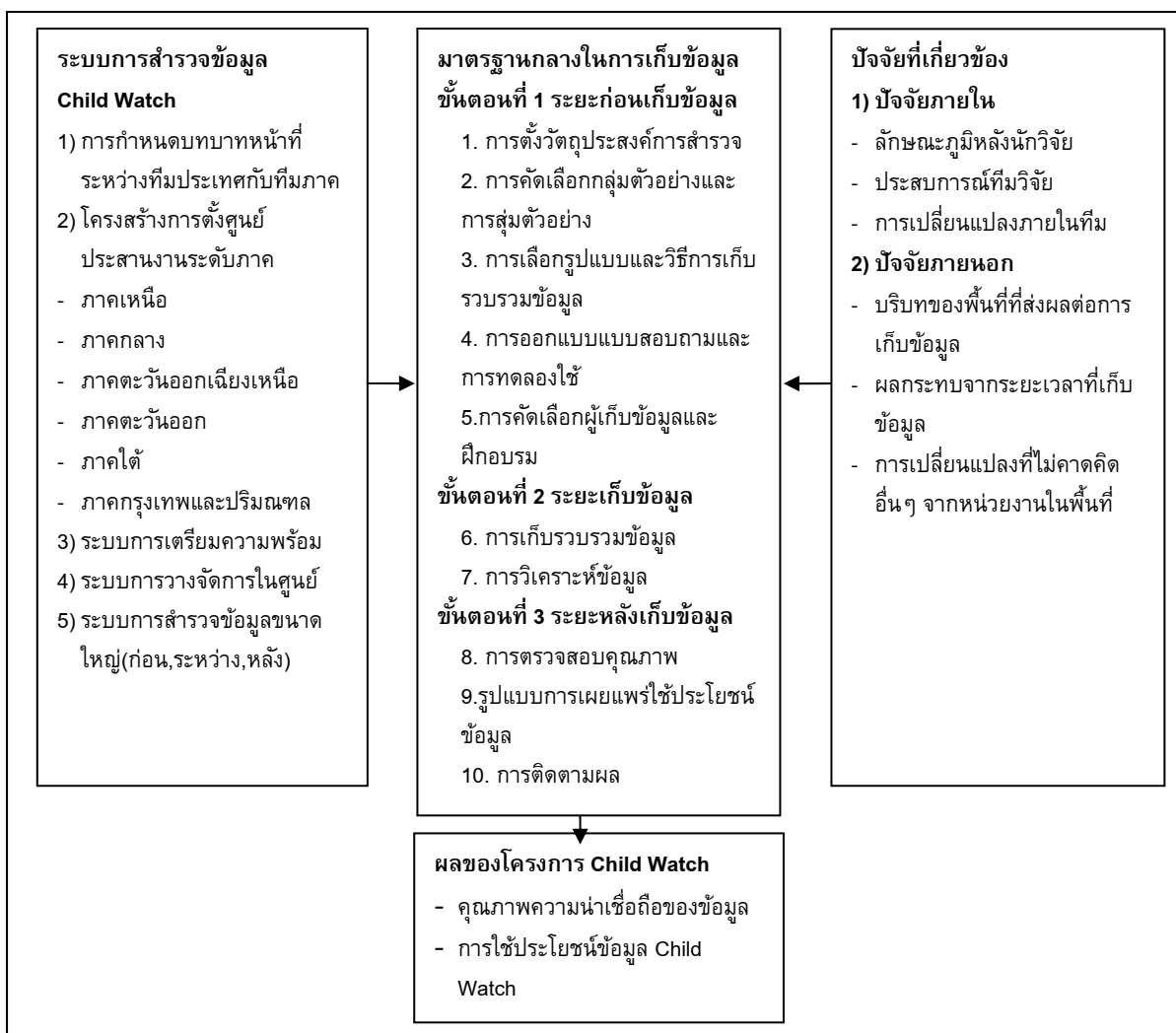
2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เริ่มต้นจากการสำรวจขนาดใหญ่เริ่มเข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในเก็บสำรวจข้อมูลระดับประเทศ ซึ่งโครงการติดตามสภาพการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) นับเป็นโครงการที่ทำการเก็บข้อมูลด้านเด็กและเยาวชนในประเทศ อีกทั้งมีการนำข้อมูลไปขับเคลื่อนงานในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือได้ว่าเป็นงานที่สำคัญชิ้นหนึ่ง ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงแนวทางการสำรวจข้อมูลของโครงการ Child Watch ว่าถูกต้องตามหลัก

มาตรฐานสากลและมีความเป็นมาตรฐานเดียวกันของหน่วยงาน ซึ่งจะได้นำข้อค้นพบต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาสำรวจข้อมูลด้านเด็กและเยาวชน และเป็นข้อเสนอแนะไปยังงานสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ของหน่วยงานอื่นต่อไป

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ผู้วิจัยพบว่าระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่มีมาตรฐานที่เป็นสิ่งกำหนดอยู่ 2 ส่วนด้วยกัน คือ 1) *มาตรฐานระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ* การกำหนดบทบาทหน้าที่การทำงานชัดเจน โครงสร้างบริหารจัดการสร้างความเข้าใจในรายละเอียดของงาน และเป็นรูปแบบเดียวกันหมดทั้งระบบ และ 2) *มาตรฐานจากองค์ความรู้ทางระเบียบวิธีวิจัย* ที่อิงตามหลักวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ในการวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) ระยะก่อนเก็บข้อมูล 2) ระยะเก็บข้อมูล และ 3) ระยะหลังเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้สรุปรายละเอียดที่สนใจจะศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ได้ตามภาพกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.9 กรอบแนวคิด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ โดยใช้โครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) เป็นกรณีศึกษา โดยผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสม (Mix-Methods Research) โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนหลัก คือ

ขั้นตอนแรก เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารจัดการและขอบเขตหน้าที่ของบุคลากรในแต่ละระดับของโครงการ โดยการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่สอง เป็นการประเมินผลการดำเนินการสำรวจข้อมูลของโครงการตามกรอบมาตรฐาน 10 ขั้นตอนโดย ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นใช้ในการสำรวจข้อมูลเชิงปริมาณจากนักวิจัย 3 ระดับ คือ ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด

ขั้นตอนที่สาม เป็นการศึกษาเชิงลึกถึงปัจจัยเงื่อนไขที่ทำให้เกิดความแตกต่างในผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของแต่ละพื้นที่ (ภาค) โดยใช้วิธีการนำประเด็นที่ได้จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ไปสัมภาษณ์หัวหน้าโครงการ หัวหน้าศูนย์ประสานงานภาคและเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ภาค

ขั้นตอนที่สี่ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงานเพื่อตอบคำถามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะต่อโครงการ

โดยมีรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบการสำรวจข้อมูลของโครงการ Child Watch

การวิจัยในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างและระบบงานในการสำรวจข้อมูลของโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ผู้วิจัยใช้วิธีศึกษาจากเอกสารของโครงการและการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานระดับประเทศถึงการจัดการซึ่งครอบคลุม 3 ระดับ คือ 1) ระดับศูนย์ประสานงานระดับประเทศ 2) ระดับศูนย์ประสานงานระดับภาค 6 ศูนย์ 3) ระดับนักวิจัยจังหวัด เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงข้อคำถามในแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้เหมาะสมกับบริบทของโครงการดังกล่าว

3.2 การวิเคราะห์ระบบการเก็บข้อมูลในโครงการ Child Watch

การวิจัยในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานของระบบการสำรวจข้อมูลของโครงการ Child Watch ตามกรอบมาตรฐานการสำรวจขนาดใหญ่ 10 ขั้นตอนที่มาตรฐานเพียงใด มีข้อที่ไม่ได้มาตรฐานในประเด็นใดบ้าง รวมทั้งศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความแตกต่างมาตรฐานในการดำเนินงานรายระดับและรายพื้นที่ของโครงการ Child Watch ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิดและทฤษฎีในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ และจากเอกสารและการสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของโครงการที่ทำการศึกษาและรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ไปในขั้นตอนแรก มาทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบคำถามในงานวิจัยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) *ประชากร* ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือนักวิจัยของโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด จำนวนประมาณ 220 คน (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2554) แบ่งเป็น 1) ระดับประเทศ 10 คน 2) ระดับภาค 40 คน 3) ระดับจังหวัด 170 คน

2) *กลุ่มตัวอย่าง* ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด คือ นักวิจัยทั้ง 3 ระดับ จำนวน 220 คน

เนื่องจากโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนได้มีการปรับลดโครงสร้างนักวิจัยจากทั้งหมด 76 จังหวัด เป็นลักษณะกลุ่มจังหวัดในปี 2554 ทำให้ผู้วิจัยมีข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลจากนักวิจัยรายจังหวัดที่โดนลดจำนวนลงไปทำให้สามารถเก็บข้อมูลได้ในบางจังหวัดที่ยังปฏิบัติงานอยู่และบางจังหวัดที่ยังร่วมงานกันในลักษณะของงานวิจัยรูปแบบอื่นของโครงการ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 34 จังหวัด จำนวน 130 คน

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ของโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) โดยมีประเด็นที่ต้องการศึกษาดังต่อไปนี้

1) *การบริหาร การจัดการ และการประสานงานในการสำรวจข้อมูลของศูนย์ประสานงานระดับภาคและระดับประเทศ* หมายถึง รูปแบบวิธีการในการบริหารจัดการงานของโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) โดยมีรายละเอียดประกอบด้วย กระบวนการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานทั้งระดับประเทศและระดับภาค และ

การทำความเข้าใจแก่นักวิจัยรายจังหวัดถึงขั้นตอนและรายละเอียดในการเก็บข้อมูลตามรูปแบบที่ศูนย์ประสานงานระดับประเทศกำหนด

2) **มาตรฐานการดำเนินงาน** ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานในขั้นตอนต่างๆ ของระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่โดยผู้วิจัยได้นิยามมาตรฐานในการระบบการสำรวจข้อมูลออกเป็น 10 ด้าน คือ 1) การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ 2) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง 3) การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้ 5) การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม 6) การเก็บรวบรวมข้อมูล 7) การวิเคราะห์ข้อมูล 8) การตรวจสอบคุณภาพ 9) รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล และ 10) การติดตามผล โดยดูที่ความเข้าใจของนักวิจัยระดับจังหวัดว่าทำกระบวนการต่างๆ ในการเก็บข้อมูลแต่ละขั้นตอนได้มาตรฐานหรือไม่และใช้วิธีการให้นักวิจัยเป็นผู้ประเมินตนเอง

3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้นโดยมีรายละเอียดในแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวข้องกับข้อมูลภูมิหลังของนักวิจัย รูปแบบของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และเติมคำตอบ จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโครงการของโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด โดยผู้วิจัยได้แบ่งข้อคำถามตามองค์ประกอบมาตรฐาน 10 ด้าน คือ 1) การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ 2) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง 3) การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้ 5) การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม 6) การเก็บรวบรวมข้อมูล 7) การวิเคราะห์ข้อมูล 8) การตรวจสอบคุณภาพ 9) รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล 10) การติดตามผล โดยรูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) จำนวน 50 ข้อ โดยในแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อระบบการสำรวจข้อมูลของโครงการ

3.2.4 ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมตามโครงสร้างของเนื้อหา ความเหมาะสมเกี่ยวกับปริมาณข้อคำถาม ซึ่งจากการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ความตรงของข้อคำถามในแต่ละข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.66-1.00 ซึ่งทุกข้อมีค่าเกิน 0.50 หมายความว่า ข้อคำถามทุกข้อในแบบสอบถามสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545) สำหรับข้อคำถามบางข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ ชัดเจนยิ่งขึ้นก่อนใช้เก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง

จากนั้นนำเครื่องมือที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยทดลองใช้กับนักวิจัยในโครงการ จำนวน 43 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความเที่ยงของเครื่องมือมีค่าอยู่ในเกณฑ์สูง โดยมีค่าอยู่ระหว่าง .87-.96 แสดงว่า เครื่องมือมีคุณภาพด้านความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม สามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้

3.2.5 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการกำหนดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากศูนย์ประสานงานระดับภาคในแต่ละพื้นที่ เพื่อขอความร่วมมือในการจัดส่งแบบสอบถามให้กับนักวิจัยในแต่ละจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์ และดำเนินการติดตามแบบสอบถามทางโทรศัพท์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 81 ชุด คิดเป็นร้อยละ 36.82 แบ่งเป็นนักวิจัยระดับประเทศ 6 คน (ร้อยละ 60) นักวิจัยระดับภาค 25 คน (ร้อยละ 60) นักวิจัยระดับจังหวัด 50 คน (ร้อยละ 30)

3.2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีแนวทางและวิธีการทางสถิติ ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เป็นการวิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยาย เพื่ออธิบายเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามและลักษณะของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการดำเนินงานโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด ตามลักษณะ

โครงสร้างการทำงานของโครงการ โดยผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 รูปแบบ คือ 1) ประสิทธิภาพการดำเนินงานภาพรวมโครงการ 2) ประสิทธิภาพการดำเนินงานแยกตามระดับการทำงานของโครงการ(ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด) และ 3) ประสิทธิภาพการดำเนินงานแยกตามพื้นที่ (ภาค) ใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variation : C.V.) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS

3.2.7 การกำหนดหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์การได้/ไม่ได้มาตรฐาน

ผู้วิจัยได้กำหนดจุดตัดคะแนน (Cut-Off Score) ที่เป็นหลักพิจารณาการได้มาตรฐานการเก็บข้อมูลใน 10 ด้าน โดยการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยด้านการศึกษา 2 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช และดร.สการวัฒน์ ไกรมาก และผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กและเยาวชน 2 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ และดร.อมริวิชช์ นาครทรรพ โดยได้กำหนดจุดตัดคะแนนเพื่อการวิเคราะห์เป็น 2 ระดับ คือ

1) เกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ โดยกำหนดที่ร้อยละ 80 หรือเทียบเท่าค่าเฉลี่ย 4.00 จาก Likert Scale (1 – 5)

2) เกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้ โดยกำหนดที่ร้อยละ 70 หรือเทียบเท่าค่าเฉลี่ย 3.50 จาก Likert Scale (1 – 5)

3.3 การวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นมาตรฐานเดียวกันของระบบและการสำรวจข้อมูลของศูนย์ประสานงานในแต่ละพื้นที่

การวิจัยในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเป็นมาตรฐานเดียวกันของศูนย์ประสานงานในแต่ละพื้นที่ จุดเด่นและจุดด้อยในแต่ละศูนย์ โดยศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานในการดำเนินงานภายในศูนย์ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยการสัมภาษณ์หัวหน้าโครงการและเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิดและทฤษฎีในเอกสารที่เกี่ยวข้องและผลจากข้อมูลในขั้นตอนที่สอง เพื่อให้เหมาะสมกับโครงสร้างการจัดการและหน้าที่ความรับผิดชอบของศูนย์ประสานงาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.3.1 กลุ่มที่ทำการศึกษา

1) หัวหน้าและเจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานระดับประเทศ เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการริเริ่มโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน (Child Watch) อีกทั้งเป็นผู้วางระบบการสำรวจข้อมูลให้กับศูนย์ประสานงานภาคในการดูแลนักวิจัยแต่ละจังหวัด

ดังนั้นข้อมูลที่ได้น่าจะสะท้อนให้เห็นแนวทางในการสำรวจข้อมูลของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการและความต้องการในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานภาคในแต่ละพื้นที่

2) หัวหน้าและเจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานระดับภาค เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการของศูนย์ การวางแผนการดำเนิน การสนับสนุน และการประสานงานกับ นักวิจัยและศูนย์ประสานงานระดับประเทศ เป็นผู้ที่ประสานงานกับนักวิจัยรายจังหวัดที่ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ตลอดเวลา รวมถึงรับทราบถึงปัญหาในการดำเนินการ หรือ ข้อเสนอแนะจากการปฏิบัติงาน อะไรจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาระบบการสำรวจข้อมูล ของโครงการต่อไป

3) นักวิจัยรายจังหวัด ที่ศูนย์ประสานงานภาคหรือประเทศให้การยอมรับในการ ปฏิบัติงานว่ามีคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลของจังหวัด ซึ่งน่าจะสะท้อนประเด็น รายละเอียดเชิงลึกในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงเทคนิค วิธีการ ปัญหาและวิธีการแก้ไขในการเก็บ รวบรวมข้อมูลของตนได้อย่างดี

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาขึ้นจากเอกสารที่ศึกษาในขั้นตอนที่ 2 อันประกอบด้วย คำถามที่ครอบคลุมขั้นตอนของระบบการสำรวจข้อมูลที่มีศูนย์ประสานงานระดับภาคและ ระดับประเทศเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น ขั้นตอนการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนการ ฝึกอบรม ขั้นตอนการออกแบบแบบสอบถาม เป็นต้น รวมทั้งใช้ข้อมูลการวิเคราะห์จาก แบบสอบถามในขั้นตอนที่สองที่ชี้ประเด็นปัญหาสำคัญมากเพื่อนำมาประกอบในการสัมภาษณ์ เชิงลึกในประเด็นเหล่านั้นต่อไป

3.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้ตารางแจกแจงข้อมูลเพื่อให้เห็นประเด็นต่างๆ ในแต่ละขั้นตอนของระบบการสำรวจข้อมูล และใช้วิธีการ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้า เพื่อนำประเด็นไปจัดทำเป็น ข้อเสนอแนะร่วมกับข้อมูลจากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่สองต่อการพัฒนาระบบการสำรวจข้อมูล ขนาดใหญ่ของโครงการ

3.4 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนามาตรฐานจัดเก็บข้อมูลขนาดใหญ่สำหรับโครงการ

การวิจัยในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการติดตามสภาวะการณ่เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ในแต่ละระดับ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ทั้งเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและพร้อมกับการประมวลให้ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้านเด็กและเยาวชน และเป็นแนวทางในการพัฒนาการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ของประเทศในด้านอื่นๆ ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ข้อ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบระบบการสำรวจข้อมูลในโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนในแต่ละระดับตามมาตรฐานสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ 2) เพื่อวิเคราะห์ความเป็นมาตรฐานเดียวกันของระบบการสำรวจข้อมูลในแต่ละพื้นที่ และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นมาตรฐานเดียวกันของการจัดเก็บข้อมูล 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่สำหรับโครงการผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 4.2 การวิเคราะห์ผลการดำเนินการวิจัยของโครงการตามมาตรฐานการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่
- ตอนที่ 4.3 การวิเคราะห์ผลการดำเนินการวิจัยของโครงการรายภาค
- ตอนที่ 4.4 ข้อเสนอแนะต่อโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด

ตอนที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 59.26 และ 40.74) โดยมีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปีเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.95 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด (ร้อยละ 60.00) รองลงมา คือ ปริญญาตรี (ร้อยละ 23.75) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 71.25)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักวิจัยระดับจังหวัด (ร้อยละ 61.73) รองลงมา คือ นักวิจัยระดับภาค (ร้อยละ 30.86) เป็นนักวิจัยจากพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด (ร้อยละ 26.67) รองลงมา คือ ภาคตะวันออก (ร้อยละ 20) มีตำแหน่งเป็นนักวิจัยในโครงการ (ร้อยละ 45.00) รองลงมา คือ หัวหน้าทีม (ร้อยละ 38.75) ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยเชิงสำรวจมาก่อนเข้าร่วมโครงการ (ร้อยละ 65.00) และส่วนใหญ่ปัจจุบันยังปฏิบัติงานอยู่ (ร้อยละ 73.42) ดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามภูมิหลัง

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	33	40.74
หญิง	48	59.26
รวม	81	100
อายุ		
31 ปีลงไป	11	14.47
31 - 40 ปี	15	19.74
41 - 50 ปี	20	26.32
51 - 60 ปี	22	28.95
60 ปีขึ้นไป	8	10.53
รวม	76	100
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	19	23.75
ปริญญาโท	48	60.00
ปริญญาเอก	13	16.25
รวม	80	100
สถานภาพ		
โสด	23	28.75
สมรส	57	71.25
รวม	80	100
ระดับ		
ระดับประเทศ	6	7.41
ระดับภาค	25	30.86
ระดับจังหวัด	50	61.73
รวม	81	100

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ภาค		
ภาคเหนือ	12	16.00
ภาคกลาง	14	18.67
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	20	26.67
ภาคตะวันออก	15	20.00
ภาคใต้	14	18.67
รวม	75	100
บทบาทการทำงาน		
หัวหน้าทีม	31	38.75
นักวิจัยในทีม	36	45.00
เจ้าหน้าที่โครงการ	13	16.25
รวม	80	100
ประสบการณ์ก่อนเข้าร่วมโครงการ		
ไม่มี	28	35.00
มี	52	65.00
รวม	80	100
สถานะการปฏิบัติงาน		
ยังปฏิบัติงานอยู่	58	73.42
ไม่ได้ปฏิบัติงานแล้ว	21	26.58
รวม	79	100

ตอนที่ 4.2 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยของโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยในโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด แปลความหมายคะแนนเฉลี่ย จากเกณฑ์การประเมินซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดจุดตัดคะแนน (Cut-off Score) โดยการปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิโดยวัดที่ โดยได้กำหนดจุดตัดคะแนนเพื่อการวิเคราะห์เป็น 2 ระดับ คือ

1) เกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ โดยกำหนดที่ร้อยละ 80 หรือเทียบเท่ากับค่าเฉลี่ย 4.00 จาก Likert Scale (1-5)

2) เกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้ โดยกำหนดที่ร้อยละ 70 หรือเทียบเท่าค่าเฉลี่ย 3.50 จาก Likert Scale (1-5)

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ
4.00 - 5.00	ผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ
3.50 – 3.99	ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้
1.00 - 3.49	ไม่ผ่านเกณฑ์

4.2.1 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมทั้งประเทศ

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการดำเนินการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ออกเป็น 3 ระยะทั้งหมด 10 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระยะก่อนเก็บข้อมูล

- 1) การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ
- 2) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง
- 3) การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4) การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้
- 5) การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 2 ระยะเก็บข้อมูล

- 6) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 7) การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 ระยะหลังเก็บข้อมูล

- 8) การตรวจสอบคุณภาพกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 9) รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล
- 10) การติดตามผล

1) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยในภาพรวมโครงการ พบว่า ผลรวมคะแนนในด้านการตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ($M = 4.27$, $SD = 0.73$) ซึ่งเมื่อจำแนกดูรายข้อ พบว่า มี 1 ข้อที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงสุด คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างชัดเจน

($M = 4.52$, $SD = 0.65$) รองลงมา คือ การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูล สภาวการณ้เด็กและเยาวชน ($M = 4.47$, $SD = 0.67$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น น้อยสุดและผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ระดับที่น่าพอใจ คือ การศึกษา ความต้องการของหน่วยงานต่างๆที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล ($M = 3.81$, $SD = 0.85$) ดัง ตาราง 4.2

ตาราง 4.2 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการตั้งวัตถุประสงค์การ สํารวจ)

รายการ	M	SD	เกณฑ์
1. การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูล สภาวการณ้เด็กและเยาวชน	4.47	0.67	น่าพอใจ
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลการวิจัยไปใช้ ประโยชน์อย่างชัดเจน	4.52	0.65	น่าพอใจ
3. การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆที่เป็นผู้ใช้ ประโยชน์จากข้อมูล	3.81	0.85	ยอมรับได้
รวม	4.27	0.73	น่าพอใจ

2) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยในภาพรวมโครงการ พบว่า ผลรวมคะแนน ในด้านการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ใน ระดับที่น่าพอใจ ($M = 4.37$, $SD = 0.65$) ซึ่งเมื่อจำแนกดูรายข้อ พบว่า คะแนนผ่านเกณฑ์ใน ระดับที่น่าพอใจทุกข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงสุด คือ การกำหนดขนาดจำนวน กลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นที่เข้าใจตรงกัน ($M = 4.57$, $SD = 0.55$) รองลงมา คือ การกำหนดนิยามและจำนวนประชากรเด็กและเยาวชนที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล อย่างชัดเจน ($M = 4.49$, $SD = 0.61$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ การ สร้างความตระหนักถึงวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพ ของข้อมูลเป็นที่เข้าใจชัดเจน ($M = 4.10$, $SD = 0.82$) รองลงมา คือ ในภาพรวม ท่านคิดว่าการสุ่ม ตัวอย่างของโครงการทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรได้ดีเพียงใด ($M = 4.19$, $SD = 0.63$) ดังตาราง 4.3

ตาราง 4.3 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง)

รายการ	M	SD	เกณฑ์
4. การกำหนดนิยามและจำนวนประชากรเด็กและเยาวชนที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างชัดเจน	4.49	0.61	น่าพอใจ
5. การกำหนดขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน	4.57	0.55	น่าพอใจ
6. การวางแผนปฏิบัติในการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมตามหลักการทางวิชาการเป็นที่เข้าใจตรงกัน	4.46	0.55	น่าพอใจ
7. การกำหนดจำนวนแบบสำรวจที่ควรได้รับการตอบกลับจากกลุ่มตัวอย่างที่ชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกัน	4.46	0.67	น่าพอใจ
8. การปรับรูปแบบและวิธีการเก็บข้อมูลหรือการสุ่มตัวอย่างในกรณีที่เหมาะสมกับบริบทหรือสภาพพื้นที่โดยยังคงความถูกต้องตามหลักวิชาการ	4.33	0.67	น่าพอใจ
9. การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการสุ่มตัวอย่างตามหลักวิชาการ	4.35	0.71	น่าพอใจ
10. การสร้างความตระหนักถึงวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพของข้อมูลเป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.10	0.82	น่าพอใจ
11. ในภาพรวมท่านคิดว่าการสุ่มตัวอย่างของโครงการทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรได้ดีเพียงใด	4.19	0.63	น่าพอใจ
รวม	4.37	0.65	น่าพอใจ

3) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยในภาพรวมโครงการ พบว่า ผลรวมคะแนนในด้านการเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ($M = 4.16$, $SD = 0.66$) ซึ่งเมื่อจำแนกดูรายข้อ พบว่า มี 1 ข้อที่คะแนนผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงสุด คือ การกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการเก็บและส่งคืนแบบสำรวจและแบบกรอกตัวชี้วัดที่ชัดเจน ($M = 4.34$, $SD = 0.67$) รองลงมา คือ การกำหนดเวลาในการส่งเครื่องมือ

หรือแบบสำรวจจากหน่วยงานมายังทีมภาคหรือทีมจังหวัดที่ชัดเจน ($M = 4.25$, $SD = 0.67$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม ($M = 3.96$, $SD = 0.76$) ซึ่งผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ รองลงมา คือ การชี้แจงถึงแนวทางการตรวจสอบคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน ($M = 4.10$, $SD = 0.63$) ดังตาราง 4.4

ตาราง 4.4 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล)

รายการ	M	SD	เกณฑ์
12. การกำหนดเวลาในการส่งเครื่องมือหรือแบบสำรวจจากหน่วยงานมายังทีมภาคหรือทีมจังหวัดที่ชัดเจน	4.25	0.67	น่าพอใจ
13. การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม	3.96	0.76	ยอมรับได้
14. การแบ่งบทบาทความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันระหว่างทีมอย่างชัดเจน	4.23	0.62	น่าพอใจ
15. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น	4.13	0.70	น่าพอใจ
16. การกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการเก็บและส่งคืนแบบสำรวจและแบบกรอกตัวชี้วัดที่ชัดเจน	4.34	0.67	น่าพอใจ
17. การวางแผนการใช้งบประมาณในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสมและชัดเจน	4.20	0.67	น่าพอใจ
18. การชี้แจงถึงแนวทางการตรวจสอบคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน	4.10	0.63	น่าพอใจ
19. ในภาพรวมท่านคิดว่ารูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความเหมาะสม	4.10	0.59	น่าพอใจ
รวม	4.16	0.66	น่าพอใจ

4) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยในภาพรวมโครงการ พบว่า ผลรวมคะแนนในด้านการออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ($M = 4.15$, $SD = 0.65$) ซึ่งเมื่อจำแนกดูรายข้อ พบว่า คะแนนผ่านเกณฑ์ทุกข้อโดยข้อที่

มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงสุด คือ การวางกรอบประเด็นคำถามในเครื่องมือสำรวจอย่างชัดเจน ($M = 4.17$, $SD = 0.74$) รองลงมา คือ การออกแบบแบบสอบถามโดยคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลาย ($M = 4.15$, $SD = 0.59$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ ในภาพรวม ท่านคิดว่าเครื่องมือคือแบบสำรวจและกรอบตัวบ่งชี้สภาวะการณเด็กและเยาวชนที่ใช้มีความเหมาะสม ($M = 4.13$, $SD = 0.62$) รองลงมา คือ การกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของการสำรวจและการเก็บข้อมูลตัวบ่งชี้ครอบคลุมสภาวะการณเด็กและเยาวชนที่จำเป็นทุกด้าน ($M = 4.14$, $SD = 0.63$) ดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้)

รายการ	M	SD	เกณฑ์
20. การวางกรอบประเด็นคำถามในเครื่องมือสำรวจอย่างชัดเจน	4.17	0.74	น่าพอใจ
21. การกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของการสำรวจและการเก็บข้อมูลตัวบ่งชี้ครอบคลุมสภาวะการณเด็กและเยาวชนที่จำเป็นทุกด้าน	4.14	0.63	น่าพอใจ
22. การออกแบบแบบสอบถามโดยคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลาย	4.15	0.59	น่าพอใจ
23. ในภาพรวมท่านคิดว่าเครื่องมือคือแบบสำรวจและกรอบตัวบ่งชี้สภาวะการณเด็กและเยาวชนที่ใช้มีความเหมาะสม	4.13	0.62	น่าพอใจ
รวม	4.15	0.65	น่าพอใจ

5) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยในภาพรวมโครงการ พบว่า ผลรวมคะแนนในด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ($M = 3.87$, $SD = 0.72$) ซึ่งเมื่อจำแนกดูรายข้อพบว่า มี 3 ข้อที่คะแนนผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงสุด คือ การคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบมาเป็นทีมงาน ($M = 4.14$, $SD = 0.61$) รองลงมา คือ การจัดทำและแจกจ่ายคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อให้ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติ

($M = 4.03$, $SD = 0.70$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดและยังคงผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 3 ข้อคือ การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน ($M = 3.65$, $SD = 0.80$) รองลงมา คือ การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด ($M = 3.69$, $SD = 0.70$) และ การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง ($M = 3.87$, $SD = 0.79$) ตามลำดับ ดังตาราง 4.6

ตาราง 4.6 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูล และการฝึกอบรม)

รายการ	M	SD	เกณฑ์
24. การคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบมาเป็นทีมงาน	4.14	0.61	น่าพอใจ
25. การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน	3.65	0.80	ยอมรับได้
26. การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด	3.69	0.70	ยอมรับได้
27. การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง	3.87	0.79	ยอมรับได้
28. การจัดทำและแจกจ่ายคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อให้ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติ	4.03	0.70	น่าพอใจ
รวม	3.87	0.72	ยอมรับได้

6) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยในภาพรวมโครงการ พบว่า ผลรวมคะแนนในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ($M = 4.17$, $SD = 0.72$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงสุด คือ การชี้แจงขั้นตอนและเทคนิคการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลกลับมาสมบูรณ์ ($M = 4.29$, $SD = 0.64$) รองลงมา คือ การทำคู่มือการลงรหัสอย่างชัดเจนเพื่อให้ถูกต้องต่อการปฏิบัติ ($M = 4.29$, $SD = 0.73$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล ($M = 3.89$, $SD = 0.83$) ซึ่งผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ

รองลงมา คือ การวางแผนปฏิบัติในการคัดเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม SPSS และ Excel ที่จะมาบันทึกข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจน ($M = 4.09$, $SD = 0.85$) ดังตาราง 4.7

ตาราง 4.7 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล)

รายการ	M	SD	เกณฑ์
29. การชี้แจงขั้นตอนและเทคนิคการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลกลับมาสมบูรณ์	4.29	0.64	น่าพอใจ
30. การวางแผนปฏิบัติในการติดตามการส่งกลับของแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.28	0.66	น่าพอใจ
31. การวางแผนปฏิบัติในการทดแทนผู้ให้ข้อมูลหรือทดแทนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ไม่ครบเพื่อให้ได้ครบถ้วน	4.20	0.64	น่าพอใจ
32. การทำคู่มือการลงรหัสอย่างชัดเจนเพื่อให้ถูกต้องต่อการปฏิบัติ	4.29	0.73	น่าพอใจ
33. การวางแผนปฏิบัติในการคัดเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม SPSS และ Excel ที่จะมาบันทึกข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.09	0.85	น่าพอใจ
34. การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนบันทึกข้อมูลลงโปรแกรมเป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.16	0.79	น่าพอใจ
35. การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล	3.89	0.83	ยอมรับได้
36. ในภาพรวม ท่านคิดว่าการเก็บข้อมูลเป็นไปตามแผนที่กำหนดเพียงใด	4.15	0.62	น่าพอใจ
รวม	4.17	0.72	น่าพอใจ

7) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยในภาพรวมโครงการ พบว่า ผลรวมคะแนนในด้าน การวิเคราะห์ข้อมูลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ($M = 4.22$, $SD = 0.71$) ซึ่งเมื่อจำแนกดูรายข้อ พบว่า คะแนนผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจทุกข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงสุด คือ การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลก่อนการวิเคราะห์เป็นที่เข้าใจชัดเจน ($M = 4.28$, $SD = 0.75$) รองลงมา คือ การวางแผนปฏิบัติในการใช้หลักสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมเพื่อความถูกต้องต่อการปฏิบัติเป็นที่เข้าใจชัดเจน ($M = 4.21$, $SD = 0.75$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ ในภาพรวม ท่านคิดว่ากระบวนการบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการเพียงใด ($M = 4.16$, $SD = 0.64$) ตาราง 4.8

ตาราง 4.8 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล)

รายการ	M	SD	เกณฑ์
37. การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลก่อนการวิเคราะห์เป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.28	0.75	น่าพอใจ
38. การวางแผนปฏิบัติในการใช้หลักสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมเพื่อความถูกต้องต่อการปฏิบัติเป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.21	0.75	น่าพอใจ
39. ในภาพรวมท่านคิดว่ากระบวนการบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการเพียงใด	4.16	0.64	น่าพอใจ
รวม	4.22	0.71	น่าพอใจ

8) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการตรวจสอบคุณภาพ)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยในภาพรวมโครงการ พบว่า ผลรวมคะแนนในด้าน การตรวจสอบคุณภาพมีความคิดเห็นอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ ($M = 4.17$, $SD = 0.65$) ซึ่งเมื่อจำแนกดูรายข้อ พบว่า คะแนนผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจทุกข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงสุด คือ การตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลขั้นสุดท้ายก่อนนำเสนอในเวทีสาธารณะเพื่อความน่าเชื่อถือและการเป็นที่ยอมรับ ($M = 4.19$, $SD = 0.60$) รองลงมา คือ

การจัดเวทีคืนข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคหรือระดับจังหวัดอย่างเหมาะสม ($M = 4.16$, $SD = 0.73$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ ในภาพรวม ท่านคิดว่าการนำเสนอข้อมูลมีความเหมาะสมทำให้เกิดการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์กับหน่วยงานต่างๆ เพียงใด ($M = 4.15$, $SD = 0.61$) ดังตาราง 4.9

ตาราง 4.9 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการตรวจสอบคุณภาพ)

รายการ	M	SD	เกณฑ์
40. การจัดเวทีคืนข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคหรือระดับจังหวัดอย่างเหมาะสม	4.16	0.73	น่าพอใจ
41. การตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลขั้นสุดท้ายก่อนนำเสนอในเวทีสาธารณะเพื่อความน่าเชื่อถือและการเป็นที่ยอมรับ	4.19	0.60	น่าพอใจ
42. ในภาพรวมท่านคิดว่าการนำเสนอข้อมูลมีความเหมาะสมทำให้เกิดการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์กับหน่วยงานต่างๆเพียงใด	4.15	0.61	น่าพอใจ
รวม	4.17	0.65	น่าพอใจ

9) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านรูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยในภาพรวมโครงการ พบว่า ผลรวมคะแนนในด้านรูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ($M = 4.04$, $SD = 0.69$) ซึ่งเมื่อจำแนกดูรายข้อ พบว่า คะแนนผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ทุกข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงสุด คือ การวางแผนปฏิบัติการนำข้อมูลจากโครงการไปผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กเยาวชนอย่างชัดเจน ($M = 4.14$, $SD = 0.68$) รองลงมา คือ การผลิตสื่อเผยแพร่ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ ($M = 4.04$, $SD = 0.63$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน และ การผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลายเหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($M = 4.00$, $SD = 0.72$) ตาราง 4.10

ตาราง 4.10 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านรูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล)

รายการ	M	SD	เกณฑ์
43. การวางแผนปฏิบัติการนำข้อมูลจากโครงการไป ผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กเยาวชน อย่างชัดเจน	4.14	0.68	น่าพอใจ
44. การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริม ให้หน่วยงานต่างๆนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไป ขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน	4.00	0.72	น่าพอใจ
45. การผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลาย เหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล	4.00	0.72	น่าพอใจ
46. การผลิตสื่อเผยแพร่จำนวนเพียงพอต่อความ ต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล	4.01	0.68	น่าพอใจ
47. การผลิตสื่อเผยแพร่ที่มีรายละเอียดครบถ้วน สมบูรณ์เพียงพอ	4.04	0.63	น่าพอใจ
รวม	4.04	0.69	น่าพอใจ

10) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการติดตามผล)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยในภาพรวมโครงการ พบว่า ผลรวมคะแนน
ในด้านการติดตามผลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึง
เกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ($M = 3.93$, $SD = 0.82$) ซึ่งเมื่อจำแนกดูรายข้อ พบว่า มี 2 ข้อที่
คะแนนผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
ของความคิดเห็นสูงสุด คือ ในภาพรวม ท่านคิดว่าข้อมูลของโครงการได้ถูกใช้ประโยชน์มากน้อย
เพียงใด ($M = 4.11$, $SD = 0.79$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดและผ่านเกณฑ์ใน
ระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 2 ข้อคือ การติดตามสอบถามความ
สะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆ ของผู้ใช้ประโยชน์ ($M = 3.81$, $SD = 0.84$)
รองลงมา คือ การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ($M = 3.85$, $SD = 0.82$)
ดังตาราง 4.11

ตาราง 4.11 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมโครงการ (ด้านการติดตามผล)

รายการ	M	SD	เกณฑ์
48. การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ ประโยชน์	3.85	0.82	ยอมรับได้
49. การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึง ข้อมูลและความต้องการอื่นๆของผู้ใช้ประโยชน์	3.81	0.84	ยอมรับได้
50. ในภาพรวมท่านคิดว่าข้อมูลของโครงการได้ถูกใช้ ประโยชน์มากน้อยเพียงใด	4.11	0.79	น่าพอใจ
รวม	3.93	0.82	ยอมรับได้

4.2.2 สรุปผลการประเมินการดำเนินการวิจัยภาพรวมทั้งประเทศ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นเห็นได้ว่าเมื่อประเมินการดำเนินงานโครงการติดตาม
สภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดตามมาตรฐานการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ที่ศึกษา
พบว่ามีด้านที่ยังไม่ผ่านมาตรฐานตามเกณฑ์อยู่ 2 ด้าน คือ 1) ด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและ
การฝึกอบรม และ 2) ด้านการติดตามผล ซึ่งเมื่อจำแนกดูรายข้อ พบว่า มีข้อที่ผ่านเกณฑ์ใน
ระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจอยู่ 8 ข้อ จาก 5 ขั้นตอนประกอบด้วย

การตั้งวัตถุประสงค์

- 1) การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล

การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 2) การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม

การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม

- 3) การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง เทคนิคการเขียน
รายงาน
- 4) การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจน
การเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด
- 5) การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่าง
พอเพียง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 6) การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล

การติดตามผล

- 7) การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์
- 8) การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆของผู้ใช้ประโยชน์

ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์นักวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ได้ข้ออธิบายปัญหาหรือข้อจำกัดหรือสาเหตุที่นำสู่ข้อปฏิบัติ ซึ่งยังเป็นปัญหาข้างต้นในแต่ละข้อ ดังนี้

1) การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล

การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ ถือเป็นประเด็นที่เป็นจุดอ่อนของโครงการติดตามสภาวะการณเด็กก็ว่าได้ เพราะว่ายังไม่เคยมีสอบถามถึงความต้องการในการใช้ข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นหน่วยงานขนาดใหญ่ระดับประเทศอย่าง กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม หรือหน่วยงานระดับจังหวัดอย่าง ผู้ว่าราชการจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้เป็นหน่วยงานที่สามารถนำข้อมูลไปใช้พัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชน แต่ที่ผ่านมาโครงการจะใช้วิธีการกำหนดกรอบในการเก็บข้อมูลการสำรวจและตัวบ่งชี้จากการศึกษาทางเอกสารและข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการกำกับทิศ

แม้ว่าโครงการติดตามสภาวะการณจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับทิศจากบุคคลภายนอกโครงการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการพัฒนาโครงการเพื่อให้เกิดมุมมองการทำงานที่เปิดกว้างมากขึ้น แต่ก็ยังมีข้อจำกัดตรงที่คณะกรรมการกำกับทิศยังไม่มีตัวแทนจากหน่วยงานที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลโดยตรง

2) การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูล

ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลนับเป็นปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของโครงการติดตามสภาวะการณเด็ก เพราะการทำงานเกี่ยวข้องกับคนหลายฝ่าย ตั้งแต่ศูนย์ประสานงานระดับประเทศที่ทำหน้าที่ในการออกแบบเครื่องมือ กำหนดตัวบ่งชี้ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับทิศ การให้ทุนงบประมาณในการทำงาน การจัดพิมพ์แบบสำรวจ ฯลฯ ขั้นตอนต่างๆ เหล่านี้ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนของช่วงเวลาในแต่ละปีที่จัดเก็บข้อมูล

เหตุการณ์กระทบที่สำคัญคือการจัดเก็บข้อมูลไม่ตรงช่วงเวลาของการเปิดเทอม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทั้งเป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่อยู่ในระบบการศึกษา ดังนั้นการเก็บข้อมูลในช่วงเปิดเทอมจะง่ายต่อการเก็บมากกว่า แต่ก็ยังมีช่วงเวลาที่เหมาะสมอยู่ เช่นไม่เป็นช่วงใกล้สอบกลางภาคหรือปลายภาค เป็นต้น

“ช่วงเก็บข้อมูลในแต่ละปีก็จะมีผลกระทบหลายเรื่อง ช่วงปีน้ำท่วม ชัดเจนสุด แล้วก่อนหน้านั้นก็จะมี ช่วงเวลาเทอมต้น เทอมปลาย การพิจารณาโครงการของสสส.บางทีกว่าจะอนุมัติโครงการออกมานั้นไม่พอดีช่วง มันต้องดีเลย์ไป แล้วกลายเป็นว่ามันเก็บข้อมูลไม่ได้ในเทอมนั้น ทำให้ต้องขยายเวลาทั้งโครงการไปหมด”

(หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2556)

3) การจัดฝึกอบรมบุคลากร

การจัดฝึกอบรมบุคลากรของโครงการติดตามสภาวะการเด็กและเยาวชนที่ผ่านมา แม้จะมีการจัดฝึกอบรมในระยะแรก ๆ ซึ่งอาศัยความร่วมมือจากทั้งศูนย์ประสานระดับประเทศและระดับภาคที่เข้ามาาร่วมกันจัดอบรมกับให้นักวิจัยระดับจังหวัด ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการชี้แจงทำความเข้าใจในกระบวนการเก็บสำรวจข้อมูลในแต่ละปี ประสบการณ์จากปีที่ผ่านมา ฯลฯ

ทำให้ประเด็นการฝึกอบรมเน้นน้ำหนักอยู่ที่การเตรียมความพร้อมของนักวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจและการป้อนข้อมูล แต่ยังคงขาดในส่วนเทคนิคบางเทคนิคที่สำคัญต่อการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล การสื่อสารนำเสนอข้อมูลแก่หน่วยงานผู้ใช้ประโยชน์

“หลักการสื่อสารต้องรู้ว่า Audience เป็นใครและต้องอย่างไรให้เขาเข้าใจ ถ้าเป็นไปได้ ทีมประเทศควรหนุนเสริมเรื่องนี้ เหมือนที่จะทำกิจกรรมรณรงค์ อันนี้สำคัญเพราะเป็นการนำข้อมูลไปใช้แล้วเกิดประโยชน์”

(หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคกลาง, สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2556)

“ใช้กระบวนการฝึกอบรมเป็นการสร้างเข้าใจและเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของนักวิจัยที่ปฏิบัติการในระดับจังหวัด”

(หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคเหนือ, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2556)

4) การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมแบบสำรวจ

การเก็บแบบสำรวจข้อมูลในแต่ละจังหวัดจะอาศัยนักวิจัยในแต่ละจังหวัดเป็นผู้เก็บข้อมูล แม้ว่าจะมีการชี้แจงขั้นตอนการทำงาน การสุ่มตัวอย่างไว้อย่างชัดเจน แต่วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นักวิจัยรายจังหวัดจะเป็นผู้ออกแบบเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการทำงานในบริบทของตน ทำให้การเก็บข้อมูลค่อนข้างที่จะมีความหลากหลายและแปรเปลี่ยนไปหลายรูปแบบตามบริบทของผู้เก็บข้อมูลเช่น

- นักวิจัยเป็นผู้ลงมือเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
- นักวิจัยให้บุคคลภายใต้บังคับบัญชาของตนเป็นผู้เก็บข้อมูลให้
- นักวิจัยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวกับครูหรือบุคลากรในหน่วยงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- นักวิจัยจ้างนิสิตนักศึกษาในสถานศึกษาของตนเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล

ความหลากหลายของวิธีการเลือกครูหรือผู้ช่วยเก็บข้อมูลดังกล่าว จึงส่งผลต่อมาตรฐานการเก็บข้อมูลที่ต่างกัน เนื่องจากขั้นตอนนี้ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูล และมีความจำเป็นที่จะต้องอธิบายทำความเข้าใจกับสถานศึกษาที่เข้าไปเก็บข้อมูล ซึ่งแจ้งรายละเอียดในแบบสำรวจ รวมถึงการตอบคำถามข้อสงสัยจากกลุ่มตัวอย่าง เพราะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บมาช่วงชั้นที่แตกต่างกัน บางช่วงชั้น เช่น ระดับประถมศึกษา จำเป็นที่จะต้องมีการช่วยแนะนำในการตอบคำถามแบบสอบถาม เพื่อให้ข้อมูลที่สมบูรณ์

*"เราชี้แจงด้วยเอกสาร เขาก็ไม่อ่าน ของสำหรับโรงเรียนประถม
นอกเมืองนะ ถึงเวลาเขาไม่อ่านคำชี้แจง พวกนี้ธรรมชาติเขาไม่ใช่
นักวิจัย"*

(หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคเหนือ, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2556)

ขีดความสามารถของผู้ที่จะลงไปเก็บข้อมูลระดับโรงเรียนจึงย่อมมีผลโดยตรงต่อคุณภาพของข้อมูลที่ได้รับกลับคืน ซึ่งปัจจัยประการนี้ถือเป็นปัญหาสำคัญที่มักกระทบคุณภาพและประสิทธิภาพของการเก็บข้อมูลในโครงการมาโดยตลอด

5) การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัย

ด้วยความโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนเป็นโครงการที่เก็บข้อมูลในพื้นที่ขนาดใหญ่ทำให้มีบริบทที่แตกต่างกันในระหว่างพื้นที่ การที่ให้นักวิจัยมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันนับเป็นเรื่องที่ค่อนข้างสำคัญ แต่ที่ผ่านมาแม้ว่าจะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันบ้าง แต่ยังไม่ใช่ว่าสาระสำคัญในการจัดประชุมรวมนักวิจัยในแต่ละครั้ง ขึ้นอยู่กับประเด็นสำคัญในครั้งนั้น ๆ ซึ่งปกติศูนย์ประสานงานระดับภาคจะจัดประชุมในลักษณะนี้ประมาณปีละ 1-2 ครั้งขึ้นอยู่กับงบประมาณ ซึ่งจะแบ่งเป็น การชี้แจงรายละเอียดก่อนการเก็บข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลก่อนการนำเสนอ และในปีที่มีงบประมาณพอก็จะจัดสรุปบทเรียนการทำงาน ซึ่งการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์มักถูกสอดแทรกอยู่ในนั้น แต่มิได้เป็นสาระสำคัญของการประชุม ทำให้ขาดความต่อเนื่อง ประเด็นปัญหาสำคัญของการจัดเวทีถ่ายทอดคือ 1) ส่วนใหญ่จะซักซ้อมความเข้าใจเรื่องเชิงเทคนิคการเก็บข้อมูลมากกว่าการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) ด้วยข้อจำกัดเรื่องงบประมาณทำให้จัดได้ไม่กี่ครั้งต่อปี (หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2556)

6) การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล

จำนวนบุคลากรเป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่มีข้อจำกัดชัดเจนในการเพิ่มหรือลดจำนวนบุคลากรอาจไม่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ในการทำงานเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับจำนวนงบประมาณที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรายจังหวัด เนื่องจากโครงการติดตามสภาวะการณืเด็กและเยาวชนเป็นโครงการที่รับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น ทำให้การวางกิจกรรมการทำงาน จำนวนบุคลากร ฯลฯ ล้วนถูกกำหนดจากจำนวนงบประมาณที่ได้รับในปีนั้น ๆ

"บางจังหวัดบอกว่าอาจจะเพิ่มที่มิวิจัยจังหวัดละ 2 คน หัวหน้า 1 คน แต่ติดเรื่องงบประมาณเพราะงานที่ผ่านมาทำด้วยใจ ค่าตอบแทนก็น้อยอย่างแพร่รทำมาได้ 2-3 ปีเขาก็ต้องขอให้รุ่นน้องทำแทน"
(หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคเหนือ, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2556)

"ส่วนหนึ่งที่ยากคือตรงค่าใช้จ่าย..... เนื่องจากมันไม่คงที่อย่างเช่น ค่าน้ำมันค่าเดินทางจากน้ำมันเบนซินลิตรละ 30 บาทเป็นลิตรละ 38 บาทเรายังคิดเท่าเดิม ก็เลยเกิดความน้อยอกน้อยใจ ดังนั้นเลยมีนักวิจัยในระดับอำเภอหลายคนขอถอนตัวไป"
(หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2556)

นอกจากนี้เรื่องในการสนับสนุนงบประมาณซึ่งเป็นตัวจำกัดขอบเขตการจ้างบุคลากรที่จะมีได้โดยตรงแล้ว สถานะการจ้างในรูปแบบโครงการปีต่อปีก็เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้มีการสูญเสียบุคลากรออกไปอย่างต่อเนื่องเพื่อหางานอื่นที่มีความมั่นคงมากกว่า จะให้เห็นได้ว่าในหลายปีที่ผ่านมาบุคลากรในโครงการติดตามสภาวะการณืเด็กและเยาวชนรายจังหวัดมีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่เข้ามาอยู่เป็นระยะระยะในแทบทุกภาค (หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2556)

7) การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ประสานงานระดับประเทศพบว่า การบันทึกชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ไม่ได้มีการบันทึกไว้ทุกครั้ง แต่จะมีเก็บเป็นในลักษณะของการทำหนังสือเพื่อขอรับเอกสารการสำรวจข้อมูลของโครงการ (เจ้าหน้าที่ประสานงานระดับประเทศ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2556)

นอกจากนั้นก็จะเป็นการบันทึกในลักษณะของการเข้าใช้งานเว็บไซต์ ที่จะมีการเก็บรายละเอียดผู้ขอใช้ข้อมูลไว้ ทั้งนี้ซึ่งตรงกับที่ศูนย์ประสานงานภาคกลาง กล่าวไว้ว่า เราบันทึกรายชื่อหน่วยงานผู้ขอใช้ข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ไว้แล้ว คิดว่าเพียงพอ แต่ถ้าไม่มีตรงส่วนนี้ก็จำเป็นที่จะต้องบันทึกรายชื่อหน่วยงานที่ใช้ข้อมูลเก็บไว้ (เจ้าหน้าที่ประสานงานภาคกลาง, สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2556)

ตรงส่วนนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า แม้ว่าจะมีการเก็บข้อมูลไว้บ้าง แต่ยังไม่ได้ระบบ ขึ้นอยู่ความสามารถในการบริหารจัดการของแต่ละภาคหรือแม้กระทั่งในระดับประเทศเองที่เป็นผู้จัดการ การเก็บข้อมูลในเว็บไซต์เป็นอีกช่องทางหนึ่ง แต่จำเป็นที่จะต้องมีการวางโครงสร้างหรือดูแลโดยผู้เข้าใจในระบบเว็บไซต์นั้น เพื่อพัฒนาให้เว็บไซต์สามารถเก็บรายชื่อหรือรายละเอียดของหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ได้อย่างชัดเจน ในขณะที่เดียวกันภาคที่การพัฒนาเว็บไซต์ตรงส่วนนี้ยังไม่สมบูรณ์ ก็จะไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน

อีกด้านหนึ่ง คือการนำข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่ขอใช้ข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ตรงส่วนนี้ ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้อย่างเต็มที่ ส่วนใหญ่เป็นเพียงการบันทึกข้อมูลเก็บไว้เท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยมองว่าข้อมูลตรงส่วนนี้อาจจะนำไปสู่การพูดคุยหรือสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจจะนำไปสู่การพัฒนาข้อคำถามหรือแนวทางในการทำงานของโครงการต่อไป

8) การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่น ๆ ของผู้ใช้ประโยชน์

ที่ผ่านมายังไม่ได้มีการเก็บบันทึกไว้เป็นระบบ ยกเว้นบางหน่วยงานที่มีการร่วมงานหรือติดต่อกันเป็นประจำ เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) ซึ่งเป็นเรื่องที่เหมาะสมปรับปรุงให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ (หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2556)

4.2.3 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยแยกตามระดับ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลผลคะแนนการดำเนินการวิจัยของโครงการติดตามสภาวะการเด็กและเยาวชนรายจังหวัดแยกตามระดับการทำงานของโครงการ ที่แบ่งคณะทำงานในโครงการออกเป็น 3 ระดับ คือ 1) ศูนย์ประสานงานระดับประเทศ 2) ศูนย์ประสานงานระดับภาค และ 3) นักวิจัยระดับจังหวัด เพื่อค้นหาข้อที่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจเป็นรายระดับ โดยเฉพาะข้อที่เป็นปัญหาร่วมหลายระดับและปัญหาเฉพาะระดับที่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจเช่นกัน ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยรายระดับ พบว่า ข้อที่มีคะแนนไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 3 ระดับ มีทั้งหมด 3 ข้อ โดยมีข้อที่ค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นน้อยสุดคือ การจัด

ฝึกอบรมให้แก่บุคลากร ในเรื่องเชิงเทคนิคที่สำคัญ เช่น เทคนิคการสูมตัวอย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน(ประเทศ = 3.17, ภาค = 3.72, จังหวัด = 3.67, รวม = 3.65) รองลงมา คือ การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด (ประเทศ = 2.83, ภาค = 3.80, จังหวัด = 3.73, รวม = 3.69) และ การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล (ประเทศ = 3.33, ภาค = 3.88, จังหวัด = 3.96, รวม = 3.89) ตามลำดับ

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยรายระดับ ยังพบข้อที่มีคะแนนไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจใน 2 ระดับ มีจำนวน 5 ข้อ โดยมีข้อที่ค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นน้อยสุดคือ การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล(ประเทศ = 3.00, ภาค = 4.16, จังหวัด = 3.74, รวม = 3.81) และ การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆ ของผู้ใช้ประโยชน์ (ประเทศ = 3.50, ภาค = 4.04, จังหวัด = 3.74, รวม = 3.81) มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากัน รองลงมา คือ การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ (ประเทศ = 3.17, ภาค = 4.04, จังหวัด = 3.84, รวม = 3.85) ตามลำดับ

นอกจากนี้ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยรายระดับ พบข้อที่มีคะแนนไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจเพียงระดับเดียว มีทั้งหมด 10 ข้อ โดยมีข้อที่ค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นน้อยสุด 3 เรื่องคือ การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน(ระดับจังหวัด = 3.88) รองลงมาคือ การผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลายเหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล (ระดับภาค = 3.96) และถัดมา คือ การผลิตสื่อเผยแพร่จำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล (ระดับประเทศ= 3.67) ตามลำดับ

และผลการประเมินการดำเนินการวิจัยรายระดับ ยังพบข้อที่มีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้หรือยังไม่ได้มาตรฐาน มีจำนวน 6 ข้อ คือ 1) การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล (ประเทศ = 3.00) 2) การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสูมตัวอย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน (ประเทศ = 3.17) 3) การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด (ประเทศ = 2.83) 4) การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง (ประเทศ = 3.00) 5) การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล (ประเทศ = 3.33) 6) การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ (ประเทศ = 3.17)

ทั้งนี้รายละเอียดผลการประเมินการดำเนินการวิจัยแยกตามระดับ ดังแสดงในตาราง 4.12 และสรุปข้อที่ไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจและระดับที่ยอมรับได้แยกตามระดับและขั้นตอนการดำเนินงาน ดังแสดงในตาราง 4.13

ตาราง 4.12 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยแยกตามระดับ

รายการ	ระดับประเทศ			ระดับภาค			ระดับจังหวัด		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
การตั้งวัตถุประสงค์									
1. การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูล สภาวะการณ์เด็กและเยาวชน	4.33	0.82	น่าพอใจ	4.60	0.65		4.42	0.67	น่าพอใจ
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลการวิจัยไปใช้ ประโยชน์อย่างชัดเจน	4.67	0.52	น่าพอใจ	4.52	0.59	น่าพอใจ	4.50	0.71	น่าพอใจ
3. การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆที่เป็นผู้ใช้ ประโยชน์จากข้อมูล	3.00	0.63	ไม่ผ่าน**	4.16	0.80	น่าพอใจ	3.74	0.83	ยอมรับได้*
รวม	4.00	0.66	น่าพอใจ	4.43	0.68	น่าพอใจ	4.22	0.74	น่าพอใจ
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง									
4. การกำหนดนิยามและจำนวนประชากรเด็กและเยาวชนที่ จะใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างชัดเจน	4.67	0.52	น่าพอใจ	4.52	0.51	น่าพอใจ	4.46	0.68	น่าพอใจ
5. การกำหนดขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่ใช้ ในการเก็บข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน	4.67	0.52	น่าพอใจ	4.60	0.50	น่าพอใจ	4.54	0.58	น่าพอใจ
6. การวางแผนปฏิบัติในการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมตาม หลักการทางวิชาการเป็นที่เข้าใจตรงกัน	4.50	0.55	น่าพอใจ	4.40	0.50	น่าพอใจ	4.48	0.58	น่าพอใจ
7. การกำหนดจำนวนแบบสำรวจที่ควรได้รับการตอบกลับ จากกลุ่มตัวอย่างที่ชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกัน	4.67	0.52	น่าพอใจ	4.44	0.71	น่าพอใจ	4.44	0.67	น่าพอใจ
8. การปรับรูปแบบและวิธีการเก็บข้อมูลหรือการสุ่มตัวอย่าง ในกรณีที่เหมาะสมให้เหมาะสมกับบริบทหรือสภาพพื้นที่โดย ยังคงความถูกต้องตามหลักวิชาการ	4.33	0.82	น่าพอใจ	4.48	0.65	น่าพอใจ	4.26	0.66	น่าพอใจ

รายการ	ระดับประเทศ			ระดับภาค			ระดับจังหวัด		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
9. การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการสู่มตัวอย่างตามหลักวิชาการ	4.17	0.75	น่าพอใจ	4.48	0.59	น่าพอใจ	4.30	0.76	น่าพอใจ
10. การสร้างความตระหนักถึงวิธีการสู่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพของข้อมูลเป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.00	0.63	น่าพอใจ	4.44	0.82	น่าพอใจ	3.94	0.79	ยอมรับได้*
11. ในภาพรวมท่านคิดว่าการสู่มตัวอย่างของโครงการทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรได้ดีเพียงใด	4.00	0.00	น่าพอใจ	4.17	0.64	น่าพอใจ	4.23	0.66	น่าพอใจ
รวม	4.38	0.54	น่าพอใจ	4.44	0.61	น่าพอใจ	4.33	0.67	น่าพอใจ
การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล									
12. การกำหนดเวลาในการส่งเครื่องมือหรือแบบสำรวจจากหน่วยงานมายังที่ภาคหรือที่จังหวัดที่ชัดเจน	4.17	0.75	น่าพอใจ	4.33	0.76	น่าพอใจ	4.22	0.62	น่าพอใจ
13. การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม	3.50	1.05	ยอมรับได้*	4.04	0.84	น่าพอใจ	3.98	0.68	ยอมรับได้*
14. การแบ่งบทบาทความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันระหว่างทีมอย่างชัดเจน	4.50	0.55	น่าพอใจ	4.32	0.75	น่าพอใจ	4.14	0.54	น่าพอใจ
15. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น	3.83	0.41	ยอมรับได้*	4.20	0.82	น่าพอใจ	4.12	0.67	น่าพอใจ
16. การกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการเก็บและส่งคืนแบบสำรวจและแบบกรอกตัวชี้วัดที่ชัดเจน	4.50	0.84	น่าพอใจ	4.36	0.76	น่าพอใจ	4.31	0.62	น่าพอใจ
17. การวางแผนการใช้งบประมาณในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสมและชัดเจน	4.00	0.89	น่าพอใจ	4.40	0.65	น่าพอใจ	4.13	0.64	น่าพอใจ

รายการ	ระดับประเทศ			ระดับภาค			ระดับจังหวัด		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
18. การชี้แจงถึงแนวทางการตรวจสอบคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน	4.17	0.75	น่าพอใจ	4.04	0.68	น่าพอใจ	4.12	0.60	น่าพอใจ
19. ในภาพรวมท่านคิดว่ารูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความเหมาะสม	3.83	0.41	ยอมรับได้*	4.12	0.60	น่าพอใจ	4.12	0.60	น่าพอใจ
รวม	4.06	0.71	น่าพอใจ	4.23	0.73	น่าพอใจ	4.14	0.62	น่าพอใจ
การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้									
20. การวางกรอบประเด็นคำถามในเครื่องมือสำรวจอย่างชัดเจน	4.83	0.41	น่าพอใจ	4.20	0.71	น่าพอใจ	4.08	0.75	น่าพอใจ
21. การกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของการสำรวจและการเก็บข้อมูลตัวบ่งชี้ครอบคลุมสภาวะการณเด็กและเยาวชนที่จำเป็นทุกด้าน	4.33	0.52	น่าพอใจ	4.12	0.44	น่าพอใจ	4.12	0.72	น่าพอใจ
22. การออกแบบแบบสอบถามโดยคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลาย	4.00	0.63	น่าพอใจ	4.28	0.68	น่าพอใจ	4.10	0.54	น่าพอใจ
23. ในภาพรวมท่านคิดว่าเครื่องมือคือแบบสำรวจและกรอบตัวบ่งชี้สภาวะการณเด็กและเยาวชนที่ใช้มีความเหมาะสม	4.00	0.00	น่าพอใจ	4.12	0.60	น่าพอใจ	4.14	0.68	น่าพอใจ
รวม	4.29	0.39	น่าพอใจ	4.18	0.61	น่าพอใจ	4.11	0.67	น่าพอใจ
การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม									
24. การคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบมาเป็นทีมทำงาน	3.67	0.52	ยอมรับได้*	4.16	0.62	น่าพอใจ	4.18	0.60	น่าพอใจ

รายการ	ระดับประเทศ			ระดับภาค			ระดับจังหวัด		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
25. การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิต เทคนิคการสู่มตัวอย่างเทคนิคการเขียนรายงาน	3.17	0.41	ไม่ผ่าน**	3.72	0.79	ยอมรับได้*	3.67	0.83	ยอมรับได้*
26. การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียนตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด	2.83	0.41	ไม่ผ่าน**	3.80	0.76	ยอมรับได้*	3.73	0.64	ยอมรับได้*
27. การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง	3.00	0.63	ไม่ผ่าน**	4.08	0.81	น่าพอใจ	3.88	0.73	ยอมรับได้*
28. การจัดทำและแจกจ่ายคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อให้ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติ	3.83	0.75	ยอมรับได้*	4.08	0.76	น่าพอใจ	4.02	0.67	น่าพอใจ
รวม	3.30	0.54	ไม่ผ่าน	3.97	0.75	ยอมรับได้	3.90	0.69	ยอมรับได้
การเก็บรวบรวมข้อมูล									
29. การชี้แจงขั้นตอนและเทคนิคการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลกลับมาสมบูรณ์	4.17	0.75	น่าพอใจ	4.32	0.75	น่าพอใจ	4.29	0.58	น่าพอใจ
30. การวางแผนปฏิบัติในการติดตามการส่งกลับของแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.33	0.52	น่าพอใจ	4.44	0.58	น่าพอใจ	4.18	0.70	น่าพอใจ
31. การวางแผนปฏิบัติในการทดแทนผู้ให้ข้อมูลหรือทดแทนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ไม่ครบเพื่อให้ได้ครบถ้วน	4.33	0.52	น่าพอใจ	4.44	0.58	น่าพอใจ	4.06	0.66	น่าพอใจ
32. การทำคู่มือการลงรหัสอย่างชัดเจนเพื่อให้ถูกต้องต่อการปฏิบัติ	5.00	0.00	น่าพอใจ	4.56	0.51	น่าพอใจ	4.06	0.77	น่าพอใจ

รายการ	ระดับประเทศ			ระดับภาค			ระดับจังหวัด		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
33. การวางแผนปฏิบัติในการคัดเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม SPSS และ Excel ที่จะมาบันทึกข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจน	3.67	0.82	ยอมรับได้*	4.36	0.64	น่าพอใจ	4.00	0.92	น่าพอใจ
34. การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนบันทึกข้อมูลลงโปรแกรมเป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.33	0.52	น่าพอใจ	4.40	0.65	น่าพอใจ	4.02	0.85	น่าพอใจ
35. การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล	3.33	1.03	ไม่ผ่าน**	3.88	0.93	ยอมรับได้*	3.96	0.73	ยอมรับได้*
36. ในภาพรวม ท่านคิดว่าการเก็บข้อมูลเป็นไปตามแผนที่กำหนดเพียงใด	3.83	0.41	ยอมรับได้*	4.28	0.68	น่าพอใจ	4.12	0.60	น่าพอใจ
รวม	4.13	0.57	น่าพอใจ	4.34	0.66	น่าพอใจ	4.09	0.73	น่าพอใจ
การวิเคราะห์ข้อมูล									
37. การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลก่อนการวิเคราะห์เป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.50	0.55	น่าพอใจ	4.40	0.71	น่าพอใจ	4.18	0.78	น่าพอใจ
38. การวางแผนปฏิบัติในการใช้หลักสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมเพื่อความถูกต้องต่อการปฏิบัติเป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.50	0.55	น่าพอใจ	4.44	0.65	น่าพอใจ	4.06	0.79	น่าพอใจ
39. ในภาพรวมท่านคิดว่ากระบวนการบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการเพียงใด	4.17	0.75	น่าพอใจ	4.40	0.65	น่าพอใจ	4.04	0.60	น่าพอใจ
รวม	4.39	0.62	น่าพอใจ	4.41	0.67	น่าพอใจ	4.09	0.73	น่าพอใจ

รายการ	ระดับประเทศ			ระดับภาค			ระดับจังหวัด		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
การตรวจสอบคุณภาพ									
40. การจัดเวทีคืนข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคหรือระดับจังหวัดอย่างเหมาะสม	4.17	0.41	น่าพอใจ	4.36	0.57	น่าพอใจ	4.06	0.82	น่าพอใจ
41. การตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลขั้นสุดท้ายก่อนนำเสนอในเวทีสาธารณะเพื่อความน่าเชื่อถือและการเป็นที่ยอมรับ	4.33	0.52	น่าพอใจ	4.32	0.56	น่าพอใจ	4.10	0.62	น่าพอใจ
42. ในภาพรวมท่านคิดว่าการนำเสนอข้อมูลมีความเหมาะสมทำให้เกิดการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์กับหน่วยงานต่างๆเพียงใด	4.17	0.41	น่าพอใจ	4.40	0.58	น่าพอใจ	4.02	0.62	น่าพอใจ
รวม	4.22	0.44	น่าพอใจ	4.36	0.57	น่าพอใจ	4.06	0.69	น่าพอใจ
รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล									
43. การวางแผนปฏิบัติการนำข้อมูลจากโครงการไปผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กเยาวชนอย่างชัดเจน	4.33	0.52	น่าพอใจ	4.20	0.65	น่าพอใจ	4.08	0.72	น่าพอใจ
44. การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆนำข้อมูลที่ได้จากกรวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน	4.17	0.75	น่าพอใจ	4.20	0.71	น่าพอใจ	3.88	0.72	ยอมรับได้*
45. การผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลายเหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล	4.17	0.75	น่าพอใจ	3.96	0.61	ยอมรับได้*	4.00	0.78	น่าพอใจ
46. การผลิตสื่อเผยแพร่จำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล	3.67	0.52	ยอมรับได้*	4.04	0.73	น่าพอใจ	4.04	0.67	น่าพอใจ

รายการ	ระดับประเทศ			ระดับภาค			ระดับจังหวัด		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
47. การผลิตสื่อเผยแพร่ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ	4.17	0.41	น่าพอใจ	4.04	0.73	น่าพอใจ	4.02	0.59	น่าพอใจ
รวม	4.10	0.59	น่าพอใจ	4.09	0.69	น่าพอใจ	4.00	0.70	น่าพอใจ
การติดตามผล									
48. การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์	3.17	0.75	ไม่ผ่าน**	4.04	0.73	น่าพอใจ	3.84	0.84	ยอมรับได้*
49. การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่น ๆ ของผู้ใช้ประโยชน์	3.50	0.55	ยอมรับได้*	4.04	0.73	น่าพอใจ	3.74	0.90	ยอมรับได้*
50. ในภาพรวมท่านคิดว่าข้อมูลของโครงการได้ถูกใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด	4.33	0.52	น่าพอใจ	4.20	0.71	น่าพอใจ	4.04	0.86	น่าพอใจ
รวม	3.67	0.61	ยอมรับได้*	4.09	0.73	น่าพอใจ	3.87	0.87	ยอมรับได้*
รวมทั้งหมด	4.07	0.57	น่าพอใจ	4.26	0.67	น่าพอใจ	4.10	0.70	น่าพอใจ

* ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้คือ 3.50

** ไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับได้

ตาราง 4.13 สรุปข้อที่ไม่ผ่านเกณฑ์ระดับเป็นที่น่าพอใจและระดับที่ยอมรับได้ แยกตามระดับ และขั้นตอนการดำเนินงาน

ระดับประเทศ	ระดับภาค	ระดับจังหวัด
การตั้งวัตถุประสงค์		
3. การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล *		3. การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง		
		10. การสร้างความตระหนักถึงวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพของข้อมูลเป็นที่เข้าใจชัดเจน
การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล		
13. การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม 15. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น 19. ในภาพรวม ท่านคิดว่ารูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความเหมาะสม		13. การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม
การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม		
24. การคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบมาเป็นทีมงาน 25. การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน *	25. การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน	25. การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน

ระดับประเทศ	ระดับภาค	ระดับจังหวัด
26. การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่ม.จังหวัด* 27. การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง * 28. การจัดทำและแจกจ่ายคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อให้ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติ	26. การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่ม.จังหวัด	26. การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่ม.จังหวัด 27. การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง
การเก็บรวบรวมข้อมูล		
33. การวางแผนปฏิบัติในการคัดเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม SPSS และ Excel ที่จะมาบันทึกข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจน 35. การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล * 36. ในภาพรวม ท่านคิดว่า การเก็บข้อมูลเป็นไปตามแผนที่กำหนดเพียงใด	35. การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล	35. การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล
รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล		
	45. การผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลายเหมาะสม	44. การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน

ระดับประเทศ	ระดับภาค	ระดับจังหวัด
46. การผลิตสื่อเผยแพร่จำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล	กับผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล	
การติดตามผล		
48. การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ * 49. การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆ ของผู้ใช้ประโยชน์		48. การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ 49. การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆ ของผู้ใช้ประโยชน์

* หมายเหตุ: เป็นข้อที่ไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้หรือยังไม่ได้มาตรฐาน

4.2.4 สรุปผลการประเมินการดำเนินการวิจัยแยกตามระดับ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าเมื่อประเมินการดำเนินงานโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดโดยแยกเป็นรายระดับตามบริบทการทำงานพบว่ายังมีด้านที่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจในแต่ละระดับอยู่หลายด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้แยกออกเป็นประเด็นในการวิเคราะห์เป็น 2 หัวข้อใหญ่ คือ 1) การวิเคราะห์จุดอ่อนร่วม และ 2) การวิเคราะห์จุดอ่อนเฉพาะระดับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การวิเคราะห์จุดอ่อนร่วม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น พบข้อที่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ในข้อเดียวกันอย่างน้อย 2 ระดับขึ้นไปมีทั้งหมด 8 ข้อ คือ

การตั้งวัตถุประสงค์

- 1) การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล
การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม
การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม
- 3) การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน

4) การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด

5) การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

6) การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล

การติดตามผล

7) การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

8) การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆของผู้ใช้ประโยชน์

เนื่องจากทั้ง 8 ข้อนี้สอดคล้องกับข้อที่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจในภาพรวมประเทศที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ รวมทั้งเงื่อนไขปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ก่อให้เกิดปัญหาข้อจำกัดในแต่ละข้อซึ่งได้กล่าวไปแล้วเช่นกัน จึงจะไม่ขอกล่าวเพิ่มเติมในที่นี้

อย่างไรก็ตามในระดับประเทศมีข้อที่น่าสังเกตเป็นพิเศษ คือ ใน 8 ข้อที่เป็นจุดอ่อนรวมนี้อยู่ 6 ข้อที่ในระดับประเทศคะแนนเฉลี่ยไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้หรือยังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งต้องถือเป็นเรื่องสำคัญที่ศูนย์ประสานงานระดับประเทศควรจะต้องเร่งหาแนวทางปรับปรุงในแต่ละเรื่องให้ได้มาตรฐานต่อไป

2) การวิเคราะห์จุดอ่อนเฉพาะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปยังพบอีกว่า ในแต่ละระดับยังมีจุดอ่อนเฉพาะระดับเพิ่มเติมอีกโดยมีข้อคำถามบางข้อที่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนเฉพาะของในระดับนั้น โดยระดับประเทศพบทั้งหมด 7 ข้อ ในระดับภาค 1 ข้อ และระดับจังหวัด พบทั้งหมด 2 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ระดับประเทศ

การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

2) ในภาพรวม ท่านคิดว่ารูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความเหมาะสม

การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม

3) การคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบมาเป็นทีมทำงาน

4) การจัดทำและแจกจ่ายคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อให้
ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

5) การวางแผนปฏิบัติในการคัดเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในการใช้
โปรแกรม SPSS และ Excel ที่จะมาบันทึกข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้
เป็นที่เข้าใจชัดเจน

6) ในภาพรวม ท่านคิดว่า การเก็บข้อมูลเป็นไปตามแผนที่กำหนด
เพียงใด

รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล

7) การผลิตสื่อเผยแพร่จำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้
ประโยชน์ข้อมูล

2.2 ระดับภาค

รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล

1) การผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลายเหมาะสมกับผู้
ใช้ประโยชน์ข้อมูล

2.3 ระดับจังหวัด

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

1) การสร้างความตระหนักถึงวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมและ
ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพของข้อมูลเป็นที่เข้าใจชัดเจน

รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล

2) การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ
นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน

ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์นักวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ได้ข้ออธิบายปัญหาหรือ
ข้อจำกัดหรือสาเหตุที่นำสู่ข้อปฏิบัติ ซึ่งยังเป็นปัญหาข้างต้นในแต่ละข้อ ดังนี้

2.1 ระดับประเทศ

**1) การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การเก็บ
รวบรวมข้อมูลมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น**

การเก็บข้อมูลสภาวะการณ์ในส่วนที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงาน
ต่าง ๆ ที่ผ่านมาโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดได้ดำเนินการเก็บ
ข้อมูลผ่านทีมวิจัยระดับภาคและระดับจังหวัดซึ่งอยู่ในพื้นที่ใกล้ชิดกับแหล่งข้อมูลโดยตรง แต่
ด้วยการที่โครงการดังกล่าวเป็นโครงการซึ่งดำเนินการโดยองค์กรซึ่งมิใช่หน่วยงานภาครัฐ จึงทำ

ให้การขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลโดยเฉพาะข้อมูลตัวบ่งชี้ที่กฎหมายไม่มีความแน่นอนในแต่ละปี นอกจากนี้ยังต้องมีขั้นตอนในการประสานงานที่มาก อาทิ ชั้นทำจดหมายขอข้อมูลชั้นติดตามเรื่อง ชั้นประสานส่งต่อเรื่องจากผู้รับผิดชอบคนหนึ่งไปยังผู้รับผิดชอบอีกคนหนึ่ง ชั้นรออนุมัติจากผู้บริหารส่วนราชการ ชั้นพิจารณาตรวจสอบข้อมูล ฯลฯ ทำให้ใช้เวลาค่อนข้างมากในการติดตามข้อมูล ซึ่งส่งผลให้การส่งมอบข้อมูลให้ทีมประเทศค่อนข้างล่าช้ากว่าที่กำหนด และมีหลายครั้งที่ข้อมูลที่ไต่ไม่ถูกต้องครบถ้วน ส่งผลให้ข้อมูลที่ไต่ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ภาพรวมสภาวการณ์ของจังหวัดหรือพื้นที่นั้นๆ ได้ (หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2556)

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระยะยาวทางโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดโดยสถาบันรามจิตติในฐานะศูนย์ประสานงานระดับระดับประเทศมีแนวโน้มที่จะดำเนินการในส่วนนี้เอง โดยจะประสานให้มีการทำบันทึกข้อตกลงในการขอข้อมูลกฎหมายจากหน่วยงานกลาง ซึ่งมีภารกิจในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากจังหวัดต่างๆ ที่ปัจจุบันมีระบบฐานข้อมูลเชื่อมต่อกันที่ก้าวหน้ามากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้สามารถลดภาระในการประสานงานกับส่วนราชการให้กับทีมวิจัยระดับภาคและจังหวัดลงได้ อีกทั้งยังสามารถควบคุมระยะเวลาในการดำเนินการให้เป็นไปตามกำหนด

2) การคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบมาเป็นทีมงาน

บุคลากรที่เข้ามาทำงานในทีมโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดจำเป็นต้องมีคุณสมบัติหลักทางด้านวิชาการ คือเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ควบคู่กับ ทักษะการทำงานที่สำคัญ อาทิ การทำงานเป็นทีม การสื่อสารกับผู้อื่น เป็นต้น การคัดเลือกทีมงานมาจากเจ้าหน้าที่ในสถาบันรามจิตติ ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์จากการทำวิจัยในระดับปริญญาโทขึ้นไป แต่จะมีบุคลากรที่ถนัดการวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่าบุคลากรที่ถนัดเชิงปริมาณ จึงทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลของโครงการ ทีมงานที่รับผิดชอบต้องอาศัยการศึกษาจากแหล่งความรู้ต่างๆ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเชิงการวิเคราะห์สถิติเชิงปริมาณเป็นระยะๆ รวมทั้งในบางครั้งจำเป็นต้องจ้างผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์เป็นเรื่องๆ ไป เช่น การทำ Factor Analysis เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับปรากฏการณ์ทางสังคม ด้วยข้อจำกัดของบุคลากรดังกล่าวจึงทำให้ส่งผลต่อคุณภาพการวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลในบางปีของโครงการ (หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2556)

3) การจัดทำและแจกจ่ายคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลที่ชัดเจน เพื่อให้ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติ

ในส่วนของการทำงานคู่มือในการดำเนินงานนั้นโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัด โดยศูนย์ประสานงานระดับประเทศยังได้จัดมีการจัดทำทั้งคู่มือการเก็บข้อมูลและคู่มือการลงรหัสข้อมูลแก่นักวิจัยระดับภาคและระดับจังหวัด รวมทั้งมีการจัดในลักษณะของการจัดประชุม เตรียมความพร้อม ชักชวนความเข้าใจในการเก็บข้อมูลเป็นประจำทุกปีที่ศูนย์ประสานงานระดับภาคทุกภาค ซึ่งในการประชุมดังกล่าวจะมีเอกสารประกอบการประชุมด้วย อาทิ แบบสำรวจ แนวทางการสุ่มตัวอย่าง กรอบแนวคิดข้อคำถาม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม นักวิจัยระดับจังหวัดมักไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ครบทุกคนเนื่องจากงบประมาณที่จำกัด ทำให้นักวิจัยที่มาร่วมนอกจากหัวหน้าทีมแล้ว มักมีนักวิจัยหน้าใหม่สลับกันมาในหลายจังหวัดระดับการเรียนรู้อาจไม่ต่อเนื่อง ทำให้กลายเป็นข้อจำกัดอีกประการหนึ่งของโครงการ

4) การวางแผนปฏิบัติในการคัดเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม SPSS และ Excel ที่จะมาบันทึกข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจน

แม้ว่าทีมประเทศได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ตั้งแต่ในช่วงต้นของการดำเนินโครงการ และติดตามสอบถามทีมภาคเป็นระยะๆ แต่ในปฏิบัติการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นทีมวิจัยในแต่ละพื้นที่ยังคงมีข้อจำกัดค่อนข้างมาก เนื่องจากโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัดไม่ได้ดำเนินการโดยองค์กรภาครัฐ จึงไม่มีสายบังคับบัญชาชัดเจนในการทำงาน การสรรหาบุคลากรเข้ามาร่วมทำงานกับทางโครงการฯที่ผ่านมาจะคัดเลือกจากคณาจารย์ หรือนักวิชาการของสถาบันการศึกษาในพื้นที่ซึ่งมีประสบการณ์ในด้านการวิจัยและมีความสนใจในงานวิจัยด้านเด็ก เยาวชน และการศึกษา ส่งผลให้นักวิจัยของโครงการฯเฉลี่ยมีอายุค่อนข้างมากถึงประมาณ 46 ปี ซึ่งทำให้ความสามารถในการทำงานโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เช่น โปรแกรม SPSS Excel เป็นต้น ค่อนข้างมีข้อจำกัด ผลที่ตามมา คือ นักวิจัยในระดับจังหวัดส่วนใหญ่ จำเป็นต้องจ้างนิสิตนักศึกษาเข้ามาช่วยกรอกข้อมูลลงโปรแกรมดังกล่าว ซึ่งที่ผ่านมามีทีมประเทศมักพบว่าในจังหวัดซึ่งนักวิจัยจ้างนักศึกษาช่วยกรอกข้อมูลมักจะมีปัญหาข้อมูลไม่ถูกต้องครบถ้วน ส่งผลให้ทีมวิจัยระดับภาคและทีมประเทศต้องใช้เวลาในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่รับจากทีมจังหวัดค่อนข้างมาก

ในส่วนนี้เองทีมประเทศและทีมวิจัยระดับภาคได้ร่วมกันกำหนดแนวทางสำหรับจังหวัดซึ่งนักวิจัยระดับจังหวัดมีปัญหาในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยให้ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเดียว และส่งต่อให้ข้อมูลที่ทีมภาคเป็นผู้กรอกข้อมูลลงโปรแกรมและวิเคราะห์ข้อมูลแทน แต่ในกรณีทีมภาคบางภาค ที่ไม่สามารถหาบุคลากรที่มี

ความรู้ความชำนาญในเรื่องสถิติวิเคราะห์มาช่วยได้เพียงพอ ก็เกิดปัญหาขึ้นได้ในบางปีเช่นกัน (นักวิจัยระดับประเทศ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2556)

5) การผลิตสื่อเผยแพร่จำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ ประโยชน์ข้อมูล

โครงการระดับประเทศมีการจัดทำสื่อออกมาอย่างต่อเนื่องจำนวนมาก ซึ่งประกอบด้วย 1) สมุดข้อมูล/ตัวบ่งชี้ประจำปี 1 เล่ม จำนวน 1,000-2,000 เล่มต่อปี 2) สื่อสารคดี จำนวน 4 - 6 เรื่องต่อปี 3) บทความสำหรับลงหนังสือพิมพ์ข่าว จำนวน 4 - 6 ครั้งต่อปี 4) เว็บไซต์ของโครงการ 5) หนังสือสังเคราะห์งานวิจัยหรือนวัตกรรมของโครงการ 6) สื่ออื่นๆ อาทิ ไลน์ แผ่นพับ โปสเตอร์ ฯลฯ จำนวน 3 - 5 ชิ้นต่อปี เมื่อพิจารณาถึงจำนวนและชนิดของสื่อถือว่าค่อนข้างครบถ้วนและมีความหลากหลาย ซึ่งหลายครั้งสื่อเหล่านี้มักถูกขอความอนุเคราะห์ไปแจกต่อภาคีเครือข่ายและผู้สนใจตามงานประชุมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจัดโดยหน่วยงานที่ให้ทุน รวมถึงหน่วยงานอื่นๆ จึงทำให้สื่อเหล่านี้หมดลงอย่างรวดเร็ว และในการจัดพิมพ์เพิ่มเติม มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ทำให้เรื่องนี้ยังคงเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน (เจ้าหน้าที่ประสานงานระดับประเทศ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2556)

2.2 ระดับภาค

1) การผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลายเหมาะสมกับ ผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล

การจัดทำสื่อของทีมประเทศและทีมภาคในภาพรวม โดยทั่วไปจะแบ่งเป็นสื่อประเภทต่างๆ ได้แก่ (หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคกลาง, สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2556)

- 1) เอกสารตีพิมพ์ อาทิ
 - ข้อมูลโครงการฯ ในระดับจังหวัด มีรูปแบบเป็นแผ่นพับ สมุดเล่มเล็ก เป็นต้น
 - สมุดข้อมูลโครงการฯ ในระดับจังหวัด เป็นรูปแบบสมุดข้อมูล
- นอกจากนี้มีแผ่นพับ รายงานฉบับสมบูรณ์เรื่องการศึกษาเชิงประเด็น
ในขนาด B5

- 2) เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะอยู่ใน เว็บไซต์ของทีมภาค
- 3) สื่ออื่นๆ เช่น การทำป้ายไวนิล เพื่อนำไปจัดแสดงในนิทรรศการ หรือ งานประชุมที่เกี่ยวข้อง

แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลของจังหวัดที่นำเสนอมักเป็นค่าสถิติร้อยละ หรือ ค่าเปรียบเทียบกับค่าสถิติจากระดับประเทศหรือระดับภาค ทำให้ข้อมูลมีลักษณะเป็นข้อมูลเชิงวิชาการสูง การประยุกต์ใช้ของหน่วยงานจึงมักพบว่าเป็นเพียงการอ้างอิงตัวเลขประกอบ

รายงานที่ต้องทำเสนอจังหวัด หรือหน่วยงานต้นสังกัดมากกว่าใช้ข้อมูลไปในเชิงขับเคลื่อน ซึ่งการทำสื่อเพื่อการขับเคลื่อนอาจจำเป็นต้องมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้นตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น โปสเตอร์ การ์ตูน สำหรับกลุ่มเป้าหมายครูและเด็ก เป็นต้น (หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2556)

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าหน่วยงานในพื้นที่มักจะให้การตอบรับข้อมูลของโครงการดีกว่า หากนำเสนอในรูปแบบที่เป็นข้อมูลสำเร็จรูป กรณีจังหวัดมหาสารคามและจังหวัดน่าน เช่น การเสนอข้อมูลยุทธศาสตร์เมืองน่านสำหรับเด็กที่ใช้ข้อมูลสภาวการณ์ในจังหวัดนำเสนอ อาทิ อัตราพื้นที่เสี่ยงต่อพื้นที่ดีในจังหวัดซึ่งมากกว่า ทางโครงการจึงมีข้อเสนอต่อจังหวัดให้จัดกิจกรรมถนนเด็กเดินภายใต้โครงการเมืองน่านสำหรับเด็ก จึงทำให้การขับเคลื่อนโครงการถนนเด็กเดิน ขึ้นเป็นรูปธรรมใน 2 จังหวัด เป็นต้น และต่อมาก็มีการขยายโครงการถนนเด็กเดินเพื่อสร้างพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์ให้เยาวชนแพร่ออกไปในช่วงปี 2549-2550 อีกประมาณ 15 จังหวัด (โครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชน, 2550: 13-17)

2.3 ระดับจังหวัด

1) การสร้างความตระหนักถึงวิธีการสู่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสม และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพของข้อมูลเป็นที่เข้าใจชัดเจน

ในการสู่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัดนั้น ทีมประเทศได้จัดทำแนวทางการสู่มตัวอย่าง พร้อมทั้งสื่อสารให้กับทีมวิจัยระดับภาค และทีมจังหวัด โดยกำชับให้นักวิจัยเห็นความสำคัญของการสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูล อีกทั้งได้ใช้การนำข้อมูลผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบจากประชาคมจังหวัด มาเป็นแรงกระตุ้นซึ่งได้ผลพอสมควร แม้ว่าจะมีการสื่อสารกับทีมวิจัยก็ตาม แต่ในบางพื้นที่พบว่านักวิจัยระดับจังหวัดเองไม่สามารถลงพื้นที่เก็บข้อมูลได้ เนื่องจากติดภารกิจในหน้าที่หลัก จึงได้มอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทน หากนักวิจัยระดับจังหวัดไม่ได้ชี้แจงแนวทางการสู่มตัวอย่าง หรือไม่ได้กำหนดพื้นที่การสู่มตัวอย่างไว้ให้ผู้เก็บข้อมูลแทน ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจลักษณะนี้จึงมักเป็นข้อมูลที่ได้จากการสู่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมส่งผลให้ข้อมูลสภาวการณ์เด็กและเยาวชนของจังหวัดนั้นๆ มีความคลาดเคลื่อน (หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคเหนือ, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2556) นอกจากนี้มีกรณีตัวอย่างจริงซึ่งข้อมูลคลาดเคลื่อนหรือถูกบิดเบือนผ่านสื่อท้องถิ่น ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับทางจังหวัด จากกรณีดังกล่าวได้กลายเป็นเรื่องเตือนใจถึงความสำคัญ ของคุณภาพ

¹ ประกอบด้วย 7 มิติ คือ เมืองปลอดภัย เมืองสุขภาพ เมืองครอบครัว เมืองการเรียนรู้ เมืองคุ้มครองสิทธิเด็ก เมืองพื้นที่สร้างสรรค์ เมืองที่เด็กมีส่วนร่วม

ข้อมูล รวมไปถึงการกลั่นกรอง ก่อนนำเสนอเพื่อให้เกิดการยอมรับและใช้ประโยชน์ต่อไป (หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคตะวันออกเฉียง, สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2556)

2) การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน

แนวทางการส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัด ที่ผ่านมาโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัดได้ดำเนินการในลักษณะการนำเสนอข้อมูลให้กับประชาคมจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด หรือ ผู้แทน เป็นประธาน ในฐานะผู้บริหารสูงสุดของจังหวัด โดยทีมประเทศทีมวิจัยระดับภาค และระดับจังหวัดจะร่วมกันลงพื้นที่เพื่อนำเสนอข้อมูลสภาวะการณเด็กและเยาวชน โดยในระยะแรกๆ (ปี 2549) โดยเฉพาะจังหวัดที่มีสภาวะการณดี หรือการขับเคลื่อนดี แต่ในบางภูมิภาค เช่น ภาคเหนือ และภาคกลาง หัวหน้าโครงการได้กำหนดเป็นข้อบังคับว่านักวิจัยทุกจังหวัดต้องนำเสนอข้อมูลต่อประชาคมในพื้นที่ เพื่อให้จังหวัดเกิดการรับรู้ข้อมูล อีกทั้งเป็นการควบคุมคุณภาพของการเก็บข้อมูลพร้อมกัน

แม้ว่าโครงการจะมีการกำหนดแนวทางการนำเสนอข้อมูลว่าต้องเสนอต่อประชาคมในพื้นที่ แต่ในทางปฏิบัติบางครั้งก็จะมีปัจจัยความสำเร็จที่แตกต่างกัน อาทิ

(1) ลักษณะของนักวิจัย ถ้านักวิจัยเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยหรือข้าราชการในระดับหัวหน้างานในจังหวัดทำให้การประสานงานเป็นไปได้โดยง่าย แต่ถ้าเป็นข้าราชการระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ทำให้ผู้ฟังซึ่งส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าหน่วยราชการหรือ ผู้ที่รับมอบหมายไม่ค่อยให้การยอมรับ จึงทำให้การนำผลการวิจัยไปใช้การขับเคลื่อน แต่ละพื้นที่บังเกิดผลแตกต่างกันไป นอกจากนี้ ความสามารถของนักวิจัยในการประมวลและนำเสนอข้อมูลให้น่าสนใจและเกิดการสื่อสารที่เข้าใจง่ายก็มีส่วนสำคัญเช่นกัน ซึ่งศักยภาพของนักวิจัยในระดับทีมจังหวัดในเรื่องนี้ก็แตกต่างกัน รวมทั้งความสามารถในการเชื่อมประสานกับสื่อท้องถิ่น เพื่อสร้างกระแสในจังหวัดก็มีความสำคัญ แต่นักวิจัยบางจังหวัดก็ยังมีข้อจำกัดในการทำงานเชิงประสานลักษณะนี้อยู่ โดยเฉพาะนักวิจัยที่เป็นอาจารย์หรือนักวิชาการ แม้จะมีจุดเด่นเรื่องการสร้างการยอมรับจากจังหวัด แต่ก็มีจุดอ่อนเรื่อง การทำงานกับสื่อท้องถิ่นเช่นกัน

(2) ช่วงเวลาในการนำเสนอข้อมูล แม้ว่าโครงการจะมีการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบใดๆ ก็ตาม แต่การเลือกช่วงเวลานำเสนอข้อมูลที่ดีที่สุดนั้นควรเป็นช่วงก่อนการจัดทำแผนงบประมาณประจำปีของหน่วยงาน โดยช่วงเวลาที่เหมาะสมคือ เดือน มิถุนายน – สิงหาคม แต่ถ้าพ้นจากช่วงเวลาดังกล่าว ข้อมูลจะไม่ถูกใช้ประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ แม้ว่าจะมีบางครั้งที่บางหน่วยงานเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรม หลังจากได้รับฟังการนำเสนอข้อมูลแล้วตาม ก็ไม่สามารถขับเคลื่อนงานได้เนื่องจากพ้นช่วงทำแผนงบประมาณไปแล้วดังกล่าว (หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคกลาง, สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2556)

ตอนที่ 4.3 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยของโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดระดับพื้นที่ (ภาค)

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผลคะแนนการดำเนินการวิจัยของโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดแยกระดับพื้นที่ (ภาค) ของโครงการChild Watch ซึ่งมีการแบ่งพื้นที่ในการทำงานออกเป็น 5 พื้นที่ คือ 1) ศูนย์ประสานงานภาคเหนือ 2) ศูนย์ประสานงานภาคกลาง 3) ศูนย์ประสานงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4) ศูนย์ประสานงานภาคตะวันออก และ 5) ศูนย์ประสานงานภาคใต้

การประเมินการดำเนินการวิจัยในโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดระดับพื้นที่ (ภาค) ได้ใช้เกณฑ์ในการประเมินแบบเดียวกับการวิเคราะห์ภาพรวมและการวิเคราะห์รายระดับ โดยแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

1) เกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ โดยกำหนดที่ร้อยละ 80 หรือเทียบเท่าค่าเฉลี่ย 4.00 จาก Likert Scale (1-5)

2) เกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้ โดยกำหนดที่ร้อยละ 70 หรือเทียบเท่าค่าเฉลี่ย 3.50 จาก Likert Scale (1-5)

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ
4.00 - 5.00	ผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ
3.50 - 3.99	ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้
1.00 - 3.49	ไม่ผ่านเกณฑ์

4.3.1 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยรายภาค

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการดำเนินการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ออกเป็น 3 ระยะทั้งหมด 10 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระยะก่อนเก็บข้อมูล

- 3.1.1 การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ
- 3.1.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง
- 3.1.3 การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.1.4 การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้
- 3.1.5 การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 2 ระยะเก็บข้อมูล

- 3.1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล
 ชั้นตอนที่ 3 ระยะหลังเก็บข้อมูล
- 3.1.8 การตรวจสอบคุณภาพ
- 3.1.9 การเผยแพร่ใช้ประโยชน์จากข้อมูล
- 3.1.10 การติดตามผล

1) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค ในด้านการตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ พบว่า

ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับได้ แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 1 ข้อคือ การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล (ภาคเหนือ $M = 3.67$, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ $M = 3.87$) ขณะเดียวกันในข้อดังกล่าวภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้หรือยังไม่ได้มาตรฐาน (ภาคใต้ $M = 3.21$) ดังตาราง 4.14

ตาราง 4.14 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ)

ข้อคำถาม	เหนือ (N=12)	กลาง (N=14)	อีสาน (N=20)	ตะวันออกเฉียงเหนือ (N=15)	ใต้ (N=14)	รวม (N=75)
1. การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลสภาวะการณืเด็กและเยาวชน	4.33	4.71	4.45	4.20	4.71	4.48
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างชัดเจน	4.33	4.64	4.45	4.27	4.86	4.51
3. การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล	3.67	4.29	4.20	3.87	3.21	3.88
รวม	4.11	4.55	4.37	4.11	4.26	4.29

2) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค ในด้านการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง พบว่า ทุกภาค ผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ในภาพรวม แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบข้อที่ยังเป็นปัญหาในบางภาค ดังนี้

ภาคเหนือ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 1 ข้อคือ ในภาพรวม ท่านคิดว่าการสุ่มตัวอย่างของโครงการทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรได้ดีเพียงใด ($M = 3.83$) และ ภาคตะวันออก มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 2 ข้อคือ การสร้างความตระหนักถึงวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพของข้อมูลเป็นที่เข้าใจชัดเจน ($M = 3.80$) และ ในภาพรวม ท่านคิดว่าการสุ่มตัวอย่างของโครงการทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรได้ดีเพียงใด ($M = 3.93$) ดังตาราง 4.15

ตาราง 4.15 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง)

ข้อคำถาม	เหนือ (N=12)	กลาง (N=14)	อีสาน (N=20)	ตะวันออก (N=15)	ใต้ (N=14)	รวม (N=75)
4. การกำหนดนิยามและจำนวนประชากรเด็กและเยาวชนที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างชัดเจน	4.42	4.64	4.30	4.27	4.86	4.48
5. การกำหนดขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน	4.58	4.86	4.45	4.20	4.79	4.56
6. การวางแผนปฏิบัติในการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมตามหลักการทางวิชาการเป็นที่เข้าใจตรงกัน	4.42	4.64	4.35	4.20	4.71	4.45
7. การกำหนดจำนวนแบบสำรวจที่ควรได้รับการตอบกลับจากกลุ่มตัวอย่างที่ชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกัน	4.42	4.64	4.55	4.13	4.43	4.44
8. การปรับปรุงแบบและวิธีการเก็บข้อมูลหรือการสุ่มตัวอย่างในกรณีที่เป็นให้เหมาะสมกับบริบทหรือสภาพพื้นที่โดยยังคงความถูกต้องตามหลักวิชาการ	4.25	4.29	4.40	4.13	4.57	4.33
9. การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการสุ่มตัวอย่างตามหลักวิชาการ	4.33	4.21	4.60	4.27	4.29	4.36
10. การสร้างความตระหนักถึงวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพของข้อมูลเป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.25	4.36	4.15	3.80	4.00	4.11

ข้อคำถาม	เหนือ (N=12)	กลาง (N=14)	อีสาน (N=20)	ตะวันออก (N=15)	ใต้ (N=14)	รวม (N=75)
11. ในภาพรวมท่านคิดว่าการสู่มตัวอย่างของโครงการทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรได้ดีเพียงใด	3.83	4.23	4.50	3.93	4.42	4.21
รวม	4.31	4.48	4.41	4.12	4.51	4.37

3) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค ในด้านการเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ทุกภาคยกเว้น ภาคตะวันออกผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ และ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ยังเป็นปัญหาในบางภาค ดังนี้

ภาคเหนือ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 2 ข้อซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยรายภาคเท่ากันคือ การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น ($M = 3.92$) และในภาพรวมท่านคิดว่ารูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความเหมาะสม ($M = 3.92$)

ภาคตะวันออก มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 7 ข้อคือ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม ($M = 3.67$) รองลงมา คือ การชี้แจงถึงแนวทางการตรวจสอบคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน ($M = 3.80$) และในภาพรวม ท่านคิดว่ารูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความเหมาะสม ($M = 3.80$) มีคะแนนเท่ากัน

ภาคใต้ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 1 ข้อคือ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม ($M = 3.83$) ดังตาราง 4.16

ตาราง 4.16 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล)

ข้อคำถาม	เหนือ (N=12)	กลาง (N=14)	อีสาน (N=20)	ตะวันออก (N=15)	ใต้ (N=14)	รวม (N=75)
12. การกำหนดเวลาในการส่งเครื่องมือหรือแบบสำรวจจากหน่วยงานมายังทีมภาคหรือทีมจังหวัดที่ชัดเจน	4.25	4.50	4.15	3.93	4.54	4.26

ข้อคำถาม	เหนือ (N=12)	กลาง (N=14)	อีสาน (N=20)	ตะวันออก (N=15)	ใต้ (N=14)	รวม (N=75)
13. การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม	4.00	4.15	4.25	3.67	3.83	4.00
14. การแบ่งบทบาทความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันระหว่างทีมอย่างชัดเจน	4.25	4.36	4.20	4.00	4.23	4.20
15. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น	3.92	4.36	4.10	3.87	4.54	4.15
16. การกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการเก็บและส่งคืนแบบสำรวจและแบบกรอกตัวชี้วัดที่ชัดเจน	4.50	4.64	4.35	3.93	4.23	4.32
17. การวางแผนการใช้งบประมาณในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสมและชัดเจน	4.45	4.36	4.15	3.93	4.31	4.22
18. การชี้แจงถึงแนวทางการตรวจสอบคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน	4.17	4.21	4.20	3.80	4.08	4.09
19. ในภาพรวมท่านคิดว่ารูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความเหมาะสม	3.92	4.50	4.25	3.80	4.08	4.12
รวม	4.18	4.39	4.21	3.87	4.23	4.17

4) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค ในด้านการออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้ พบว่า ทุกภาคยกเว้นภาคตะวันออกผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ในภาพรวม แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบข้อที่ยังเป็นปัญหาในบางภาคดังนี้

ภาคเหนือ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ ในภาพรวม ท่านคิดว่าเครื่องมือคือแบบสำรวจและกรอบตัวบ่งชี้สภาวะการณเด็กและเยาวชนที่ใช้มีความเหมาะสม ($M = 3.83$) และ การวางกรอบประเด็นคำถามในเครื่องมือสำรวจอย่างชัดเจน ($M = 3.92$)

ภาคตะวันออก มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 3 ข้อคือ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ ในภาพรวม ท่านคิดว่าเครื่องมือคือแบบสำรวจและกรอบตัวบ่งชี้สภาวะการณเด็กและเยาวชนที่ใช้มีความเหมาะสม ($M = 3.87$) และ การวางกรอบประเด็นคำถามในเครื่องมือสำรวจอย่างชัดเจน

($M = 3.87$) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมา คือ การกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของการสำรวจและการเก็บข้อมูลตัวบ่งชี้ครอบคลุมสภาวะการณืเด็กและเยาวชนที่จำเป็นทุกด้าน ($M = 3.93$) ดังตาราง 4.17

ตาราง 4.17 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้)

ข้อคำถาม	เหนือ (N=12)	กลาง (N=14)	อีสาน (N=20)	ตะวันออก (N=15)	ใต้ (N=14)	รวม (N=75)
20. การวางกรอบประเด็นคำถามในเครื่องมือสำรวจอย่างชัดเจน	3.92	4.43	4.10	3.87	4.29	4.12
21. การกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของการสำรวจและการเก็บข้อมูลตัวบ่งชี้ครอบคลุมสภาวะการณืเด็กและเยาวชนที่จำเป็นทุกด้าน	4.25	4.21	4.10	3.93	4.14	4.12
22. การออกแบบแบบสอบถามโดยคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลาย	4.25	4.36	4.20	4.00	4.00	4.16
23. ในภาพรวมท่านคิดว่าเครื่องมือคือแบบสำรวจและกรอบตัวบ่งชี้สภาวะการณืเด็กและเยาวชนที่ใช้มีความเหมาะสม	3.83	4.57	4.25	3.87	4.08	4.14
รวม	4.06	4.39	4.16	3.92	4.13	4.13

5) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค ในด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมมีภาคที่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจเพียง 2 ภาค ส่วนอีก 3 ภาค ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ โดยเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบข้อที่เป็นปัญหาแต่ละภาคดังนี้

ภาคเหนือ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้หรือยังไม่ได้มาตรฐาน 2 ข้อ คือ การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิตี เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน ($M = 3.45$) และ การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง ($M = 3.45$) และมีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 2 ข้อ คือ การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจง

นักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด ($M = 3.50$) และการจัดทำและแจกจ่ายมีคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อให้ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติ ($M = 3.82$)

ภาคกลาง มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 1 ข้อคือ การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสัมภาษณ์อย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน ($M = 3.79$)

ภาคตะวันออก มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 4 ข้อคือ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสัมภาษณ์อย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน ($M = 3.60$) รองลงมา คือ การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด ($M = 3.67$) การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง ($M = 3.87$) และการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบมาเป็นทีมงาน ($M = 3.93$) ตามลำดับ

ภาคใต้ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้หรือยังไม่ได้มาตรฐาน 1 ข้อ คือ การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสัมภาษณ์อย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน ($M = 3.31$) และมีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 3 ข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด ($M = 3.38$) รองลงมาการจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง ($M = 3.62$)และการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบมาเป็นทีมงาน ($M = 3.92$) ตามลำดับดังตาราง 4.18

ตาราง 4.18 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม)

ข้อคำถาม	เหนือ (N=12)	กลาง (N=14)	อีสาน (N=20)	ตะวันออก (N=15)	ใต้ (N=14)	รวม (N=75)
24. การคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบมาเป็นทีมงาน	4.08	4.43	4.40	3.93	3.92	4.18
25. การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสัมภาษณ์อย่างเทคนิคการเขียนรายงาน	3.45	3.79	4.05	3.60	3.31	3.68

ข้อคำถาม	เหนือ (N=12)	กลาง (N=14)	อีสาน (N=20)	ตะวันออก (N=15)	ใต้ (N=14)	รวม (N=75)
26. การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียนตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด	3.50	4.00	4.05	3.67	3.38	3.76
27. การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง	3.45	4.14	4.35	3.87	3.62	3.95
28. การจัดทำและแจกจ่ายมีคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อให้ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติ	3.82	4.00	4.25	4.00	4.00	4.04
รวม	3.66	4.07	4.22	3.81	3.65	3.92

6) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค ในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ทุกภาคในภาพรวมผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบข้อที่ยังเป็นปัญหาในบางภาคดังนี้

ภาคเหนือ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 2 ข้อ คือ การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล ($M = 3.75$) และการวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนบันทึกข้อมูลลงโปรแกรมเป็นที่เข้าใจชัดเจน ($M = 3.92$)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 1 ข้อคือ การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล ($M = 3.95$)

ภาคตะวันออก มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้หรือยังไม่ได้มาตรฐาน 1 ข้อคือ การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล ($M = 3.33$)

ภาคใต้ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 2 ข้อคือ การวางแผนปฏิบัติในการคัดเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม SPSS และ Excel ที่จะมาบันทึกข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจน ($M = 3.62$) และการมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล ($M = 3.92$) ดังตาราง 4.19

ตาราง 4.19 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล)

ข้อคำถาม	เหนือ (N=12)	กลาง (N=14)	อีสาน (N=20)	ตะวันออก (N=15)	ใต้ (N=14)	รวม (N=75)
29. การชี้แจงขั้นตอนและเทคนิคการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลกลับมาสมบูรณ์	4.09	4.29	4.40	4.13	4.54	4.30
30. การวางแผนปฏิบัติในการติดตามการส่งกลับของแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.17	4.50	4.20	4.00	4.54	4.27
31. การวางแผนปฏิบัติในการทดแทนผู้ให้ข้อมูลหรือทดแทนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ไม่ครบเพื่อให้ได้ครบถ้วน	4.08	4.36	4.20	4.20	4.08	4.19
32. การทำคู่มือการลงรหัสอย่างชัดเจนเพื่อให้ถูกต้องต่อการปฏิบัติ	4.50	4.36	4.05	4.33	4.00	4.23
33. การวางแผนปฏิบัติในการคัดเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม SPSS และ Excel ที่จะมาบันทึกข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.09	4.43	4.10	4.33	3.62	4.12
34. การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนบันทึกข้อมูลลงโปรแกรมเป็นที่เข้าใจชัดเจน	3.92	4.29	4.35	4.13	3.92	4.15
35. การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล	3.75	4.29	3.95	3.33	4.38	3.93
36. ในภาพรวม ท่านคิดว่าการเก็บข้อมูลเป็นไปตามแผนที่กำหนดเพียงใด	4.00	4.43	4.15	4.07	4.21	4.18
รวม	4.07	4.37	4.18	4.07	4.16	4.17

7) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาคในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ในภาพรวมทุกภาคยกเว้นภาคใต้ ผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบข้อที่ยังเป็นปัญหาในบางภาคดังนี้ ภาคใต้ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 2 ข้อคือ การวางแผนปฏิบัติในการใช้

หลักสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมเพื่อความถูกต้องต่อการปฏิบัติเป็นที่เข้าใจชัดเจน ($M = 3.79$) และ การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลก่อนการวิเคราะห์เป็นที่เข้าใจชัดเจน ($M = 3.85$) ดังตาราง 4.20

ตาราง 4.20 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล)

ข้อคำถาม	เหนือ (N=12)	กลาง (N=14)	อีสาน (N=20)	ตะวันออก (N=15)	ใต้ (N=14)	รวม (N=75)
37. การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลก่อนการวิเคราะห์เป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.25	4.64	4.40	4.07	3.85	4.26
38. การวางแผนปฏิบัติในการใช้หลักสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมเพื่อความถูกต้องต่อการปฏิบัติเป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.08	4.64	4.20	4.20	3.79	4.19
39. ในภาพรวมท่านคิดว่ากระบวนการบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการเพียงใด	4.17	4.36	4.15	4.13	4.00	4.16
รวม	4.17	4.55	4.25	4.13	3.88	4.20

8) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการตรวจสอบคุณภาพ)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค ในด้านการตรวจสอบคุณภาพ พบว่า ในภาพรวมทุกภาคยกเว้นภาคใต้ ผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ แต่เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบข้อที่ยังเป็นปัญหาในบางภาคดังนี้

ภาคใต้ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 3 ข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ การจัดเวทียื่นข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคหรือระดับจังหวัดอย่างเหมาะสม ($M = 3.50$) รองลงมา คือ ในภาพรวม ท่านคิดว่าการนำเสนอข้อมูลมีความเหมาะสมทำให้เกิดการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์กับหน่วยงานต่างๆ เพียงใด ($M = 3.79$) และ การตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลขั้นสุดท้ายก่อนนำเสนอในเวทีสาธารณะเพื่อความน่าเชื่อถือและการเป็นที่ยอมรับ ($M = 3.93$) ตามลำดับดังตาราง 4.21

ตาราง 4.21 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการตรวจสอบคุณภาพ)

ข้อคำถาม	เหนือ (N=12)	กลาง (N=14)	อีสาน (N=20)	ตะวันออก (N=15)	ใต้ (N=14)	รวม (N=75)
40. การจัดเวทีคืนข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคหรือระดับจังหวัดอย่างเหมาะสม	4.33	4.21	4.50	4.13	3.50	4.16
41. การตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลขั้นสุดท้ายก่อนนำเสนอในเวทีสาธารณะเพื่อความน่าเชื่อถือและการเป็นที่ยอมรับ	4.27	4.36	4.30	4.00	3.93	4.18
42. ในภาพรวมท่านคิดว่าการนำเสนอข้อมูลมีความเหมาะสมทำให้เกิดการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์กับหน่วยงานต่างๆ เพียงใด	4.08	4.50	4.20	4.13	3.79	4.15
รวม	4.23	4.36	4.33	4.09	3.74	4.16

9) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านรูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค ในด้านรูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล พบว่า ในภาพรวมมี 3 ภาคที่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ โดยมีภาคตะวันออก และภาคใต้ที่มีคะแนนรวม ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ โดยเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบข้อที่เป็นปัญหาแต่ละภาคดังนี้

ภาคเหนือ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 2 ข้อคือ การผลิตสื่อเผยแพร่ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ ($M = 3.91$) และ การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน ($M = 3.92$)

ภาคตะวันออก มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 4 ข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน ($M = 3.80$) และ การผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลายเหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล ($M = 3.80$) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากันรองลงมา คือ การผลิตสื่อเผยแพร่ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ ($M = 3.87$) และ การผลิตสื่อเผยแพร่จำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล ($M = 3.93$) ตามลำดับ

ภาคใต้ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 5 ข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ การผลิตสื่อเผยแพร่จำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล ($M = 3.64$) รองลงมา คือ การวางแผนปฏิบัติการนำข้อมูลจากโครงการไปผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กเยาวชนอย่างชัดเจน ($M = 3.71$) และ การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน ($M = 3.71$) ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน การผลิตสื่อเผยแพร่ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ ($M = 3.79$) และการผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลายเหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล ($M = 3.86$) ตามลำดับดังตาราง 4.22

ตาราง 4.22 การประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านรูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล)

ข้อคำถาม	เหนือ (N=12)	กลาง (N=14)	อีสาน (N=20)	ตะวันออก (N=15)	ใต้ (N=14)	รวม (N=75)
43. การวางแผนปฏิบัติการนำข้อมูลจากโครงการไปผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กเยาวชนอย่างชัดเจน	4.08	4.36	4.35	4.00	3.71	4.12
44. การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน	3.92	4.36	4.10	3.80	3.71	3.99
45. การผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลายเหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล	4.00	4.14	4.10	3.80	3.86	3.99
46. การผลิตสื่อเผยแพร่จำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล	4.17	4.36	4.10	3.93	3.64	4.04
47. การผลิตสื่อเผยแพร่ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ	3.91	4.36	4.15	3.87	3.79	4.03
รวม	4.02	4.31	4.16	3.88	3.74	4.03

10) ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการติดตามผล)

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค ในด้านการติดตามผล พบว่า ในภาพรวมมีภาคที่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจเพียง 2 ภาค โดยภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ คะแนนรวมผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ โดยเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบข้อที่เป็นปัญหาในบางภาคดังนี้

ภาคเหนือ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 2 ข้อคือ การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆ ของผู้ใช้ประโยชน์ ($M = 3.50$) และ การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ($M = 3.83$)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 3 ข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยสุดคือ การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ($M = 3.80$) รองลงมาคือคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆ ของผู้ใช้ประโยชน์ ($M = 3.87$) และ ในภาพรวม ท่านคิดว่าข้อมูลของโครงการได้ถูกใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด ($M = 3.87$)

ภาคใต้ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้หรือยังไม่ได้มาตรฐาน 2 ข้อคือ การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆ ของผู้ใช้ประโยชน์ ($M = 3.29$) และ การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ($M = 3.36$) และ มีข้อที่คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 1 ข้อคือ ในภาพรวม ท่านคิดว่าข้อมูลของโครงการได้ถูกใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด ($M = 3.71$) ดังตาราง 4.23

ตาราง 4.23 การประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาค (ด้านการติดตามผล)

ข้อคำถาม	เหนือ (N=12)	กลาง (N=14)	อีสาน (N=20)	ตะวันออก (N=15)	ใต้ (N=14)	รวม (N=75)
48. การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์	3.83	4.21	4.20	3.80	3.36	3.91
49. การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆของผู้ใช้ประโยชน์	3.50	4.14	4.20	3.87	3.29	3.84
50. ในภาพรวมท่านคิดว่าข้อมูลของโครงการได้ถูกใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด	4.08	4.36	4.35	3.87	3.71	4.09
รวม	3.81	4.24	4.25	3.84	3.45	3.95

4.3.2 ผลการประเมินเฉพาะข้อที่คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์จำแนกตามภาค

ในการวิเคราะห์และประเมินการดำเนินการวิจัยระดับภาค ในภาพรวมพบว่า ทุกภาค ยกเว้นภาคตะวันออก ผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ไปเป็นรายข้อ โดยเฉพาะข้อที่คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางเดียวกับการวิเคราะห์รายระดับโดยเรียงลำดับจากข้อที่ดูจะเป็นปัญหาสำคัญนั่นคือเป็นข้อที่คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์เหมือนๆ กันทุกภาคหรือหลายภาคหรือตามระดับการเป็นปัญหาร่วมระหว่างภาคโดยเรียงจากข้อที่คะแนนรวมไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 4 ภาคไปจนถึงข้อที่คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจเพียงภาคเดียวซึ่งพบข้อที่เป็นปัญหาของภาคต่างๆ ดังนี้

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยแยกภาค พบว่า ข้อที่มีคะแนนไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจถึง 4 ภาค มี 1 ข้อ คือ การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสู่มตัวอย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน(เหนือ = 3.45, กลาง = 3.79, ตะวันออก = 3.60, ใต้ = 3.31) โดยข้อสังเกตว่าภาคเหนือและภาคใต้คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้หรือยังไม่ได้มาตรฐานในเรื่องนี้

ส่วนข้อที่มีคะแนนไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจใน 3 ภาค มีทั้งหมด 8 ข้อ โดยมีข้อที่ค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นน้อยสุด 3 ลำดับคือ การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด(เหนือ = 3.50, ตะวันออก = 3.67, ใต้ = 3.38) รองลงมาคือการติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆของผู้ใช้ประโยชน์ (เหนือ = 3.50, ตะวันออก = 3.87, ใต้ = 3.29) และ การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล (เหนือ = 3.67, ตะวันออก = 3.87, ใต้ = 3.21) ตามลำดับ ทั้งนี้โดยมีข้อสังเกตคือภาคใต้ ซึ่งได้คะแนนต่ำที่สุดมี

ข้อที่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้ หรือไม่ได้มาตรฐาน 1 ข้อ คือ การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล

ข้อที่มีคะแนนไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 2 ภาค มีทั้งหมดถึง 11 ข้อ โดยมีข้อที่ค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นน้อยสุด 3 ลำดับคือ การผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลายเหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล (ตะวันออก = 3.80, ใต้ = 3.86) รองลงมา คือ การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม (ตะวันออก = 3.67, ใต้ = 3.83) และการผลิตสื่อเผยแพร่จำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล (ตะวันออก = 3.93, ใต้ = 3.64) ตามลำดับ และมีข้อสังเกตเพิ่มเติม คือ มีข้อที่คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ได้มาตรฐานถึง 3 ข้อ คือ การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ และการติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆ ของผู้ใช้ประโยชน์ ซึ่งทุกข้อเกิดขึ้นในกรณีภาคใต้ทั้งสิ้น และมีผลทำให้คะแนนเฉลี่ยโดยรวมของภาคใต้ในส่วนในเรื่องการติดตามผลไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้ หรือไม่ได้มาตรฐาน กล่าวคือได้คะแนนเฉลี่ยในชั้นตอนนี้เพียง 3.45

สำหรับข้อที่มีคะแนนไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจเพียง 1 ภาค มีทั้งหมด 14 ข้อ โดยมีข้อที่ค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นน้อยสุด 3 ข้อ ซึ่งทุกข้อผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจคือ การจัดทำและแจกจ่ายมีคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อให้ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติ (เหนือ = 3.82) รองลงมา คือ การชี้แจงถึงแนวทางการตรวจสอบคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน (ตะวันออก = 3.80) และการสร้างความตระหนักถึงวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพของข้อมูลเป็นที่เข้าใจชัดเจน (ตะวันออก = 3.80) ตามลำดับ

ทั้งนี้ ดังแสดงรายละเอียด คะแนนเฉลี่ยผลการประเมินการดำเนินการวิจัย แยกรายภาค และแยกตามขั้นตอน ในตาราง 4.24 และสรุปข้อที่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ แยกรายภาค และตามระดับการเป็นปัญหาร่วมระหว่างภาค ในตาราง 4.25

ตาราง 4.24 สรุปการประเมินการดำเนินการวิจัยแยกรายภาค

รายการ	ภาคเหนือ			ภาคกลาง			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคใต้		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
การตั้งวัตถุประสงค์															
1. การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูล สภาวะการณ์เด็กและเยาวชน	4.33	0.89	น่าพอใจ	4.71	0.47	น่าพอใจ	4.45	0.60	น่าพอใจ	4.20	0.77	น่าพอใจ	4.71	0.47	น่าพอใจ
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลการวิจัยไปใช้ ประโยชน์อย่างชัดเจน	4.33	0.89	น่าพอใจ	4.64	0.63	น่าพอใจ	4.45	0.60	น่าพอใจ	4.27	0.70	น่าพอใจ	4.86	0.36	น่าพอใจ
3. การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆที่เป็นผู้ใช้ ประโยชน์จากข้อมูล	3.67	0.98	ยอมรับได้*	4.29	0.73	น่าพอใจ	4.20	0.62	น่าพอใจ	3.87	0.83	ยอมรับได้*	3.21	0.70	ไม่ผ่าน**
รวม	4.11	0.92	น่าพอใจ	4.55	0.61	น่าพอใจ	4.37	0.61	น่าพอใจ	4.11	0.77	น่าพอใจ	4.26	0.51	น่าพอใจ
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง															
4. การกำหนดนิยามและจำนวนประชากรเด็กและเยาวชนที่ จะใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างชัดเจน	4.42	0.51	น่าพอใจ	4.64	0.63	น่าพอใจ	4.30	0.73	น่าพอใจ	4.27	0.59	น่าพอใจ	4.86	0.36	น่าพอใจ
5. การกำหนดขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่ ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน	4.58	0.51	น่าพอใจ	4.86	0.36	น่าพอใจ	4.45	0.60	น่าพอใจ	4.20	0.56	น่าพอใจ	4.79	0.43	น่าพอใจ
6. การวางแผนปฏิบัติในการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมตาม หลักการทางวิชาการเป็นที่เข้าใจตรงกัน	4.42	0.51	น่าพอใจ	4.64	0.50	น่าพอใจ	4.35	0.67	น่าพอใจ	4.20	0.41	น่าพอใจ	4.71	0.47	น่าพอใจ
7. การกำหนดจำนวนแบบสำรวจที่ควรได้รับการตอบกลับ จากกลุ่มตัวอย่างที่ชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกัน	4.42	0.51	น่าพอใจ	4.64	0.63	น่าพอใจ	4.55	0.60	น่าพอใจ	4.13	0.83	น่าพอใจ	4.43	0.76	น่าพอใจ

รายการ	ภาคเหนือ			ภาคกลาง			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคใต้		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
8. การปรับรูปแบบและวิธีการเก็บข้อมูลหรือการสุ่มตัวอย่าง ในกรณีที่เหมาะสมให้เหมาะสมกับบริบทหรือสภาพพื้นที่โดย ยังคงความถูกต้องตามหลักวิชาการ	4.25	0.62	น่าพอใจ	4.29	0.73	น่าพอใจ	4.40	0.60	น่าพอใจ	4.13	0.74	น่าพอใจ	4.57	0.65	น่าพอใจ
9. การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการสุ่ม ตัวอย่างตามหลักวิชาการ	4.33	0.98	น่าพอใจ	4.21	0.58	น่าพอใจ	4.60	0.68	น่าพอใจ	4.27	0.70	น่าพอใจ	4.29	0.61	น่าพอใจ
10. การสร้างความตระหนักถึงวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่ เหมาะสมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพของข้อมูล เป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.25	0.97	น่าพอใจ	4.36	0.63	น่าพอใจ	4.15	0.75	น่าพอใจ	3.80	1.21	ยอมรับได้*	4.00	0.39	น่าพอใจ
11. ในภาพรวมท่านคิดว่าวิธีการสุ่มตัวอย่างของโครงการทำ ให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรได้ดีเพียงใด	3.83	0.72	ยอมรับได้*	4.23	0.60	น่าพอใจ	4.50	0.51	น่าพอใจ	3.93	0.70	ยอมรับได้*	4.42	0.51	น่าพอใจ
รวม	4.31	0.67	น่าพอใจ	4.48	0.58	น่าพอใจ	4.41	0.64	น่าพอใจ	4.12	0.72	น่าพอใจ	4.51	0.52	น่าพอใจ
การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล															
12. การกำหนดเวลาในการส่งเครื่องมือหรือแบบสำรวจจาก หน่วยงานมายังที่ภาคหรือที่จังหวัดที่ชัดเจน	4.25	0.62	น่าพอใจ	4.50	0.52	น่าพอใจ	4.15	0.67	น่าพอใจ	3.93	0.83	ยอมรับได้*	4.54	0.52	น่าพอใจ
13. การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลอย่าง เหมาะสม	4.00	0.74	น่าพอใจ	4.15	0.80	น่าพอใจ	4.25	0.72	น่าพอใจ	3.67	0.82	ยอมรับได้*	3.83	0.39	ยอมรับได้*
14. การแบ่งบทบาทความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน ระหว่างทีมอย่างชัดเจน	4.25	0.87	น่าพอใจ	4.36	0.63	น่าพอใจ	4.20	0.41	น่าพอใจ	4.00	0.65	น่าพอใจ	4.23	0.60	น่าพอใจ
15. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การ เก็บรวบรวมข้อมูลมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น	3.92	0.79	ยอมรับได้*	4.36	0.63	น่าพอใจ	4.10	0.72	น่าพอใจ	3.87	0.74	ยอมรับได้*	4.54	0.52	น่าพอใจ

รายการ	ภาคเหนือ			ภาคกลาง			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคใต้		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
16. การกำหนดขั้นต้นและระยะเวลาในการเก็บและส่งคืนแบบสำรวจและแบบกรอกตัวชี้วัดที่ชัดเจน	4.50	0.52	น่าพอใจ	4.64	0.50	น่าพอใจ	4.35	0.67	น่าพอใจ	3.93	0.80	ยอมรับได้*	4.23	0.60	น่าพอใจ
17. การวางแผนการใช้งบประมาณในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสมและชัดเจน	4.45	0.69	น่าพอใจ	4.36	0.74	น่าพอใจ	4.15	0.59	น่าพอใจ	3.93	0.70	ยอมรับได้*	4.31	0.48	น่าพอใจ
18. การชี้แจงถึงแนวทางการตรวจสอบคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน	4.17	0.58	น่าพอใจ	4.21	0.58	น่าพอใจ	4.20	0.62	น่าพอใจ	3.80	0.77	ยอมรับได้*	4.08	0.49	น่าพอใจ
19. ในภาพรวมท่านคิดว่ารูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความเหมาะสม	3.92	0.67	ยอมรับได้*	4.50	0.52	น่าพอใจ	4.25	0.44	น่าพอใจ	3.80	0.56	ยอมรับได้*	4.08	0.64	น่าพอใจ
รวม	4.18	0.68	น่าพอใจ	4.39	0.62	น่าพอใจ	4.21	0.60	น่าพอใจ	3.87	0.74	ยอมรับได้*	4.23	0.53	น่าพอใจ
การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้															
20. การวางกรอบประเด็นคำถามในเครื่องมือสำรวจอย่างชัดเจน	3.92	0.67	ยอมรับได้*	4.43	0.51	น่าพอใจ	4.10	0.72	น่าพอใจ	3.87	0.64	ยอมรับได้*	4.29	0.99	น่าพอใจ
21. การกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของการสำรวจและการเก็บข้อมูลตัวบ่งชี้ครอบคลุมสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนที่จำเป็นทุกด้าน	4.25	0.62	น่าพอใจ	4.21	0.58	น่าพอใจ	4.10	0.64	น่าพอใจ	3.93	0.46	ยอมรับได้*	4.14	0.86	น่าพอใจ
22. การออกแบบแบบสอบถามโดยคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลาย	4.25	0.62	น่าพอใจ	4.36	0.63	น่าพอใจ	4.20	0.52	น่าพอใจ	4.00	0.65	น่าพอใจ	4.00	0.55	น่าพอใจ
23. ในภาพรวมท่านคิดว่าเครื่องมือคือแบบสำรวจและกรอบตัวบ่งชี้สภาวะการณ์เด็กและเยาวชนที่ใช้มีความเหมาะสม	3.83	0.58	ยอมรับได้*	4.57	0.51	น่าพอใจ	4.25	0.72	น่าพอใจ	3.87	0.64	ยอมรับได้*	4.08	0.49	น่าพอใจ
รวม	4.06	0.62	น่าพอใจ	4.39	0.56	น่าพอใจ	4.16	0.65	น่าพอใจ	3.92	0.60	ยอมรับได้*	4.13	0.73	น่าพอใจ

รายการ	ภาคเหนือ			ภาคกลาง			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคใต้		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม															
24. การคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบมาเป็นทีมทำงาน	4.08	0.67	น่าพอใจ	4.43	0.51	น่าพอใจ	4.40	0.50	น่าพอใจ	3.93	0.70	ยอมรับได้*	3.92	0.49	ยอมรับได้*
25. การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสูมตัวอย่างเทคนิคการเขียนรายงาน	3.45	0.69	ไม่ผ่าน**	3.79	0.80	ยอมรับได้*	4.05	0.69	น่าพอใจ	3.60	0.91	ยอมรับได้*	3.31	0.85	ไม่ผ่าน**
26. การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียนตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่ม.จังหวัด	3.50	0.67	ยอมรับได้*	4.00	0.55	น่าพอใจ	4.05	0.51	น่าพอใจ	3.67	0.90	ยอมรับได้*	3.38	0.51	ไม่ผ่าน**
27. การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง	3.45	0.69	ไม่ผ่าน**	4.14	0.66	น่าพอใจ	4.35	0.67	น่าพอใจ	3.87	0.83	ยอมรับได้*	3.62	0.65	ยอมรับได้*
28. การจัดทำและแจกจ่ายมีคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อให้ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติ	3.82	0.60	ยอมรับได้*	4.00	0.88	น่าพอใจ	4.25	0.44	น่าพอใจ	4.00	0.85	น่าพอใจ	4.00	0.71	น่าพอใจ
รวม	3.66	0.66	ยอมรับได้*	4.07	0.68	น่าพอใจ	4.22	0.56	น่าพอใจ	3.81	0.84	ยอมรับได้*	3.65	0.64	ยอมรับได้*
การเก็บรวบรวมข้อมูล															
29. การชี้แจงขั้นตอนและเทคนิคการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลกลับมาสมบูรณ์	4.09	0.54	น่าพอใจ	4.29	0.61	น่าพอใจ	4.40	0.60	น่าพอใจ	4.13	0.83	น่าพอใจ	4.54	0.52	น่าพอใจ
30. การวางแผนปฏิบัติในการติดตามการส่งกลับของแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.17	0.58	น่าพอใจ	4.50	0.65	น่าพอใจ	4.20	0.77	น่าพอใจ	4.00	0.65	น่าพอใจ	4.54	0.52	น่าพอใจ
31. การวางแผนปฏิบัติในการทดแทนผู้ให้ข้อมูลหรือทดแทนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ไม่ครบเพื่อให้ได้ครบถ้วน	4.08	0.79	น่าพอใจ	4.36	0.63	น่าพอใจ	4.20	0.83	น่าพอใจ	4.20	0.56	น่าพอใจ	4.08	0.28	น่าพอใจ

รายการ	ภาคเหนือ			ภาคกลาง			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคใต้		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
32. การทำคู่มือการลงรหัสอย่างชัดเจนเพื่อให้ถูกต้องต่อการปฏิบัติ	4.50	0.52	น่าพอใจ	4.36	0.63	น่าพอใจ	4.05	0.76	น่าพอใจ	4.33	0.62	น่าพอใจ	4.00	1.00	น่าพอใจ
33. การวางแผนปฏิบัติในการคัดเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม SPSS และ Excel ที่จะมาบันทึกข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.09	0.70	น่าพอใจ	4.43	0.65	น่าพอใจ	4.10	0.91	น่าพอใจ	4.33	0.82	น่าพอใจ	3.62	0.96	ยอมรับได้*
34. การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนบันทึกข้อมูลลงโปรแกรมเป็นที่เข้าใจชัดเจน	3.92	0.67	ยอมรับได้*	4.29	0.73	น่าพอใจ	4.35	0.75	น่าพอใจ	4.13	0.74	น่าพอใจ	3.92	1.12	ยอมรับได้*
35. การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล	3.75	0.87	ยอมรับได้*	4.29	0.73	น่าพอใจ	3.95	0.69	ยอมรับได้*	3.33	0.82	ไม่ผ่าน**	4.38	0.51	น่าพอใจ
36. ในภาพรวม ท่านคิดว่า การเก็บข้อมูลเป็นไปตามแผนที่กำหนดเพียงใด	4.00	0.63	น่าพอใจ	4.43	0.51	น่าพอใจ	4.15	0.59	น่าพอใจ	4.07	0.80	น่าพอใจ	4.21	0.58	น่าพอใจ
รวม	4.07	0.66	น่าพอใจ	4.37	0.64	น่าพอใจ	4.18	0.74	น่าพอใจ	4.07	0.73	น่าพอใจ	4.16	0.68	น่าพอใจ
การวิเคราะห์ข้อมูล															
37. การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลก่อนการวิเคราะห์เป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.25	0.62	น่าพอใจ	4.64	0.50	น่าพอใจ	4.40	0.68	น่าพอใจ	4.07	0.80	น่าพอใจ	3.85	0.99	ยอมรับได้*
38. การวางแผนปฏิบัติในการใช้หลักสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมเพื่อความถูกต้องต่อการปฏิบัติเป็นที่เข้าใจชัดเจน	4.08	0.67	น่าพอใจ	4.64	0.50	น่าพอใจ	4.20	0.70	น่าพอใจ	4.20	0.77	น่าพอใจ	3.79	0.97	ยอมรับได้*

รายการ	ภาคเหนือ			ภาคกลาง			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคใต้		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
39. ในภาพรวมท่านคิดว่ากระบวนการบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการเพียงใด	4.17	0.58	น่าพอใจ	4.36	0.63	น่าพอใจ	4.15	0.75	น่าพอใจ	4.13	0.74	น่าพอใจ	4.00	0.39	น่าพอใจ
รวม	4.17	0.62	น่าพอใจ	4.55	0.54	น่าพอใจ	4.25	0.71	น่าพอใจ	4.13	0.77	น่าพอใจ	3.88	0.78	ยอมรับได้*
การตรวจสอบคุณภาพ															
40. การจัดเวทีคืนข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคหรือระดับจังหวัดอย่างเหมาะสม	4.33	0.65	น่าพอใจ	4.21	0.58	น่าพอใจ	4.50	0.69	น่าพอใจ	4.13	0.83	น่าพอใจ	3.50	0.65	ยอมรับได้*
41. การตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลขั้นสุดท้ายก่อนนำเสนอในเวทีสาธารณะเพื่อความน่าเชื่อถือและการเป็นที่ยอมรับ	4.27	0.47	น่าพอใจ	4.36	0.63	น่าพอใจ	4.30	0.66	น่าพอใจ	4.00	0.53	น่าพอใจ	3.93	0.62	ยอมรับได้*
42. ในภาพรวมท่านคิดว่าการนำเสนอข้อมูลมีความเหมาะสมทำให้เกิดการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์กับหน่วยงานต่างๆเพียงใด	4.08	0.79	น่าพอใจ	4.50	0.52	น่าพอใจ	4.20	0.52	น่าพอใจ	4.13	0.64	น่าพอใจ	3.79	0.58	ยอมรับได้*
รวม	4.23	0.64	น่าพอใจ	4.36	0.58	น่าพอใจ	4.33	0.62	น่าพอใจ	4.09	0.67	น่าพอใจ	3.74	0.62	ยอมรับได้*
รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล															
43. การวางแผนปฏิบัติการนำข้อมูลจากโครงการไปผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กเยาวชนอย่างชัดเจน	4.08	1.00	น่าพอใจ	4.36	0.63	น่าพอใจ	4.35	0.59	น่าพอใจ	4.00	0.65	น่าพอใจ	3.71	0.47	ยอมรับได้*
44. การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน	3.92	0.90	ยอมรับได้*	4.36	0.74	น่าพอใจ	4.10	0.72	น่าพอใจ	3.80	0.56	ยอมรับได้*	3.71	0.61	ยอมรับได้*

รายการ	ภาคเหนือ			ภาคกลาง			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคใต้		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
45. การผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลาย เหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล	4.00	0.85	น่าพอใจ	4.14	0.77	น่าพอใจ	4.10	0.55	น่าพอใจ	3.80	0.68	ยอมรับได้*	3.86	0.86	ยอมรับได้*
46. การผลิตสื่อเผยแพร่จำนวนเพียงพอต่อความต้องการ ของผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล	4.17	0.72	น่าพอใจ	4.36	0.63	น่าพอใจ	4.10	0.55	น่าพอใจ	3.93	0.80	ยอมรับได้*	3.64	0.63	ยอมรับได้*
47. การผลิตสื่อเผยแพร่ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์ เพียงพอ	3.91	0.83	ยอมรับได้*	4.36	0.63	น่าพอใจ	4.15	0.49	น่าพอใจ	3.87	0.64	ยอมรับได้*	3.79	0.58	ยอมรับได้*
รวม	4.02	0.86	น่าพอใจ	4.31	0.68	น่าพอใจ	4.16	0.58	น่าพอใจ	3.88	0.67	ยอมรับได้*	3.74	0.63	ยอมรับได้*
การติดตามผล															
48. การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ ประโยชน์	3.83	0.94	ยอมรับได้*	4.21	0.80	น่าพอใจ	4.20	0.62	น่าพอใจ	3.80	0.68	ยอมรับได้*	3.36	0.84	ไม่ผ่าน**
49. การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล และความต้องการอื่นๆของผู้ใช้ประโยชน์	3.50	1.00	ยอมรับได้*	4.14	0.77	น่าพอใจ	4.20	0.77	น่าพอใจ	3.87	0.64	ยอมรับได้*	3.29	0.83	ไม่ผ่าน**
50. ในภาพรวมท่านคิดว่าข้อมูลของโครงการได้ถูกใช้ ประโยชน์มากน้อยเพียงใด	4.08	0.90	น่าพอใจ	4.36	0.84	น่าพอใจ	4.35	0.49	น่าพอใจ	3.87	0.74	ยอมรับได้*	3.71	0.99	ยอมรับได้*
รวม	3.81	0.95	ยอมรับได้*	4.24	0.80	น่าพอใจ	4.25	0.62	น่าพอใจ	3.84	0.69	ยอมรับได้*	3.45	0.89	ไม่ผ่าน**
รวมทั้งหมด	4.08	0.71	น่าพอใจ	4.37	0.63	น่าพอใจ	4.25	0.64	น่าพอใจ	3.98	0.72	ยอมรับได้*	4.05	0.63	น่าพอใจ

* น่าพอใจเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับได้

** ไม่ผ่านเกณฑ์

ตาราง 4.25 สรุปข้อที่คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจแยกรายภาคและระดับการเป็นปัญหาร่วมระหว่างภาค

ปัญหาร่วม 4 ภาค (คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 4 ภาค)	ปัญหาร่วม 3 ภาค (คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 3 ภาค)	ปัญหาร่วม 2 ภาค (คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 2 ภาค)	ปัญหาเฉพาะภาค (คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ภาคเดียว)
การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม 25. การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิตักษะการสุ่มตัวอย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน**	การตั้งวัตถุประสงค์ 3. การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล* การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม 26. การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด* 27. การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง การเก็บรวบรวมข้อมูล 35. การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล 44. การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน 47. การผลิตสื่อเผยแพร่ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ	การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง 11. ในภาพรวม ท่านคิดว่ากลุ่มตัวอย่างของโครงการทำได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรได้ดีเพียงใด การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 13. การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม 15. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น 19. ในภาพรวม ท่านคิดว่ารูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความเหมาะสม การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้ 20. การวางกรอบประเด็นคำถามในเครื่องมือสำรวจอย่างชัดเจน 23. ในภาพรวม ท่านคิดว่าเครื่องมือคือแบบสำรวจและกรอบตัวบ่งชี้สภาวะการเด็กและ	การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง 10. การสร้างความตระหนักถึงวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพของข้อมูลเป็นที่เข้าใจชัดเจน การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 12. การกำหนดเวลาในการส่งเครื่องมือหรือแบบสำรวจจากหน่วยงานมายังทีมภาคหรือทีมจังหวัดที่ชัดเจน 16. การกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการเก็บและส่งคืนแบบสำรวจและแบบกรอกตัวชี้วัดที่ชัดเจน 17. การวางแผนการใช้งบประมาณในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสมและชัดเจน 18. การชี้แจงถึงแนวทางการตรวจสอบคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้

ปัญหาร่วม 4 ภาค (คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 4 ภาค)	ปัญหาร่วม 3 ภาค (คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 3 ภาค)	ปัญหาร่วม 2 ภาค (คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 2 ภาค)	ปัญหาเฉพาะภาค (คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ภาคเดียว)
	การติดตามผล 48. การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์* 49. การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆ ของผู้ใช้ประโยชน์*	เยาวชนที่ใช้มีความเหมาะสม การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม 24. การคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบมาเป็นทีมทำงานการเก็บรวบรวมข้อมูล 34. การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนบันทึกข้อมูลลงโปรแกรมเป็นที่เข้าใจชัดเจนรูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล 45. การผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลายเหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล 46. การผลิตสื่อเผยแพร่จำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล การติดตามผล 50. ในภาพรวม ท่านคิดว่าข้อมูลของโครงการได้ถูกใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด	21. การกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของการสำรวจและการเก็บข้อมูลตัวบ่งชี้ครอบคลุมสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนที่จำเป็นทุกด้าน การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม 28. การจัดทำและแจกจ่ายคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อให้ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติ การเก็บรวบรวมข้อมูล 33. การวางแผนปฏิบัติในการคัดเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม SPSS และ Excel ที่จะมาบันทึกข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจน การวิเคราะห์ข้อมูล 37. การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลก่อนการวิเคราะห์เป็นที่เข้าใจชัดเจน 38. การวางแผนปฏิบัติในการใช้หลักสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมเพื่อความถูกต้องต่อการปฏิบัติเป็นที่เข้าใจชัดเจน การตรวจสอบคุณภาพ 40. การจัดเวทีคืนข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคหรือระดับจังหวัดอย่างเหมาะสม

ปัญหาร่วม 4 ภาค (คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 4 ภาค)	ปัญหาร่วม 3 ภาค (คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 3 ภาค)	ปัญหาร่วม 2 ภาค (คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 2 ภาค)	ปัญหาเฉพาะภาค (คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ภาคเดียว)
			41. การตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลขั้นสุดท้ายก่อนนำเสนอในเวทีสาธารณะ เพื่อความน่าเชื่อถือและการเป็นที่ยอมรับ 42. ในภาพรวม ท่านคิดว่าการนำเสนอข้อมูลมีความเหมาะสมทำให้เกิดการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์กับหน่วยงานต่างๆ เพียงใด รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล 43. การวางแผนปฏิบัติการนำข้อมูลจากโครงการไปผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กเยาวชนอย่างชัดเจน

*มีภาคที่ได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ระดับที่ยอมรับได้ 1 ภาค

**มีภาคที่ได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ระดับที่ยอมรับได้ 2 ภาค

4.3.3 สรุปผลการประเมินการดำเนินการวิจัยรายภาค

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นจะเห็นได้ว่าเมื่อประเมินการดำเนินงานโครงการติดตามสภาวะการณืเด็กและเยาวชนรายจังหวัดโดยแยกเป็นรายภาคตามพื้นที่การทำงาน พบว่ายังมีเรื่องที่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจหรือยังเป็นปัญหาในแต่ละภาคอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ประเด็นปัญหาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การวิเคราะห์จุดอ่อนร่วมระดับภาค และ 2) การวิเคราะห์จุดอ่อนเฉพาะภาค ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การวิเคราะห์จุดอ่อนร่วม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น พบข้อที่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ในข้อเดียวกันอย่างน้อย 2 ภาคขึ้นไป มีทั้งหมด 20 ข้อ โดยเป็นข้อที่สอดคล้องกับประเด็นที่พบในส่วนการวิเคราะห์ภาพรวมประเทศและการวิเคราะห์แยกรายระดับ 14 ข้อ และเป็นข้อที่เป็นจุดอ่อนเพิ่มเติมเฉพาะในส่วนของภาค 6 ข้อ คือ

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

1) ในภาพรวม ท่านคิดว่าการสุ่มตัวอย่างของโครงการทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรได้ดีเพียงใด

การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้

2) การวางกรอบประเด็นคำถามในเครื่องมือสำรวจอย่างชัดเจน

3) ในภาพรวม ท่านคิดว่าเครื่องมือคือแบบสำรวจและกรอบตัวบ่งชี้สภาวะการณืเด็กและเยาวชนที่ใช้มีความเหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

4) การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนบันทึกข้อมูลลงโปรแกรมเป็นที่เข้าใจชัดเจน

รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล

5) การผลิตสื่อเผยแพร่ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ

การติดตามผล

6) ในภาพรวม ท่านคิดว่าข้อมูลของโครงการได้ถูกใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด

ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์นักวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ได้ข้ออธิบายปัญหาหรือข้อจำกัดหรือสาเหตุที่นำสู่ข้อปฏิบัติ ซึ่งยังเป็นปัญหาข้างต้นในแต่ละข้อ ดังนี้

1.1) การสุ่มตัวอย่างของโครงการให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากร

ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว เกี่ยวกับปัจจัยเงื่อนไขด้านที่มีวิจัยในแต่ละจังหวัดในแต่ละภาคซึ่งมีภูมิหลัง ประสบการณ์และแนวทางการทำงานที่ต่างกัน ซึ่งผลกระทบกับขั้นตอนการเก็บข้อมูลหลายส่วน และคุณภาพของข้อมูลในภาพรวม จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคทุกภาคก็สะท้อนปัญหานี้ตรงกัน และเป็นประเด็นที่ส่งผลต่อคุณภาพของการสุ่มตัวอย่างด้วยเช่นกัน โดยมีภาคที่คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ระดับที่น่าพอใจในเรื่องนี้ 2 ภาคคือ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2) การวางกรอบประเด็นคำถามในเครื่องมือสำรวจ

ปัญหาเรื่องนี้เป็นประเด็นซึ่งเกิดในกรณีภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือเช่นกันซึ่งทั้ง 2 ภาคมีกิจกรรมการสำรวจย่อย หรือการทำโพลสำรวจความเห็นเยาวชนในเรื่องต่างๆ มากกว่าภาคอื่นๆ จึงอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ทั้งสองภาคประสบปัญหาการวางกรอบประเด็นคำถามในเครื่องมือสำรวจซึ่งมักต้องใช้เวลาทบทวนวรรณกรรมก่อนจะวางกรอบที่ชัดเจนและด้วยข้อจำกัดของเวลาจึงอาจทำให้เกิดปัญหาในเรื่องนี้ขึ้น ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคเหนือ(สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2556) เห็นว่าในอนาคตหากมีการจำกัดขอบเขตประเด็นการศึกษาและขับเคลื่อนให้เฉพาะเจาะจงในแต่ละปีน่าจะลดข้อจำกัดในเรื่องนี้ลงได้

1.3) ความเหมาะสมของเครื่องมือคือแบบสำรวจและกรอบตัวบ่งชี้สภาพการณ์เด็กและเยาวชนที่ใช้ในภาพรวม

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าโครงการฯ(สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2556) พบว่าลักษณะปัญหาล้ายคลึงกับปัญหาที่เพิ่งกล่าวไป เนื่องจากภาคที่มีปัญหาเรื่องนี้ ยังคงเป็นภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นภาคที่ค่อนข้างมีกิจกรรมมากและหลากหลายรวมถึงงานขับเคลื่อนร่วมกับชุมชนในประเด็นต่างๆ การให้เวลากับการพัฒนาเครื่องมือสำรวจต่างๆ จึงอาจยังไม่มากพอเท่าที่นักวิจัยเห็นสมควรและทำให้ระดับการประเมินประสิทธิภาพต่อเครื่องมือสำรวจต่างๆ ที่ทำขึ้นของนักวิจัยใน 2 ภาคไม่สูงเท่าที่ควร ซึ่งการวางแผนทางแก้ไขในอนาคตโดยจำกัดขอบเขตการศึกษาและขับเคลื่อนเชิงประเด็นให้มีความเฉพาะเจาะจง ในแต่ละปีก็จะมีส่วนช่วยยกระดับประสิทธิภาพในเรื่องนี้ได้

1.4) การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนบันทึกข้อมูลลงโปรแกรมให้เป็นที่เข้าใจชัดเจน

ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะภาคเหนือกับภาคใต้ซึ่งจากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์ ภาคพบว่านักวิจัยระดับจังหวัดหลายจังหวัดขาดความพร้อมเรื่องผู้ช่วยวิจัยจึงผลกระทบมาเป็นของทีมนักวิจัยระดับภาคอยู่มาก ทำให้ภาคเหนือและภาคใต้มีภาระงานเรื่องการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนการบันทึกข้อมูลอยู่ระดับหนึ่งและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพโดยรวมในเรื่องดังกล่าว (หัวหน้าศูนย์ ภาคใต้, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2556)

1.5) การผลิตสื่อเผยแพร่ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ

ปัญหาการผลิตสื่อเกิดขึ้นกับ 3 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้ ซึ่งดังที่กล่าวไปแล้วว่าเป็นภาคที่มีกิจกรรมค่อนข้างสูงกว่าภาคอื่น การผลิตชิ้นงานและการให้เวลากับการผลิตเพื่อให้เนื้อหา มีความสมบูรณ์จึงยังเป็นจุดอ่อนของ 3 ภาคนี้ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์หัวหน้าโครงการฯ เห็นว่าเรื่องการผลิตสื่อเผยแพร่ถือเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างผลกระทบของโครงการ ซึ่งในอนาคต หากมีการปรับปรุงข้อที่เป็นจุดอ่อนสำคัญของโครงการดังกล่าวไปแล้ว คือ เรื่อง การศึกษาความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ประโยชน์ ก็จะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้การวางแผนและการออกแบบการผลิตสื่อ มีความเฉพาะเจาะจง โดยอาจไม่ต้องมีจำนวนมาก หรือมีเนื้อหามากเกินไป แต่สื่อที่ทำได้ต้องมีทั้งจำนวนและเนื้อหาพอเหมาะกับผู้ใช้ประโยชน์ ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาเรื่องความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลนี้ลงได้ระดับหนึ่ง (หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2556)

1.6) การใช้ประโยชน์ข้อมูลของโครงการในภาพรวม

ปัญหาสุดท้ายนี้เกิดขึ้นในกรณีภาคตะวันออกและภาคใต้ จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์ภาคพบว่าเคยเกิดปัญหาข้อมูลถูกบิดเบือนโดยสื่อท้องถิ่น ทำให้เกิดปัญหาการยอมรับของหน่วยงานในจังหวัดและกระทบต่อการข้อมูลไปใช้ประโยชน์ชั่วระยะหนึ่ง ส่วนภาคใต้นั้นเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทีมนักวิจัยระดับจังหวัดหลายครั้ง ทำให้การทำงานกับจังหวัดในหลายจังหวัดขาดความต่อเนื่องและส่งผลกระทบต่อระดับการใช้ประโยชน์ในจังหวัดนั้นๆ เช่นกัน (หัวหน้าศูนย์ ภาคตะวันออก, สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2556 และ เจ้าหน้าที่ประสานงานภาคใต้, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2556)

2) วิเคราะห์จุดอ่อนเฉพาะภาค

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละภาค พบว่า มีข้อคำถามบางข้อที่คะแนนรวมภาคผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ (4.00) แต่เมื่อจำแนกดูรายภาค พบว่าบางภาคมีข้อที่มีคะแนนไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนเฉพาะของในภาคนั้น โดยภาคเหนือ พบทั้งหมด 1 ข้อ ภาคตะวันออก 6 ข้อ และภาคใต้ 7 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาคเหนือ

การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม

1) การจัดทำและแจกจ่ายมีคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลที่ชัดเจน เพื่อให้ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติ

ภาคตะวันออก

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

1) การสร้างความตระหนักถึงวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพของข้อมูลเป็นที่เข้าใจชัดเจน

การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) การกำหนดเวลาในการส่งเครื่องมือหรือแบบสำรวจจากหน่วยงานมายังทีมภาคหรือทีมจังหวัดที่ชัดเจน

3) การกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการเก็บและส่งคืนแบบสำรวจและแบบกรอกตัวชี้วัดที่ชัดเจน

4) การวางแผนการใช้งบประมาณในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสมและชัดเจน

5) การชี้แจงถึงแนวทางการตรวจสอบคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน

การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้

6) การกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของการสำรวจและการเก็บข้อมูลตัวบ่งชี้ครอบคลุมสภาวะการณเด็กและเยาวชนที่จำเป็นทุกด้าน

ภาคใต้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การวางแผนปฏิบัติในการคัดเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม SPSS และ Excel ที่จะมาบันทึกข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจน

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 2) การวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลก่อนการวิเคราะห์เป็นที่เข้าใจชัดเจน
- 3) การวางแผนปฏิบัติในการใช้หลักสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมเพื่อความถูกต้องต่อการปฏิบัติเป็นที่เข้าใจชัดเจน

การตรวจสอบคุณภาพ

- 4) การจัดเวทีคืนข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคหรือระดับจังหวัดอย่างเหมาะสม
- 5) การตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลขั้นสุดท้ายก่อนนำเสนอในเวทีสาธารณะเพื่อความน่าเชื่อถือและการเป็นที่ยอมรับ
- 6) ในภาพรวม ท่านคิดว่า การนำเสนอข้อมูลมีความเหมาะสมทำให้เกิดการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์กับหน่วยงานต่างๆ เพียงใด

รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล

- 7) การวางแผนปฏิบัติการนำข้อมูลจากโครงการไปผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กเยาวชนอย่างชัดเจน

ทั้งนี้แม้ว่าปัญหาหรือจุดอ่อนเหล่านี้ อาจไม่ใช่ปัญหาสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาที่เกิดขึ้นในหลายๆ ภาค แต่ก็ยังเป็นจุดอ่อนเฉพาะภาคที่แต่ละภาคพึงนำไปพิจารณาหาทางแก้ไขต่อไปเพื่อให้งานเก็บข้อมูลของโครงการในภาพรวมมีความสมบูรณ์ได้มาตรฐานยิ่งขึ้นในอนาคตซึ่งหลายๆ เรื่องก็เป็นปัญหาที่แก้ไขในระดับภาคได้ไม่ยากเพียงอาศัยการจัดการในบางเรื่องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2556) เช่น กรณีเรื่องการจัดทำและแจกจ่ายคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลให้ทั่วถึงซึ่งปัญหาเฉพาะภาคเหนือหรือกรณีปัญหาการกำหนดเวลาในการส่งเครื่องมือหรือแบบสำรวจจากหน่วยงานมายังทีมภาคหรือทีมจังหวัดที่ชัดเจนปัญหาการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการเก็บและส่งคืนแบบสำรวจและแบบกรอกตัวชี้วัดและปัญหาการวางแผนการใช้งบประมาณในการเก็บข้อมูลซึ่งเป็นปัญหาในกรณีภาคตะวันออก ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาในเชิงบริหารจัดการทั้งสิ้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ทีมประสานงานภาคต่างๆ เห็นว่าเรื่องนี้ น่าจะปรับปรุงการทำงานได้ไม่ยากในอนาคต (เจ้าหน้าที่ประสานงานภาคตะวันออก, สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2556)

ส่วนกรณีภาคใต้จะพบว่าปัญหาเฉพาะภาคเป็นปัญหาเชิงเทคนิคเป็นส่วนใหญ่ เช่น ปัญหาการวางแผนปฏิบัติในการคัดเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม SPSS และ Excel ที่จะมาบันทึกข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้ ปัญหาการวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลก่อนการวิเคราะห์ ปัญหาการวางแผน

ปฏิบัติในการใช้หลักสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมเพื่อความถูกต้องต่อการปฏิบัติ เป็นที่เข้าใจชัดเจนปัญหาการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำเสนอในเวที สาธารณะ เป็นต้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์ภายในศูนย์ฯ ภาคใต้เห็นว่าปัญหาเชิงเทคนิคนี้อาจ แก้ไขยากกว่าปัญหาการบริหารจัดการทั่วไป โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทีมประเทศในการ จัดการฝึกอบรมเชิงเทคนิคให้ทีมจังหวัดในภาคใต้และทีมภาคใต้เป็นพิเศษ เนื่องจากตั้งที่กล่าว ไปแล้วว่าเป็นทีมภาคที่มีการเปลี่ยนแปลงทีมวิจัยจังหวัดอยู่บ่อยครั้งกว่าภาคอื่นๆ ทำให้ความรู้ ความชำนาญทางเทคนิคไม่ถูกถ่ายทอดและก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าว (หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคใต้, สัมภาษณ์, 10 มกราคม.2556)

4.3.4 การเปรียบเทียบคะแนนผลการดำเนินงานโครงการจำแนกตามภาค

ผลการเปรียบเทียบคะแนนประสิทธิผลการดำเนินงานโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็ก และเยาวชนรายจังหวัดจำแนกตามภูมิภาค พบว่า นักวิจัยที่อยู่ในภูมิภาคต่างก็มีคะแนนเฉลี่ย ประสิทธิภาพการดำเนินโครงการด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม ด้านการวิเคราะห์ ข้อมูล ด้านการตรวจสอบคุณภาพ ด้านการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล และด้านการติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่านักวิจัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ย ประสิทธิภาพการดำเนินโครงการด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรมสูงกว่านักวิจัยใน ภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักวิจัยในภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ย ประสิทธิภาพการดำเนินโครงการด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและด้านการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล สูงกว่านักวิจัยในภาคใต้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่านักวิจัยในภาค กลางและนักวิจัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยประสิทธิผลการดำเนินโครงการด้าน การตรวจสอบคุณภาพและด้านการติดตามผลสูงกว่านักวิจัยในภาคใต้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ดังตาราง 4.26

ตาราง 4.26 การเปรียบเทียบคะแนนประสิทธิผลการดำเนินงานโครงการจำแนกตามภูมิภาค

ด้านการตั้ง วัตถุประสงค์	n	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p	ทดสอบ รายคู่
1 ภาคเหนือ	12	4.11	0.80	ระหว่างกลุ่ม	1.922	4	0.480	1.518	0.206	ไม่แตกต่าง
2 ภาคกลาง	14	4.55	0.46	ภายในกลุ่ม	22.152	70	0.316			
3 ภาคอีสาน	20	4.37	0.44	รวม	24.074	74				
4 ภาคตะวันออก	15	4.11	0.69							
5 ภาคใต้	14	4.26	0.40							
รวม	75	4.29	0.57							

Levene's Test: F = 1.484, df1 = 4 , df2 = 70, p = 0.216

ด้านการสู่มตัวอย่าง		n	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p	ทดสอบรายคู่
1	ภาคเหนือ	12	4.31	0.47	ระหว่างกลุ่ม	1.127	4	0.282	1.473	0.220	ไม่แตกต่าง
2	ภาคกลาง	14	4.45	0.44	ภายในกลุ่ม	13.390	70	0.191			
3	ภาคอีสาน	20	4.41	0.42	รวม	14.518	74				
4	ภาคตะวันออก	15	4.12	0.52							
5	ภาคใต้	14	4.43	0.32	Levene's Test: F = 1.394, df1 = 4 , df2 = 70, p = 0.245						
	รวม	75	4.35	0.44							
ด้านการเลือกวิธีเก็บข้อมูล		n	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p	ทดสอบรายคู่
1	ภาคเหนือ	12	4.14	0.60	ระหว่างกลุ่ม	2.140	4	0.535	2.262	0.071	ไม่แตกต่าง
2	ภาคกลาง	14	4.35	0.54	ภายในกลุ่ม	16.319	69	0.237			
3	ภาคอีสาน	20	4.21	0.38	รวม	18.459	73				
4	ภาคตะวันออก	15	3.83	0.58							
5	ภาคใต้	13	4.19	0.30	Levene's Test: F = 1.365, df1 = 4 , df2 = 69, p = 0.255						
	รวม	74	4.14	0.50							
ด้านการออกแบบแบบสอบถาม		n	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p	ทดสอบรายคู่
1	ภาคเหนือ	12	4.06	0.49	ระหว่างกลุ่ม	1.800	4	0.450	1.751	0.149	ไม่แตกต่าง
2	ภาคกลาง	14	4.39	0.41	ภายในกลุ่ม	17.995	70	0.257			
3	ภาคอีสาน	20	4.16	0.37	รวม	19.795	74				
4	ภาคตะวันออก	15	3.92	0.48							
5	ภาคใต้	14	4.05	0.75	Levene's Test: F = 0.562, df1 = 4 , df2 = 70, p = 0.691						
	รวม	75	4.12	0.52							
ด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูล		n	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p	ทดสอบรายคู่
1	ภาคเหนือ	12	3.48	0.89	ระหว่างกลุ่ม	5.484	4	1.371	4.170*	0.004	3 > 1
2	ภาคกลาง	14	4.07	0.49	ภายในกลุ่ม	22.687	69	0.329			
3	ภาคอีสาน	20	4.22	0.34	รวม	28.171	73				
4	ภาคตะวันออก	15	3.81	0.69							
5	ภาคใต้	13	3.65	0.40	Levene's Test: F = 2.042, df1 = 4 , df2 = 69, p = 0.098						
	รวม	74	3.89	0.62							
ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล		n	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p	ทดสอบรายคู่
1	ภาคเหนือ	12	3.95	0.66	ระหว่างกลุ่ม	1.948	4	0.487	1.050	0.388	ไม่แตกต่าง
2	ภาคกลาง	14	4.37	0.48	ภายในกลุ่ม	32.449	70	0.464			
3	ภาคอีสาน	20	4.18	0.54	รวม	34.397	74				
4	ภาคตะวันออก	15	4.07	0.54							
5	ภาคใต้	14	3.90	1.08	Levene's Test: F = 0.811, df1 = 4 , df2 = 70, p = 0.522						
	รวม	75	4.10	0.68							

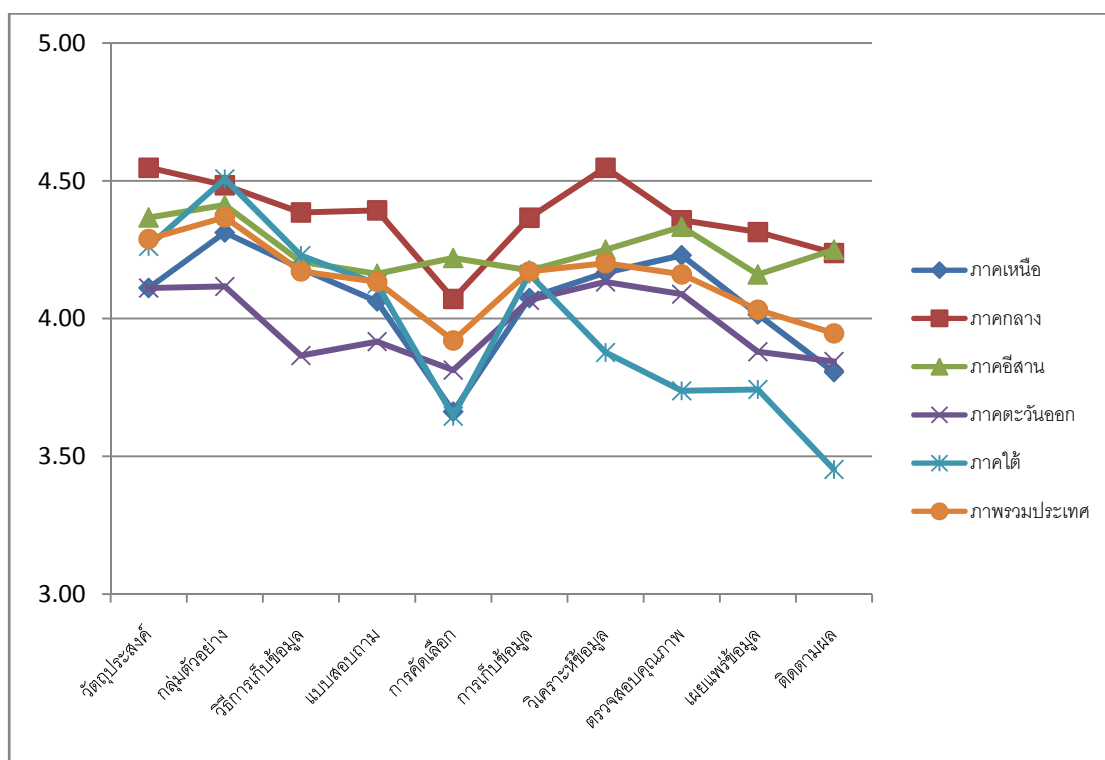
ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล		n	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p	ทดสอบรายคู่
1	ภาคเหนือ	12	4.17	0.54	ระหว่างกลุ่ม	4.201	4	1.05	2.944*	0.026	2 > 5
2	ภาคกลาง	14	4.55	0.50	ภายในกลุ่ม	24.975	70	0.357			
3	ภาคอีสาน	20	4.25	0.51	รวม	29.176	74				
4	ภาคตะวันออก	15	4.13	0.72							
5	ภาคใต้	14	3.79	0.70	Levene's Test: F = 0.600, df1 = 4 , df2 = 70, p = 0.664						
	รวม	75	4.18	0.63							
ด้านตรวจสอบคุณภาพ		n	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p	ทดสอบรายคู่
1	ภาคเหนือ	12	4.11	0.67	ระหว่างกลุ่ม	3.718	4	0.929	3.133*	0.020	2, 3 > 5
2	ภาคกลาง	14	4.36	0.46	ภายในกลุ่ม	20.765	70	0.297			
3	ภาคอีสาน	20	4.33	0.46	รวม	24.483	74				
4	ภาคตะวันออก	15	4.09	0.60							
5	ภาคใต้	14	3.74	0.56	Levene's Test: F = 0.247, df1 = 4 , df2 = 70, p = 0.911						
	รวม	75	4.14	0.58							
ด้านเผยแพร่ข้อมูล		n	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p	ทดสอบรายคู่
1	ภาคเหนือ	12	3.95	0.77	ระหว่างกลุ่ม	3.032	4	0.758	2.668*	0.039	2, 3 > 5
2	ภาคกลาง	14	4.31	0.54	ภายในกลุ่ม	19.893	70	0.284			
3	ภาคอีสาน	20	4.16	0.33	รวม	22.926	74				
4	ภาคตะวันออก	15	3.88	0.53							
5	ภาคใต้	14	3.74	0.52	Levene's Test: F = 2.635, df1 = 4 , df2 = 70, p = 0.041						
	รวม	75	4.02	0.56							
ด้านการติดตามผล		n	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p	ทดสอบรายคู่
1	ภาคเหนือ	12	3.81	0.82	ระหว่างกลุ่ม	6.845	4	1.711	3.541*	0.011	2 > 5
2	ภาคกลาง	14	4.24	0.72	ภายในกลุ่ม	33.830	70	0.483			
3	ภาคอีสาน	20	4.25	0.55	รวม	40.676	74				
4	ภาคตะวันออก	15	3.84	0.59							
5	ภาคใต้	14	3.45	0.83	Levene's Test: F = 0.422, df1 = 4 , df2 = 70, p = 0.792						
	รวม	75	3.95	0.74							

หมายเหตุ * p < .05

4.3.5 ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยรายด้านเปรียบเทียบระหว่างภาคและประเทศ

ผลการประเมินการดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างภาคทั้ง 10 ด้าน พบว่า ภาคกลางมีระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมสูงสุด รองลงมาคือภาคตะวันออก เชียงเหนือ และภาคเหนือ ตามลำดับ เมื่อจำแนกดูรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ คือ การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม ($M = 3.92$) และด้านการติดตามผล ($M = 3.95$) เมื่อจำแนกดูตามภาคในด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม พบภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้ ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึง

เกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ (ภาคเหนือ $M = 3.66$, ภาคตะวันออก $M = 3.81$, ภาคใต้ $M = 3.65$) และด้านการติดตามผล พบภาคเหนือ ภาคตะวันออก ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ ส่วนภาคใต้ ไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้ (ภาคเหนือ $M = 3.81$, ภาคตะวันออก $M = 3.84$, ภาคใต้ $M = 3.45$) ดังภาพที่ 4.1 และตาราง 4.27

ภาพที่ 4.1 กราฟเปรียบเทียบผลการประเมินคะแนนเฉลี่ยรายด้านจำแนกตามภาคและประเทศ

ตาราง 4.27 การประเมินการดำเนินการวิจัยรายด้านเปรียบเทียบระหว่างภาคและประเทศ

รายการ	ภาคเหนือ			ภาคกลาง			ภาคอีสาน			ภาคตะวันออก			ภาคใต้			ประเทศ		
	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์	M	SD	เกณฑ์
1. การตั้งวัตถุประสงค์	4.11	0.92	ผ่าน	4.55	0.61	ผ่าน	4.37	0.61	ผ่าน	4.11	0.77	ผ่าน	4.26	0.51	ผ่าน	4.29	0.72	ผ่าน
2. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง	4.31	0.67	ผ่าน	4.48	0.58	ผ่าน	4.41	0.64	ผ่าน	4.12	0.72	ผ่าน	4.51	0.52	ผ่าน	4.37	0.66	ผ่าน
3. การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.18	0.68	ผ่าน	4.39	0.62	ผ่าน	4.21	0.60	ผ่าน	3.87	0.74	ยอมรับได้	4.23	0.53	ผ่าน	4.17	0.66	ผ่าน
4. การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้	4.06	0.62	ผ่าน	4.39	0.56	ผ่าน	4.16	0.65	ผ่าน	3.92	0.60	ยอมรับได้	4.13	0.73	ผ่าน	4.13	0.65	ผ่าน
5. การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม	3.66	0.66	ยอมรับได้	4.07	0.68	ผ่าน	4.22	0.56	ผ่าน	3.81	0.84	ยอมรับได้	3.65	0.64	ยอมรับได้	3.92	0.71	ยอมรับได้
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล	4.07	0.66	ผ่าน	4.37	0.64	ผ่าน	4.18	0.74	ผ่าน	4.07	0.73	ผ่าน	4.16	0.68	ผ่าน	4.17	0.72	ผ่าน
7. การวิเคราะห์ข้อมูล	4.17	0.62	ผ่าน	4.55	0.54	ผ่าน	4.25	0.71	ผ่าน	4.13	0.77	ผ่าน	3.88	0.78	ยอมรับได้	4.20	0.72	ผ่าน
8. การตรวจสอบคุณภาพ	4.23	0.64	ผ่าน	4.36	0.58	ผ่าน	4.33	0.62	ผ่าน	4.09	0.67	ผ่าน	3.74	0.62	ยอมรับได้	4.16	0.66	ผ่าน
9. รูปแบบการจัดเก็บเผยแพร่ข้อมูล	4.02	0.86	ผ่าน	4.31	0.68	ผ่าน	4.16	0.58	ผ่าน	3.88	0.67	ยอมรับได้	3.74	0.63	ยอมรับได้	4.03	0.70	ผ่าน
10. การติดตามผล	3.81	0.95	ยอมรับได้	4.24	0.80	ผ่าน	4.25	0.62	ผ่าน	3.84	0.69	ยอมรับได้	3.45	0.89	ไม่ผ่าน	3.95	0.82	ยอมรับได้
รวมทั้งหมด	4.08	0.71	ผ่าน	4.37	0.63	ผ่าน	4.25	0.64	ผ่าน	3.98	0.72	ยอมรับได้	4.05	0.63	ผ่าน	4.16	0.69	ผ่าน

4.3.6 ผลการสัมภาษณ์การดำเนินงานของโครงการ

การประเมินผลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ นักวิจัยและเจ้าหน้าที่ประสานงานในแต่ละระดับ ใน 5 ประเด็น ประกอบด้วย 1) การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ 2) การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 3) การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม 4) รูปแบบการจัดเก็บเผยแพร่ข้อมูล และ 5) การติดตามผล สรุปได้ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1) การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ

จากการสัมภาษณ์ในประเด็นนี้ พบว่า โครงการติดตามสภาวะการเด็กและเยาวชนรายจังหวัดเป็นโครงการที่ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ เพราะถือเป็นเรื่องที่ดีที่หลายหน่วยงานนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชน แม้ว่าในระดับประเทศจะมีการศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ในการพัฒนาเครื่องมืออยู่บ้าง แต่ไม่ได้ทำในลักษณะที่เป็นทางการ และในระดับท้องถิ่นก็ยังขาดการศึกษาความต้องการตรงส่วนนี้ ซึ่งน่าจะเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ช่วยสะท้อนภาพการนำข้อมูลไปใช้ในท้องถิ่นได้ชัดเจน ดังตัวอย่างความคิดเห็นของนักวิจัยและเจ้าหน้าที่ประสานงาน ดังนี้

“ แนวโน้มการทำงานในปัจจุบันเป็นทิศทางของการทำงานบนฐานข้อมูลเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนให้กับหน่วยงานในระดับต่างๆ ”

(หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2556)

“ หน่วยงานที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลมีจำนวนมาก และมีความต้องการที่หลากหลาย ทางโครงการฯ ได้ศึกษาความต้องการในการประชุมหน่วยงานเพื่อการพัฒนาเครื่องมืออยู่บ้าง ”

(นักวิจัยระดับประเทศ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2556)

“ เรื่องนี้ถือเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็น ถ้าเราทำไปแล้วเขาไม่ได้เอาข้อมูลไปใช้ ก็ถือว่าไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย ”

(หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคกลาง, สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2556)

“ ปกติทีมจังหวัดจะไม่ได้ศึกษาความต้องการของหน่วยงานที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูล ”

(นักวิจัยจังหวัดอยุธยา, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2556)

2) การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการสัมภาษณ์ในประเด็นนี้ พบว่า โครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดได้มีการวางแผนการทำงานได้มีการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการทำงานไว้ชัดเจนแล้ว แต่เนื่องจากระยะเวลาในการทำงานในแต่ละปีมีช่วงเวลาไม่เท่ากัน ทำให้เกิดความล่าช้าในการเก็บข้อมูล เพราะสถานศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลอาจไม่สะดวกในช่วงเวลานั้น เช่น เป็นช่วงเวลาใกล้สอบ ในขณะที่บางจังหวัดสะท้อนว่าระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจะกระทบไปถึงระยะเวลาในการนำข้อมูลไปใช้ของหน่วยงาน ถ้าไม่ทันช่วงตั้งงบประมาณประจำปี ก็ถือว่าไม่ทันต่อความต้องการ ดังตัวอย่างความคิดเห็นของนักวิจัยและเจ้าหน้าที่ประสานงานดังนี้

“ ทีมประเทศได้มีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนในการส่งข้อมูลที่ชัดเจน ขณะเดียวกันได้กำหนดขั้นตอนและรายละเอียดการทำงานให้กับทีมภาค ”

(นักวิจัยระดับประเทศ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2556)

“ ในเรื่องของระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล มักมีปัญหาเนื่องจากช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลในแต่ละปีก็มีความคลาดเคลื่อนตามการออกสัญญา ”

(เจ้าหน้าที่ประสานงานภาคใต้, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2556)

“ การกำหนดระยะเวลามีความเหมาะสม แต่บางปีอาจอยู่ในช่วงใกล้ปิดภาคเรียนหรือใกล้สอบ อาจทำให้เกิดปัญหา ”

(หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคตะวันออก, สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2556)

“ ถ้าเราเก็บข้อมูลไป แต่มันไม่ทันกับระยะเวลาที่เขาจะเอาไปใช้ มันก็ไม่เกิดประโยชน์ ”

(นักวิจัยจังหวัดอยุธยา, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2556)

3) การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม

จากการสัมภาษณ์ในประเด็นนี้ พบว่า โครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดได้ให้อิสระกับนักวิจัยทั้งในระดับภาคและระดับจังหวัดเป็นผู้คัดเลือกนักวิจัยหรือเจ้าหน้าที่ประสานงานของตนเอง แต่ในบางภาคหรือบางจังหวัดก็ไม่สามารถหาคนได้ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพราะต้องอาศัยการแนะนำ ทำให้เกิดความแตกต่างของบุคลากรในแต่ละภาค

แต่ละจังหวัด การจัดฝึกอบรมบางปีไม่ได้จัดเพราะติดที่เรื่องของระยะเวลา การเก็บข้อมูลใช้วิธีการทำหนังสือผ่านโรงเรียนโดยชี้แจงรายละเอียด ทำให้นักวิจัยไม่ได้ติดต่อกับผู้เก็บข้อมูลโดยตรงจึงอาจเกิดความคลาดเคลื่อนได้ และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยยังมีน้อย การดั่งตัวอย่างความคิดเห็นของนักวิจัยและเจ้าหน้าที่ประสานงาน ดังนี้

“ในการเลือกนักวิจัยภายในทีมภาค ทีมประเทศให้อิสระกับทีมภาค โดยถือว่าม่ประสบการณ์เป็นนักวิจัยมาก่อน ก็ให้เขาคัดเลือกทีมงานกันเอง ”

(หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2556)

“เราคัดเลือกนักวิจัยจังหวัดให้เป็นไปตามเกณฑ์ของทีมประเทศ แต่ก็ทำไม่ได้มากนักเพราะบางจังหวัดก็หาคนไม่ได้ ต้องอาศัยการแนะนำ ”

(หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคเหนือ, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2556)

“ในบางปีระยะเวลาการดำเนินงานค่อนข้างจำกัด ทำให้ไม่สามารถจัดอบรมได้ แต่ทีมประเทศได้ชี้แจงอย่างละเอียดให้นำไปปฏิบัติได้ ”

(หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคตะวันออก, สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2556)

“เราทำหนังสือผ่านทางผู้บริหารโรงเรียนและได้อธิบายรายละเอียดในการเก็บแบบสำรวจ นักวิจัยไม่ได้เป็นผู้เลือกผู้ช่วยในการแจกแบบสอบถาม แต่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารจะมอบหมาย ”

(เจ้าหน้าที่ประสานงานภาคใต้, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2556)

“ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ถือเป็นเรื่องจำเป็น เพราะว่าจะทำให้ได้สร้างนักวิจัยใหม่ขึ้นมา แต่ก็ยังมีจัดน้อย ส่วนใหญ่จะใช้เวทีชี้แจงเป็นช่วงแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ”

(นักวิจัยจังหวัดฉะเชิงเทรา, สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2556)

4) รูปแบบการจัดเก็บเผยแพร่ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์ในประเด็นนี้ พบว่า โครงการติดตามสภาวะการเด็กและเยาวชนรายจังหวัดที่ผ่านมามีการผลักดันนโยบายระดับประเทศสำเร็จในบางเรื่อง เช่น กองทุนสื่อสร้างสรรค์ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการเคลื่อนงานในระดับท้องถิ่น คือ การนำเสนอข้อต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อจัดทำเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กภายในจังหวัด จังหวัดไหนที่หน่วยงาน

ให้ความสนใจก็จะเกิดการเคลื่อนงานเปิดพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กเพิ่มมากขึ้น แต่ในระดับจังหวัดเองในเรื่องของการผลิตสื่อยังไม่เด่นชัด ส่วนใหญ่จะเป็นสื่อง่ายๆ เช่น แผ่นพับ ดังตัวอย่างความคิดเห็นของนักวิจัยและเจ้าหน้าที่ประสานงาน ดังนี้

“ในด้านการขับเคลื่อนนโยบาย อาจจะมีแค่ 2-3 เรื่องไม่มาก อันหนึ่งก็คือ การผลักดันเรื่องสื่อ ผ่านกระทรวงวัฒนธรรม ตั้งแต่เรื่องระบบเรทติ้งโทรทัศน์ มากระทั่งกองทุนสื่อปลอดภัยสร้างสรรค์ เป็นต้น ”

(หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2556)

“ ข้อมูลถูกเอาไปใช้เคลื่อนงานระดับพื้นที่ก็มีอยู่พอสมควร หลายจังหวัดก็ใช้ข้อมูล ไปเข้มงวดกวดขันโดยเฉพาะในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บางจังหวัดก็ไปเคลื่อนงาน เช่น ถนนเด็กกิน บ้านหลังเรียน ก็มาจากข้อมูลที่เราพบว่าพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กเมืองมันน้อย ”

(เจ้าหน้าที่ประสานงานระดับประเทศ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2556)

“ ทิมภาคไม่ได้กำหนดแนวทางในการส่งเสริมให้หน่วยงานนำข้อมูลไปใช้ แต่จะเป็นลักษณะของการจัดเวทีนำเสนอข้อมูลในระดับจังหวัด เพื่อให้หน่วยงาน ภาคีเครือข่ายได้รับทราบและเกิดความตระหนัก ”

(เจ้าหน้าที่ประสานงานภาคใต้, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2556)

“ ทิมภาคเราจะแนะนำให้ทีมจังหวัดติดต่อขอเข้าพบท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อรายงานสภาวการณ์เด็กและเยาวชนของจังหวัด และให้ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ ”

(หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคเหนือ, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2556)

“ การผลิตสื่อในระดับจังหวัดจะไม่ค่อยเด่นชัดเท่าที่ควร มักผลิตสื่อง่ายๆ เช่น แผ่นพับ ”

(นักวิจัยจังหวัดฉะเชิงเทรา, สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2556)

5) การติดตามผล

จากการสัมภาษณ์ในประเด็นนี้ พบว่า โครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดยังไม่ได้มีการบันทึกรายชื่อของหน่วยงานที่ขอใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ส่วนใหญ่จะ

เป็นการบันทึกผ่านเว็บไซต์ และความร่วมมือการในการทำงานร่วมกันมากกว่า ดังตัวอย่างความคิดเห็นของนักวิจัยและเจ้าหน้าที่ประสานงาน ดังนี้

“ที่ผ่านมายังไม่มีมาตรการเข้าไปส่งเสริมให้หน่วยงานเอาข้อมูลไปใช้ประโยชน์อย่างจริงจัง ”

(หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2556)

“ มีการบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อยู่บ้าง แต่ไม่ได้มีการทำเป็นระบบ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานเจ้าประจำ ”

(นักวิจัยระดับประเทศ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2556)

“ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ทีมประเทศได้ให้ทีมภาคจัดทำเว็บไซต์ของแต่ละภาคขึ้น เพื่อให้เป็นเสมือนแหล่งค้นคว้าข้อมูลสภาวะการณ์และนวัตกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนระดับภาค ”

(เจ้าหน้าที่ประสานงานระดับประเทศ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2556)

“ ไม่ได้มีการจดบันทึก ส่วนใหญ่จะบันทึกการใช้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ ”

(หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคกลาง, สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2556)

“ ไม่ได้มีการบันทึกข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนใหญ่จะเป็นการทำงานร่วมกันเสียมากกว่า หลังเวทีนำเสนอข้อมูล ถ้าหน่วยงานไหนสนใจก็จะติดต่อเรามาเอง ”

(นักวิจัยจังหวัดอยุธยา, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2556)

4.3.7 เงื่อนไขปัจจัยที่ก่อให้เกิดความแตกต่างเชิงการดำเนินงานระหว่างพื้นที่

(ภาค)

ข้อมูลจากการวิเคราะห์ที่นำเสนอมาก่อนหน้านี้ ทั้งการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานโดยรวมของโครงการ การวิเคราะห์แยกรายระดับและรายภาคได้สะท้อนให้เห็นถึงเงื่อนไขปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่างในมาตรฐานการดำเนินงานเก็บข้อมูลระหว่างพื้นที่ภาคซึ่งเป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด ตั้งแต่ระดับศูนย์ประสานงานประเทศ ศูนย์ประสานงานระดับภาค และนักวิจัยรายจังหวัด ทั้งนี้ในภาพรวมอาจสรุปได้ว่าเงื่อนไขปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างในมาตรฐานการเก็บข้อมูลของแต่ละพื้นที่ (ภาค) มีอยู่ 5 ประการสำคัญ ดังนี้

1) ปัจจัยเรื่องคน

ในระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ ปัญหาเรื่องคนนับเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากในระบบที่มีขนาดใหญ่ มีการจัดการที่จำเป็นจะต้องใช้คนในปริมาณมาก การควบคุมคุณภาพของบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมดให้เป็นไปตามลักษณะที่ต้องการ เดียวกันเป็นที่เรื่องที่กำหนดได้ยาก ซึ่งปัญหาเรื่องคนนี้ก็มีส่วนทำให้เกิดความแตกต่างในมาตรฐานการดำเนินงานเก็บข้อมูลระหว่างพื้นที่ และสามารถส่งผลกระทบต่อขั้นตอนในกระบวนการสำรวจข้อมูลได้เกือบทุกขั้นตอน โดยเฉพาะ 1) ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง 2) ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และ 3) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่แม้จะเน้นผลการดำเนินงานโดยรวมจะผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจก็ตาม แต่ก็เป็นที่ประจักษ์ที่นักวิจัยระดับหัวหน้าศูนย์ประสานงานภาคหลายคนแสดงความเป็นห่วงในเรื่องนี้ เพราะเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและความน่าเชื่อถือของข้อมูล เช่น ในด้านของการสุ่มตัวอย่าง แม้จะมีการกำหนดขั้นตอนรายละเอียด ข้อควรปฏิบัติในการสุ่มตัวอย่างไว้ครบถ้วนแล้ว แต่ในการปฏิบัติจริงพื้นที่ของนักวิจัยเก็บข้อมูล พบว่า การตระหนักถึงความสำคัญของการสุ่มตัวอย่างของนักวิจัยไม่เท่ากัน ทำให้เมื่อลงเก็บข้อมูลในพื้นที่ อาจไม่ได้มีการชี้แจงรายละเอียดให้แก่ทีมงานผู้ช่วยเก็บข้อมูลอย่างชัดเจนและทำให้การสุ่มตัวอย่างไม่แม่นยำตามแนวปฏิบัติที่ได้วางไว้ เป็นต้น

2) ปัจจัยเรื่องระยะเวลา

ในการสำรวจข้อมูลเป็นรายปีดังเช่นโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัดซึ่งมีกรอบเวลา 12 เดือนกำกับนั้น ระยะเวลาดำเนินงานจึงกลายเป็นข้อจำกัดสำคัญ ที่ศูนย์ประสานงานระดับภาคทุกภาคและทั้งศูนย์ประสานงานระดับประเทศต้องร่วมกันเผชิญภายใต้กรอบงาน ซึ่งมีทั้งการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดทุติยภูมิจากหน่วยงาน การทำการสำรวจข้อมูลสภาวะการณเด็ก การทำการศึกษาเชิงประจักษ์หรือกรณีศึกษาเชิงลึก ตลอดจนการนำข้อมูลไปทำงานเชิงขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ ยังไม่รวมถึงการทำโพลหรือการสำรวจย่อยต่างๆ ตามความต้องการแต่ละพื้นที่ ทำให้กรอบเวลาในการทำงานค่อนข้างที่จะเป็นปัญหาตลอดมาทุกปี ทั้งนี้ แม้ว่าทางโครงการจะมีการกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน มีการวางแผนการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนอย่างรัดกุมแล้ว แต่ในความเป็นจริง การบริหารจัดการให้เป็นไปตามแผนแต่ละขั้นตอนพร้อมๆ กันทุกภาคก็เป็นเรื่องยาก ปัญหาข้อจำกัดของระยะเวลาจึงเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่กระทบการดำเนินงานโครงการมาโดยตลอดและเป็นเรื่องส่งผลกระทบต่อขั้นตอนในการดำเนินงานอยู่หลายขั้นตอนโดยเฉพาะ 2 ขั้นตอน สำคัญ คือ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งต้องเผชิญกับข้อจำกัดในแต่ละพื้นที่จังหวัดและภาคที่ต่างกัน และ 2) การเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งต้องเร่งรีบทำในช่วงท้ายโครงการที่เหลือเวลาค่อนข้างจำกัด

นอกจากนี้ในส่วนของปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น เนื่องจากธรรมชาติของการสำรวจข้อมูลข้อมูลของโครงการฯ เป็นการสำรวจข้อมูลจากเด็กและเยาวชนที่ยังอยู่ในวัยเรียน ทำให้ในการเก็บข้อมูลแต่ละครั้ง จำเป็นที่จะต้องขอความร่วมมือจากสถานศึกษาให้ช่วยเก็บ

ข้อมูลให้ ดังนั้นช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลจะต้องเป็นช่วงเวลาที่ไม่กระทบกับการจัดการเรียน การสอนหรือความสะดวกของสถานศึกษานั้นๆ เช่น ไม่เป็นช่วงใกล้สอบ ไม่เป็นช่วงปิดเทอม ไม่เป็นช่วงที่มีกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน เป็นต้น ตัวอย่างเงื่อนไขข้อจำกัดดังกล่าวสะท้อนภาพ ความเป็นจริงในการทำงานกับโรงเรียนและครูในการเก็บข้อมูล ซึ่งโครงการขนาดใหญ่เช่นนี้ที่ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกือบ 1.5 แสนคน ครอบคลุมทุกจังหวัด ทุกระดับชั้น ทั้งพื้นที่ เมืองและชนบท ย่อมต้องประสบปัญหาเรื่องระยะเวลาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากความยืดหยุ่นในการทำงานตามบริบทและจำกัดของแต่ละพื้นที่ระดับหนึ่งแล้ว สิ่ง สำคัญอีกประการหนึ่งที่อาจช่วยบรรเทาปัญหานี้ในอนาคต คือ การมีการวางแผนและการ บริหารจัดการที่ประณีต รัดกุมเป็นรายภาค เช่น การทำข้อตกลงกับสถานศึกษาไว้ล่วงหน้า การ ส่งและรับกลับแบบสำรวจอย่างแม่นยำตามการนัดหมาย เป็นต้น (หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์ , 18 มกราคม 2556)

อีกด้านหนึ่งคือระยะเวลาในการเผยแพร่ข้อมูล เนื่องจากข้อมูลด้านเด็กและเยาวชนที่ โครงการฯ สืบหาถึงปัญหาและปัจจัยที่เกิดขึ้นกับเด็ก ในด้านการเผยแพร่ คือ ต้องการให้เกิด การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน เช่น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(พม.) กระทรวงศึกษาธิการ(ศธ.) หรือองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ล้วนแต่เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีรูปแบบการใช้ จ่ายงบประมาณประจำปี การริเริ่มโครงการที่จะไปพัฒนางานด้านเด็กและเยาวชนโดยมีข้อมูล เป็นฐานจำเป็นที่จะต้องมีการมีตั้งงบใช้จ่ายในปีงบประมาณนั้น ๆ ดังนั้นช่วงเวลาที่เหมาะสมกับ การเผยแพร่ข้อมูลจำเป็นจะต้องเป็นช่วงเวลาที่สุดคล้องกับปฏิทินการตั้งงบประมาณในปีถัดไป ของหน่วยงานต่างๆ ด้วย ซึ่งการเผยแพร่ข้อมูลของโครงการมักเกิดขึ้นในช่วงท้ายของโครงการ และมักไม่สอดคล้องกับปฏิทินงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งทางออกทางหนึ่ง คือ การใช้ ฐานข้อมูลเดิมในปีที่แล้วเป็นข้อมูลขับเคลื่อนแทน เพื่อให้ทันกับความต้องการของหน่วยงาน ซึ่ง ข้อมูลบางเรื่องตัวเลขแนวโน้มต่าง ๆ ไม่เปลี่ยนแปลงระหว่างปีมากนัก ก็สามารถที่จะใช้ข้อมูลปี ก่อนหน้า เป็นตัวชี้เป้าการทำงานโดยเปรียบเทียบระดับความรุนแรงกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคหรือ ในภาพรวมของประเทศได้ เช่น ปัญหาแม่วัยรุ่น ปัญหาอุบัติเหตุ ปัญหาการเกิดอาชญากรรม ของเยาวชน เป็นต้น

3) ปัจจัยเรื่องบริบทพื้นที่

การสำรวจข้อมูลของโครงการฯ ทำในพื้นที่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งมีลักษณะพื้นที่ที่ ค่อนข้างหลากหลาย เช่น พื้นที่มีขนาดใหญ่ พื้นที่ติดชายแดนประเทศ เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่ส่งผล กระทบในการสำรวจข้อมูลของโครงการฯ เช่น การมีบางจังหวัดที่มีการขนาดพื้นที่ค่อนข้างใหญ่ อย่างจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ทำให้การเดินทางเก็บรวบรวมข้อมูลของนักวิจัยไปยังอำเภอ ต่างๆ ล้ามากกว่าจังหวัดอื่น หรือการเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่หลากหลาย มีการกระจุกตัวของเด็ก หลายแบบอยู่ในหลายพื้นที่ เช่น กรณีจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีทั้งพื้นที่ชายแดนที่มีเด็กชนเผ่า

พื้นที่ท่องเที่ยวอย่างอำเภอปาย และพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ทำให้การเก็บข้อมูลยากกว่าจังหวัดอื่น ๆ ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงพื้นที่อันตรายอย่างสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีข้อจำกัดเป็นพิเศษถึงระดับที่เคยมีนักวิจัยระดับจังหวัดถูกทำร้ายเสียชีวิต (หัวหน้าศูนย์ฯ ภาคใต้, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2556) ซึ่งในกรณีข้อจำกัดของพื้นที่นี้ยังสะท้อนถึงความจำเป็นที่การบริหารจัดการโครงการในภาพรวมจะต้องอาศัยทั้งความยืดหยุ่นควบคู่ไปกับการวางแผนเป็นรายพื้นที่ จึงจะลดข้อจำกัดจากบริบทพื้นที่ดังกล่าวไปได้

4) ปัจจัยเรื่องความร่วมมือของหน่วยงานในพื้นที่

ปัจจัยเรื่องความร่วมมือของหน่วยงานในพื้นที่เป็นปัจจัยที่โครงการฯ ควบคุมได้ยาก เพราะเป็นปัจจัยที่เกิดจากหน่วยงานภายนอก การขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ในการขับเคลื่อนงานด้านเด็กและเยาวชน ล้วนแต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถ้าจังหวัดใด ผู้นำคือผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หัวหน้าหน่วยงานในพื้นที่มีความสนใจในการพัฒนางานด้านเด็กและเยาวชน การได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปจนถึงการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ก็สามารถเกิดขึ้นได้โดยง่าย แต่ในทางกลับกันเนื่องจากโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดเป็นการประสานและดำเนินการโดยกลไกองค์กรนอกภาครัฐ จึงทำให้การขอความร่วมมือ หน่วยงานบางพื้นที่เกิดปัญหาได้เช่นกัน ซึ่งในระยะยาวทางโครงการมีเป้าหมายที่จะขับเคลื่อนเรื่องการพัฒนาตัวชี้วัดการทำงานด้านเด็กเยาวชนระดับจังหวัดและท้องถิ่น ซึ่งคาดหวังว่าจะสร้างระบบและเงื่อนไขแรงจูงใจให้ผู้นำในจังหวัดตลอดจนหน่วยงานในระดับจังหวัดให้ความสนใจต่องานด้านเด็กเยาวชนอย่างจริงจังกับนำมาซึ่งความร่วมมือทั้งในระดับส่วนกลางและระดับพื้นที่ที่ดียิ่งขึ้นในอนาคต

5) ปัจจัยเงื่อนไขจากแหล่งทุน

ปัจจัยเงื่อนไขจากแหล่งทุนสนับสนุนการทำงาน แม้ว่าจะไม่ได้เกิดผลกระทบโดยตรงมากนัก แต่ก็ทำให้เกิดข้อจำกัดในการทำงานได้และในบางปีก็ส่งผลกระทบได้มาก เนื่องจากการออกแบบขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัยล้วนแต่ต้องออกแบบตามเงื่อนไขและความพร้อมของงบประมาณที่หน่วยงานเป็นผู้ให้ทุนกำหนด ทำให้เกิดข้อจำกัดในการทำงานบางด้าน เช่น ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลถูกจำกัดลงเพื่อให้ทันต่อแผนการใช้ประโยชน์บางเรื่องของแหล่งทุนหรือการเผยแพร่ข้อมูลก็อาจไม่ทันกับช่วงเวลาที่เหมาะสมกับปฏิทินกิจกรรมของแหล่งทุนที่ต่างกันในแต่ละปี เป็นต้น นอกจากนี้การกำหนดรูปแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลต้องปรับตามงบประมาณที่ได้รับจากแหล่งทุน ความถี่ในการจัดฝึกอบรมบุคลากรทางเทคนิค เป็นต้น การสำรวจข้อมูลอีกตัวอย่างที่ชัดเจนเกิดขึ้นในปี 2554 ที่เกิดปัญหาด้านงบประมาณของแหล่งทุนทำให้ต้องปรับลดพื้นที่การสำรวจลงแทนที่จะเป็นการสำรวจข้อมูลรายจังหวัด กลายเป็นการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างบางจังหวัดในภาค เป็นต้น ซึ่งผลกระทบสูงมากต่อระดับการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูลในหลายจังหวัด ทั้งนี้ในระยะยาวการมีนโยบายและการสนับสนุนที่ยั่งยืน มั่นคง

จะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งหนทางแก้ทางหนึ่งที่ทางโครงการกำลังดำเนินการอยู่ คือ การทำบันทึกข้อตกลงกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยภูมิภาคและมหาวิทยาลัยท้องถิ่นในการสานต่องานสำรวจสภาวะการเด็กให้มีความยั่งยืน ซึ่งจะเป็นทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาความไม่แน่นอนของเงินช่วยเหลือทุนดังกล่าวในทางที่มหาวิทยาลัยเองก็ได้ประโยชน์ในการขยายพื้นที่การผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้อาจารย์และนักศึกษาของตนได้ในเวลาเดียวกัน

ทั้งนี้โดยการสรุปเงื่อนไขปัจจัยสำคัญที่เป็นสาเหตุที่ส่งผลต่อความแตกต่างในผลการดำเนินงานเก็บข้อมูลระหว่างพื้นที่และอาจจะส่งผลต่อไปถึงผลการดำเนินงานโดยรวมของโครงการดังแสดงในตาราง 4.28

ตาราง 4.28 สรุปตารางแสดงเงื่อนไขปัจจัยที่ส่งผลต่อของความแตกต่างระหว่างพื้นที่ (ภาค) และการดำเนินงานโดยรวมของโครงการ

ปัจจัยสาเหตุ	ขั้นตอนที่ได้รับผลกระทบ
คน	การสุ่มตัวอย่าง / การเก็บรวบรวมข้อมูล / การวิเคราะห์ข้อมูล
ระยะเวลา	การเก็บรวบรวมข้อมูล / การเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล
บริบทพื้นที่	การเก็บรวบรวมข้อมูล / การเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล
ความร่วมมือของหน่วยงานในพื้นที่	การเก็บรวบรวมข้อมูล / การเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล
เงินช่วยเหลือทุน	การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม / การเก็บรวบรวมข้อมูล / การเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล

ตอนที่ 4.4 ข้อเสนอแนะต่อโครงการติดตามสภาวะการเด็กและเยาวชนรายจังหวัด

จากการนำเสนอข้อมูลที่กล่าวมาทั้งหมด โดยเฉพาะจากการสัมภาษณ์นักวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่เป็นสาเหตุให้เกิดความแตกต่างในมาตรฐานการดำเนินงานระหว่างพื้นที่ รวมทั้งในบางเรื่องก็ส่งผลกระทบต่อการทำงานโดยรวมของโครงการ ซึ่งจากการประมวลความเห็นของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ทำการสัมภาษณ์ทั้งหมดดังที่กล่าวไป อาจสรุปเป็นข้อเสนอแนะต่อแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการติดตามสภาวะการเด็กและเยาวชนรายจังหวัดในอนาคต ได้ดังนี้

1) การลงทุนกับการพัฒนาบุคลากรทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกติดตาม และโดยเฉพาะการฝึกอบรมเชิงเทคนิคโดยอาจร่วมกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยในพื้นที่ทั้งมหาวิทยาลัยภูมิภาคและมหาวิทยาลัยท้องถิ่นโดยเฉพาะกลุ่มหลังซึ่งหมายถึงกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีพันธกิจต่อท้องถิ่นและมีพื้นที่บริการมหาวิทยาลัยละ 2-4 จังหวัดอยู่แล้ว หากได้มีการทำบันทึกข้อตกลง(MOU) ร่วมกันอย่างเป็นทางการบนฐานประโยชน์ร่วมที่เกิดขึ้นทั้งกับงานสำรวจสภาวะการเด็กเยาวชนและต่อการตอบสนองเป้าหมายการบริการวิชาการและการวิจัย

เพื่อท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยนั้นๆ ด้วย ก็จะไม่เพียงแต่จะแก้ปัญหาเรื่องการบริหารระดับพื้นที่ในการพัฒนาบุคลากรวิจัยในโครงการอย่างต่อเนื่องเท่านั้น แต่ยังจะส่งผลต่อความยั่งยืนของโครงการไปพร้อมกันด้วย

2) การปรับเงื่อนไขของแหล่งทุนให้ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสภาพและข้อจำกัดในการเก็บข้อมูล โดยความยืดหยุ่นด้านงบประมาณ และระยะเวลาดำเนินงานซึ่งแปรผันไปตามเงื่อนไขข้อจำกัดในแต่ละปี ซึ่งการแก้ไขในเรื่องดังกล่าว อาจต้องพิจารณาควบคู่ไปกับการพัฒนาเครือข่ายมหาวิทยาลัยท้องถิ่นให้เข้ามาสานต่อการทำงานดังที่กล่าวไปในข้อเสนอแนะประการแรก โดยแหล่งทุนอาจปรับเปลี่ยนบทบาทมาเป็นการสนับสนุนให้เกิดคลังข้อมูลกลาง (Clearinghouse) โดยการเชื่อมประสานการทำงานกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยต่างๆ แทน

3) การศึกษาความต้องการของหน่วยงานส่วนกลางและระดับพื้นที่ ตลอดจนการทำข้อตกลงความร่วมมือกับบางหน่วยงาน เพื่อให้การเก็บข้อมูลมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีการร่วมงานในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เช่น กระทรวงสาธารณสุข(สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด) กระทรวงศึกษาธิการ(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) กระทรวงมหาดไทย(งานทะเบียนราษฎร) สำนักงานสถิติแห่งชาติ(งานสำรวจสำมะโนครัวเรือน) เป็นต้น ซึ่งจะเป็นวิธีการที่ทำให้เกิดการฉีกกำลังระหว่างหน่วยงานในการขับเคลื่อนงานด้านเด็กเยาวชนไปด้วยในตัว ทว่าข้อเสนอแนะประการสุดท้ายนี้อาจต้องอาศัยแรงหนุนนำเชิงนโยบายจากภาคการเมืองระดับสูงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะผลักดันให้ความร่วมมือพหุภาคีในลักษณะดังกล่าวเป็นจริงได้ในอนาคต

บทที่ 5

สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบระบบการสำรวจข้อมูลในโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนในแต่ละระดับตามมาตรฐานสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ 2) เพื่อวิเคราะห์ความเป็นมาตรฐานเดียวกันของระบบการสำรวจข้อมูลในแต่ละพื้นที่ และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นมาตรฐานเดียวกันของการจัดเก็บข้อมูล และ 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่สำหรับโครงการ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักวิจัยของโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด จำนวนประมาณ 220 คน (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2554) ประกอบด้วยศูนย์ประสานงานระดับประเทศศูนย์ประสานงานระดับภาค และนักวิจัยรายจังหวัด กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย หัวหน้าโครงการ นักวิจัย และเจ้าหน้าที่ประสานงานในแต่ละระดับจำนวน 81 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) แบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้นโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลภูมิหลังของนักวิจัยและข้อคำถามตามองค์ประกอบมาตรฐาน 10 ด้าน เช่น การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง เป็นต้น และ 2) แบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารและประเด็นที่ได้จากแบบสอบถามอันประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับขั้นตอนของระบบการสำรวจข้อมูลที่มีศูนย์ประสานงานระดับภาคและระดับประเทศเป็นผู้รับผิดชอบ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 59.26 และ 40.74) โดยมีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปีเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.95 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด (ร้อยละ 60.00) รองลงมา คือปริญญาตรี (ร้อยละ 23.75) ส่วนใหญ่สถานภาพสมรส (ร้อยละ 71.25)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักวิจัยระดับจังหวัด (ร้อยละ 61.73) รองลงมา คือนักวิจัยระดับภาค (ร้อยละ 30.86) เป็นนักวิจัยจากพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด (ร้อยละ 26.67) รองลงมา คือ ภาคตะวันออก (ร้อยละ 20) มีตำแหน่งเป็นนักวิจัยในโครงการ (ร้อยละ 45.00) รองลงมา คือ หัวหน้าทีม (ร้อยละ 38.75) ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยเชิงสำรวจมาก่อนเข้าร่วมโครงการ (ร้อยละ 65.00) และส่วนใหญ่ปัจจุบันยังปฏิบัติงานอยู่ (ร้อยละ 73.42)

5.1.1 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานโดยรวมและแยกรายระดับของโครงการ

ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานโดยรวมและแยกรายระดับการดำเนินการเก็บข้อมูลของโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นตามมาตรฐานการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ 10 ขั้นตอน โดยในส่วนของกาวิเคราะห์ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานผู้วิจัยได้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กและเยาวชน และได้กำหนดจุดตัดคะแนน (Cut-off Score) ที่ถือว่าการเก็บข้อมูลผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ คือ ร้อยละ 80 ขึ้นไป หรือเทียบเท่าคะแนน 4.00 ขึ้นไปและผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้ คือ ร้อยละ 70 หรือเทียบเท่าคะแนน 3.50 ในระบบ Likert Scale (1 – 5)

เมื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดในภาพรวมตามเกณฑ์ดังกล่าว พบว่า ผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ โดยจากมาตรฐานทั้งหมด 10 ขั้นตอน การดำเนินงานโครงการในแต่ละขั้นผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ 8 ขั้นตอนและผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ระดับที่น่าพอใจ 2 ขั้นตอน คือ 1) ด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม และ 2) ด้านการติดตามผล ซึ่งเมื่อจำแนกดูรายข้อ พบว่า มีข้อที่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจอยู่ 8 ข้อจาก 5 ขั้นตอนประกอบด้วย 1) การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล 2) การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม 3) การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร อาทิ เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง เทคนิคการเขียนรายงาน 4) การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด 5) การจัดเวทีย่อยทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง 6) การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล 7) การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์และ 8) การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆ ของผู้ใช้ประโยชน์

เมื่อจำแนกดูในรายระดับ โดยตามบริบทการทำงานที่แยกออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด พบว่า ในภาพรวมทุกระดับผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ แต่เมื่อจำแนกดูรายข้อพบข้อที่เป็นปัญหาร่วม 3 ระดับอยู่ 3 ข้อและข้อที่เป็นปัญหาร่วมอย่างน้อย 2 ระดับอยู่ 5 ข้อ ซึ่งตรงกับ 8 ข้อในภาพรวมประเทศที่กล่าวไปแล้ว ซึ่งอาจสรุปได้ว่าในทั้ง 8 ข้อนี้ ควรจะเป็นประเด็นที่ทางโครงการต้องรีบเร่งแก้ไขปรับปรุงก่อนเรื่องอื่นๆ เพราะเป็นปัญหาที่ส่งผลต่อการทำงานทุกระดับและภาพรวมของโครงการ

5.1.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานระหว่างพื้นที่และปัจจัยที่ส่งผล

เมื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์ในระดับพื้นที่(ภาค) พบว่า มีความแตกต่างระหว่างภาคโดยในภาพรวมทุกภาคยกเว้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจและภาคตะวันออกเฉียงเหนือผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ยังไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ และเมื่อวิเคราะห์แยกดูรายข้อของแต่ละภาคก็พบความแตกต่างในรายละเอียดโดย พบปัญหาารวมของ 4 ใน 5 ภาคที่คะแนนรวมไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญมากที่สุด 1 ข้อ คือ การจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากร และพบปัญหาารวมที่คะแนนรวมไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจใน 3 ภาคอีกจำนวน 8 ข้อ ซึ่งถือเป็นปัญหาในระดับที่สำคัญ คือ 1) การศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล 2) การคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนที่มจังหวัด 3) การจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยอย่างพอเพียง 4) การมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล 5) การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน 6) การผลิตสื่อเผยแพร่ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ 7) การบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์และ 8) การติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆ ของผู้ใช้ประโยชน์

นอกจากนั้นยังพบความแตกต่างเฉพาะภาคโดยมีข้อที่คะแนนรวมยังไม่ถึงเกณฑ์เป็นที่น่าพอใจเฉพาะภาค ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนที่ควรพัฒนาในแต่ละภาค เช่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบปัญหาคือการสร้างความตระหนักถึงวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพของข้อมูลเป็นที่เข้าใจชัดเจน เป็นต้น

ทั้งนี้วิเคราะห์ข้างต้นเป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างภาคจากค่าคะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งก็พบว่า มีความแตกต่างทั้งในระหว่างภาคในภาพรวมและความแตกต่างในรายละเอียดระหว่างภาคเป็นรายข้อในมาตรฐานบางด้าน อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ในระดับที่สูงขึ้นโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of variance) พบความแตกต่างระหว่างภาคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม 2) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล 3) ด้านการตรวจสอบคุณภาพ 4) ด้านการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล และ 5) ด้านการติดตามผล ซึ่งก็มีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความแตกต่างตามเกณฑ์ที่กล่าวไปแล้วก่อนหน้านี้

เมื่อสรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาถึงเงื่อนไขปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เกิดความแตกต่างในมาตรฐานการทำงานระหว่างพื้นที่ภาค พบว่า มีปัจจัยสำคัญที่

เกี่ยวข้อง 5 เรื่อง คือ 1) ปัจจัยคน 2) ปัจจัยระยะเวลา 3) ปัจจัยบริบทพื้นที่ 4) ปัจจัยความร่วมมือของหน่วยงาน และ 5) ปัจจัยเงื่อนไขที่เกิดจากแหล่งทุน

5.2 อภิปรายผล

การอภิปรายผลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การอภิปรายผลเกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ และส่วนที่ 3 ทิศทางในอนาคตของโครงการโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1 มาตรฐานการดำเนินงานสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

ระบบการสำรวจข้อมูลของโครงการติดตามสภาวะการณเด็กและเยาวชนรายจังหวัดเมื่อมองในภาพรวมแล้วถือว่าได้มาตรฐานในการสำรวจขนาดใหญ่ แม้ไม่ได้ใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลในระดับสูง แต่ข้อมูลที่ได้อีกมีคุณภาพและในภาพรวมโครงการก็สามารถที่จะนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างกว้างขวาง เช่น ในระดับประเทศมีผลักดันนโยบายเรื่องสื่อผ่านกระทรวงวัฒนธรรม ในระดับจังหวัดมีการร่วมงานกับผู้ว่าราชการจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดในการพัฒนาพื้นที่น่ายุสำหรับเด็ก เกิดเป็นโครงการต่างๆ มากมาย เช่น โครงการถนนเด็กเดินที่เป็นพื้นที่สร้างสรรค์ให้กับเด็ก โครงการบ้านหลังเรียน ที่พัฒนาจากการรับรู้สภาพปัญหาที่หลังเลิกเรียนเด็กไม่มีที่อยู่ ทำให้ต้องไปอยู่ตามบ้านพื้น ร้านเกมส์ หรืออยู่บ้านคนเดี่ยวเพราะพ่อแม่ทำงานเลิกดึก ทำให้ทางจังหวัดเล็งเห็นถึงความสำคัญจึงใช้อาคารเก่าที่ไม่ได้ใช้พัฒนามาเป็นบ้านหลังเรียนสำหรับเด็กที่เปิดพื้นที่การเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ให้แก่เด็ก และในระดับท้องถิ่นที่เป็นผู้สนับสนุนให้ท้องถิ่นสนใจศึกษาความต้องการของเด็กในชุมชนโดยใช้ข้อมูลเป็นฐานในการพัฒนา ซึ่งโครงการก็ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกและหน่วยงานผู้ให้ทุนทำให้มีระยะการทำงานมาได้อย่างต่อเนื่องร่วม 10 ปี และข้อมูลก็ถูกนำไปใช้ตามหน่วยงานต่างๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่นดังที่กล่าวมา ทำให้เห็นว่าโครงการได้มาตรฐานในภาพรวมการทำงาน

แต่เมื่อผู้วิจัยศึกษาลงไปรายละเอียดด้านต่างๆ ทั้ง 10 ด้าน ประกอบด้วย *ขั้นตอนที่ 1* ระยะก่อนเก็บข้อมูล ได้แก่ การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การออกแบบสอบถามและการทดสอบ การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและฝึกอบรม *ขั้นตอนที่ 2* ระยะเก็บข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และ *ขั้นตอนที่ 3* ระยะหลังเก็บข้อมูล ได้แก่ การประเมินการออกแบบสำรวจ รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล และการติดตามผล พบว่า มี 2 ด้านที่คะแนนผ่านเกณฑ์ในระดับที่

ยอมรับได้แต่ไม่ถึงเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ คือด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและฝึกอบรม และด้านการติดตามผล นอกจากนี้ยังมีด้านที่คะแนนเฉลี่ยรวมรายด้านผ่านเกณฑ์ในระดับที่น่าพอใจ แต่เมื่อดูรายข้อพบว่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้แต่ไม่ถึงในระดับที่น่าพอใจ อีกหลายข้อ เช่น การศึกษาความต้องการของหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูล จำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอ เป็นต้น ซึ่งเห็นได้ว่าแม้ในภาพรวมของโครงการจะได้มาตรฐานในการทำงานของระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ แต่ก็ยังพบปัญหาที่เป็นจุดอ่อนของโครงการในแต่ละด้านและเป็นเรื่องที่โครงการควรให้ความสำคัญและมีการพัฒนาต่อไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ที่เป็นจุดอ่อนของโครงการมาอภิปรายเพิ่มเติมใน 5 ประเด็น ประกอบด้วย 1) การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ 2) การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 3) การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม 4) รูปแบบการจัดเก็บเผยแพร่ข้อมูล และ 5) การติดตามผล สรุปได้ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1) การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ

เมื่อพิจารณาด้านการตั้งวัตถุประสงค์ พบว่า ด้านการตั้งวัตถุประสงค์ผ่านเกณฑ์พิจารณา โครงการตระหนักถึงความสำคัญและมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยอย่างชัดเจน หลายหน่วยงานนำข้อมูลที่นำไปใช้ในการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชน แต่ในเรื่องของการสอบถามความคิดเห็นจากหน่วยงานที่ใช้ประโยชน์ข้อมูล ในระดับประเทศแม้ว่าจะมีการศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆ อยู่บ้างทั้งจากการศึกษาเอกสาร การพูดคุยแลกเปลี่ยนในระยการทำงาน แต่ไม่ได้มีการทำอย่างเป็นระบบ เช่น ในการประชุมกำกับทิศทางของโครงการ อาจเชิญตัวแทนจากหน่วยงานที่เป็นใช้ประโยชน์เข้ามาช่วยให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการเพื่อหาจุดร่วมในการทำงานด้านเด็กและเยาวชนต่อไป และในระดับท้องถิ่นก็ยังขาดการศึกษาความต้องการในด้านนี้ ซึ่งน่าจะเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ช่วยสะท้อนภาพการนำข้อมูลไปใช้ในท้องถิ่น ให้สามารถนำกลับพัฒนาการเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมการใช้ประโยชน์ของหน่วยงานต่างๆ ได้ชัดเจน

2) การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อพิจารณาด้านการเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ด้านการเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเกณฑ์พิจารณา ในระดับประเทศและระดับภาค ได้มีการวางแผนการทำงานและชี้แจงรายละเอียดไว้ชัดเจน แต่ด้วยข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลาในการเก็บข้อมูลที่มักแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์การออกทุนของโครงการ ทำให้อาจเกิดความล่าช้าในการเก็บข้อมูล เพราะสถานศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลอาจไม่สะดวกในช่วงเวลานั้น เช่น เป็นช่วงเวลาใกล้สอบ ในขณะที่บางจังหวัดสะท้อนว่าระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจะกระทบไปถึง

ระยะเวลาในการนำข้อมูลไปใช้ของหน่วยงาน ถ้าไม่ทันช่วงตั้งงบประมาณประจำปีก็ถือว่าไม่ทันต่อความต้องการ

3) การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม

เมื่อพิจารณาด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม พบว่า ด้านการคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรมไม่ผ่านเกณฑ์พิจารณา โครงการยังประสบปัญหาในเรื่องของบุคลากรค่อนข้างมาก ทั้งในด้านของการคัดเลือกคนเข้ามาเป็นนักวิจัยในโครงการ การให้อิสระกับนักวิจัยทั้งในระดับภาคและระดับจังหวัดเป็นผู้คัดเลือกนักวิจัยหรือเจ้าหน้าที่ประสานงานของตนเอง ซึ่งแม้ในศูนย์ประสานงานระดับประเทศจะมีการกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกไว้ชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติบางภาคหรือบางจังหวัดก็ไม่สามารถหาคนได้ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพราะต้องอาศัยการแนะนำ ทำให้เกิดความแตกต่างของบุคลากรในแต่ละภาค แต่ละจังหวัด การจัดฝึกอบรมบางปีไม่ได้จัดเพราะติดที่เรื่องของระยะเวลา การคัดเลือกครูผู้ช่วยในการเก็บข้อมูลของแต่ละสถานศึกษาบางแห่ง นักวิจัยไม่ได้เป็นผู้กำหนดเอง ทำให้นักวิจัยไม่ได้ติดต่อกับผู้เก็บข้อมูลโดยตรงจึงอาจเกิดความคลาดเคลื่อนในการเก็บข้อมูลได้ได้ และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยยังมีน้อยด้วยข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณ

ทางโครงการควรวางแผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในโครงการให้ชัดเจน เพราะรูปแบบในการจัดกิจกรรมทั้ง 3 รูปแบบค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกัน แต่ต้องเลือกให้เหมาะสมกับนักวิจัยและเนื้อหาที่ต้องการ ซึ่งสามารถที่จะควมรวมกิจกรรมบางอย่างเพื่อประหยัดงบประมาณ มีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน หรือการศึกษาถึงความต้องการของนักวิจัยเพื่อเพิ่มเติมในบางเรื่องที่น่าสนใจ

4) รูปแบบการจัดเก็บเผยแพร่ข้อมูล

เมื่อพิจารณาด้านรูปแบบการจัดเก็บเผยแพร่ข้อมูล พบว่า ด้านรูปแบบการจัดเก็บเผยแพร่ข้อมูลผ่านเกณฑ์พิจารณา ที่ผ่านมาโครงการได้มีการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการขับเคลื่อนงานในด้านต่าง ๆ ในระดับประเทศก็มีการนำข้อมูลไปใช้ผลักดันนโยบายในบางเรื่องได้สำเร็จ เช่น การผลักดันนโยบายกองทุนสื่อสร้างสรรค์ ขณะที่ในระดับท้องถิ่นก็มีการนำข้อมูลไปใช้ในการดำเนินงาน คือ การนำเสนอข้อต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อจัดทำเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กภายในจังหวัด จังหวัดไหนที่หน่วยงานให้ความสนใจก็จะเกิดการดำเนินงานเปิดพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กเพิ่มมากขึ้น ซึ่งตรงส่วนนี้การทำงานจะขึ้นอยู่กับผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีการโยกย้ายค่อนข้างบ่อย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการทำงาน

5) การติดตามผล

เมื่อพิจารณาด้านการติดตามผล พบว่า ด้านการติดตามผลไม่ผ่านเกณฑ์พิจารณา แม้ว่าในภาพรวมของโครงการจะมีการนำข้อมูลไปใช้ขับเคลื่อนในระดับหนึ่ง แต่ก็เป็นการใช้ขับเคลื่อนตัวโครงการเอง ในส่วนของหน่วยงานภายนอกที่เป็นผู้ใช้ข้อมูล โครงการยังไม่ได้มีการบันทึกรายชื่อของหน่วยงานที่ขอใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ส่วนใหญ่จะเป็นการบันทึกผ่านเว็บไซต์ และความร่วมมือในการทำงานร่วมกันมากกว่า ซึ่งทำให้ขาดไปในส่วนของการพัฒนาฐานข้อมูลที่ทำให้ทุกฝ่ายสามารถเข้ามาใช้ข้อมูลเหล่านั้นไปในการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ในการควบคุมมาตรฐานในการทำงาน ในขั้นตอนการทำงานที่เป็นเฉพาะส่วนการควบคุมคุณภาพทำได้ดี เช่น การกำหนดรูปแบบวิธีการเก็บข้อมูล การออกแบบแบบสอบถาม เพราะเป็นการทำงานโดยกลุ่มเล็กๆ แต่เมื่อเป็นงานที่ทำโดยคนกลุ่มใหญ่แม้ว่าจะมีการออกแบบขั้นตอนการทำงานที่ละเอียดรัดกุม แต่ด้วยข้อจำกัดต่างๆ ทำให้ไม่สามารถควบคุมคุณภาพในแต่ละส่วนให้ออกมาสมบูรณ์ได้เหมือนกับการออกแบบ เช่น การสุ่มตัวอย่าง เกณฑ์การคัดเลือกนักวิจัย การคัดเลือกผู้ช่วยเก็บข้อมูล การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก เป็นต้น จากผลการอภิปรายผู้วิจัยสรุปเป็นสาเหตุที่ทำให้มาตรฐานเสียไปส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 เรื่อง คือ 1) ปัจจัยเรื่องคน 2) ปัจจัยเรื่องงบประมาณ และ 3) ปัจจัยเรื่องการใช้ประโยชน์และความร่วมมือ

1) *ปัจจัยเรื่องคน* แม้ว่าจะมีการกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกนักวิจัยเข้ามาทำงานในโครงการ แต่ในทางปฏิบัติได้ให้อิสระในการคัดเลือกนักวิจัยหรือเจ้าประสานงานแก่หัวหน้าศูนย์ประสานงานระดับภาคและระดับจังหวัด ทั้งหมดจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการเชิญชวน การขอความร่วมมือของบุคคล ปัญหาที่เกิดตามมาคือ การไม่สามารถหาคนที่ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้ ภาคไหนที่ขาดคนที่มีความเชี่ยวชาญในส่วนใดก็จะอ่อนลงไปในด้านนั้น

ในขณะที่เดียวกันการรักษากำลังคนที่มีอยู่ทั้งในระดับภาคและระดับจังหวัดเป็นเรื่องยาก เนื่องจากนักวิจัยมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น การโยกย้ายงานตามหน้าที่ในสายงานอาชีพหลัก การสมัครงานไปในสายอาชีพอื่น เช่น การสอบบรรจุเข้ารับราชการ การเสียชีวิตของนักวิจัยจากอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ความรุนแรง เช่น ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น

2) *ปัจจัยเรื่องงบประมาณ* จากการที่สถาบันรามจิตติเองไม่ได้งบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เช่น หน่วยงานราชการ ทำให้การทำงานต้องขึ้นอยู่กับหน่วยงานผู้ให้ทุน แม้งบประมาณไม่ได้ส่งผลต่อคุณภาพการทำงาน เพราะการออกแบบการสำรวจก็สามารถปรับเปลี่ยน

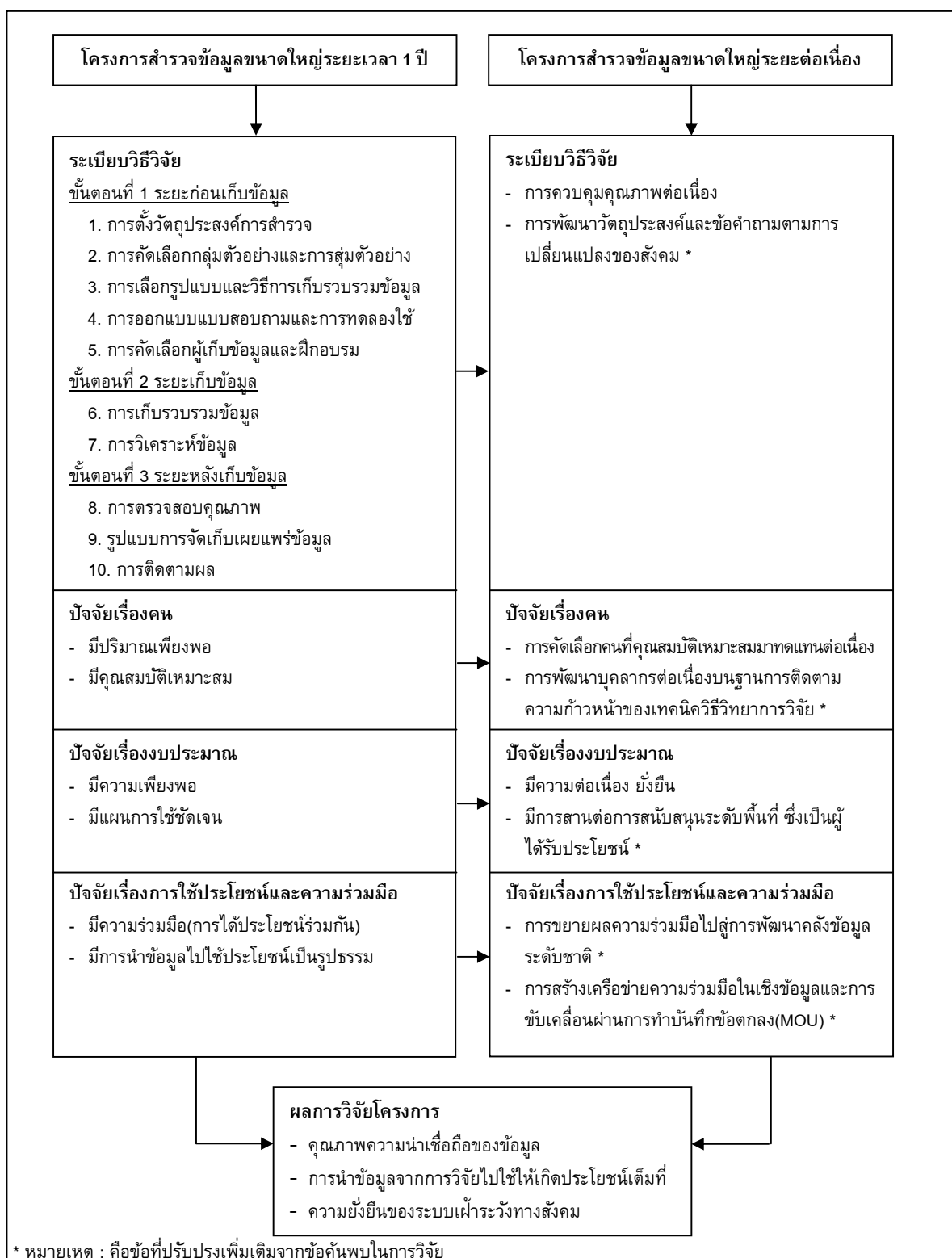
ได้ตามงบประมาณที่ได้รับ แต่หน่วยงานผู้ให้ทุนก็มีส่วนกำหนดรูปแบบการทำงานในให้โครงการเอง ขาดความเป็นอิสระในการทำงานทั้งในด้านโครงสร้างการจัดการและด้านระยะเวลาซึ่งทั้งสองเรื่องนี้ก็ส่งผลกระทบต่อคุณภาพในการทำงานทางอ้อมเช่นกัน

ในปี 2554 งบประมาณของโครงการที่ถูกจำกัดลง ทำให้ทางโครงการต้องปรับโครงสร้างการทำงานจากการเก็บข้อมูลทุกจังหวัดทั่วประเทศ เป็นการเก็บข้อมูลแบบกลุ่มจังหวัดในละภาคแทน แม้ว่าในภาพรวมการสะท้อนข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคยังไม่มีปัญหา เพราะสามารถเป็นตัวแทนของเด็กทั้งประเทศได้ แต่ในการนำข้อมูลไปพัฒนางานด้านเด็กและเยาวชนรายจังหวัดกลับพบว่าการยอมรับในข้อมูลด้อยลง เพราะถือว่าเป็นข้อมูลของภาคไม่ใช่ของจังหวัดนั้น ๆ ส่งผลให้งานด้านการขับเคลื่อนที่เป็นการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ลดน้อยลง

ในด้านของระยะเวลาการทำงานของโครงการต้องขึ้นอยู่กับกรอบงบประมาณของหน่วยงานที่ให้ทุน ทำให้บางปีที่งบประมาณออกมาช้า ขั้นตอนในการดำเนินงานก็จะช้าตามไป ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกรเก็บข้อมูลในปีนั้น เพราะการเก็บข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ทำให้มีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเก็บข้อมูล เช่น ไม่เป็นช่วงใกล้สอบ ไม่เป็นช่วงปิดเทอม

3) *ปัจจัยเรื่องการใช้ประโยชน์และความร่วมมือ* จากการที่การดำเนินงานของโครงการล้วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานในพื้นที่ทั้งการให้ข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ การได้รับความร่วมมือถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการดำเนินงานของโครงการ ในจังหวัดที่หน่วยงานราชการในท้องถิ่นให้ความสนใจในงานด้านเด็กและเยาวชน การให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล การประสานงานขอข้อมูลหรือแม้กระทั่งการเสนอยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนของจังหวัดสามารถทำได้ง่ายขึ้น ซึ่งปัจจัยนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการในพื้นที่ แม้ทางโครงการจะมองว่าเรื่องเด็กเป็นเรื่องสำคัญ แต่หากหน่วยงานหลักในจังหวัดไม่ให้ความสนใจการดำเนินงานก็เป็นไปได้ยาก เรื่องนี้อาจทำในรูปแบบของความร่วมมือที่เป็นทางการ เช่น การเซ็นสัญญา MOU ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้การให้ความร่วมมือออกมาในลักษณะที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น

ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวค่อนข้างสอดคล้องกับภาพรวมเชิงระบบของการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ที่เป็นกรอบแนวคิดตั้งต้นของงานวิจัย ดังแสดงเป็นแผนภาพ 5.1 ด้านล่างนี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงเพิ่มเติมจากการวิจัยในครั้งนี้

แผนภาพ 5.1 สรุปภาพรวมการออกแบบระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

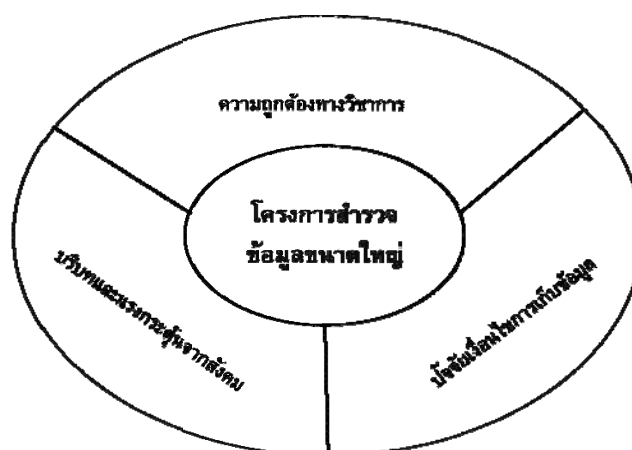
5.2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

เมื่อศึกษาตามรายละเอียดขั้นตอนการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ จะพบว่า ขั้นตอนในการสำรวจข้อมูลจะใกล้เคียงกับงานสำรวจทั่วไป แต่จะมีการลงรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนเพิ่มมากขึ้น เช่น จำนวนประชากรที่มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น ทำให้ต้องออกแบบแบบสำรวจให้ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างที่กระจายพื้นที่และมีความหลากหลาย จำนวนผู้เก็บข้อมูลต้องเพิ่มขึ้นพร้อมๆ กับตามงบประมาณค่าใช้จ่ายที่ต้องสอดคล้องกัน หรือการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในวงกว้างก็ต้องอาศัยการศึกษาความต้องการใช้ประโยชน์ เป็นต้น ทั้งนี้เมื่อศึกษาลงในรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจแล้วจะเห็นว่าไม่แตกต่างกัน เพียงแต่ในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่จำเป็นที่จะต้องมีความละเอียดรอบคอบในการออกแบบงานวิจัยมากกว่า เพื่อหวังผลกระทบต่อสังคมที่คุ้มค่าต่อการลงทุน ให้มากที่สุด

ปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้โครงการติดตามสภาวะการเด็กและเยาวชน (Child Watch) ดำเนินงานในภาพรวมได้มาตรฐานในระดับที่น่าพอใจเป็นส่วนใหญ่ น่าจะเกิดจากแรงหนุนเชิงนโยบายระดับประเทศด้วย โดยเฉพาะการก่อตั้งโครงการในช่วงแรกเกิดจากกระแสสังคม ต้องการให้มีระบบเฝ้าระวังทางสังคมท่ามกลางปัญหาด้านเด็กและเยาวชนที่เพิ่มขึ้นสูงอย่างมาก (หัวหน้าโครงการฯ, 18 มกราคม 2556) อันเป็นจุดเริ่มต้นที่คล้ายคลึงกันกับการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ในต่างประเทศ ที่มีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายการทำงานชัดเจน (Department of Economic and Social Affairs Statistics Division, 2005) หรือกล่าวได้ว่า การมองภาพความสำเร็จของโครงการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่เช่นนี้ อาจมองในเชิงระบบและขั้นตอนที่ได้มาตรฐานเพียงอย่างเดียวไม่ได้ หรือแม้แต่ปัจจัยเรื่องคน ระยะเวลา และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กล่าวไปในแผนภาพการดำเนินงานข้างต้นก็ยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในบริบทสังคมไทย อาจจะต้องอาศัยกระแสสังคมเป็นแรงผลักดันนโยบายให้เกิดแรงขับเคลื่อนที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานเฝ้าระวังด้านสังคมในลักษณะนี้ด้วย โดยเฉพาะการสำรวจข้อมูลเพื่อการเฝ้าระวังทางสังคมย่อมมีผลกระทบสูงกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ หากไม่มียุทธศาสตร์การสร้างกระแสสังคมผ่านสื่อต่างๆ อย่างที่โครงการได้ทำมาตลอด ก็อาจเป็นการยากที่จะมีความต่อเนื่องมาถึงเกือบสิบปี ไม่ว่าจะมีความถูกต้องทางวิชาการเพียงใดก็ตาม (หัวหน้าโครงการฯ, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2556)

การออกแบบงานวิจัยในการสำรวจขนาดใหญ่เช่นนี้ จึงเป็นสิ่งที่นักวิจัยเอง นอกจากจะต้องเข้าใจถึงระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้องตามหลักการสำรวจขนาดใหญ่ แล้วยังจำเป็นที่จะต้องออกแบบการทำงานเชิงยุทธศาสตร์ให้เหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรม สภาพสังคมอีกด้วย จึงจะประสบความสำเร็จตามที่วางเป้าหมายไว้

จากปัจจัยเงื่อนไขที่กล่าวมาในส่วนนี้ อาจสรุปเป็นแผนภาพองค์ประกอบความสำเร็จของการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ได้ดังนี้

แผนภาพ 5.2 องค์ประกอบความสำเร็จของการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่

5.2.3 ทิศทางในอนาคตของโครงการ

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาโครงการ Child Watch ได้จัดทำข้อมูลสำรวจครอบคลุมทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยการทำให้เป็นโครงการในแต่ละปีต้องใช้งบประมาณรวมหลายสิบล้านบาท ต่อเนื่องหลายปี ในจุดนี้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่หน่วยงานผู้ให้การสนับสนุนทุนหลักอาจไม่สามารถสนับสนุนต่อเนื่องระยะยาวได้ ซึ่งถ้าเกิดเหตุการณ์นี้ จะส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ ทั้งในระดับจังหวัด และระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีตัวอย่างเช่นนี้เกิดขึ้นจริงในปี 2554 ที่หน่วยงานผู้ให้ทุนหลักมีความจำเป็นต้องลดงบประมาณลง จึงทำให้เกิดการจำกัดพื้นที่สำรวจข้อมูลสภาวะการณ์เหลือเพียงบางจังหวัดในแต่ละภาคเท่านั้น (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ : 2554) ดังนั้นจากเหตุการณ์ดังกล่าวสะท้อนถึงทิศทางในอนาคตของโครงการที่อาจจำเป็นต้องพิจารณาถึง การทำให้โครงการมีความยั่งยืนเป็นประเด็นสำคัญ โดยเฉพาะการสานต่องานในระดับพื้นที่โดย โครงการอาจจะต้องเปลี่ยนฐานงบประมาณ และฐานการทำงานวิจัยลงสู่หน่วยงานวิชาการระดับท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ในปัจจุบันมีความเป็นไปได้มากขึ้น ทั้งเชิงคุณภาพของบุคลากรที่มีความรู้ และงบประมาณสนับสนุนจากท้องถิ่นที่มีมากขึ้น ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นซึ่งมีจำนวนครอบคลุมทั่วประเทศเป็นหน่วยงานที่โครงการฯ ควรให้ลำดับความสำคัญในการสร้างความร่วมมือในการสำรวจสภาวะการณ์เด็ก เพราะนอกจากโครงการจะได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งงบประมาณสำรวจเพิ่มเติมแล้ว ความร่วมมือนี้ยังจะทำให้สถาบันอุดมศึกษา

ในเครือข่ายความร่วมมือนี้ สามารถยกระดับคุณภาพการดำเนินงานตามภารกิจของตน เช่น การยกระดับการทำงานด้านการวิจัยและการบริการวิชาการต่อท้องถิ่น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา: 2555) เข้ามาร่วมกระบวนการวิจัยมากขึ้น นอกจากนี้ยังอาจพัฒนาต่อไปในรูปแบบศูนย์ศึกษาและพัฒนาเด็กและเยาวชนอยู่ในโครงสร้างของมหาวิทยาลัย ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณการวิจัยของมหาวิทยาลัย ซึ่งการสานงานในลักษณะนี้จะเป็นโอกาสให้อาจารย์ นิสิต นักศึกษา มีพื้นที่ผลิตและเผยแพร่ผลงานวิชาการและวิทยานิพนธ์มากขึ้นด้วย

ในส่วนของหน่วยงานที่ให้ทุนโครงการฯ ในอนาคตอาจสามารถดงงบประมาณสนับสนุนโครงการในส่วนของการสำรวจข้อมูลรายจังหวัดลงได้พร้อมกับอาจทำให้หน่วยงานผู้ให้ทุนมีโอกาสใหม่ในการสร้างและขยายความร่วมมือกับสถาบันวิชาการในระดับท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ในรูปแบบของการร่วมทุนการทำงานเพื่อผลักดันในการขยายผลนวัตกรรมของหน่วยงานผู้ให้ทุนลงไปในระดับพื้นที่ขึ้น อาทิ ศูนย์ศึกษาและแก้ไขปัญหาเด็กติดเกม เป็นต้น หรืออาจใช้เงินลงทุนไปผลักดันกลไกระดับประเทศ เช่น การลงทุนเพื่อสร้างคลังข้อมูล (National Clearinghouse) เพื่อศึกษาภาพรวมมหภาคของสถานการณ์เด็กและเยาวชนของประเทศรองรับนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น

ทั้งนี้ การสานต่องานกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยยังจะช่วยให้หน่วยงานระดับท้องถิ่น ตั้งแต่ระดับจังหวัด ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีข้อมูลสภาวะการณ์เด็ก จากสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น มาสนับสนุนการขับเคลื่อนงาน ที่จะสามารถสะท้อนปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นได้อย่างแม่นยำมากขึ้นยิ่งด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงระบบการสำรวจข้อมูลของโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดจากผลการวิจัยข้างต้นผู้วิจัยมีข้อเสนอสำคัญอยู่ 4 ประการ คือ

1) การพัฒนาบุคลากรในโครงการทั้งในแง่ของการคัดเลือกคนเข้ามาเป็นนักวิจัยในโครงการทดแทนนักวิจัยเดิมที่ขาดหายไปและการพัฒนานักวิจัยเดิมให้สามารถทำงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพโดยผ่านกระบวนการชี้แจงทำความเข้าใจ การฝึกอบรมและการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัย ซึ่งอาจจะสานต่อในลักษณะของการลงทุนด้านการวิจัยร่วมกับเครือข่ายศูนย์ภาคและการพัฒนาบุคลากรทุกระดับอย่างต่อเนื่อง ผ่านการทำบันทึกข้อตกลงระหว่างสถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยที่เป็นเครือข่ายในพื้นที่และศูนย์ประสานงานภาคร่วมกับศูนย์ประสานงานระดับประเทศ ภายใต้กรอบการทำงานในลักษณะเครือข่ายเชิงพื้นที่และการจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

2) ในด้านของกระบวนการเก็บข้อมูลเองมีข้อเสนอเชิงเทคนิคที่น่าจะปรับปรุงในโครงการดังต่อไปนี้

2.1 การจัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้ให้ทุนและหน่วยงานผู้ใช้ประโยชน์ปีละ 1 ครั้ง เพื่อทบทวนสถานการณ์ในปีที่ผ่านมาและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่เกิดขึ้น ปัญหาและความต้องการของหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำมาออกแบบการสำรวจในปีนั้น ในขณะที่เดียวกันก็มีการติดตามผลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจทำออกมาในรูปของการทำแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์ข้อมูล

2.2 การทำข้อตกลงกับเครือข่ายโรงเรียนจำนวนหนึ่ง ซึ่งจากผลการสำรวจพบว่าเป็นตัวแทนประชากรที่ดีและได้รับความร่วมมือในการเก็บข้อมูลค่อนข้างดี จัดทำเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการเก็บเป็นประจำทุกปี ทำให้ครูผู้ช่วยในการเก็บข้อมูลเกิดความชำนาญ เป็นลดปัญหาจากการสุ่มตัวอย่างที่มีความคลาดเคลื่อนและไม่ได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาที่ไปติดต่อ เพราะเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาใหม่ ก็ต้องทำความเข้าใจและชี้แจงกันใหม่ทุกปี

2.3 การทำให้เกิดระบบตรวจสอบคุณภาพการบันทึกข้อมูลของทีมีวิจัยทั้งระดับภาคและจังหวัด ซึ่งการตรวจสอบคุณภาพตรงนี้อาจใช้หน่วยงานภายนอกเข้ามาช่วยในลักษณะที่ศูนย์ประสานงานระดับภาคตั้งงบประมาณเพิ่มเติมในการตั้งผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยในพื้นที่เข้ามาฝึกอบรมและตรวจสอบการบันทึกข้อมูลให้แก่เจ้าหน้าที่ ซึ่งมาตรการนี้อาจจะช่วยแก้ปัญหาความไม่พอเพียงของบุคลากรซึ่งเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งโดยเฉพาะระดับภาคไปพร้อมกันด้วย

2.4 การแก้ปัญหาเรื่องสื่อไม่มีความหลากหลาย สามารถทำออกมาได้หลายรูปแบบ ดังนี้ 1) มีการศึกษาความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ว่าต้องการใช้สื่อแบบไหน 2) การทำสื่อให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายในบางเรื่อง เช่น การพบปัญหาเรื่องเด็กไม่กินอาหารเข้าอาจจะทำสื่อรณรงค์เป็นโปสเตอร์การ์ตูนที่เหมาะสมกับเด็ก เป็นต้น 3) การทำข้อตกลงกับสื่อหลักต่างๆ เช่น สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ ในการนำข้อมูลข้อค้นพบจากโครงการนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ เหล่านี้

2.5 การแก้ปัญหาเรื่องโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทีมีวิจัย น่าจะมีการจัดงบประมาณเพิ่มเติมสำหรับกิจกรรมการจัดเวทีลักษณะนี้ทั้งในระดับภาคและเวทีในระดับประเทศ และอาจพิจารณาเพิ่มความถี่ของการจัดขึ้นอย่างน้อยอีกปีละ 1 ครั้ง จากที่มีจัดอยู่เดิมแล้ว โดยเฉพาะในช่วงปลายปีเพื่อสรุปผลการทำงานร่วมกัน ทั้งนี้ในกรณีบางภาคอาจประหยัดงบประมาณได้ด้วยการจัดเป็นกิจกรรมร่วมกับมหาวิทยาลัยต้นสังกัด โดยเชิญคณาจารย์ที่สนใจเข้าร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้วย

3) การพัฒนาการสำรวจข้อมูลแต่ละปีให้มีความต่อเนื่องทั้งในด้านของงบประมาณและระยะเวลาในการดำเนินการ เพื่อไม่ให้กระทบต่อภาพรวมในการเก็บข้อมูลของโครงการ ซึ่งอาจทำออกมาให้ลักษณะของมาปรึกษาหารือกับแหล่งทุนเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปรับงบประมาณและโครงสร้างการจัดการของโครงการ เพื่อปรับให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในแต่ละปี

ขณะเดียวโครงการอาจมองหารูปแบบความร่วมมือในแบบอื่นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การทำงานเดิมที่ต้องการให้เกิดการพัฒนาและขับเคลื่อนงานด้านเด็กและเยาวชน ซึ่งท้องถิ่นน่าจะเข้ามาบทบาทมากขึ้น อาจจะเป็นหน่วยงานราชการหรือมหาวิทยาลัยท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูลในท้องถิ่นของตน เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ขับเคลื่อนในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นได้อย่างเต็มประสิทธิภาพมากขึ้น การประสานงานขอความร่วมมือในลักษณะนี้อาจจะเป็นทางออกอีกอย่างหนึ่งช่วยให้โครงการสามารถพัฒนาตนเองในแง่ของความยั่งยืนของแหล่งทุน ที่หน่วยงานราชการในท้องถิ่นหลายๆ แห่งมีงบประมาณ แต่ไม่มีข้อมูลไปใช้เป็นฐานในการคิดเพื่อทำงานต่อ

4) การพัฒนาการขอความร่วมมือจากหน่วยงานในพื้นที่ถึงสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน บางหน่วยงานที่ไม่ให้ความร่วมมืออาจจะเกิดจากการไปเพิ่มภาระงานที่นอกเหนือจากงานประจำของภายในหน่วยงาน ทำให้เกิดความไม่พอใจหรือไม่เต็มที่จะให้ความร่วมมือในครั้งต่อไป การผลักดันให้เล็งเห็นถึงประโยชน์ร่วมกัน จึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่น่าจะทำให้การขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลหรือแม้กระทั่งการนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดน่าจะเป็นอีกทางออกหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินงานของโครงการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป

1) ควรมีการศึกษาระบบการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ของหน่วยงานอื่นๆ ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เพื่อเชื่อมต่อการทำงานการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ระดับประเทศของหน่วยงานต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อประสิทธิภาพและเอกภาพของระบบฐานข้อมูลด้านเด็กและเยาวชนระดับชาติ และการนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนของประเทศในอนาคต

2) ควรศึกษาปัจจัยและข้อจำกัดของการการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ลงไปในระยะเยียดเป็นด้านๆ โดยเฉพาะการศึกษาปัญหาข้อจำกัดตามบริบทพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลนำมาพัฒนาระบบการจัดการ การสำรวจข้อมูลเชิงพื้นที่ตลอดจนการขับเคลื่อนงานพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนเชิงพื้นที่ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, สำนักงาน. 2554. *โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สภาวะการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน.* (เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- กฤษฎณา จิรวัดน์สถิต. ม.ป.ป. *การบริหารงานสถิติของประเทศไทย.* กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. สำนักงาน. ม.ป.ป. *นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ(พ.ศ. 2551 – 2553).* กรุงเทพฯ.
- โครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด. 2550. *สมุดข้อมูลรายตัวบ่งชี้/รายจังหวัด : รายงานสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน ปี 2548-2549.* กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจัยประชากรและสังคม. สถาบัน. 2541. *รายงานการสำรวจข้อมูลพื้นฐานคนพิการในวัยเรียนและก่อนวัยเรียน.* กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เจ้าหน้าที่ประสานโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน ระดับภาคกลาง. *สัมภาษณ์.* 13 กุมภาพันธ์ 2556
- เจ้าหน้าที่ประสานโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน ระดับภาคตะวันออก. *สัมภาษณ์.* 9 กุมภาพันธ์ 2556
- เจ้าหน้าที่ประสานโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน ระดับภาคใต้. *สัมภาษณ์.* 10 มกราคม 2556.
- เจ้าหน้าที่ประสานโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชน ระดับประเทศ. *สัมภาษณ์.* 11 มกราคม 2556.
- รัชฎลักษณ์ เหลืองวิสุทธิ. 2543. *วรรณกรรมโพล.* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิภาษา.
- นักวิจัยโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ระดับจังหวัด. *สัมภาษณ์.* 6 พฤษภาคม 2556.
- นักวิจัยโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนระดับประเทศ. *สัมภาษณ์.* 11 มกราคม 2556.
- นักวิจัยโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด จังหวัดอยุธยา. *สัมภาษณ์.* 4 พฤษภาคม 2556.

- นักวิจัยโครงการติดตามสภาวะการณ้เด็กและเยาวชนรายจังหวัด จังหวัดฉะเชิงเทรา. *สัมภาษณ์*. 6 พฤษภาคม 2556.
- นนทียา บุญสวัสดิ์. 2545. *การพัฒนาแนวทางการเก็บข้อมูลสำหรับผู้ประเมินภายนอก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการวัดและประเมินผล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2542. *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร : B&B Publishing.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์. 2545. *ระเบียบวิธีวิจัยการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มหาดไทย, กระทรวง. 2552. *เอกสารการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. 2ค)*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงมหาดไทย.
- รามจิตติ. สถาบัน. 2552. *สมุดข้อมูลรายตัวบ่งชี้/รายจังหวัด*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2545. *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2541. *การวิจัยธุรกิจ*. กรุงเทพมหานคร : A.N. การพิมพ์.
- สมบัติ ฤทธิเดช. *หัวหน้าโครงการติดตามสภาวะการณ้เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สัมภาษณ์*. 14 มกราคม 2556.
- สิน พันธุ์พินิจ. 2549. *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร : วิทยพัฒน์.
- สุวรรณา บุญฤกษ์. ม.ป.ป. *ระเบียบวิธีการปฏิบัติงานสนาม*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- หัวหน้าโครงการติดตามสภาวะการณ้เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ระดับประเทศ. สัมภาษณ์*. 18 มกราคม 2556.
- หัวหน้าโครงการติดตามสภาวะการณ้เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ระดับประเทศ. สัมภาษณ์*. 22 กุมภาพันธ์ 2556.
- หัวหน้าโครงการติดตามสภาวะการณ้เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ระดับประเทศ. สัมภาษณ์*. 10 มีนาคม 2556.
- หัวหน้าโครงการติดตามสภาวะการณ้เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ระดับภาคกลาง. สัมภาษณ์*. 13 กุมภาพันธ์ 2556.
- หัวหน้าโครงการติดตามสภาวะการณ้เด็กและเยาวชน ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สัมภาษณ์*. 9 กุมภาพันธ์ 2556.
- หัวหน้าโครงการติดตามสภาวะการณ้เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ระดับภาคใต้. สัมภาษณ์*. 10 มกราคม 2556.

หัวหน้าโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ระดับภาคเหนือ.

สัมภาษณ์. 15 มกราคม 2556.

องอาจ นัยพัฒน์. 2548. *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. 2537. *การทำวิจัยเชิงสำรวจ*. กรุงเทพมหานคร : พันนี้พับลิชชิ่ง.

อรพรรณ สุนทรกลัมพ์. 2543. *นโยบายและวิธีปฏิบัติในการรายงานข่าวโพลกับทัศนะจากแหล่งจัดทำและผู้อ่านโพล*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Alreck & Settle. 1995. อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์. 2548. *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.

Bramlett M.D., Brooks K.S., Foster E.B., et al. 2010. *Design and operation of the National Survey of Adoptive Parents of Children with Special Health Care Needs 2008*. National Center for Health Statistics.

Diemer M.A. Large Scale Survey Data in Career Development Research. *Journal of Career Development Michigan State University*. 35: 42-59.

Economic and Social Affairs Statistics Division. Department. 2005. *Household Sample Surveys in Developing and Transition Countries*. New York : United Nations

Kerlinger, N.F. *Foundations of Behavioral Research*. Japan: CBS Colleague Publishing, 1986. อ้างถึงใน สิ้น พันธุ์พินิจ. 2549. *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร : วิทยพัฒน์.

Kidder, L.H. et. al. *Research Methods in Social Relations*. New York: CBS Publishing Ltd., 1986. อ้างถึงใน สิ้น พันธุ์พินิจ. 2549. *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร : วิทยพัฒน์.

World Health Organization. 2000. *World Health Report*. Geneva : WHO.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยในโครงการติดตาม
สภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด**

คำชี้แจง

แบบสำรวจฉบับนี้ต้องการสอบถามการประเมินประสิทธิภาพโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ตามความเห็นจากประสบการณ์ของท่านในฐานะทีมวิจัยระดับประเทศ ระดับภาคหรือระดับจังหวัดทั้งในอดีตและปัจจุบัน โปรดตอบคำถามจากประสบการณ์ที่ท่านเคยมีหรือเคยได้รับจากการมีส่วนร่วมในโครงการ ทั้งนี้ข้อมูลความเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบการสำรวจข้อมูลสภาวการณ์เด็กและเยาวชนในอนาคต

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงใน หน้าคำตอบที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

- 1) เพศ 1. ชาย 2. หญิง 2) อายุ.....ปี
- 3) ท่านเป็นทีมวิจัย ระดับประเทศ ภาค (กรุณาระบุภาค) จังหวัด (กรุณาระบุจังหวัด)
- 4) บทบาทการทำงานในโครงการ Child Watch 1. หัวหน้าทีม 2. นักวิจัยในทีม 3. เจ้าหน้าที่โครงการ
- 5) ปัจจุบันท่านยังปฏิบัติงานอยู่ในโครงการ Child watch หรือไม่ 1. ยังปฏิบัติงานอยู่ 2. ไม่ได้ปฏิบัติงานแล้ว
- 6) การศึกษาสูงสุด 1. ปริญญาตรี 2. ปริญญาโท 3. ปริญญาเอก
- 7) สถานภาพ 1. โสด 2. สมรส มีบุตร.....คน 3. หย่า/หม้าย
- 8) ตำแหน่งในสายงานอาชีพหลัก.....หน่วยงานที่สังกัด.....
- 9) ก่อนท่านมาทำงานในโครงการ Child watch ท่านมีประสบการณ์การวิจัยเชิงสำรวจมาก่อนหรือไม่ ไม่มี มี.....ปี
- 10) ประสบการณ์การทำงานกับโครงการ Child Watch.....ปี
- 11) ขณะที่ท่านทำงานในโครงการ Child Watch ท่านมีโครงการวิจัยอื่นๆที่รับผิดชอบนอกเหนือจากงานปกติด้วยหรือไม่ ไม่มี มี จำนวน.....โครงการ

ตอนที่ 2 แบบประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยในโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชน(Child Watch)

คำชี้แจง ขอให้ท่านกรุณาประเมินประสิทธิภาพในขั้นตอนต่างๆ ในการสำรวจข้อมูลตามหัวข้อข้างล่างนี้
 กรุณาประเมินระดับประสิทธิภาพโดยทำเครื่องหมาย ในช่อง 1-5 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
 (ระดับความคิดเห็น 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด)

รายการคำถาม	5	4	3	2	1
ระยะก่อนเก็บข้อมูล					
การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ					
1. ทีมประเทศหรือทีมภาคสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลสภาวการณ์เด็กและเยาวชนให้แก่ทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด					
2. ทีมประเทศหรือทีมภาคกำหนดวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกันกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด					
3. ทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลทั้งในส่วนกลาง ระดับภาคและระดับจังหวัด					
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง					
4. ทีมประเทศหรือทีมภาคกำหนดนิยามและจำนวนประชากรเด็กและเยาวชนที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลอย่าง					

รายการคำถาม	5	4	3	2	1
ชัดเจนแก่ที่มภาคและ/หรือที่มจังหวัด					
5. ที่มประเทศหรือที่มภาคกำหนดขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นที่เข้าใจตรงกันกับที่มภาคและ/หรือที่มจังหวัด					
6. ที่มประเทศหรือที่มภาควางแผนปฏิบัติในการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมตามหลักการทางวิชาการเป็นที่เข้าใจตรงกันกับที่มภาคและ/หรือที่มจังหวัด					
7. ที่มประเทศหรือที่มภาคกำหนดจำนวนแบบสำรวจที่ควรได้รับการตอบกลับจากกลุ่มตัวอย่างที่ชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกันกับที่มภาคและ/หรือที่มจังหวัด					
8. ที่มประเทศหรือที่มภาคปรับปรุงแบบและวิธีการเก็บข้อมูลหรือการสุ่มตัวอย่างในกรณีที่เป็นให้เหมาะสมกับบริบทหรือสภาพพื้นที่ภาคหรือจังหวัดโดยยังคงความถูกต้องตามหลักวิชาการ					
9. ที่มประเทศหรือที่มภาคสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการสุ่มตัวอย่างตามหลักวิชาการอย่างเคร่งครัดแก่ที่มภาคและ/หรือที่มจังหวัดอย่างชัดเจน					
10. ที่มประเทศหรือที่มภาคสร้างความตระหนักถึงวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพของข้อมูลเป็นที่เข้าใจชัดเจนกับที่มภาคและ/หรือที่มจังหวัด					
11. ในภาพรวม ท่านคิดว่าวิธีการสุ่มตัวอย่างของโครงการทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรได้ดีเพียงใด					
การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล					
12. ที่มประเทศหรือที่มภาคกำหนดเวลาในการส่งเครื่องมือหรือแบบสำรวจจากหน่วยงานมายังที่มภาคหรือที่มจังหวัดที่ชัดเจนเพื่อให้เป็นไปตามแผนที่โครงการกำหนด					
13. ที่มประเทศหรือที่มภาคกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลที่ให้แก่ที่มภาคและ/หรือที่มจังหวัดอย่างเหมาะสม					
14. ที่มประเทศได้แบ่งบทบาทความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันระหว่างที่มภาคกับที่มจังหวัดอย่างชัดเจน					
15. ที่มประเทศหรือที่มภาคหรือที่มจังหวัดมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ระดับภาคและระดับจังหวัดเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น					
16. ที่มประเทศหรือที่มภาคมีการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการเก็บและส่งคืนแบบสำรวจและแบบกรอกตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อให้ที่มภาคและ/หรือที่มจังหวัดส่งข้อมูลได้ตามกำหนด					
17. ที่มประเทศหรือที่มภาคมีการวางแผนการใช้งบประมาณในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสมและชัดเจนต่อการปฏิบัติของที่มภาคและ/หรือที่มจังหวัด					
18. ที่มประเทศหรือที่มภาคมีการชี้แจงถึงแนวทางการตรวจสอบคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจนให้แก่ที่มภาคและ/หรือที่มจังหวัด					
19. ในภาพรวม ท่านคิดว่ารูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความเหมาะสม					
การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้					
20. ที่มประเทศการวางกรอบประเด็นคำถามในเครื่องมือสำรวจอย่างชัดเจน					
21. ที่มประเทศกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของการสำรวจและการเก็บข้อมูลตัวบ่งชี้ครอบคลุมสภาวะการมีเด็กและเยาวชนที่เป็นทุกด้าน					
22. ที่มประเทศออกแบบแบบสอบถามโดยคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลาย					
23. ในภาพรวม ท่านคิดว่าเครื่องมือคือแบบสำรวจและกรอบตัวบ่งชี้สภาวะการมีเด็กและเยาวชนที่ใช้มีความ					

รายการคำถาม	5	4	3	2	1
เหมาะสม					
การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม					
24. ทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบมาเป็นทีมงาน					
25. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากรทีมภาคหรือทีมจังหวัด อาทิ เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง เทคนิคการเขียนรายงานอย่างมีประสิทธิภาพ					
26. ทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีการคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนทีมจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ					
27. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยระดับภาคและ/หรือระดับจังหวัดอย่างพอเพียง					
28. ทีมประเทศหรือทีมภาคจัดทำและแจกจ่ายคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลที่ชัดเจนให้แก่ทีมภาคหรือทีมจังหวัดเพื่อให้ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติ					
ระเบียบข้อมูล					
การเก็บรวบรวมข้อมูล					
29. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการชี้แจงขั้นตอนและเทคนิคการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลกลับมาสมบูรณ์และเป็นไปในแนวทางเดียวกันเป็นที่เข้าใจกับทีมภาคและหรือทีมจังหวัด					
30. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนปฏิบัติในการติดตามการส่งกลับของแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและหรือทีมจังหวัด					
31. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนปฏิบัติในการทดแทนผู้ให้ข้อมูลหรือทดแทนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ไม่ครบเพื่อให้ได้ครบถ้วน เช่น การทำเลเซอร์หาลงแบบสอบถาม เป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและหรือทีมจังหวัด					
32. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการทำคู่มือการลงรหัสอย่างชัดเจนเพื่อให้ถูกต้องต่อการปฏิบัติเป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและหรือทีมจังหวัด					
33. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนปฏิบัติในการคัดเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม SPSS และ Excel ที่จะมาบันทึกข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและหรือทีมจังหวัด					
34. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมเป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและหรือทีมจังหวัด					
35. ทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล					
36. ในภาพรวม ท่านคิดว่ากรเก็บข้อมูลเป็นไปตามแผนที่ทีมประเทศหรือทีมภาคกำหนดเพียงใด					
การวิเคราะห์ข้อมูล					
37. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลก่อนการวิเคราะห์เป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและหรือทีมจังหวัด					
38. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนปฏิบัติในการใช้หลักสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมเพื่อความถูกต้องต่อการปฏิบัติเป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและหรือทีมจังหวัด					
39. ในภาพรวม ท่านคิดว่าทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีกระบวนการบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการเพียงใด					

รายการคำถาม	5	4	3	2	1
ระยะหลังเก็บข้อมูล					
การตรวจสอบคุณภาพ					
40. ทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีการจัดเวทีคืนข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคหรือระดับจังหวัดอย่างเหมาะสม					
41. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลขั้นสุดท้ายก่อนนำเสนอในเวทีสาธารณะเพื่อความน่าเชื่อถือและการเป็นที่ยอมรับ					
42. ในภาพรวม ท่านคิดว่า การนำเสนอข้อมูลในระดับภาค / จังหวัด มีความเหมาะสมทำให้เกิดการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์กับหน่วยงานต่างๆ เพียงใด					
รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล					
43. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนปฏิบัติการนำข้อมูลจากโครงการไปผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กเยาวชนระดับประเทศ ภาค หรือจังหวัดอย่างชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกันกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด					
44. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกันกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด					
45. ทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีการผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลายเหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคหรือระดับจังหวัด					
46. ทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีการผลิตสื่อเผยแพร่จำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคหรือระดับจังหวัด					
47. ทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีการผลิตสื่อเผยแพร่ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ					
การติดตามผล					
48. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในระดับประเทศและ/หรือระดับภาคและ/หรือระดับจังหวัด					
49. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆ ของผู้ใช้ประโยชน์ในระดับประเทศและ/หรือระดับภาคและ/หรือระดับจังหวัด					
50. ในภาพรวม ท่านคิดว่า ข้อมูลของโครงการได้ถูกใช้ประโยชน์อย่างน้อยเพียงใด					

ข้อเสนอแนะระยะก่อนเก็บข้อมูล.....

.....

ข้อเสนอแนะระยะเก็บข้อมูล.....

.....

ข้อเสนอแนะระยะหลังเก็บข้อมูล.....

.....

*****ขอขอบคุณในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม*****

ภาคผนวก ข

- รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. ดร.อุทุมพร อินทจักร์
อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ดร.พัชรา เอี่ยมกิจการ
นักวิชาการ ด้านนิเทศศาสตร์การศึกษา สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และ
คุณภาพเยาวชน
3. ดร.สกวรัตน์ ไกรมาก
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ภาคผนวก ค
- คุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (IOC)
แบบประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการวิจัยในโครงการติดตามสภาวะการณ่เด็กและ
เยาวชนรายจังหวัด

การพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ให้ผู้เชี่ยวชาญระดับความคิดเห็น 3 ระดับ ดังนี้

- +1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
 -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งถือว่ามีค่าความเที่ยงตรงที่ใช้ได้

รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			สรุปค่า IOC	สรุปผล
	สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)		
ระยะก่อนเก็บข้อมูล					
<u>การตั้งวัตถุประสงค์การสำรวจ</u>					
1. ทีมประเทศหรือทีมภาคสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลสภาวะการณ่เด็กและเยาวชนให้แก่ทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	2	0	-	0.6	สอดคล้อง
2. ทีมประเทศหรือทีมภาคกำหนดวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกันกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
3. ทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดศึกษาความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลทั้งในส่วนกลาง ระดับภาคและระดับจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
<u>การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง</u>					
4. ทีมประเทศหรือทีมภาคกำหนดนิยามและจำนวนประชากรเด็กและเยาวชนที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างชัดเจนแก่ทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
5. ทีมประเทศหรือทีมภาคกำหนดขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นที่เข้าใจตรงกันกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง

รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			สรุปค่า IOC	สรุปผล
	สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)		
6. ทีมประเทศหรือทีมภาควางแผนปฏิบัติในการซ้อมตัวอย่างที่เหมาะสมตามหลักการทางวิชาการเป็นที่เข้าใจตรงกันกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
7. ทีมประเทศหรือทีมภาคกำหนดจำนวนแบบสำรวจที่ควรได้รับการตอบกลับจากกลุ่มตัวอย่างที่ชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกันกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	2	0	-	0.6	สอดคล้อง
8. ทีมประเทศหรือทีมภาคปรับรูปแบบและวิธีการเก็บข้อมูลหรือการซ้อมตัวอย่างในกรณีนี้จำเป็นให้เหมาะสมกับบริบทหรือสภาพพื้นที่ภาคหรือจังหวัดโดยยังคงความถูกต้องตามหลักวิชาการ	3	-	-	1	สอดคล้อง
9. ทีมประเทศหรือทีมภาคสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการซ้อมตัวอย่างตามหลักวิชาการอย่างเคร่งครัดแก่ทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัดอย่างชัดเจน	2	0	-	0.6	สอดคล้อง
10. ทีมประเทศหรือทีมภาคสร้างความตระหนักถึงวิธีการซ้อมตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อคุณภาพของข้อมูลเป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
11. ในภาพรวม ท่านคิดว่าการซ้อมตัวอย่างของโครงการทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรได้ดีเพียงใด	3	-	-	1	สอดคล้อง
<u>การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล</u>					
12. ทีมประเทศหรือทีมภาคกำหนดเวลาในการส่งเครื่องมือหรือแบบสำรวจจากหน่วยงานมายังทีมภาคหรือทีมจังหวัดที่ชัดเจนเพื่อให้เป็นไปตามแผนที่โครงการกำหนด	3	-	-	1	สอดคล้อง
13. ทีมประเทศหรือทีมภาคกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลที่ให้แก่ทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัดอย่างเหมาะสม	3	-	-	1	สอดคล้อง
14. ทีมประเทศได้แบ่งบทบาทความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันระหว่างทีมภาคกับทีมจังหวัดอย่างชัดเจน	2	0	-	0.6	สอดคล้อง
15. ทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ระดับภาคและระดับจังหวัดเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น	3	-	-	1	สอดคล้อง

รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			สรุปค่า IOC	สรุปผล
	สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)		
16. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการเก็บและส่งคืนแบบสำรวจและแบบกรอกตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อให้ทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัดส่งข้อมูลได้ตามกำหนด	3	-	-	1	สอดคล้อง
17. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนการใช้งบประมาณในการเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสมและชัดเจนต่อการปฏิบัติของทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
18. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการชี้แจงถึงแนวทางการตรวจสอบคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจนให้แก่ทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
19. ในภาพรวม ท่านคิดว่ารูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความเหมาะสม	3	-	-	1	สอดคล้อง
<u>การออกแบบแบบสอบถามและการทดลองใช้</u>					
20. ทีมประเทศการวางกรอบประเด็นคำถามในเครื่องมือสำรวจอย่างชัดเจน	2	0	-	0.6	สอดคล้อง
21. ทีมประเทศกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของการสำรวจและการเก็บข้อมูลตัวบ่งชี้ครอบคลุมสมการณเด็กและเยาวชนที่จำเป็นทุกด้าน	3	-	-	1	สอดคล้อง
22. ทีมประเทศออกแบบแบบสอบถามโดยคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลาย	2	0	-	0.6	สอดคล้อง
23. ในภาพรวม ท่านคิดว่าเครื่องมือคือแบบสำรวจและกรอบตัวบ่งชี้สมการณเด็กและเยาวชนที่ใช้มีความเหมาะสม	3	-	-	1	สอดคล้อง
<u>การคัดเลือกผู้เก็บข้อมูลและการฝึกอบรม</u>					
24. ทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบมาเป็นทีมงาน	2	0	-	0.6	สอดคล้อง
25. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากรทีมภาคหรือทีมจังหวัด อาทิ เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง เทคนิคการเขียนรายงานอย่างมีประสิทธิภาพ	3	-	-	1	สอดคล้อง
26. ทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีการคัดเลือกครูหรือผู้ช่วยในการแจกแบบสำรวจ การชี้แจงนักเรียน ตลอดจนการเก็บรวบรวมแบบสำรวจคืนทีมจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ	2	0	-	0.6	สอดคล้อง

รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			สรุปค่า IOC	สรุปผล
	สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)		
27. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการจัดเวทีถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยระดับภาคและ/หรือระดับจังหวัดอย่างพอเพียง	2	0	-	0.6	สอดคล้อง
28. ทีมประเทศหรือทีมภาคจัดทำและแจกจ่ายคู่มือการดำเนินงานเก็บข้อมูลที่ชัดเจนให้แก่ทีมภาคหรือทีมจังหวัดเพื่อให้ง่ายและถูกต้องต่อการปฏิบัติ	3	-	-	1	สอดคล้อง
ระเบียบข้อมูล					
การเก็บรวบรวมข้อมูล					
29. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการชี้แจงขั้นตอนและเทคนิคการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลกลับมาสมบูรณ์และเป็นไปในแนวทางเดียวกันเป็นที่เข้าใจกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	2	0	-	0.6	สอดคล้อง
30. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนปฏิบัติในการติดตามการส่งกลับของแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
31. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนปฏิบัติในการทดแทนผู้ให้ข้อมูลหรือทดแทนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ไม่ครบเพื่อให้ได้ครบถ้วน เช่น การทำเลขนห้สชุดแบบสอบถาม เป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	2	0	-	0.6	สอดคล้อง
32. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการทำคู่มือการลงรหัสอย่างชัดเจนเพื่อให้ถูกต้องต่อการปฏิบัติเป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
33. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนปฏิบัติในการคัดเลือกบุคคลที่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม SPSS และ Excel ที่จะมาบันทึกข้อมูลจากแบบสำรวจและแบบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้เป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
34. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนบันทึกข้อมูลลงโปรแกรมเป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
35. ทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีจำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการสำรวจข้อมูล	2	0	-	0.6	สอดคล้อง

รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			สรุปค่า IOC	สรุปผล
	สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)		
36. ในภาพรวม ท่านคิดว่าการเก็บข้อมูลเป็นไปตามแผนที่ทีมประเทศหรือทีมภาคกำหนดเพียงใด	2	0	-	0.6	สอดคล้อง
<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>					
37. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนปฏิบัติในการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลก่อนการวิเคราะห์เป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
38. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนปฏิบัติในการใช้หลักสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมเพื่อความถูกต้องต่อการปฏิบัติเป็นที่เข้าใจชัดเจนกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
39. ในภาพรวม ท่านคิดว่าทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีกระบวนการบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการเพียงใด	3	-	-	1	สอดคล้อง
<u>ระยะหลังเก็บข้อมูล</u>					
<u>การตรวจสอบคุณภาพ</u>					
40. ทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีการจัดเวทีคืนข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคหรือระดับจังหวัดอย่างเหมาะสม	3	-	-	1	สอดคล้อง
41. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลขั้นสุดท้ายก่อนนำเสนอในเวทีสาธารณะเพื่อความน่าเชื่อถือและการเป็นที่ยอมรับ	3	-	-	1	สอดคล้อง
42. ในภาพรวม ท่านคิดว่าการนำเสนอข้อมูลในระดับภาค / จังหวัด มีความเหมาะสมทำให้เกิดการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์กับหน่วยงานต่างๆ เพียงใด	3	-	-	1	สอดคล้อง
<u>รูปแบบการเผยแพร่ใช้ประโยชน์ข้อมูล</u>					
43. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการวางแผนปฏิบัติการนำข้อมูลจากโครงการไปผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กเยาวชนระดับประเทศ ภาค หรือจังหวัดอย่างชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกันกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
44. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกันกับทีมภาคและ/หรือทีมจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง

รายการคำถาม	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			สรุปค่า IOC	สรุปผล
	สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)		
45. ทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีการผลิตสื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีรูปแบบหลากหลายเหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคหรือระดับจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
46. ทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีการผลิตสื่อเผยแพร่จำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ข้อมูลในระดับประเทศหรือระดับภาคหรือระดับจังหวัด	2	0	-	0.6	สอดคล้อง
47. ทีมประเทศหรือทีมภาคหรือทีมจังหวัดมีการผลิตสื่อเผยแพร่ที่มีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ	3	-	-	1	สอดคล้อง
การติดตามผล					
48. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการบันทึกข้อมูลรายชื่อหน่วยงานที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในระดับประเทศและ/หรือระดับภาคและ/หรือระดับจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
49. ทีมประเทศหรือทีมภาคมีการติดตามสอบถามความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความต้องการอื่นๆ ของผู้ใช้ประโยชน์ในระดับประเทศและ/หรือระดับภาคและ/หรือระดับจังหวัด	3	-	-	1	สอดคล้อง
50. ในภาพรวม ท่านคิดว่าข้อมูลของโครงการได้ถูกใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด	2	0	-	0.6	สอดคล้อง

จากตาราง ดัชนีสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 ซึ่งมากกว่า 0.5 ดังนั้นข้อคำถามทั้งหมดจึงอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ สำหรับข้อคำถามบางข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ ชัดเจนยิ่งขึ้นก่อนใช้เก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายพุฒิพัฒน์ ลีลาวัฒนกุล เกิดเมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2525 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการศึกษาอกระบบโรงเรียน เมื่อปีการศึกษา 2546 และศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี 2552 ควบคู่กับการทำงานในตำแหน่งนักวิจัย ประจำสถาบันรามจิตติ ตั้งแต่ปี 2549 - ปัจจุบัน